త్యాగాల గడ్డ తెలంగాణ!

కామ్రేడ్లూ... పునరాలోచించండి!!

ప్రొ॥ బి. జనార్దన్ రావు

విశాలాంధ్ర భావనతో మొదటిసారిగా మూడు ప్రాంతాలలో తెలుగు భాష మాట్లాడే ప్రజలకు ఒకే రాష్ట్రం వుండాలనే భావోద్వేగంతో అందరికన్నా ఎక్కువగా పాలుపంచుకున్నది రాష్ట్రంలో వామపక్షీయులే. విశాలాంధ్ర ఉద్యమం ఆనాటి రాజకీయ అవసరంగా గుర్తింపు తేవడంలో కమ్యూనిస్టులు నిరంతరం శ్రమించారు. అది ఆనాటి స్థితి. సమాజం నిత్యం మారుతుందనే విశ్వాసం మార్క్సిస్టులలో వుంటుంది. మార్పు అనేకసార్లుగా సమాజాన్ని ముందుకు నడిపించాలి. ఇట్లా నడిపించడంలో కమ్యూనిస్టులు చేసిన త్యాగాలు, పేదల పట్ల వహించిన వైఖరి ప్రపంచంలోనూ, దేశంలోనూ చాలా వరకు గౌరవించదగింది. కానీ తెలంగాణ విషయంలో వారి రాజకీయ కార్యాచరణ దీనికి భిన్నంగా వుంది. ఈ అంశాలను లోతుగా పరిశీలించాలి. ఇట్లా పరిశీలించడం వామపక్షీయులు చేసిన త్యాగాలను కానీ విస్మరించడం కాదు. ఈ పరిశీలనలన్నీ కూడా తెలంగాణ ప్రాంత ప్రతిపత్తిని గుడ్డిగా వ్యతిరేకిస్తున్న వామపక్షీయులకే కానీ సమర్థించిన లేదా సమర్థిస్తున్న వామపక్ష పార్టీలకు వర్తించవు.

భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి తల్లిపాలనిచ్చి పోషించింది తెలంగాణ ప్రాంతం. సాయుధ తెలంగాణ రైతాంగ ఉద్యమం ప్రపంచ రైతాంగ ఉద్యమాలకు ఊపిరినిచ్చింది. 1946 నుండి 2001నాటికి వామపక్షాల లక్ష్యాల్ని, సామ్యవాద ఆశయాల్ని సాధించడం కోసం కొన్ని వేల మంది ప్రాణాలర్పించారు. కొన్ని లక్షల మంది కుటుంబాల జీవనం ఛిన్నాభిన్నమైంది. గ్రామగ్రామాన ప్రజలు పడ్డ బాధలు చెప్పనలవి కానివి. నిర్దుష్టమైన రాజకీయ విశ్వాసాలు కలిగి వున్నందుకు, వాటిని అక్కున చేర్చుకొని ఆదరించినందుకు తెలంగాణ పల్లెపల్లెల్లో ప్రతి గడప నికృష్ట నిర్బంధాన్ని రుచి చూసింది. అవమానాలను తాను మోసి అభివృద్ధికి ఆమడ దూరంలో తోసి వేయబడ్డది. పేదరికం మాటున అనంతంగా చెలరేగిన తన ఆక్రోశం రోషం రూపంలోకి మారి సకల శక్తిని కూడదీసుకుని సాయుధమైంది. పిలిచిన ప్రతి

పిలుపుకు ఊపిరి అయ్యింది. అలసిన అన్నలకు 'చేదోడు' అయ్యింది. ఇన్ని చేసి చేయూతనిచ్చిన తెలంగాణకు చేదు అనుభవాలు మాత్రమే ఎందుకు మిగిలాయో ఏ మాత్రం తీవ్రంగా ఆలోచించకుండా అలనాటి సిద్ధాంత పరికల్పనలతో మళ్లీ పాత పాట పాడటం న్యాయమేనా? అసలు ఎందుకు తెలంగాణ నినాదం పదే పదే ప్రజల ముందుకు వస్తున్నదన్న విషయాన్ని పరికించకుండా ప్రపంచీకరణ వస్తున్నది కనుక ప్రాంతం మాటెందుకు అనే డొల్ల వాదనను, పసలేని పడికట్టును వాడడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? అందువల్ల నిజాయితీగా కొన్ని ప్రశ్నలను తెలంగాణపైన సూటిగా వేసుకొందాం.

తెలంగాణ ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో విలీనమైన నాటికి తెలంగాణలో అసమాన అభివృద్ధి ఉందనుకుందాం. యాభై సంవత్సరాలతో ప్రయత్నపూర్వకంగా తెలంగాణ వనరులు కొల్లగొట్టబడుతున్న రీతిపైన ప్రశ్నించకుండా మౌనం దాలిస్తే ఏ సిద్ధాంత జవాబులు చెప్పుకొంటాం? పైగా ఉమ్మడి ప్రభుత్వం కోస్తా ప్రాంతంలోని ఆధిపత్య కుల – వర్గ సాధనంగా ఇతర ప్రాంతాల్లోని ప్రజలపైన పడి అణచివేసే శక్తిగా మారలేదా గత యాభై సంవత్సరాలుగా? అట్లా మారకుంటే తెలంగాణ నీళ్లు ఎలా తరలించబడ్డాయి? నిధులు ఎలా బదిలీ చేయబడ్డాయి? నియామకాలు (ఉద్యోగాలు) తెలంగాణ విద్యాధికులకు దక్కకుండా ఎలా తెలంగాణేతరులకు దక్కబడ్డాయి? ఇవన్నీ జరుగుతూ వుంటే ఇంకా సమైక్యతలో ఎవరి సమగ్రాభివృద్ధి జరుగుతుంది? ఇంత కన్నా పాక్షిక అవగాహన ఇంకా ఏమైనా వుంటుందా? తక్షణంగా వుండే అవకాశాల గురించి, ఒప్పందాల ఉల్లంఘన గురించి మాట్లాడటమే సంస్కరణావాదమని దబాయిస్తూ సుదూర సామ్యవాద స్వప్నాల గురించి ఊహించుకోమనడం, వాటి కోసం సర్వస్వం తెలంగాణ ప్రజలనే అప్పగించమనడం అన్యాయం కాదా? అసలు విశాలాంధ్ర లక్ష్యం సమానమైన తెలుగు జాతిని ఏర్పాటు చేసుకోవడం కదా! అర్ధ శతాబ్దపు విశాలాంధ్రలో వివక్షకు గురి అయిన ప్రాంతంగా తెలంగాణ ఎలా మారిందో నిజాయితీగా ఆలోచించామా? 'ఆంధ్రుల హక్కు అయిన విశాఖ ఉక్కులో తెలంగాణ విద్యాధికులకు ఉద్యోగాలు రావాలని కోరినామా? తెలుగు సమైక్యతా వల్లభునితో రాజకీయ జత కట్టిన వామపక్షాలు తెలుగుగంగ పూర్తి అవుతూ వుంటే పెండింగ్ తెలంగాణ ప్రాజెక్టులపై కిమ్మనకుండా కూర్చుంటూ జరుగుతున్న అన్యాయాలను తెలివిగా ఆమోదించలేదూ! విశాలాంధ్ర ఉద్యమాన్ని నమ్మిన తెలంగాణ ప్రజలను బలవంతపు విలీనంలో భాగం చేసి సారథ్య పాత్ర పోషించిన వామపక్షాలు తదనంతర కాలంలో రాజకీయ బాధ్యతను గురుతరంగా నిర్వర్తించడంలో ముమ్మాటికీ 'బలరామ'

పాత్రను పోషించినారు (యుద్ధం జరిగినప్పుడు పాల్గొనకుండా బలరాముడు తీర్థయాత్రలకు పోయాడు). అన్యాయం జరుగుతూ వుంటే నిర్దిష్ట పోరాట రూపాలు చేపట్టక, వాటిపైన తమదైన రీతిలో స్పందించే తెలంగాణ శ్రేణులపై తీర్పు చెప్పే ధోరణి సరైనది కాదు. ఆందోళన చేస్తున్న వారిలో అనేకులు విషయాలు తెలిసినవారే. జరిగిన అన్యాయాల మీద చర్చ జవాబు లేకుండా ఏకంగా సమైక్యతే సమాధానం అని చెప్పే అనవసర అతి వేగ ఉలికిపాటు దేనికి ఉపయోగపడ్తుందో ఆలోచించారా? ప్రాంతీయ పెత్తందారీ వర్గపు పుట్టుకను, పెరుగుదలను, ఇతర ప్రాంతాలపై వారి దోపిడి పెరగడాన్ని గుర్తించడంలో చూపించవలసిన తెగువను ఎందుకు చూపించలేదు? అసలు 'అభివృద్ధి అసమానతలను' తగ్గించడంలో ప్రాంతీయ ప్రజా పోరాటాలకుండే రాజకీయ పరిధిని గుర్తించడమే కామ్రేడ్లకు కష్టమైంది. సకల అన్యాయాలను అర్థం చేసుకోగల వామపక్షీయులు ప్రాంతీయ అన్యాయాలపై ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలంగాణపై జరుగుతున్న వివక్షపై సరిగ్గా స్పందించక కోస్తా ఆధిపత్య ప్రాంతీయ వర్గాలకు రక్షణ కవచంగా పనిచేయడం బాధాకరం. ప్రాంతీయ పెత్తందారీ వర్గం కన్నా తామే ముందుగా వుండి 'సమైక్యతా ప్రచారాన్ని' సాగించడం విడ్డూరం. మారుతున్న ప్రాంతీయ సంబంధాలపై శాస్త్రీయమైన అవగాహనతో ఆలోచించే బదులు మారని వైఖరితో తీర్పు చెప్పబూనడం పచ్చి మార్క్సిస్టు వ్యతిరేకతే కాక తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల, మేధావుల మనోభావాలను నిర్లక్ష్యం చేయడం, అవమానించడం కూడా. కొన్ని ప్రశ్నలను ఈ సందర్భంలో వేసుకోవాలి.

ప్రాంతీయ అసమానతలు పెరిగాయని, తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగిందని అంగీకరిస్తూనే మరొకవైపు రాష్ట్ర ప్రతిపత్తి జవాబు కాదనడం ఎంతవరకు సబబు? 'సమైక్య రాష్ట్రంలో సమగ్రాభివృద్ధి' శీర్షికన ప్రజాశక్తి కామ్రేడ్ బి.వి. రాఘవులు రాసిన వ్యాసంలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి జరిగిన అన్యాయం ఒప్పుకున్నా తిరిగి ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రతిపాదననే బలపరిచినారు. అభివృద్ధి అన్యాయాలను అధిగమించడానికి నిర్దిష్టమైన ప్రతిపాదనలేవీ లేకుండా కేవలం ప్యాకేజీ భ్రమలను చూసో, భాషా పునాదులను చూసో కలిసి నడిచిన ఉమ్మడి సంసారంలో అన్నీ కోల్పోయిన తెలంగాణను ఎందుకు, ఎంతవరకు ఇంకా వేచి చూడమని చెబుతున్నారో వివరించగలరా?

పైగా మార్క్సిస్టులు ఆర్థిక సంబంధాలు, వాటిలో కొనసాగే దోపిడీ స్వభావాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని కదా ఏ అంశాన్ని అయినా విశ్లేషించేది? తెలంగాణ విషయానికొచ్చేసరికి ఆర్థిక విశ్లేషణలన్నీ అటక మీదకు ఎక్కించి, ఉపరితల అంశమైన

భాషా ఐక్యతనే నొక్కి చెప్పడం ఎంతవరకు సరైంది? ఇది ఏ శాస్త్రీయ అవగాహన అవుతుంది? తెలంగాణ ప్రాంతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తంగా కోస్తా పాలకవర్గాలకు ఆధీనం చేయబడుతూ వాటిపై పెరిగిన వలస శ్రేణుల పెత్తనాన్ని గుర్తించకపోవడం రాజకీయ పక్షపాతంగా మిగిలిపోదా? సమైక్యత నినాదం వల్ల మరొకవైపు కోస్తా ప్రాంతపు ప్రాబల్యవర్గం కొత్త దోపిడీ వర్గంగా మారలేదా? అసలు సమాన ప్రతిపత్తిని అందించని భాషా ఐక్యతావాదం ప్రాంతీయ పెత్తందార్లకు చక్కటి వలసల్ని సంపాదించి పెట్టే సౌకర్య మార్గం కాదా? సమానత్వం లేని సమైక్యత బూటకం. కట్టుబాట్లని ఉల్లంఘించి, పెద్ద మనుషుల ఒప్పందాలను కాలరాచి ప్రాంతీయ బోర్డులను ఎన్.టి. రామారావు రద్దు చేస్తే మనం కదూ మిత్ర పక్షాల రూపంలో ఆంధ్ర పెత్తందార్లకు అందుబాటులో ఉండే సిద్ధాంత ఫౌజులుగా పనిచేసినవాళ్లం! ఈ అన్యాయాల్ని ఎందుకు వ్యతిరేకించలేకపోయాం? 1985లో వామపక్షాలు తెలుగుదేశం పార్టీకి మిత్రపక్షాలుగానే వున్నాయి. నాడు ఎన్.టి.రామారావుతో స్పష్టమైన రాజకీయ అధికార సంబంధ బాంధవ్యాలు వున్నాయి. ఆయనను ఒప్పించగలిగే శక్తి వామపక్షాలకుండి కూడా తెలంగాణపై జరిగే అన్యాయం గురించి ఎందుకు మాట్లాడలేకపోయారో చెప్పగలరా? ఒక్కొక్కటి కోల్పోతూ వుండే ఉద్యోగాల్లో తెలంగాణేతరులను నింపుతూ ఉంటే పోరాటశక్తి కలిగిన వామపక్షాలు తటస్థ పాత్రను పోషించలేదా? మళ్లీ తెలంగాణ వాదులు అడిగే దాకా ఈ జీ.వో.నం. 610పైన ముందుగా ఎందుకు స్పందించలేక పోయాయి వామపక్షాలు? అన్నింటా ముందుగానే అన్యాయాల్ని పసిగట్టగలిగే వామపక్షాలు ఆనాడు రాజకీయ మిత్రులుగా తెలుగుదేశానికి ఉండి కూడా తెలంగాణపై అన్యాయాన్ని ఎందుకు కొనసాగనిచ్చాయి?

తెలంగాణ వాదం పైకి తెచ్చినప్పుడల్లా 'అవకాశవాదమనే' విషాయన్ని ముందుకు తెచ్చే ధోరణి ఒకటి బలంగా వుంది. తెలుగుదేశం అధికారంలో వుండగా వామపక్షాలు మిత్రపక్షాలుగా వుండి తెలంగాణకు జరిగే అన్యాయంపైన ప్రతిఘటించి వుంటే బహుశా ఈ మాటలను ఇవ్వాళ అనడానికి నిర్దుష్టమైన అర్హత వారికి ఉందేమో! జరుగుతున్న అన్యాయాలను మౌనంగా చూస్తూ ఊరుకుంటూ ప్రశ్నించిన ప్రతివాడ్ని అవకాశవాదం అనడం పాలకవర్గ పరిభాష. అనవసర ఆధిపత్య దృష్టి. ఒక రకంగా అవకాశవాదులు సృజనాత్మకంగా స్వంత ప్రయోజనాల కోసమైనా పాలక వైరుధ్యాలను ప్రజా వైరుధ్యాలుగా గుర్తించడంలో కీలకపాత్ర వహిస్తారు. అందుకే అప్పుడప్పుడు వారు సమస్యలను బలంగా ముందుకు తెస్తారు. తెలంగాణపై జరిగే వివక్షను వారే వాడుకొంటున్నారని తెలియజెప్పే వారు ఒక్క విషయం గుర్తించాలి. అన్యాయవాదుల

కన్నా అవకాశవాదులు మెరుగు. కనీసం వారు అప్పుడప్పుడన్నా మాట్లాడుతారు. ఒక వేళ ప్రస్తావించినా పరిష్కారం లేని ప్రచార వర్గాలకే పరిమితం చేస్తారు. ఆధిపత్య ప్రాంత భావజాలానికి బందీ అయినవారు స్థానిక ప్రజలు ఘోషించేవన్నీ 'హృదయ విదారక ఘోషలుగానే' గుర్తిస్తారు. (కామ్రేడ్ రాఘవులు తన వ్యాసంలో (9.4.2001, ప్రజాశక్తి) ఉపయోగించిన పదజాలం ఇది). దీనిని మరింత సానుకూల పరిభాష వాడడం రాజకీయ బాధ్యతలో ఉన్నవారికి మరింత అవసరం.

కష్టించిన శ్రామికులకే ఫలితం దక్కాలనేది మౌలిక మార్క్సిస్టు సూత్రం. కానీ వనరులున్న చోట వసతులు దక్కాలనే అంశం ఈ స్ఫూర్తిలో భాగం కాదా? బొగ్గు, కరెంటు, అడవులు, నదీనదాలు విస్తారంగా వున్న తెలంగాణ ప్రజలకు ఇన్నాళ్లుగా అభివృద్ధి ఎందుకు అందలేదో? ఏ రకంగా 'అంతర్గత వలస' ఒక దోపిడీ రూపంగా స్థానిక ప్రజలను అవకాశాల నుంచి దూరం చేసిందో, సింగరేణి బొగ్గు గనుల్లో ఉన్నతస్థాయి ఉద్యోగాల నేపథ్యాన్ని పరిశీలిస్తే అర్థమవుతుంది. ఖమ్మం జిల్లాలో ఉన్న భద్రాచలం పేపరు మిల్లులో ఏడు వేల మంది ఉద్యోగుల్లో తెలంగాణ వారి శాతమెంతో వామపక్షీయులు పరిశీలించి మాట్లాడితే బాగుండు. మణుగూరు భారజల కర్మాగారంలో 1700ల మంది ఉద్యోగుల్లో స్థానికేతరుల ప్రాబల్యమెంతో వామపక్షాలు పరిశీలించినాయా? పరిశ్రమలు ఒకటి ఆరా తెలంగాణలో ఉన్నా వాటి ఉద్యోగాలు ఆవలివారి వశమవుతున్నాయి. యూనియన్ నాయకత్వం దాదాపు కోస్తా సోదరులదే. పోరాటాలు తెలంగాణలో అధికంగా ఉంటే వాటిపై నిర్దేశన స్థానికేతర సోదరులదే. నిజానికి మొదటి దశలో ఇది అవసరమే కావచ్చు గానీ, దశాబ్దాలుగా స్థానిక నాయకత్వం ఎదగదా? దిగుమతి చేసుకున్న నాయకత్వం స్థానిక ప్రయోజనాలను పరిశీలించడంలో కొంత పక్షపాతాన్ని ప్రదర్శించిన సందర్భాలు వున్నాయి. మందమర్రి, మంచిర్యాల, బెల్లంపల్లి, రామకృష్ణాపూర్ ప్రాంతాల్లో శాంపుల్ సర్వే తీస్తే తేలే నిజం ఇది. కానీ ఏ స్థానిక ప్రజలకు ముందు అవకాశాలు రాకుండా సుదూర ప్రాంతాల వారికి అర్జంటుగా స్థిర ఉద్యోగాలు రావడం వెనుక ఈ యూనియన్ నాయకుల పాత్ర లేదా? దానికి ఈ బూటకపు సమైక్యతా సమగ్ర అభివృద్ధి పనిచేయడం లేదా? ఎంత కాలమీ అర్థం లేని అనర్థదాయకమైన సమర్థన?

మరొక ముఖ్యవిషయం. దున్నేవాడిదే భూమి నినాదం వెనుక వ్యవసాయ శ్రామికులకు వారి హక్కులు లభించాలనేదే తర్కం. అదే తర్కం పోరాట ప్రాంతాల నుంచే నాయకత్వ ప్రాతినిధ్యం ఉండాలనే సూత్రం ఎందుకు రాకూడదు? పోరాటాలు తెలంగాణలో అధికంగా ఉంటే ఉన్నత నాయకత్వం ఇతర ప్రాంతాల నుంచి ఉన్న

దాఖలాలు కూడా ఉన్నాయి. సరే! ఇది వారి వారి పార్టీ అంతర్గత వ్యవహారమనుకున్నా, తెలంగాణ ఒక ప్రాంతంగా 'రాజకీయ ప్రయోగశాల'గా మారడం వల్ల నిత్యం స్థానిక సమాజం వైరుధ్యాల కుంపటిగా మార్చబడింది. ప్రాంతీయ అభివృద్ధి ఎజెండాను ఆలోచించనివ్వని ఉద్రిక్త స్థితి గత యాభై సంవత్సరాలుగా కొనసాగుతున్నది. దీనివల్ల తక్షణ అభివృద్ధి ఎజెండాను ముందుకు రానివ్వకుండా పాలకవర్గాలు తొక్కిపెట్టినాయి. భూమి చుట్టే రాజకీయాలను అల్లడం వల్ల సమగ్ర వ్యవసాయాభివృద్ధికి కావలసిన సాగునీటి డిమాండ్ ఈ ప్రాంతంలో వెనుకబడింది. సమృద్ధిగా ఉన్న నదీజలాలను వాడుకునే సస్యశ్యామల తెలంగాణ డిమాండ్‌ను ఆనాడు సుందరయ్యగారు సమగ్రంగా వివరిస్తే తదనంతర కాలంలో దానిని ఒక నిరంతర రాజకీయ డిమాండ్‌గా ముందుకు తీసుకురాకపోవడానికి కారణం? కోస్తా ధనిక రైతాంగ ప్రభావం వామపక్ష పార్టీ నిర్మాణాల మీద, ఎజెండా మీద ఉన్నదనుకోవాలా! తెలంగాణ నీటి వనరులను తెలంగాణకు అందించకుండా దిగువ ప్రాంతాలకు అక్రమంగా వాడుకోబడుతుంటే మైనం చూస్తూ కూర్చొని, తెలంగాణ రాష్ట్రమొస్తే ఆంధ్ర – తెలంగాణ నదీ వివాదాలు పెరుగుతాయని పేర్కొనడం ఎంతవరకు సమంజసం? అంటే ఇన్నేళ్లుగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రతిపాదనను ఎదుర్కోవడం వెనుక ఈ నీటి రాజకీయాలు ఉన్నాయని భావించాలా? మార్క్సిస్టు పార్టీలు నిజానికి పేద ప్రజల, పేద ప్రాంత ప్రజల ప్రాధాన్యతలను ముందుగా అందుకోవాలి. కానీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అలా జరుగలేదు. పైగా తెలంగాణ భూములను వశం చేసుకొన్న ఆంధ్ర భూస్వాముల అడ్డాలన్నీ కమ్యూనిస్టు పార్టీల ప్రాబల్య ప్రాంతాలే కావడం యాదృచ్ఛికమా? కోదాడ, మిర్యాలగూడ, భద్రాచలం, వరరామచంద్రాపురం, ఖమ్మం జిల్లాలోని 27 షెడ్యూల్డ్ మండలాలలో 1989–99 మధ్య కాలంలో 5 వేల కుటుంబాలు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల నుంచి వచ్చి స్థిరపడ్డారు. వీరు కూటికి లేని రైతులు కారు. నిజానికి వన్ ఆఫ్ సెవన్టీ విషయంలో సిపియం సానుకూలంగా కీలకపాత్ర పోషించినా, వలస భూస్వామ్య ధోరణులను ప్రతిఘటించవలసిన స్థాయిలో ప్రతిఘటించలేదు. ఇక సిపిఐ అంటీముట్టని రీతిలో పరోక్షంగా రైతాంగాన్ని సమర్థించే పేరిట వలస భూస్వామ్యం జోలికి అసలే పోలేదు. అసలు తెలంగాణ ప్రాజెక్టుల కింద వందల ఎకరాలు స్థానిక రైతులకు, దళితులకు దక్కకుండా వలస భూస్వాముల (రైతులను మినహాయించి) వశమెట్లయ్యాయి? భూములు, ఉద్యోగాలు, నిధులు, నియామకాలు, నిర్ణయాధికారం అంతా ఆధిపత్య కోస్తా కుల – వర్గాల చేతుల్లో కేంద్రీకృతం కావడం నిజం కాదా? రాజకీయపరంగా చూసినా 1952 నుంచి నేటి దాకా కమ్యూనిస్టుల కంచుకోట

తెలంగాణే. ఓట్లు, సీట్లు ఈ ప్రాంతంలోనే వస్తాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంగా ఏర్పడితే కమ్యూనిస్టులే (ఒకవేళ వారు కలిసి వుంటే) ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచవచ్చు. లేదా ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా వుండవచ్చు. దీని దృష్ట్యానైనా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని బలపరచవచ్చు కదా?

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రతిపాదన రాగానే ఉమ్మడిగా వ్యతిరేకించే ఈ స్ఫూర్తే, ఉమ్మడిగా ఏకమై ఎందుకు తెలంగాణలోనే ప్రజారాజ్యం ఏర్పరచకూడదూ? ఇవన్నీ ఆషామాషీ అనుమానాలు కావు. చీలి ఓడిపోయి తెలంగాణ ప్రజల త్యాగాలను ఎద్దేవా చేసే స్థాయికి ఈనాటి పాలకుణ్ణి పెంచి పోషించింది ఎవరు? ఎన్.టి.ఆర్.కు నాదెండ్ల చేస్తే ద్రోహమన్న వామపక్షాలు, నారా వారి ఆధ్వర్యంలో అదే రీతిలో ఎన్.టి.ఆర్.ను కూలదోస్తే కిమ్మనకుండా ఉండడంలో ఏ దృతరాష్ట్ర ప్రేమ దాగి వుంది? దుష్ట పాలకులను పెంచి పోషించి వారి విధానాలను తెలంగాణపై అధికంగా పడుతూ వుంటే తెలంగాణ ప్రజలు స్పందిస్తున్న తీరును కేవలం వేర్పాటువాదంగా మాత్రమే చూడటం వెనుక మారని రాజకీయ అవగాహన మాత్రమే అవుతుంది. ఇతర చిన్న రాష్ట్రాల డిమాండ్ మాత్రమే కాదు, ఇదివరకే వున్న రాష్ట్ర డిమాండ్. బలవంతపు విలీనంలో బతుకు కోల్పోతున్న డిమాండ్. బందూకు పట్టి పోరాడినా మెతుకు దక్కని స్థితిలో మళ్లీ తన అస్తిత్వాన్ని వెదుకులాడుతున్న ఆరాటపు డిమాండ్. తాము తప్పు ధోరణిలో అర్థం చేసుకుంటే తప్పకుండా 'బూర్జువాలే' అడుగు ముందుకు వేసి ప్రజాకాంక్షలను పాలక కాంక్షలుగా మార్చుకుంటారు. ఇది చరిత్ర చెబుతున్న సత్యం.

వామపక్షాల అవగాహన తెలంగాణపై మారవలసిన అవసరం వుంది. 'ఆంధ్ర ఆధునికతను' ప్రజాస్వామ్యంగా చూసే ధోరణి మారవలసి వుంది. ప్రాంతాలపై నిర్దిష్టమైన అవగాహనను పెంచుకోవడం వల్ల వారి ఆకాంక్షలను గుర్తించడం వల్ల ప్రజల్లో భాగమయ్యే అవకాశముంది. జిలాస్ రాసిన 'నూతన వర్గం'లో హెచ్చరించిన అనేక అంశాలు ఈ రోజు వాస్తవమవుతున్నాయి. అట్లాగే సోవియట్ రష్యా విచ్ఛిన్నమయ్యాకా కొన్ని ప్రాంతాలే వృద్ధి చెంది మరికొన్ని వెనుకబడి పోవడం వల్ల విపత్కర స్థితి ఏర్పడింది.

తెలంగాణ విషయంలో తొందరపాటు ధోరణితో, అతి వేగంగా రాజు కన్నా బంటు ముందే పరిగెత్తే స్వభావం అవసరం లేదు. తెలంగాణ ఏర్పడడం వల్ల కమ్యూనిస్టులకు రాజకీయంగా నష్టమేమీ వుండదు. కాకపోతే కాస్తా కోస్తా ఆధిపత్యం తగ్గుతుంది. మంచిదే! దీనిని తగ్గించడం ఇష్టం లేక సమైక్యరాగం పాడితే, త్యాగాలు అధికంగా తాను చేసిన తెలంగాణ తన మార్గం తాను చూసుకోకతప్పదు. మూస

దృష్టి ప్రమాదకరం. త్యాగాలు అధికంగా ఒక చోట జరిగి, భోగాలు అత్యధికంగా పెరిగి మరొకచోట రూపాంతరం చెందితే అందులో 'సిద్ధాంత సమర్ధనా శక్తి'గా కామ్రేడ్లు మారరనే అచంచల విశ్వాసం తెలంగాణ ప్రజలకుంది. కాబట్టే తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును వ్యతిరేకిస్తూ రాసే అర్జంటు వ్యాసాల పరంపర, ఖండనలు కాకుండా నింపాదిగా ఆలోచించడం ఈనాటికైనా అవసరం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రతిపత్తి నిర్దుష్టంగా సానుకూల సంస్కరణా ప్రక్రియ. దానికి సామ్యవాద సిద్ధాంత చట్రం అన్వయించి ఆ దిశగా ఇప్పుడే ఆలోచించమనడం సరైంది కాదు. ఆధిపత్య అవమానాలకు, దిగజార్చుడాలకు ప్రతిస్పందనగా వస్తున్నది. ప్రాంతీయ న్యాయాన్ని కోరుతూ వస్తున్నటువంటిది. ప్రజల మధ్య చిచ్చు పెట్టే స్వభావం, ఎజెండా దానికి లేవు. ప్రాంతం అంటే ఒక విస్తృత ప్రజాక్షేత్రమే కనుక, ఆ క్షేత్రమే కమ్యూనిస్టులకు అండగా నిల్చింది కనుక తమకు రాజకీయ భావాలకు అర్థాన్నిచ్చిన తెలంగాణ దాని రాష్ట్ర సాధనలో కలిసి రావడంలోనే కామ్రేడ్లకు సరైన రాజకీయ సార్థకత వుంటుంది. దొడ్డి కొమురయ్యలు, మఖ్దూం వారసులు, సురవరం కలం బలం, కొమురం భీం సాహసం, అశేష తెలంగాణ బిడ్డల త్యాగాలకు కనీస రాజకీయ ఆకాంక్షల సమిష్టి ఆలోచనే ఈ రాష్ట్ర రూపం. అంతిమ రూపాలను మీరే ఆవిష్కరించండి. రండి. ఆలోచించండి. తెలంగాణ ప్రజలు చేసిన త్యాగాలకు ఒక కనీస రాజకీయ పరిష్కారం, సాధించగలిగిన కనీస అభివృద్ధి వీలయ్యే అవకాశం వుంటుంది. ఆధిపత్య ప్రాంతపు మైండ్ సెట్ నుంచి కాకుండా, పరిణతి చెందిన మార్క్సిస్టు సెన్స్ నుంచి ఆలోచించడం అవసరం. కనుకనే కామ్రేడ్లు పునరాలోచించండి! త్యాగాల గడ్డ తెలంగాణ! అణచివేతల నుండి కనీస పరిష్కారాలకు పరితపిస్తుంది. ఈ సారాంశాన్ని అందుకోలేని స్థితిలో మీరు ఉంటే తెలంగాణ మితవాద శక్తుల పరం కాక తప్పదు. ఇది చరిత్ర చూపిస్తున్న ధోరణి.

వార్త దినపత్రిక, 5 మే 2001

భాష కృత్రిమ కట్టుబాటే!

కాసుల ప్రతాపరెడ్డి

ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు మద్దతు తెలియజేయాలని తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి (టిఆర్ఎస్) నేత కె. చంద్రశేఖరరావు కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు పిలుపునిచ్చారు. అంతేకాదు, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమానికి మద్దతు ఇవ్వకపోతే క్యాడర్‌ను కోల్పోయి కమ్యూనిస్టుల ఉనికే ప్రమాదంలో పడుతుందని ఆయన హెచ్చరించారు. దీనికి కమ్యూనిస్టులు ఎప్పటిలాగే ప్రతిస్పందించారు. తాము భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు కట్టుబడి వున్నామని సిపియం రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి.వి. రాఘవులు స్పష్టం చేశారు. ఇందులో కొత్త విషయమేమీ లేదు. కమ్యూనిస్టులు తమ వైఖరి మార్చుకోరనే విషయం అందరికీ తెలుసు. కానీ ఒక విషయం వెలుగులోకి రావడానికి బి.వి. రాఘవులు ప్రకటన ఉపకరించింది. తెలంగాణ అభివృద్ధిలో వెనుకబడి పోయిందనే విషయాన్ని కమ్యూనిస్టులు కూడా అంగీకరిస్తున్నారు. అలా వెనుకబడి పోవడానికి గల మూలకారణాలను గుర్తించడంలో, చారిత్రక భౌతికవాదం గురించి మాట్లాడే కమ్యూనిస్టులు విఫలం కావడమే విచిత్రం. కేవలం భాష ఒక్కటైనంత మాత్రాన కలిసి వుండాలనే వాదన కృత్రిమమైందనేది వారు తమ చారిత్రక భౌతిక వాద కోణం నుంచి ఆలోచిస్తే అర్థమై వుండేది. ఇలా మాట్లాడుతున్న కమ్యూనిస్టులు ఉత్తరాదిలో హిందీ భాష మాట్లాడే ప్రజలంతా ఒకే రాష్ట్రం కింద లేరనే విషయం గమనించడం కూడా అవసరం.

తెలంగాణ కోస్తాంధ్ర కన్నా వెనుకబడిపోవడానికి పాలకుల నిర్లక్ష్యం మాత్రమే కారణం కాదు. చారిత్రక అసమానతలకు పాలకుల నిర్లక్ష్యం తోడైంది. చారిత్రకంగా నిర్ణయమైపోయిన అసమానత రాజకీయ, సాంస్కృతిక, సామాజిక అసమానతలకు దారి తీసింది. తెలంగాణను అభివృద్ధి పరచి అసమానతలను రూపు మాపాలనే రాజకీయ లక్ష్యం కొరవడింది. దీంతో ఈ అసమానతలు పూడ్చ శక్యం కానంతగా పెరిగిపోయాయి.

సహజంగానే బ్రిటిష్ పాలిత ప్రాంతాలకు, రాచరికం ఏలుబడిలో వున్న ప్రాంతాలకు మధ్య అసమానతలు వున్నాయి. అంటే భారతదేశంలోని బ్రిటిష్ పాలిత

ప్రాంతాలు రాచరికంలో ఉన్న ప్రాంతాల కన్నా ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందాయి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు తమ వ్యాపారం కోసం తమకు అనువైన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేశారు. ఇందులో భాగంగానే మద్రాసు, కలకతా, బొంబాయి విశేషంగా అభివృద్ధి చెందాయి. మిగతా ప్రాంతాలు వాటితో పోలిస్తే అంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు. అదే విధంగా నిజాంల ఏలుబడిలో శతాబ్దానికి పైగా వున్న తెలంగాణ ప్రాంతం కోస్తా ప్రాంతానికి అనుగుణంగా అభివృద్ధి చెందలేదు. దీనివల్ల సాంస్కృతికంగా, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు కోస్తాంధ్ర ప్రజలకన్నా వెనుకబడిపోయారు. కోస్తాంధ్ర ప్రజలకు అందుబాటులోకి వచ్చిన ఇంగ్లీష్ భాషా పరిజ్ఞానం (వ్యాపార లావాదేవీలకు అవసరమయ్యే భాష), వ్యాపార సంబంధాలను మెరుగుపరుచుకునే తెలివితేటలు, తమ కార్యకలాపాలను ఇతర ప్రాంతాలకు విస్తరించుకునే గుణం తెలంగాణ ప్రజలకు అలవడలేదు. దీనివల్ల కోస్తాంధ్ర ప్రజలతో పోటీ పడేంతగా తెలంగాణ ప్రజలు ఎదగలేదు.

సర్ ఆర్థర్ కాటన్ పుణ్యంతో కృష్ణాగోదావరి నదులపై వెలసిన ఆనకట్టలు కోస్తాంధ్రను సస్యశ్యామలం చేశాయి. దీంతో వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెంది లాభాలు రావడం మొదలైంది. వ్యవసాయంలోని మిగులును కోస్తాంధ్ర పెట్టుబడిదారులు పుస్తక ప్రచురణ, సినీ రంగాల్లోకి మళ్లించారు. ఇవి రెండు కూడా అనుత్పాదక రంగాలు. అంటే, అభివృద్ధికి తోడ్పని రంగాలు. ఈ రెండు రంగాల్లో కూడా లాభాలు రావడంతో ఇతర రంగాలకు, ఇతర ప్రాంతాలకు తమ కార్యకలాపాలను విస్తరించి ఆక్రమణదారులయినారు.

కోస్తాంధ్ర అభివృద్ధి చెందేనాటికి వీరి కన్నా మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రజలు ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందారు. మద్రాసు స్టేట్‌లో నిర్లక్ష్యానికి గురైన కోస్తా ప్రజలు సొంత రాష్ట్రం కోసం ఉద్యమం లేవదీశారు. పొట్టి శ్రీరాములు ఆత్మాహుతితో కోస్తాంధ్ర ప్రజల కల నెరవేరింది. సొంత రాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఈ కాలంలోనే తెలంగాణలో సాగుతున్న నిజాం వ్యతిరేక సాయుధ పోరాటం కోస్తాంధ్ర కమ్యూనిస్టు నాయకుల చేతిలోకి పోయింది. ఈ కారణంగా పోరాటం విషయంలో నిర్ణయం తీసుకునే అధికారాన్ని తెలంగాణ నాయకులు కోల్పోయారు. నాలుగు వేల గ్రామాలను విముక్తం చేసిన తర్వాత, నిజాం తోక ముడిచిన తర్వాత భారత యూనియన్ సైన్యాలు తెలంగాణను ఆక్రమించుకోవడానికి వచ్చినప్పుడు పోరాటాన్ని విరమించి ఇండియన్ యూనియన్‌లో విలీనం అవుదామనే రావి నారాయణరెడ్డి ప్రతిపాదనకు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. పైగా రావి నారాయణరెడ్డిపై రివిజనిస్టు అనే ముద్ర పడింది.

తెలంగాణలోని పోరాటాన్ని కొనసాగించాలా, వద్దా అనే విషయంలో తెలంగాణ కమ్యూనిస్టు నాయకులు మైనారిటీలో పడిపోవడమనేది కోస్తాంధ్ర నాయకుల ప్రాబల్యాన్ని సూచిస్తోంది. దీంతో ఇండియన్ యూనియన్ గ్రామాలపై దాడి చేసి తెలంగాణను ఆక్రమించుకుంది. ఈ ప్రక్రియలో తెలంగాణ నెత్తుటి గడ్డ అయింది. (తెలంగాణ నెత్తురోడడమనేది ఇప్పటికీ జరుగుతున్నది. దీనికి కారణమెవరనేది ఇక్కడ చర్చనీయాంశం కాదు).

కోస్తాంధ్ర నాయకులు 'విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం' అనే నినాదం ఇచ్చారు. మిగతా నాయకులు ఇదేదీ లేకుండానే తెలంగాణతో కలిపి ఒకే రాష్ట్రం ఏర్పడాలని కోరుకున్నారు. ఈ విలీనానికి తెలంగాణ నాయకులు మొదట అంగీకరించలేదు. అనేక అనుమానాలు వ్యక్తం చేశారు. అయినప్పటికీ ఫజల్ అలీ కమిషన్ సూచనలకు విరుద్ధంగా విలీనం జరిగి 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడింది. అయితే ఆ తర్వాత తెలంగాణ అభివృద్ధి కోసం జరిగింది శూన్యం. ఒక్క నీటి పారుదల ప్రాజెక్టు కూడా ఇప్పటి వరకు తెలంగాణలో పూర్తి కాలేదు. నిజాం కాలంలో ఫ్రెంచీ ఇంజనీర్లు మొదలు పెట్టిన ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టుకు ఇప్పటి వరకు గతి లేదు. అన్ని రంగాల్లో విలీనానికి ముందున్న అసమానతలు ఇప్పటికీ కొనసాగుతూనే వున్నాయి. అవి మరింత ముదిరిపోయాయి కూడా. పొట్టి శ్రీరాములుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు సంబంధమే లేదన్న విషయం గుర్తించ వీలుకానంతగా తెలంగాణ ప్రజల మనస్సుల్ల నాటుకు పోయింది. అంటే చరిత్రలో కూడా ఈ అన్యాయం కొనసాగుతూనే వుందన్న మాట. ఇక్కడి సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, బూర్గుల రామకృష్ణారావు వంటి యోధులకు దక్కాల్సిన స్థానం దక్కలేదు. ఇదంతా ఒక ఎత్తయితే, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం ముందుకు వచ్చిన ప్రతిసారీ దీన్ని వ్యతిరేకించడంలో కమ్యూనిస్టులు ముందుండడం రెండో ఎత్తు. కమ్యూనిస్టులు 1967 వరకు అసెంబ్లీలో బలమైన ప్రతిపక్షంగా వున్నారు. తెలంగాణ అభివృద్ధి పట్ల, ప్రాంతీయ అసమానతల తొలగింపు పట్ల వారు చేసిందేమీ లేదు. వారు చేసిందల్లా రావి నారాయణ రెడ్డి చైర్మన్‌గా తెలంగాణ అభివృద్ధి కమిటీని ఏర్పాటు చేయడమే. దీనివల్ల ఒరిగిందేమీ లేదు. కానీ ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించడంలో మాత్రం ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు, పోషిస్తున్నారు. దీనికి తోడు, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం ముందుకు వచ్చిన ప్రతిసారీ దాన్ని తిప్పికొట్టే తెలివైన సాహిత్యం వస్తుంది. దానికి తగిన ప్రచారం లభిస్తుంది. ఈసారి తెలంగాణ ఉద్యమం ముందుకు వచ్చినప్పుడు 'రేగడి విత్తులు' అనే నవల వచ్చింది. దీనికి ఎన్నారైల అవార్డు కూడా లభించింది. దీన్ని పొగుడుతూ పత్రికల్లో పలు రివ్యూలు రావడమే

కాదు, ఒక సంపాదకాగ్రేసరుడు ఆకాశానికెత్తుతూ సంపాదకీయం రాశారు. ఇలా తెలంగాణ ప్రజల మెదళ్లను తమకు అనుకూలంగా మల్చుకునే మేధావివర్గం పాత్ర తెలంగాణ ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా వుంటూ వస్తోంది.

సినిమాల విషయంలోనూ ఇదే జరుగుతోంది. తెలంగాణ భాషను, యాసను విలన్లకు, జోకర్లకు మాత్రమే వాడే ఒక సిగ్గుమాలిన సంస్కృతి సినిమా రంగంలో పాదుకొని పోవడానికి కారణమెవ్వరు? (ఇదంతా మరోసారి మాట్లాడుకోవచ్చు). తెలంగాణ ఒక అంతర్గత వలస ప్రాంతంగా మారిపోయింది. ఇక్కడి ప్రజలను సాంస్కృతికంగా గెలవడానికి మేధావివర్గం నిరంతరంగా పనిచేస్తూ వస్తోంది. అందుకు అవసరమైన ప్రచార, ప్రసార సాధనాలు వారి చేతుల్లో వున్నాయి. వీరంతా కమ్యూనిస్టులో, కమ్యూనిస్టు సానుభూతిపరులో కావడం ఇక్కడ గమనార్హం. ఈ స్థితిలో భాష ఒక్కటైనంత మాత్రాన ఒకే రాష్ట్రం కింద వుండాలని వాదించడం ఎంత అసహజమైన వాదనో అర్థం అవుతుంది. ఇవన్నీ ఆలోచిస్తే, కావాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీలు తెలంగాణ ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా పనిచేస్తున్నాయని అనుకోవాలా? యాంత్రిక చారిత్రక భౌతికవాదం ఉచ్చులో పడిపోయి క్రియాశీల చారిత్రక భౌతిక వాదాన్ని అనుసరించడంలో విఫలమవుతున్నారనుకోవాలా అనే ప్రశ్నలు ఉదయిస్తాయి. ఈ ప్రశ్నలనిలా వారికే వదిలేద్దాం.

ఇండియా ఇన్ఫో డాట్‌కామ్

'భౌగోళిక సందర్భం' ఆగస్టు 2001

గతితార్కిక 'కోస్తా' వాదం

కె. శ్రీనివాస్

విద్యుత్ రంగ సంస్కరణలను, చార్జీల పెరుగుదలను వ్యతిరేకిస్తూ వామపక్షాలు మంచి ప్రజా ఉద్యమాన్ని నిర్వహిస్తున్నప్పుడు। మార్క్సిస్టుపార్టీ తీరు ఆశ్చర్యకరమైన ఆనందాన్ని కలిగించింది. సిపిఎంలో ఇంత సమరశీలత ఉన్నదన్న సంగతి ఎమర్జెన్సీ తరువాతి తరానికి తెలియనే తెలియదు. రాష్ట్ర పార్టీ నాయకత్వంలో వచ్చిన మార్పునకూ ఈ మసరశీలతకూ ఏదయినా సంబంధం ఉన్నదేమోనన్న ఆసక్తితో బి.వి. రాఘవులు గురించిన వ్యక్తిగత వివరాలను తెలుసుకోవాలని ఈ కాలమ్ రచయిత ప్రయత్నించాడు. సమకాలీన రాజకీయాల గురించి తగినంత పరిచయం ఉన్నదని అనుకునే వారు కూడా రాఘవులు ఏ సామాజిక నేపథ్యానికి చెందినవారో చెప్పలేకపోయారు. భారతదేశంలో ప్రజాజీవితంలో ఉండేవారందరి సామాజిక నేపథ్యం గురించి సాధికారికంగా చెప్పగలిగిన జర్నలిస్టు మిత్రుడు మెరుగుమిల్లి నాంచారయ్య చాలా ఖచ్చితంగా రాఘవులు కులం ఏమిటో చెప్పినప్పుడు ఆశ్చర్యం వేసింది. ఆయన వెనుకబడిన కులానికి చెందినవారని చాలామంది భావించారు. ఆయన దళితుడని కూడా ఒకరిద్దరు అనుకున్నారు. కానీ, ఆయన రాష్ట్రంలోని కోస్తా ప్రాంతానికి చెందిన ఒక వ్యవసాయ అగ్రకులానికి చెందినవారు.

రాఘవులు గురించిన ఆ పొరపాటు నిజానికి ఆయనకు ప్రశంస వంటిది. ఆయన మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యాచరణలో తీసుకువచ్చిన మార్పు స్వభావాన్ని ఆ పొరపాటు పట్టి ఇస్తుంది. రోడ్ల మీద పడి దెబ్బలు తింటూ ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న ఆయన అగ్రకులం వారు కాదేమోనన్న అనుమానం సహజంగానే కలిగింది. ఇటీవలి చరిత్రలో మొదటిసారిగా మార్క్సిస్టు పార్టీ కులవ్యతిరేక పోరాటాన్ని (వారి సొంత పద్ధతులలో అయినప్పటికీ) చేపట్టడం కూడా అటువంటి సందేహానికి ఆస్కారం ఇచ్చింది. మార్క్సిస్టు పార్టీకి పారంపరికంగా నాయకత్వం వహిస్తున్న కులానికి చెందినవారే రాఘవులు కూడా అని ఇటువంటి పరిస్థితులలో నమ్మడం కష్టమే.

'వై అయామ్ నాట్ ఎ హిందూ' పుస్తకంతో కొత్త భావ సంచలనానికి

కారణమయిన కంచె ఐలయ్య మీద ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం యాజమాన్యం ఆంక్షలు విధించినప్పుడు మార్క్సిస్టు పార్టీ ప్రజాసంస్థలు ఎంతో ఉత్సాహంతో స్పందించాయి. సాధారణార్థంలో అగ్రకులంగా పరిగణన పొందుతున్న కులానిచెందినవాడయినప్పటికీ, బ్రాహ్మణేతర, శూద్రకులానికి చెందిన వాడిగా 'వై అయామ్‌నాట్ ఎ హిందూ' తో తాను తాదాత్మ్యం చెందానని, కదిలిపోయానని రాఘవులు తనతో అన్నట్టు ఐలయ్య చెప్పారు. జన్మతః వచ్చిన కులం ఐడెండిటీని అధిగమించి శూద్రీకరణ దళితీకరణలను అభ్యాసం చేస్తున్న రాజకీయ కార్యకర్తగా రాఘవులును చెప్పుకోవచ్చు. పదిహేను సంవత్సరాల కిందట కారంచేడులో దళితుల మీద హత్యాకాండ జరిగినప్పుడు మార్క్సిస్టుపార్టీ వైఖరి, ఆచరణ ఏమిటో గుర్తు తెచ్చుకుంటే రాఘవులు తరం ఎంతో నేర్చుకున్నదని, అగ్రకులతత్వాన్ని వదులుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నదని ఒప్పుకోవాలి.

రాజకీయ కార్యాచరణ మీద ప్రభావం వేస్తున్న సామాజిక నేపథ్యాన్ని అధిగమించినట్టే, సుమారు రెండున్నర దశాబ్దాలుగా పార్టీలో తిష్టవేసుకున్న పార్లమెంటరీ తత్వాన్ని, ఉదాసీనతనూ, నిష్క్రియాపరతనూ- కూడా కొత్త నాయకత్వం కొంతవరకయినా తొలగించింది. ఎమర్జెన్సీ అనంతరం చాలా కాలం మార్క్సిస్టుపార్టీ తీవ్రత అంతా కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకత చుట్టూనే పరిభ్రమించేది. మిలిటెంట్, తీవ్ర రాజకీయాలే ప్రధాన ప్రతిపక్ష రాజకీయాలుగా పరిణమించిన 1980 దశకంలో - మార్క్సిస్టు పార్టీ అన్ని మధ్యేవాద శక్తులతో పోరాడాలని భావించింది. ఎలాగైనా సరే ఈ దేశ సరిహద్దులను, అనేక ఉపజాతులను అణచివేస్తున్న కేంద్రీకృత జాతీయతను పరిరక్షించాలని ప్రయత్నించింది. 1990 దశకంలో నూతన ఆర్థిక విధానాలు, ప్రపంచీకరణ, బాబ్రీమసీదు విధ్వంసం వంటి పరిణామాలు సిపిఎం వైఖరిని మార్చుకోవలసిన అవసరాన్ని గుర్తింపజేశాయి. విరుచుకుపడుతున్న ఆర్థిక సంస్కరణలు, ప్రయివేటీకరణ కొత్త కార్యాచరణకు అవకాశాన్ని కల్పించాయి. అయితే కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకత స్థానంలో మతతత్వ వ్యతిరేకతను ఆశ్రయించి, చివరకు కాంగ్రెస్‌తోనే స్నేహానికి తహతహలాడుతోంది. జాతీయ స్థాయిలో పార్టీ పరిస్థితి ఏమిటో కానీ, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మాత్రం రాఘవులు హయాంలోనే పార్టీ కొంత నీరసాన్ని వదిలించుకోగలిగింది. ఇంత కాలం అస్పృశ్యంగా పరిగణించిన మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీలతో సఖ్యతకు ప్రయత్నించింది. ఎన్‌కౌంటర్లను ఖండించడం, పౌరహక్కుల మీద నిర్బంధాన్ని వ్యతిరేకించడం చేస్తోంది.

ప్రభావశాలి అయిన సామాజిక నేపథ్యాన్ని కూడా ఒక రాజకీయ నాయకత్వం

అధిగమించగలదన్న మాట. నిష్క్రియతో మొద్దుబారిపోయిన నిర్మాణానికి కూడా కాయకల్ప చికిత్స సాధ్యమన్న మాట. అయితే, సిపిఎంలో మార్పునకు లొంగకుండా ససేమిరా భీష్మించుకున్న పాత జబ్బులేమిటి?

బహుశా వాటిలో ఒకటి ప్రాంతీయ అస్తిత్వం.

ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం కోసం నిర్మాణమవుతున్న ఉద్యమాన్ని మార్క్సిస్టుపార్టీ వ్యతిరేకిస్తున్నది. ఎవరికయినా ఎటువంటి వైఖరి అయినా తీసుకునే స్వేచ్ఛ ఉన్నది. అలాగే, ఆ వైఖరి వెనుక ఉన్న అసలు సంగతిని అర్థం చేసుకునే, వ్యాఖ్యానించే స్వేచ్ఛ కూడా అందరికీ ఉన్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడాలన్న ఆకాంక్ష జాతీయోద్యమంలో భాగమట. అందుకని ఆంధ్రప్రదేశ్ కొనసాగాలని రాఘవులు అంటున్నారు. జాతీయోద్యమం అని ఆయన చెబుతున్నది బ్రిటిష్ ఇండియాలో జరిగిన స్వాతంత్ర్య పోరాటం గురించి. తెలంగాణా ప్రాంతం ఆనాడు బ్రిటిష్ పాలనలో లేదు. అక్కడ జరిగిన ప్రత్యేక జాతీయోద్యమానికి ఆకాంక్షలు వేరుగా ఉన్నాయి. ఇక బ్రిటిష్ ఇండియాలో జరిగిన ఆంధ్రోద్యమం కూడా విశాలాంధ్ర కోరుకోలేదు. వారి దృష్టిలో ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలోని తెలుగు ప్రాంతాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇక కమ్యూనిస్టులు విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం పేరుతో 1946 నుంచి నినాదం లేవదీశారు. కానీ అందుకు కావలసిన అభిప్రాయ సమీకరణ తెలంగాణాలో జరగలేదు. బ్రిటిష్ ఇండియా జాతీయోద్యమ భావనలకు తెలంగాణా బాధ్యత వహించనక్కరలేదు. తనకు అపకారం జరుగుతున్నప్పుడు వాటిని గౌరవించడమూ అక్కరలేదు.

అన్నిటికి మించి ఆవేదన కలిగించే విషయం– రాఘవులు లేవనెత్తుతున్న కొత్త వాదం. దాన్ని కోస్తావాదం అని పిలవవచ్చును. అదేమంటే– ప్రపంచమంతటా కోస్తా ప్రాంతాలకు భౌగోళికమయిన అదనపు ప్రయోజనాలుంటాయి. అందువల్లనే కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందింది. తక్కిన ప్రాంతాల అభివృద్ధిలో ఉన్న అసమానతలను సరి అయిన విధానాల ద్వారా సరిచేయాలి. ఇందుకోసం ఆయన చైనా ఉదాహరణ కూడా తెచ్చారు. (ఈ చైనా ఒకటి తలనెప్పిగా ఉంది. దాన్ని చూసి నేర్చుకొమ్మని డిజిపి దొరా చెబుతారు. రాఘవులూ చెబుతారు. అది తనకు ఆదర్శం అని చంద్రబాబూ అంటారు. అదింకా కమ్యూనిస్టు దేశమే అని రాఘవులు నమ్మమంటారు) రాఘవులు వాదానికి ఏమి సమాధానం చెప్పగలం? మగవారు శారీరకంగా బలవంతులు కాబట్టి, స్త్రీలమీద వారి పెత్తనం సరిఅయినదని, అగ్రకులాల వారు ప్రతిభావంతులు కాబట్టి పదవులలో, ఉద్యోగాలలో వారి విస్తృమయిన ఉనికి

సహజమైనదని – వాదిస్తే ఎలా ఉంటుందో, కోస్తా ప్రాంతం వారు భౌగోళిక లక్షణాల రీత్యా పైచేయిగా ఉన్నారని అనడం కూడా అలాగే ఉంటుంది. వివక్షకూ అణచివేతకూ, వలసీకరణకూ– మానవ కారణాలను కాక సాంకేతిక, భౌగోళిక, జీవశాస్త్ర సంబంధ కారణాలను వెదకడం ఎంత హాస్యాస్పదం?

అనేక రంగాలలో పాత ధోరణులను అధిగమించగలిగిన ఒక నాయకుడు– తన ప్రాంత ఆధిపత్యం గురించిన సమస్య వచ్చే సరికి ఎంతటి అశాస్త్రీయమైన అలవోక సిద్ధాంతాలు చేస్తున్నారు?

సందర్భం
వార్త (దినపత్రిక) 2001.

ప్రత్యేక తెలంగాణవాదం

మార్క్సిజానికి వ్యతిరేకమా?

శ్రీధరరావు దేశ్‌పాండే

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందాక జాతుల పోరాటాలు పెల్లుబికాయి. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు కోసం దేశవ్యాప్తంగా తలెత్తిన ఉద్యమాలను వివిధ జాతుల ఉపజాతుల ఆకాంక్షల్లో భాగంగానే మనం చూడాలి. భారత పాలకవర్గాలు మొదట నిరాకరించినప్పటికీ ప్రజల వత్తిడికి తలవొగ్గి భాషా రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు అంగీకరించక తప్పలేదు. ఒక అధ్యయనం ప్రకారం భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందేనాటికి భాషా పరంగా సారూప్యతలు ఉన్నప్పటికీ దేశంలో సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా ప్రత్యేక అస్తిత్వం కలిగిన 56 ప్రత్యేక ప్రాంతాలు ఉన్నాయని వెల్లడైంది. ఆ ప్రాంతాలు కొన్నింటిలో ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండ్లు ముందుకు వచ్చాయి. భాషా రాష్ట్రాల ఏర్పాటు జరిగినప్పుడు ఆయా ప్రాంతాల ప్రజల డిమాండ్లను, వారి ఆకాంక్షలను పట్టించుకోకుండానే కొత్త భాషా రాష్ట్రాలు ఏర్పాటు చేశారు. జాతుల ఆకాంక్షలు అసంపూర్ణంగా మిగిలిపోయినందువల్లనే ఈ ప్రదేశాల్లో మళ్లీ మళ్లీ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. ఈ ప్రదేశాల్లోని ప్రజలు తమ తమ ప్రత్యేక భాషా సంస్కృతుల అస్తిత్వాలను, చారిత్రక నేపథ్యాలను ముందుకు తెస్తున్నారు. ఉదాహరణకు బీహార్‌లో హిందీ భాష మాట్లాడుతున్నప్పటికీ ఉత్తర బీహార్‌లోని దర్భంగా ప్రాంతంలో మాట్లాడే మైథిలీ, బోజ్‌పూర్ ప్రాంతంలో మాట్లాడే భోజ్‌పురి కంటె భిన్నమైంది. పశ్చిమ ఉత్తరప్రదేశ్‌లో మాట్లాడే బ్రజ్ భాష మధ్య ఉత్తరప్రదేశ్‌లో మాట్లాడే అవధీ కంటే బిన్నమైనది. కేవలం భాషా సారూప్యతనే పరిగణనలోకి తీసుకొని సాంస్కృతిక ప్రత్యేకతలను పట్టించుకోకుండా 1956లో జరిపిన భాషా రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అసంపూర్తిగా మిగిలిపోయింది. అందువల్ల అసంతృప్తికి, అసమ అసమ అభివృద్ధికి, దోపిడీ, వివక్షలకు గురైనా ఆయా ప్రాంతాలలో, ముఖ్యంగా తెలంగాణ, విదర్భ, ఛత్తీస్‌ఘడ్, జార్ఖండ్‌లలో ప్రత్యేక రాజకీయ ప్రతిపత్తి కోసం ఉద్యమాలు చెలరేగాయి. ఛత్తీస్‌ఘడ్, జార్ఖండ్ రాష్ట్రాల ఏర్పాటు జరిగినా తెలంగాణ, విదర్భ డిమాండ్లు నెరవేరనే లేదు.

ఈ ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండ్లు దేశ సమగ్రతకు ఏ రకంగానూ భంగకరం కావు. నిజానికి దేశ సమగ్రతను పెంచే కృషితో స్వచ్ఛందంగా ప్రజల్ని నిమగ్నం చేసే చోదకశక్తిగా ఇవి పనిచేస్తాయి. ఇది వేర్పాటువాదం కాదు, దేశ సార్వభౌమత్వాన్ని మరింత బలోపేతం చేసే జాతుల్ని, ఉపజాతుల్ని దేశ సమగ్రతలోకి మరింతగా విలీనం చేసే చర్య అవుతుంది. చిన్న రాష్ట్రాల ఏర్పాటువల్ల కొంతవరకైనా అధికార వికేంద్రీకరణ జరిగి జాతుల అభివృద్ధికి మార్గం సుగమమవుతుందని చెప్పవచ్చు. తెలంగాణకు ప్రత్యేక భాషాసంస్కృతులు, చారిత్రక నేపథ్యం ఉన్నాయి. తెలంగాణ తెలుగు అచ్చమైన తెలుగు. అది తన మూలాల్ని కాపాడుకుంటూనే అన్య భాషా పదాలను తనలో కలుపుకొని విస్తృతి పొందింది. హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో భాగంగా ఉన్న కన్నడ, మరాఠి పదాలతో పాటు ఉర్దూ, హిందీ పదాల్ని కూడా కలుపుకొని పరిపుష్టమైంది. అవన్నీ తెలుగు పదాలే అన్నంతగా తెలంగాణ తెలుగులో కలసిపోయి 'తెలంగాణ భాష'గా ప్రత్యేక అస్తిత్వాన్ని పొందింది.

ప్రపంచీకరణ అమలవుతున్న సందర్భంలో దేశాల మధ్య, రాష్ట్రాల మధ్య దూరాలు తగ్గిపోతూ ఉన్నప్పటికీ, అదే సమయంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా, మన దేశంలోనూ జాతుల పోరాటాలు ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడుతున్నాయి. తూర్పు యూరప్‌లో, రష్యాలో అనేక దేశాల సమాఖ్యలు విడిపోయి జాతుల రాజ్యాలు ఏర్పడ్డాయి. తూర్పు తైమూర్ కొత్తగా ఆవిర్భవించింది. ఫిజిలో స్థానిక ఫిజియన్ల ఆకాంక్షలు ముందుకొస్తున్నాయి. శ్రీలంకలో తమిళ జాతీయ పోరాటం రెండు దశాబ్దాలుగా కొనసాగుతూనే ఉంది. న్యూజిలాండ్, ఆస్ట్రేలియాల్లో, మెక్సికో, పెరూలాంటి లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో ఆదివాసీ జాతులు స్వయం నిర్ణయాధికారం కోసం పోరాటాలు చేస్తున్నాయి.

భారతదేశంలో జాతుల ఆకాంక్షల వ్యక్తీకరణలో భాగంగానే అనేక ప్రాంతాలలో ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండుతో ఉద్యమాలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. ఛత్తీస్‌ఘడ్, జార్ఖండ్, ఉత్తరాంచల్ ప్రజల చిరకాల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలు ఈ మధ్యనే సాకారం పొందాయి. ఆ క్రమంలో తెలంగాణ, విదర్భ ప్రజల డిమాండ్లు నెరవేరవలసి ఉంది. ప్రపంచీకరణ సందర్భంలోనూ అనేకానేక నూతన జాతీయోద్యమాలు ముందు కొస్తున్నాయి. పాత జాతీయోద్యమాలు ఏదో ఒక రూపంలో కొనసాగుతున్నాయి. ప్రపంచీకరణ వల్ల అనివార్యంగానే తలెత్తే సంక్షోభాలు, అసమ అభివృద్ధి జాతుల పోరాటాలు తీవ్ర రూపం దాల్చేందుకు పరిస్థితులను కల్పిస్తున్నాయి. అందువల్ల జాతుల పోరాటాలు వెల్లువెత్తినా, జాతీయ ఆకాంక్షలు ఏ రూపంలో వ్యక్తీకరించబడినా వాటిని

సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక పోరాటంలో భాగంగా సమర్థించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజల ఐక్యతకు ఇవి ఏ విధంగానూ ఆటంకం కావు.

అంతర్జాతీయ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని ధ్వంసం చేసి దాని స్థానంలో సోషలిస్టు విధానాన్ని నెలకొల్పే సమయంలో జాతులు తమ జాతీయతలను పునరుద్ధరించుకోవాలనుకోవడం అంతర్జాతీయ శ్రామిక ఐక్యతకు భంగం కాదా అన్న ప్రశ్నకు అంతర్జాతీయతకు, జాతి పోరాటాలను జోడిస్తూ పోలండ్ సమస్యపై ఎంగెల్స్ ఇలా రాశారు: 'పోలెండ్ విడిపోవడం శ్రేయస్కరం. అప్పుడే అది ఇతర దేశాలతో చక్కగా కలసిమెలసి స్నేహపూర్వక వాతావరణంలో మనగలగడం సాధ్యం. కాబట్టి అంతర్జాతీయవాదులు కావాలంటే మొదట జాతీయవాదులు కావాలి. నికార్సుగా జాతీయవాదులైనపుడే ఎవరైనా గొప్ప అంతర్జాతీయవాదులవుతారు....'

ప్రగతి నిరోధకుల ఆధీనంలో జాతీయోద్యమాలు ఉన్నప్పటికీ అవి అంతర్జాతీయ వలస దోపిడీకి వ్యతిరేకమైతే దానిది విప్లవకర పాత్రే అని వారు ఐర్లాండు జాతీయోద్యమాన్ని విశ్లేషిస్తూ సూత్రీకరించారు. పైన ఉదహరించిన మార్క్సిస్ట్ మహోపాధ్యాయుల బోధనల నుండి నేర్చుకోవలసినదేమిటంటే సమైక్యత పేరుమీద, వేర్పాటువాదం పేరు మీద పీడిత ప్రజల పోరాటాలను, ఆకాంక్షలను ఉపేక్షించడం విశ్వజనీన సోషలిస్టు భావజాలం ఉన్నవారు చేసే పని కాదు. అణగారిన జాతులు, దోపడీకి గురైన జాతులు తమ జాతి ఆకాంక్షలు నెరవేరితే తప్ప వారు విశాల ఐక్య సంఘటనలో భాగమై స్వచ్ఛందంగా సామ్రాజ్యవాద దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా పోరాటానికి ఉద్యుక్తులు కాలేరు.

ఈ దృష్టితో చూసినపుడు జాతుల ఆకాంక్షలు ఏ రూపంలో వ్యక్తమైనప్పటికీ వాటిని బలపరచటం వామపక్ష, విప్లవ ప్రజాస్వామికవాదుల కర్తవ్యం. తెలంగాణ, విదర్భ ప్రజలు తమ జాతుల ఆకాంక్షల్లో భాగంగా భారత రాజ్యాంగానికి లోబడే ప్రత్యేక రాజకీయ ప్రతిపత్తిని కోరుతున్నారు. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని మార్క్స్, ఎంగెల్స్ బోధనల వెలుగులో విశ్లేషించుకుంటే.. తెలంగాణ ప్రజలు ప్రత్యేక భాషాసంస్కృతులు గల జాతి. దోపిడీకి వివక్షకి గురైన అణగారిన జాతి. ఇక్కడ అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ ఉంది. అంతర్గత వలస దోపిడీ ఉంది. తెలంగాణ ప్రజలు ఈ రెండు రకాల దోపిడీల నుంచి విముక్తిని కోరుతున్నారు. కాబట్టి తెలంగాణ ఉద్యమానికి మద్దతు పలికి వారి న్యాయబద్ధమైన ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్ష నెరవేరడానికి సహకరించవలసి ఉంది. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుపై సిపిఎం తదితర పార్టీలు తమ విధానాలను సమీక్షించుకోవలసి ఉంది. ఎందుకంటే వారు తమను తాము విశ్వజనీన సోషలిస్టు భావజాలం గలవారిగా అభివర్ణించుకుంటున్నారు గనుక.

వార్త (దినపత్రిక) 2004.

చిన్న రాష్ట్రాల వెనుక 'హిందుత్వ' భావన

ప్రపంచబ్యాంకు కుట్ర ఉన్నాయా?

వరవరరావు

ఎన్నికల సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వర్కింగ్ జర్నలిస్టుల యూనియన్ ఏర్పాటు చేసిన 'మీట్ ది ప్రెస్'లో సిపిఐఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి.వి. రాఘవులు గారు ఎన్నికలయిపోయాక శాసనసభలో (బహుశా లోక్‌సభలో కూడ) తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకోసం ప్రతిపాదన వస్తే తమ పార్టీ వ్యతిరేకిస్తుందన్నాడు. విశాలాంధ్ర సాధన కోసం పోరాడిన ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టుపార్టీ చారిత్రక నేపథ్యం మొదలు తెలుగుజాతి – జాతి ప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాలే కాదు, దేశాలు కూడా ఏర్పడతాయని, ఏర్పడాలని భావించే మార్క్సిస్టు అవగాహన మేరకు, ఈ సమైక్య రాష్ట్రవైఖరిని అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఆ చారిత్రక నేపథ్యానికి ఉన్న పరిమితులు, అదే నేపథ్యంలో ఎదుర్కున్న సమస్యలు, ఆ అవగాహనలో లోపించిన సృజనాత్మకత, ఏర్పడిన జడాత్మక యాంత్రికతల చర్చ కాసేపు పక్కనపెడదాం. అంతకన్న కాస్త ముందుకు వెళ్లి ఆయన మీట్ ది ప్రెస్‌లో చిన్న రాష్ట్రాల ఏర్పాటు వెనక హిందుత్వ భావన ఉందని, ఇది ప్రపంచబ్యాంకు ప్రోత్సాహంతో జరుగుతుందని కూడ అన్నాడు. ఈ అవగాహనకు చారిత్రక, సైద్ధాంతిక వివరణ ఇచ్చే అవకాశం ఆయనకు అటువంటి సందర్భంలో లేకపోవచ్చు గానీ ఈ అంశంపై తప్పకుండా చర్చ జరగాల్సిన అవసరం మాత్రం ఉన్నది.

ఈ మాటలన్న వ్యక్తి ఆషామాషీగా అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చే రాజకీయ నాయకుడు కాదు గనక ఆయన తరపున అనుకూలంగా ఆలోచించే ప్రయత్నం ముందు చేద్దాం. ఈ అవగాహన వెనుక వెంటనే స్ఫురించే చారిత్రక ఆధారాలు మూడు –

1. బిజెపి నాయకత్వంలో ఎన్డీయే ప్రభుత్వం కేంద్రంలో ఏర్పడినాక అప్పుడు పెద్ద బలమైన ఉద్యమాలు లేకుండానే సెక్యులర్ లాలూపప్రసాద్ ప్రభుత్వాన్ని బలహీనపరచడానికి, బీహార్ ప్రభుత్వానికి ఉన్న వనరుల్ను దెబ్బతీయడానికి జార్ఖండ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడం. అందుకు తగినట్లుగానే అట్లా ఏర్పడిన రాష్ట్రంలో బిజెపి ప్రభుత్వం ఏర్పడడం, దిగ్విజయ్‌సింగ్ నాయకత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని

బలహీనపరచడానికి ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటుచేయడం అక్కడ వెంటనే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏర్పడినా, ఇప్పుడు మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్‌గఢ్ రెండు రాష్ట్రాల్లో కూడ బిజెపి ప్రభుత్వాలు ఏర్పడడం, సమాజ్‌వాది పార్టీ, బహుజనసమాజ్ పార్టీ ప్రాబల్యాలు, ముస్లిం ఓటర్ల గణనీయమైన ప్రభావం ఉండే ఉత్తరప్రదేశ్ నుంచి బ్రాహ్మణ, అగ్రవర్ణ సంఖ్య అధికంగా ఉండే ఉత్తరాంచల్ ఏర్పాటు చేయడం. అనుకున్నట్లుగానే అక్కడ వెంటనే బిజెపి ప్రభుత్వం ఏర్పడినా, ఇప్పుడు ఎన్డీ తివారీ నాయకత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 'హిందుత్వ'కు ఇబ్బందికరమైంది కాకపోవచ్చు.

2. బిజెపి కాకినాడ మహాసభ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడడానికి తీర్మానం చేయడం, ఇప్పటికీ దానికి కట్టుబడి ఉన్నామని, టిడిపి పొత్తు ఉంది గనుక దానిని ఎజెండాలో భాగం చేయడం లేదనడం – ఈ రెండూ 'హిందుత్వ' భావనకు తక్షణం కనిపిస్తున్న అనుకూల అంశాలు. కొంచెం వెనక్కి వెళ్తే

3. పంజాబ్ నుంచి హర్యానా రాష్ట్రం ఏర్పడడానికి హిందువులు ఎక్కువ జనాభ ఉన్న ప్రాంతాలు, లేదా సిక్కులు తక్కువ జనాభా ఉన్న ప్రాంతాలు అన్నదే ప్రాతిపదిక అయింది.

మరి ప్రపంచ బ్యాంకు కుట్ర ఏమిటంటే పై మూడు రాష్ట్రాలు 91 తర్వాతే ఎన్డీయే పాలనలో ఏర్పడినాయి కనుక 91 తర్వాత కేంద్రంలో ఏర్పడిన అన్ని ప్రభుత్వాలకన్నా బిజెపి నాయకత్వంలోని ఎన్డీయే ప్రభుత్వం పూర్తిగా ప్రపంచబ్యాంకు కనుసన్నల్లో నడుచుకుంటున్నది గనుక ఈ రాష్ట్రాల ఏర్పాటు ప్రపంచబ్యాంకు ఆమోదంతో జరిగిందని అనుకోవాల్సి వస్తుంది.

అయితే అట్లా భావించడంలో ఒక పెద్ద వైరుధ్యం ఉందని రాఘవులు గారు ఊహించినట్లు లేరు. చిన్నరాష్ట్రాలు ఏర్పడడం ప్రపంచబ్యాంకు అభీష్టమైతే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడడానికి చంద్రబాబు మోకాలడ్డవలసిన అవసరంలేదు. ఎందుకంటే చంద్రబాబుని మించిన ప్రపంచబ్యాంకు ఏజెంటు ఎవరూ లేరని రాఘవులు గారు కూడ అంగీకరిస్తారు.

అయితే ఈ అవగాహన కేవలం ఇటీవలి కొన్ని పరిణామాలపై ఆధారపడి పైపైన చేసిన సూత్రీకరణయే కాని దీనికి సైద్ధాంతిక పునాది లేదు. చారిత్రక ఆధారాలు లేవు.

జాతిభావనతో రాష్ట్రాల ఏర్పాటును (ఆ మాటకొస్తే దేశాల ఏర్పాటునైనా విశాలాంధ్ర, వియత్నామ్) సమర్థించి, విభజనను వ్యతిరేకించవలసిన మార్క్సిస్టులు

'చిన్నరాష్ట్రాలు' అనే అవగాహనతో వ్యతిరేకించడం ప్రాతిపదికలేని అంశం. క్యూబా వంటి చిన్నదేశం, కేరళ, త్రిపుర వంటి చిన్నరాష్ట్రాలు ప్రపంచబ్యాంకు కుట్రలకో, హిందూత్వ భావనకో భౌగోళికంగా చిన్నవి కావడం వల్ల లోనుకావడం లేదు కదా. పైగా ప్రతిఘటిస్తున్నాయి.

జార్ఖండ్, ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రాల కోసం అక్కడి ఆదివాసీల పోరాటం దశాబ్దాలుగా జరుగుతున్నది. వాస్తవానికి జార్ఖండ్, బీహార్, బెంగాల్, మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా సరిహద్దులలోని నాలుగు రాష్ట్రాలలో ఉన్న ఆదివాసీలను సమైక్యపరుస్తూ ఏర్పడి ఉండవలసిన ఒక బృహత్తర రాష్ట్రం. అది కేవలం బీహార్‌నే విడగొట్టి ఏర్పాటు చేయడంలో ఎన్డీయే ప్రభుత్వ (అందులో ఒక్క బిజెపియే కాదు, సమతాపార్టీ మొదలైన లాలూ వ్యతిరేక పార్టీల ప్రయోజనాలు కూడ ఉన్నాయి) తక్షణ ప్రయోజనమున్నప్పటికీ జార్ఖండ్ రాష్ట్రం ఏర్పాటు చిరకాలంగా ప్రజాస్వామ్యవాదులందరూ బలపరుస్తున్న ఒక ఆదివాసీ అస్తిత్వ పోరాటం. విప్లవకారులు జార్ఖండ్‌ను లాల్‌ఖండ్‌గా తీర్చిదిద్దాలని చిరకాలంగా అక్కడ ఉద్యమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. తక్షణ ఫలాలు ఎవరు అనుభవిస్తున్నారు అనే దృష్టిలేకపోతే ఛత్తీస్‌గఢ్ కూడ అటువంటి పోరాటమే. ఛత్తీస్‌గఢీ వంటి ఆదివాసీ భాషలు రానున్న కాలంలో రాజ్యభాషలు కావలనే పోరాటానికి ఒక ప్రాతిపదిక ఏర్పడుతుంది. అంతేకాదు తమ వనర్లపై తమకు అధికారం వస్తుంది. ఆ వనర్లను ప్రపంచబ్యాంకుకు అప్పనంగా అప్పగించే కేంద్రప్రభుత్వం ప్రయత్నాలను స్థానికులు ప్రతిఘటించనైనా ప్రతిఘటిస్తారు. ఛత్తీస్‌గఢ్ ఏర్పడుతున్న కొత్తలో నాల్కోను ప్రైవేటుపరం చేయాలని కేంద్రం ప్రయత్నించినపుడు వచ్చిన ప్రతిఘటనను, ఆ తర్వాతి కాలంలో అజిత్‌జోగి కూడ ఆ కుట్రలో భాగమైనందున, ఓడిపోయినా, ప్రస్తుతం గుర్తుచేసుకుందాం.

అట్లాగే ఉత్తరాఖండ్ పోరాటం కూడా పర్వతీయుల పోరాటం

ఇక భావనాపరంగా చూస్తే – 'హిందుత్వ' చిన్న రాష్ట్రాల భావన ఎలా అవుతుందో రాఘవులు గారే చెప్పాలి. ఎందుకంటే తాత్వికస్థాయిలో చూసినపుడు 'హిందుత్వ' అఖండభావన. ఆత్మ అఖండమైనది, ఆత్మ ఒక్కటే సత్యం, జగత్తు, జీవుడు మిథ్య – అని చెప్పే అద్వైత భావన. – విశ్వహిందూ భావనకు ఆలంబన. అది భగవద్గీత, మనుస్మృతి మొదలు – శంకరాచార్య, వివేకానందుడు, ఇవ్వాళ అఖండభారత్‌గా ఏర్పడాలని వాళ్లు అందుకే అంటున్నారు. హింసాత్మకంగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. నిజానికి 'హిందుత్వ' భావనలో మతభావన ఉన్నంతగా జాతిభావన లేదు. వాళ్లు బలమైన హిందూదేశం ఏర్పడాలని కోరుకునేవాళ్లే తప్ప బలమైన

భాషారాష్ట్రాలు, లేదా జాతి రాష్ట్రాలు ఏర్పడే సమాఖ్యగా దేశం ఉండాలని కోరుకునేవాళ్లు కాదు. వాళ్లకు తెలుగువాళ్లు, గుజరాతీవాళ్లు లేదా కోయలు, గోండులు, సంతాల్‌లు వంటి భాషా, ఆదివాసీ అస్తిత్వాల గుర్తింపులేదు. వాళ్లకు అఖండంగా వీళ్లంతా హిందువులు.

ఇంక తెలంగాణ విషయానికి వస్తే తెలంగాణ సాయుధపోరాటకాలం నుంచి, ఇంకా ముందుగా ఆంధ్రమహాసభ కాలం నుంచి – ఉద్యమాలు, పోరాటాల సంగతి అలా ఉంచి, చారిత్రక, పరిపాలనా కారణాల వల్ల 'హిందుత్వ' భావనకు చాలా దూరంగా ఉన్న ప్రజలు తెలంగాణ ప్రజలు. తెలంగాణ భాషలో, సంస్కృతిలో, పండుగల్లో, చివరకు వేషభాషల్లో కూడ ఈ సెక్యులర్ భావన కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిననాడు కూడ వీళ్లు నైజాం రాజరికానికి, ఆయనకు అండగా ఉన్న ఫ్యూడల్ హిందూ భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నామని భావించారే కానీ హిందుత్వ భావన లేదు. అందుకే హిందూమతంలో సంస్కరణలు తలపెట్టిన ఆర్యసమాజ్‌కైనా (దాని పోరాట పటిమవల్ల) ఇక్కడ పట్టణాల్లో, విద్యావంతుల్లో కొంత పట్టు ఆనాడు ఏర్పడిందేమో కానీ, హిందూమహాసభ, రామరాజ్య పరిషత్ వంటి హిందూ మతవాద రాజకీయ నిర్మాణాలు ఏభైలలో ఏర్పడి పట్టు దొరకక సమసిపోయాయి (మఖలో పుట్టి పుబ్బలో పోయినట్లు).

రాడికల్ ఉద్యమాలను, విప్లవ రాజకీయాలను ఎదుర్కొనడానికి తెలంగాణలో ఆస్తిపర వర్గాలు అయిన వెలమ, రెడ్డి కులాలు, సంప్రదాయంగానే వస్తున్న బ్రాహ్మణ, వైశ్య వంటి అగ్రకులాలు బిజెపిని ఆశ్రయించాయి. ఏయే కులాల్లో, ఎవరెవరు ఎట్లెట్లా ఆస్తులను పెంచుకోవడానికి, కాపాడుకోవడానికి అవసరమేర్పడుతున్నదో అట్లట్లే బిజెపి, టిడిపి పొత్తులోకి వెళ్లడం ఈనాడు చూస్తున్నాం. వాస్తవానికి ఈ నేపథ్యం నుంచి, సెక్యులర్ పార్టీగా బయల్దేరిన టిడిపి 'హిందుత్వ' పార్టీగా మారిన వైనాన్ని రాఘవులు గారు ఎక్కువ పసిగట్టి ఉండవలసింది.

ఇంక ప్రపంచబ్యాంకు కుట్రగురించి – అసమ అభివృద్ధి అనే సామ్రాజ్యవాద నీతి. మొదటి ప్రపంచం కోసం మూడో ప్రపంచం, పట్టణాల కోసం పల్లెలు, మైదానాల కోసం అడవులు, ఫ్లైఓవర్ల కోసం ఫుట్‌పాత్‌లు, రోడ్ల వెడల్పుకోసం ఇరువైపుల పూరి పాకలు – ఒక్కమాటలో హైటెక్కు అభివృద్ధి కోసం అశేష పేదప్రజల విధ్వంసం – సామ్రాజ్యవాద రాజకీయార్థిక విధానం, అందులోనూ చవకగా శ్రమ, వనర్లు లభించే ప్రాంతాలను కొల్లగొట్టి దోచుకుపోవడం సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడి విధానం.

వాస్తవానికి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడాలని చేస్తున్న ఉద్యమాల వెనుక ఉన్న రాజకీయార్థిక అవగాహనలో ఇది ఒక బలమైన అంశం. తెలంగాణ ప్రాంతంలోని అడవులు, ఖనిజాలు, నదులు, ఒకటేమిటి అన్ని వనర్లు దళారులైన పాలకులు బహుళజాతి కంపెనీల, సామ్రాజ్యవాద ప్రయోజనాల కోసం కొల్లగొడుతున్నారన్నదే ప్రధానమైన ఆరోపణ. ప్రపంచబ్యాంకు పత్రాలన్నీ క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి ప్రజలముందు బట్టబయలు చేస్తున్న సిపిఐఎంకి గానీ, రాఘవులు గారికి గానీ తెలంగాణను 'శాంతిమండలం'గా అదుపు చేయమని, విద్యుత్‌శాఖ, ఆర్‌టిసీలతో పాటు సింగరేణి గనులను ప్రైవేటుపరం చేయమని ప్రపంచబ్యాంకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించిన విషయం నేను గుర్తుచేయనక్కర్లేదనుకుంటాను.

ముందుగా రాఘవులుగారు తాను తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు వ్యతిరేకమో, చిన్నరాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు వ్యతిరేకమో స్పష్టం చేయాలి. అందుకు భౌగోళిక, వనర్ల ప రిమితి కారణమా– జాతిభావనయా స్పష్టంచేయాలి. చేసి, సందర్భం తెలంగాణ కనుక – తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే అది హిందుత్వ భావనకు, ప్రపంచబ్యాంకు కుట్రకు ఎట్లా దోహదం చేస్తుందో స్పష్టం చేయాలి. ఎందుకంటే ఆయన తెలుగుజాతి విడిపోగూడదనే భావన నుంచి రెండు అడుగులు ముందుకెళ్లి ఒక సైద్ధాంతిక ప్రతిపాదన చేసాడు కనుక.

'ప్రజాతంత్ర', మే 15, 2004

మార్క్సిస్టుల 'తెలంగాణ' వ్యతిరేకత

ఏమిటి దాని వెనుక సూత్రీకరణ?

ప్రొ॥ హరగోపాల్

ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం గురించి మళ్లీ సీరియస్ చర్చ జరుగుతోంది. ఈ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు బిజెపి సుముఖంగా ఉండడంతో రాష్ట్ర అవతరణ సాధ్యమే అన్న విశ్వాసం ప్రజలకు కలుగుతున్నది. ప్రత్యేక రాష్ట్రమంటూ ఏర్పడితే, అంతిమంగా ఎలాంటి సామాజిక నిర్మాణానికి దారి తీస్తుంది? వెనుకబాటుతనాన్ని అధిగమిస్తారా? ఇప్పుడున్న అస్తవ్యస్త పరిస్థితి ఎలా మారుతుంది. శాంతిభద్రతల విషయంలో మళ్లీ శాంతి చర్చలు జరుపుతారా, మతతత్వ రాజకీయాలు బలపడితే ముస్లింలకు, క్రైస్తవులకు రక్షణను, విశ్వాసాన్ని కల్పిస్తారా, భూసంస్కరణలను చిత్తశుద్ధితో అమలుపరచగలరా, పేదరికాన్ని నిర్మూలించగలరా, ఈ ప్రాంతాన్ని జలగల్లా పీడిస్తున్న మాఫియా ప్రభావాన్ని రూపుమాపగలరా, పోలీసులను అదుపులో పెట్టగలరా – ఇలా ప్రశ్నలు అడగడం ప్రారంభిస్తే ఇపుడు తెలంగాణను బలపరుస్తున్న ఒక వర్గం తన మద్దతును పూర్తిగా విరమించుకోవచ్చు. అయితే, రాష్ట్రమంటూ ముందుగా భౌగోళికంగా ఏర్పడితే ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు, పరిష్కారాలు వెతకవచ్చని నిజాయితీగా భావిస్తున్న ఒక వర్గం కూడా ఉంది. ఈ సమస్యలను ఇప్పుడు చర్చించినా, తర్వాత చర్చించినా ప్రత్యేక తెలంగాణను కోరుకుంటున్న సామాన్య జనంలో అంతర్లీనంగా ఈ ఆకాంక్షలు సజీవంగా ఉన్నవన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించకపోతే, వాటి కోసం తర్వాతైనా పటిష్టమైన కృషి జరగకపోతే, చిన్న రాష్ట్రం మరింత సంక్షోభంలో పడే ప్రమాదం కూడా ఉంది.

ఇదే సందర్భం

ఈ ప్రశ్నలు అడగడానికి సందర్భం ఇదే అని భావించడానికి ఒక కారణం. తెలంగాణ పట్ల మార్క్సిస్టు పార్టీల దృక్పథం, ముఖ్యంగా సిపియం జాతీయ నాయకుల నుంచి, రాష్ట్ర నాయకుల దాకా ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని నిర్ద్వంద్వంగా తిరస్కరిస్తున్నారు. పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెడితే దాన్ని వ్యతిరేకిస్తామని కూడా ప్రకటించారు. ఆ హక్కు ఆ పార్టీకి ఉన్నది. అయితే ఒక సిద్ధాంత పునాది ఉండలవలసిన పార్టీ, ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని వ్యతిరేకించడానికి గల కారణాలను సైద్ధాంతికంగానే పరిశీలించి

సూత్రీకరించవలసిన అవసరముంటుంది. అంటే, ఇంకా ఒక అడుగు ముందుకు పోయి, భారతదేశంలో లేదా ఇండియన్ యూనియన్‌లో ఏర్పడే రాష్ట్రాలు ఏ ప్రమాణాల మీద, ఏ సైద్ధాంతిక పునాది మీద ఏర్పడాలో స్పష్టంగా చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంటుంది. ఆ అంశం గురించి ఒక జాతీయ పార్టీ దేశవ్యాప్తంగా లోతైన చర్చను జరపవలసి ఉంటుంది.

చారిత్రకంగా భారతదేశంలో భాషా రాష్ట్రాల భావన తెలుగు సమాజం నుంచి, ప్రధానంగా అప్పటి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో అంతర్భాగమైన ఆంధ్ర ప్రాంత రైతాంగం, ముఖ్యంగా ధనిక రైతాంగం నుంచి ముందుకు వచ్చింది. నిజానికి ఇరవయ్యవ శతాబ్ది ఆరంభంలో మొట్టమొదట భాషా రాష్ట్రాల ప్రస్తావనను తీసుకువచ్చింది ఈ రైతాంగమే. అయితే రష్యా విప్లవ స్ఫూర్తితో ఏర్పడిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ భావనను చాలా ముందుకు తీసుకుపోయింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోస్తా ఆంధ్రలో నిలదొక్కుకొనడానికి, బలపడడానికి కారణం భాషా రాష్ట్రం కాదు. నిజమైన కారణం, 19వ శతాబ్ది మధ్యకాలంలో (1850–52) కృష్ణా గోదావరి నదుల మీద ఆనకట్టలు కట్టడం వలన, నీటి పారుదల వసతులు విస్తృతంగా పెరగడం వలన వ్యవసాయ కూలీల అవసరం ఏర్పడింది. అందువల్లే భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీ వర్గమొకటి ఈ ప్రాంతంలో పుట్టుకువచ్చింది. ఈ కూలీలకు సరైన కూలి ఇవ్వడం, గౌరవమైన జీవన ప్రమాణాలు కల్పించడం, తర్వాతి కాలంలో దున్నేవాడికే భూమి అనే నినాదం ఆధారంగా కూలీలను, రైతులను సమీకరించే క్రమంలో, కమ్యూనిస్టు పార్టీకి పేదలలో లోతైన మద్దతు ఏర్పడింది. చారిత్రక పరిస్థితులు, పార్టీ సంసిద్ధత ఒకదానితో ఒకటి కలసి పార్టీ ఎదుగుదలకు దారితీసాయి. ఈ పార్టీకి అప్పుడే పుట్టుకు వస్తున్న బ్రాహ్మణేతర రైతాంగ నాయకులు నాయకత్వం వహించారు. ఈ కొత్త నాయకత్వం భూస్వామ్యాన్ని, దాన్ని బలపరుస్తున్న బ్రాహ్మణ భావజాలాన్ని ప్రశ్నించి, దాడికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలను నిర్మించారు.

కోలుకోలేని దెబ్బ

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎదుగుతున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీకి, తెలంగాణలోని కరుడు గట్టిన అమానుష భూస్వామ్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్భవించిన తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటానికి అవినాభావ సంబంధం ఏర్పడింది. ఈ సంబంధంతో, స్వాతంత్ర్యానంతరం జరిగిన ఎన్నికల్లో అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో, ఇటు తెలంగాణ ప్రాంతంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలను నమ్మలేనంత మద్దతుతో ప్రజలు గెలిపించారు. విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే, అప్పుడు జరిగే ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికారంలోకి వస్తుందని, ఆ ప్రభుత్వానికి

ముఖ్యమంత్రి, మంత్రివర్గం ఎవరో అంచనాలు వేసేదాకా వెళ్లింది. కాని దానికి భిన్నంగా భాషా రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత, 1956–57లో జరిగిన ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన బలాన్ని కోల్పోవడమే కాక, తర్వాతి కాలంలో ఎప్పుడూ కోలుకోలేదు. భాషా రాష్ట్రం ఏర్పడడానికి పొట్టి శ్రీరాములు త్యాగం ఒక వైపైతే, ఈ భావనకు రాజకీయ సమీకరణను అందించినది కమ్యూనిస్టు పార్టీయే. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అవతరణ తర్వాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన మద్దతును, బలాన్ని ఎందుకు కోల్పోయిందనే అంశం మీద కొంత పరిశోధన జరిగింది, కాని సంతృప్తికరమైన సమాధానాలు ఇంతవరకు దొరకలేదు.

భాషా రాష్ట్రాల భావన

ఈ మొత్తం పరిణామాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే, భాషా రాష్ట్రాలు కావాలన్న ధనిక రైతుల అవగాహనకు, విశాలాంధ్ర ఏర్పడాలన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహనకు చాలా తేడాలున్నాయి. ఆనాడు ధనిక రైతాంగానికి నాయకత్వం వహించిన ఎన్‌జి రంగాకు, విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం గురించి రాసిన సుందరయ్యకు అవగాహనలో మౌలికమైన తేడాలున్నాయి. రంగా ఆలోచనను వ్యవసాయాభివృద్ధి భావన ప్రభావితం చేస్తే, సుందరయ్య వంటి నాయకులను సామాజిక న్యాయ భావన ఉత్తేజపరిచింది. ధనిక రైతుల డిమాండ్‌లో కృష్ణా, గోదావరి వంటి జీవనదులలో ప్రవహించే నీళ్ల స్పృహ ఉంది. ఈ రెండు నదులు తెలంగాణలో ప్రవేశించి, వందల మైళ్లు ప్రవహించి కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతం నుంచి సముద్రంలోకి చేరుకొంటున్నాయి. ఇది ఒక భౌతిక భౌగోళిక వాస్తవం. అంతిమంగా తెలుగు సమాజ ఆవిర్భావానికి కూడా ఇదే కారణం కావచ్చు! వలసపాలనలో 18వ శతాబ్ది మధ్య కాలంలో (1766) విడిపోయిన ప్రజలు, ప్రాంతాలు ఏకం కావాలనే కోరికకు ఈ రెండు నదులు నీరు పోసాయి. అయితే ఇరవయ్యవ శతాబ్దంలో సోవియట్ విప్లవం, ఆ క్రమంలో జాతుల మీద జరిగిన చర్చ జాతుల స్వాతంత్ర్యాన్ని అంగీకరించడమే కాక, జాతుల స్వయం నిర్ధయాధికారాన్ని రష్యా రాజ్యాంగంలో ఒక అంశంగా పొందు పరిచింది. ఈ ప్రజాస్వామ్య అవగాహనవల్ల జాతుల ఆవిర్భావంలో శ్రామిక ప్రజలు తమ అనుభవాలను, ఆకాంక్షలను పంచుకునే భాష ఒక కీలకమైన అంశంగా అంగీకారం పొందింది. ఈ స్ఫూర్తే భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహనను కూడా ప్రభావితం చేసింది. భౌతిక పునాదిలో నదులు, ఉపరితలంలో భాష, శ్రామిక సంస్కృతి ఒక దానితో ఒకటి మిళితమై భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల భావనకు బలం చేకూరింది.

నదీజలాల అందుబాటు

ఈ చారిత్రక నేపథ్యంలో సమకాలీన అనుభవాన్ని విశ్లేషించి, నదులలోని నీరు న్యాయంగా, సమానంగా, సమష్టి భావనతో అందరికి ఎలా అందుబాటులోకి తేవాలో ఆలోచించవలసిన బాధ్యత మార్క్సిస్టు పార్టీలది. ఈ దృక్పథం నదులను, భాషను దాటే సమున్నత సామాజిక భావన. ఇది మార్క్సిస్టు ప్రాపంచక దృక్పథానికి ఇరుసు వంటిది. ఈ దృక్పథంతో సామాజిక అనుభవాన్ని చూడకపోతే మార్క్సిస్టు పార్టీ అవగాహనలోనే అస్పష్టత ఉన్నట్టు. నీరు, భూమి, సంపద సమ న్యాయంతో పంపకం కానప్పుడు, అన్ని రకాల అసమానతలు పెరిగినప్పుడు, కేవలం సాంస్కృతిక పర అంశమైన భాష – సమైక్యతకు సరిపోదు. అంటే భౌతికపరమైన అసమానతలను తగ్గించే శక్తి భాషకు ఉందా అనే ప్రశ్నను అడగవలసి ఉంటుంది. ఆ మాటకు వస్తే, పాలకవర్గం, శ్రామికవర్గం ఒకే భాష మాట్లాడినంత మాత్రాన ఈ వర్గాల వైరుధ్యాలు పరిష్కారమైనట్లేనా! భాషాపరమైన సమైక్యత, ఒకే భాష మాట్లాడుతున్నవారి మధ్య సఖ్యతకు, సమానత్వానికి దారి తీయాలే కాని, తమ కంటే వెనుకబడిన ప్రాంత ప్రజల పట్ల, కనీసం మంచినీరు కూడా లేనివారిపట్ల 'సానుభూతి' కూడా లేకుంటే ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి? మంచినీరు లేకుండా విలవిలలాడిపోతున్న పాలమూరు ప్రజల దాహాన్ని కూడా తీర్చకుండా కృష్ణానది మూడు వందల కిలోమీటర్లు ఆ జిల్లా నుంచి ప్రవహించి కిందికి పోతుంటే, నీళ్లు కిందికే ప్రవహిస్తాయి అనే వాళ్లతో ఏం వాదన చేయగలం? ఈ రోజు పాలమూరు ప్రజలు నీళ్లలో మా వాటా మాకు రావాలని అడిగితే, మనమంతా తెలుగువాళ్లం, మనది తెలుగు సమాజం, దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స అని పత్రికల్లో, టీవిల్లో ప్రకటనలిస్తే సరిపోతుందా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం దొరికే దాకా తెలంగాణ భావన సజీవంగా ఉంటుంది. సమానత్వ భావనను అత్యున్నత శిఖరాలకు తీసుకెళ్లిన మార్క్సిస్టు ప్రాపంచిక దృక్పథం భాషను శ్రామిక జనసమైక్యతకు ఉపయోగించుకోవాలే తప్ప అసమానతలను విస్మరించడానికి కాదు. ప్రత్యేక తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తున్న మార్క్సిస్టు పార్టీ, ఒక తెలంగాణ విషయంలోనే కాదు, మొత్తం దేశంలోని అన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతాల గురించి, ఈ అసమానతలను పెంచే అభివృద్ధి గురించి రాజకీయ పరిష్కారం కనుగొనేదాకా ప్రాంతీయ ఉద్యమాలను తప్పు పట్టడం, తక్కువ అంచనా వేయడం సమంజసం కాదు. ప్రాంతీయ ఉద్యమాలే కాదు, ఈ వ్యాస ప్రారంభంలో ప్రస్తావించిన అన్ని సమస్యలకు, సవాళ్లకు మార్క్సిస్టు చర్చలో కీలకమైన స్థానం ఉండాలి, పరిష్కార మార్గాలు కూడా కనుక్కోవాలి.

ప్రత్యేక రాష్ట్రం పరిష్కారమేనా?

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఈ సమస్యలన్నింటికి పరిష్కారమా అని అడిగితే, ఈ ఉద్యమం ప్రాంతీయ అసమానతలకు ఒక రాజకీయ వ్యక్తీకరణ అని గుర్తించాలి.

ఈ ఉద్యమం ముందుకు తీసుకువచ్చిన ఆకాంక్షలను పట్టించుకోకుండా, ప్రత్యామ్నాయమేదీ సూచించకుండా ఇలాంటి ఉద్యమాలను కొట్టి పారేయడం చారిత్రక పరిణామాన్ని విస్మరించడమే అవుతుంది. వాస్తవానికి విశాలాంధ్రకు కట్టుబడి ఉన్న మార్క్సిస్టు పార్టీ, నదీజలాల పునఃపంపిణీ, ప్రధానంగా కృష్ణాజలాల పునఃపంపిణీ గురించి కోస్తా ప్రాంతంలో విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి, ఆ ప్రాంత ధనిక రైతాంగాన్ని ఒప్పించగలగాలి. అలా ఒప్పించలేని పరిస్థితుల్లో తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం, తనకు కావలసిన న్యాయబద్ధమైన కృష్ణా జలాలను రాజకీయంగా సాధించుకుంటుంది, కనీసం సాధించుకునే అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

అమానవీయ ప్రపంచీకరణ వామపక్ష పార్టీల బాధ్యతను మరింత పెంచింది. పార్లమెంటరీ పార్టీలు ఈ బాధ్యతను స్వీకరించలేకపోతే పార్లమెంటరేతర ఉద్యమాలు, పోరాటాలు అనివార్యంగా బలాన్ని పుంజుకొంటాయి. లాటిన్ అమెరికాలో, యూరప్‌లో, చివరికి అమెరికాలో కూడా శ్రామికవర్గం తిరుగుబాటు మార్గాన్ని ఎంచుకుంటున్నది. మన దేశంలో కూడా అలాంటి చారిత్రక సందర్భం ఉంది. వామపక్ష రాజకీయాలు సృజనాత్మకంగా, క్రియాత్మకంగా స్పందించకపోవడం వలన, మతతత్వ, అవకాశవాద రాజకీయాలు ఈ పరిణామాలను తమకు అనుగుణంగా మార్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. కొంత వరకు సఫలీకృతమయ్యాయి కూడా. మార్క్సిస్టు పార్టీల్లో మౌలిక సామాజిక మార్పు కోసం పనిచేస్తున్న ఉద్యమాల పట్ల సానుభూతి లేకపోవడం, అందిరిలాగే విమర్శించడం, సైద్ధాంతికపర చర్చను ముందుకు తీసుకుపోలేకపోవడం – ఈ పార్టీలు విస్తృతి చెందకపోవడానికి ఒక కారణం. ప్రభుత్వానికి, మావోయిస్టు పార్టీలకు మధ్య జరిగిన శాంతి చర్చల్లో చొరవ తీసుకోకపోవడమే కాక, ఆ ఉద్యమ నాయకులతో చర్చించకపోవడం సరైన నిర్ణయం కాదేమో? నిజానికి శాంతి చర్చల కాలంలో విజయవాడలో నేను ఇచ్చిన కంభంపాటి (సీనియర్) స్మారకోపన్యాస సందర్భంలోఈ అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తూ వామపక్ష పార్టీలు ప్రత్యక్ష చర్యలు ప్రారంభిస్తే బావుంటుందని సూచించడం జరిగింది. మావోయిస్టు పార్టీలతో చర్చలు జరపడానికి సైద్ధాంతిక పరిమితులుంటే ఉండవచ్చు, కాని పార్లమెంటరీ రాజకీయ పరిధుల్లో జరుగుతున్న తెలంగాణ ప్రాంతీయ ఉద్యమంతో కూడా స్నేహపూరిత చర్చ జరపక పోవడం చారిత్రక గతితర్క అవగాహన కాదు. ఈ చర్చ జరిగితే కేవలం ధనిక రైతాంగాన్ని సమర్థిస్తున్నారు అని కాక, సుందరయ్యగారి విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్య స్ఫూర్తినైనా ముందుకు తీసుకుపోగలరు.

వార్త, 18 ఏప్రిల్ 2006

తెలంగాణ సెంటిమెంట్ కాదు

చారిత్రక వాస్తవం

డా॥ సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావాన్ని వ్యతిరేకించే సిపియం, తెలుగుదేశంవాళ్లు, కాంగ్రెస్ పార్టీలోని కొందరు ముందుకు తెచ్చే వాదన తెలంగాణ ఉత్త సెంటిమెంట్ మాత్రమేనని, అంటే తెలంగాణకు చారిత్రక అస్తిత్వం, భౌతిక పునాది లేదని, అది ఉద్వేగపూరిత, ఆవేశపూరిత ప్రకటన మాత్రమేనని వీరి అభిప్రాయం. విశాలాంధ్ర లేదా సమైక్యాంధ్ర వంటి సెంటిమెంట్ పదాల ద్వారా చారిత్రకంగా తెలుగువాళ్లంతా ఒక్కటేనన్న ఒక అవాస్తవాన్ని వీరు ప్రచారం చేయాలని చూస్తున్నారు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సమైక్యాంధ్ర వాస్తవం, తెలంగాణ సెంటిమెంట్ అని వీరు చెప్పేది పూర్తిగా అబద్ధం. తెలంగాణ రాష్ట్రం అక్కరలేదంటున్న తమలాంటి వారికి దీన్ని ఆయుధంగా అందించాలనేది వీరి ప్రయత్నం. ఇది నిజమేనని తెలంగాణవాళ్లు కూడా నమ్మేటట్లు చేస్తున్నారు. ఈ ప్రచారం వెనక ఉన్న ఉద్దేశ్యం స్పష్టమే. తెలంగాణకు గల చారిత్రక అస్తిత్వాన్ని గుర్తించక, తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయాన్ని కాదనే సాహసం చేయలేక ఆ మార్గంలో సమాధానం చెప్పలేక ఇప్పుడిక తెలంగాణ ఆవిర్భావం తప్పదనే భయంతో బెంబేలెత్తి ముందుకు తెస్తున్న శుష్కవాదనే ఈ సెంటిమెంట్.

ఈ వాదన నిజం కాదని ఈ ప్రాంత (జాతి లేదా ఉపజాతి అని కూడా అనవచ్చునేమో) ప్రత్యేక చారిత్రక అస్తిత్వాన్ని నిర్ణయించే కింది కారకాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిశీలిస్తే స్పష్టమవుతుంది.

1. సహజ భౌగోళిక సరిహద్దులు. 2. ప్రాచీనత. 3. పాలనా విభాగం – చారిత్రక క్రమం. 4. భాష. 5. సంస్కృతి. వీటిని తేల్చడానికి భౌగోళిక స్థితి గతుల్లోకి వెళ్లవలసి ఉంటుంది.

1. సహజ భౌగోళిక సరిహద్దులు

ఉత్తరాన గోదావరి, దక్షిణాన కృష్ణానది, తూర్పున తీరాంధ్ర ప్రాంతాన్ని వేరు చేస్తున్న నల్లగొండ, ఖమ్మం జిల్లాల్లోని పర్వత సానువులు, పడమట దిశలో

కర్ణాటక, మహారాష్ట్రలను వేరుచేస్తూ ఆదిలాబాద్ నుంచి రంగారెడ్డి జిల్లా వరకు వ్యాపించి వున్న పర్వత పంక్తులూ – ఈ ప్రకృతిసిద్ధ నైసర్గిక సరిహద్దులతో తెలంగాణ భౌగోళికంగానే మిగతా ఆంధ్ర ప్రాంతానికి విడిగా వుందనే విషయం అందరికీ తెలిసిందే. ఇది తెలంగాణ ప్రత్యేక అస్తిత్వాన్ని నిర్ధారించే మొదటి అంశం. ఈ సరిహద్దులు తెలంగాణ రాజకీయ చరిత్రను, తద్వారా పరిపాలనా విభాగాల ఏర్పాటును నిర్దేశించాయి.

2. ప్రాచీనత

ప్రాక్ చారిత్రక కాలం: మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని ఆమ్రాబాద్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ఆసిఫాబాద్, లక్సెట్టిపేట, ప్రాణహిత నదీతీర ప్రాంతాల్లో ప్రాచీన, మధ్య శిలాయుగ మానవుని నివాసాలున్నట్టు ఆ ప్రాంతాల్లో విస్తారంగా లభించిన రాతి పనిముట్లు తెలుపుతున్నవి.

నవీన శిలాయుగం: కరీంనగర్, వరంగల్, మహబూబ్‌నగర్, ఆదిలాబాద్, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి, మెదక్, ఖమ్మం జిల్లాల్లో ఈ యుగానికి చెందిన మానవ నివాస ప్రాంతాలు విస్తారంగా కనుగొనబడినాయి.

బృహత్ శిలాయుగం: ఇనుము నుంచి ఆయుధాలు, పనిముట్లు తయారు చేయడం, మానవ నివాసాల సాంద్రత, విస్తరణ పెరగడం ఈ యుగ సంస్కృతి. దీనికి ప్రధాన సూచికలుగా చెప్పబడే సమాధులు కరీంనగర్, ఆదిలాబాద్, వరంగల్, రంగారెడ్డి, మెదక్, ఖమ్మం, మహబూబ్‌నగర్, హైదరాబాద్ ప్రాంతాలలో వేల సంఖ్యలో కన్పిస్తాయి.

ఈ విధంగా ప్రాచీన, మధ్య, నవీన, బృహత్ శిలాయుగాల నుంచి తెలంగాణలో మావన వికాసం క్రమానుగతంగా జరిగినట్లు పురావస్తు ఆధారాలు ధ్రువీకరిస్తున్నాయి. ఇవి తెలంగాణ అతి ప్రాచీనవంతమైనదని, నైసర్గికంగా, పర్యావరణ పరంగా మానవ వికాసానికి అనుకూలమైన ప్రాంతమని నిర్ధారిస్తున్నవి.

తొలి చారిత్రక యుగం: బోధిసత్వుడు ఒక కుండల వ్యాపారితో 'తెలివాహ' (గోదావరి) నదిని దాటి ఆంధ్రపురం (తెలంగాణలోని కొటిలింగాల లేదా రాయపట్నం)లో ప్రవేశించి తన వస్తువులను బంగారు నాణాలకు బదులుగా మార్చుకున్నట్లు సెరి వాణిజ్య జాతకం ద్వారా తెలుస్తున్నది. దీన్నిబట్టి క్రీ.పూ. ఆరవ శతాబ్దం నాటికి తెలంగాణ ప్రాంతానికి విదర్భ ద్వారా ఉత్తర భారతంతో వ్యాపార సంబంధం ఉన్నట్లు రుజువవుతున్నది. అంతేగాక విదర్భ నుంచి కృష్ణా తీరం వరకు బరుకచ్చ (పశ్చిమ తీరం) నుంచి తీరాంధ్ర వరకు తెలంగాణ మీదుగా వాణిజ్య మార్గాలున్నట్లు

రామాయణం, బౌద్ధ జాతక కథలు తెలుపుతున్నాయి. శాతవాహనులకు పూర్వమే పెద్ద బంకూరు, కోటిలింగాల, కొండాపూర్, రాయపట్నం మొదలైన అనేక పట్టణాలను, వీటికి అనుబంధంగా ఫణిగిరి, గాజులబండ, తిరుమలగిరి, ధూళికట్ట మొదలైన బౌద్ధ క్షేత్రాలను, వాణిజ్య కేంద్రాలను కలిగి ఉండి దక్షిణ భారతంలోనే తొలి పట్టణీకరణ జరిగిన ప్రాంతంగా తెలంగాణ ప్రసిద్ధికెక్కింది. ఉత్తర దక్షిణ భారతాలను కలిపే నైసర్గిక స్థితిని తెలంగాణ కలిగి ఉందనే విషయాన్ని ఇది నిరూపిస్తుంది.

శాతవాహనులకంటే ముందే తెలంగాణలో అశ్మక, మూలక అనే జనపదాలు ఉన్నట్లు బౌద్ధ జాతకకథల ద్వారానూ, గణరాజులున్నట్లు నాణాల మీదున్న 'మహాతలవర' బిరుదుల ద్వారానూ తెలుస్తున్నది. శాతవాహనుల తొలి కేంద్ర స్థానం తెలంగాణలోని గోదావరి తీర ప్రాంతమని రోమన్ సామ్రాజ్యంతో వాణిజ్య సంబంధాలుండేవని ఇక్కడ లభించిన నాణాలు, ఇతర చారిత్రక ఆధారాల ద్వారా తెలుస్తున్నది. శాతవాహనుల కాలం నాటికే తెలంగాణ సుదీర్ఘ చారిత్రక అస్తిత్వాన్ని కలిగి ఉన్నట్లు, సాంస్కృతికంగా, రాజకీయంగా అభివృద్ధి చెందినట్లు, కొన్ని ప్రత్యేకతలున్నట్లు ఈ విషయాలన్నీ విశద పరుస్తున్నాయి. శాతవాహనుల రాజ్యంతో పాటు విష్ణుకుండిన, కళ్యాణి చాళుక్య, కాకతీయ వంటి సామ్రాజ్యాలు తెలంగాణలోనే ఆవిర్భవించడం ఇక్కడి నైసర్గిక ప్రత్యేకతకు మరొక నిదర్శనం.

3. పాలనావిభాగం – చారిత్రక క్రమం

ఇక శాతవాహనుల కాలం నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడేంతవరకు గత సుమారు 2176 సంవత్సరాల కాలంలో ఏయే ప్రాంతాన్ని ఏయే రాజులు పరిపాలించారో పరిశీలించినట్లయితే తెలంగాణ సెంటిమెంటా, సమైక్యాంధ్ర సెంటిమెంటా అనేది నిర్ధారణ అవుతుంది. పైననే చెప్పినట్లు శాతవాహనుల రాజ్యం తెలంగాణలో క్రీ.పూ. 220లో ఆవిర్భవించిన తర్వాత పశ్చిమ, ఉత్తర భారతాలకు విస్తరించింది. క్రీ.శ. 78 తర్వాత గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి కాలంలో మాత్రమే కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమలు దాని పాలనలోకి వచ్చాయి. అంటే నాలుగున్నర శతాబ్దాల శాతవాహనుల కాలంలో మొత్తం తెలుగు ప్రాంతం వారి పాలనలో ఉన్నది 147 సంవత్సరాలు మాత్రమే. తెలంగాణ విడిగా ఉన్నది 298 సంవత్సరాలు. ఇదే విధంగా తర్వాతి కాలంలో కూడా ఈ మూడు ప్రాంతాలు ఉత్తరాంధ్రను కూడా కలుపుకుంటే నాలుగు ప్రాంతాలు, ఉమ్మడి పరిపాలనలో ఎంత కాలం ఉన్నాయి, విడివిడిగా ఎంత కాలం ఉన్నాయనేది పరిశీలించాలి.

పై పట్టికననుసరించి ఈ సుదీర్ఘ కాలంలో ఆయా రాజులు ఆయా ప్రాంతాలను పరిపాలించిన క్రమాన్ని పరిశీలిస్తే కొన్ని ఆసక్తికరమైన విషయాలు అవగతమవుతాయి.

1. సుమారు 800 సంవత్సరాలు మాత్రమే కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమతో పాటు తెలంగాణ ఉమ్మడి పరిపాలనలో వుంది.

2. ఉత్తరాంధ్రతో కలిసి తెలంగాణ ఉమ్మడి పరిపాలనలో ఉన్నది మూడు, నాలుగు శతాబ్దాలు మాత్రమే.

3. ఈ మూడు అంటే కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతాలతో నిమిత్తం లేకుండా సుమారు 1300 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ కాలం తెలంగాణ విడిగా వున్నది.

4. తెలంగాణకు ఈ మూడు ప్రాంతాలతో కంటే ఎక్కువ కాలం ఉత్తర, పశ్చిమ భారతాలతో సంపర్కం ఉన్నది.

5. ఉత్తరాంధ్రకు ఒరిస్సాతో ఎక్కువ సంపర్కం ఉన్నది.

6. కోస్తాంధ్రకు తమిళ ప్రాంతంతో, రాయలసీమకు కర్నాటక ప్రాంతంతో ఎక్కువ సంపర్కం ఉన్నది.

4. భాష

పై పాలనా విభాగాలకు భాషా శాస్త్రవేత్తలు నిర్ణయించిన భాషా మండలాలకు (మాండలికాలకు) పోలిక ఉండడం యాదృచ్ఛికం కాదు. ఈ సుదీర్ఘ చారిత్రక క్రమం నుంచే తెలంగాణ భాష ప్రత్యేకతను పరిశీలించాలి. కొంతమంది భావిస్తున్నట్లు ఈ ప్రత్యేకత కేవలం క్రియాంతాల్లో మాత్రమే లేదు. వాక్యనిర్మాణం, కాకువు ఉచ్చారణ మొదలగు అంశాల్లో ఉంది. కాబట్టి తెలంగాణ భాష కూడ తెలంగాణ సుదీర్ఘ చారిత్రక ప్రత్యేక అస్తిత్వాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.

5 సంస్కృతి

పై చారిత్రక, భౌగోళిక కారణాల వల్లనే ఇక్కడి సంస్కృతి కూడా మిగతా మూడు ప్రాంతాల కన్నా చాలా అంశాల్లో భిన్నంగా రూపొందిందనేది వాస్తవం. కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్రల్లో లేని బతుకమ్మ పండుగ, హోళీ, కట్టుబొట్టు, వంటకాలు ఆచారవ్యవహారాలు ఇలా అనేక అంశాలు ఇందుకు నిదర్శనం. ఈ విషయాల్లో ఇంతకు ముందే చాలా చర్చ జరిగింది కాబట్టి వివరాల లోతుల్లోకి పోవాల్సిన అవసరం లేదనుకుంటాను.

ఈ చారిత్రక భౌతిక వాస్తవాలన్నీ తెలంగాణ సెంటిమెంట్ కాదని, నిజానికి

విశాలాంధ్ర మాత్రమే సెంటిమెంట్ అని తెలంగాణకు సుదీర్ఘమైన చారిత్రక ప్రత్యేక అస్తిత్వం ఉన్నదని స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

తెలంగాణ సెంటిమెంట్ అనే వాదన తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ వాళ్లు చేస్తే వాళ్లు బూర్జువా వర్గమనో, వాళ్లది అవకాశమాద రాజకీయమనో అనుకోవచ్చు. వారి వాదనలో శాస్త్రీయత, హేతబద్దత ఉండదని కూడా అనుకోవచ్చు. మరి కమ్యూనిస్టులు శాస్త్రీయతను, గతితార్కితను, చారిత్రక భౌతికవాదాన్ని హేతబద్ధతను నమ్మేవాళ్లు కూడా (ఈ సందర్భంగా జాతి, ఉపజాతి గురించి లెనిన్ సూత్రీకరణలను సోవియట్ రష్యా పతనానంతరం జాతులకు సంబంధించి జరిగిన పరిణామాలను గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను). వాళ్లెట్లా ఈ వాదాన్ని సమర్థిస్తారు? అంతర్జాతీయతే ముఖ్యం కానీ జాతీయత అక్కరలేదనే వాళ్లు రాష్ట్రం గురించిన చర్చలో ఇంత కుంటి వాదనతో ఎందుకు ముందుకొస్తున్నట్లు? దేశం, రాష్ట్రం ఏదైనా ప్రాంతం ఏదైనా వర్గపోరాటం ముఖ్యమనే వాళ్లు ఈ విషయంలో ఎందుకు మునిగితేలుతున్నట్లు? దేశాల సరిహద్దులే అక్కరలేదని, ప్రపంచ కార్మికులారా ఏకం కండి! అని పిలుపు ఇచ్చిన వాళ్లు రాష్ట్ర సరిహద్దుల గురించి ఎందుకు మాట్లాడుతున్నట్లు? అంటే ఇది అశాస్త్రీయ దృష్టి అయినా కావాలి లేదా దీని వెనక వేరే దురుద్దేశమైనా ఉండి వుండాలి. కాబట్టి కమ్యూనిస్టులు ఈ చరిత్రను పరిశీలించి ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

మన తెలంగాణ, జులై, ఆగస్టు, సెప్టెంబర్ 2006

విశాలాంధ్ర నాటకాన్ని ముగిద్దాం

ఎం. రాఘవాచారి

తెలంగాణ ప్రజలు మునుపెన్నటి కన్నా కూడా తేరుకుని వుండవలసిన సందర్భమిది. పదే పదే ప్రచారం చేస్తున్న అబద్ధాల మరుగున కరిగిపోయే ప్రమాదం నుంచి నిజాల్ని బతికించుకోవలసిన సందర్భమిది. అబద్ధాల మీద అవిశ్రాంత యుద్ధమూ ప్రకటించవలసిన సందర్భమిది. ఆదిలాబాద్ నించి మహబూబునగర్ దాకా, నిజామాబాద్ నించి ఖమ్మం దాకా అల్లుకుని కదలవలసిన సందర్భమిది. ఒకరు తెలుసుకుంటే చాలదు. ఒకరు పోరాడితే చాలదు. అందరికందరం ఒక మాట మీద కదలాలె. తెలంగాణ ప్రజలమంతా ఒకటిగా నిలవాలె.

మనం తెలంగాణ కావాలన్నప్పుడల్లా విశాలాంధ్ర మాటెత్తి నోర్లు మూయిస్తున్నారు. సమైక్య రాష్ట్రమంటున్నారు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రమంటున్నారు. ఒకసారి కలిసిన తరువాత విడిపోయే ప్రశ్న ఎక్కడిదంటున్నారు. ఒకసారి కాదు వందలసార్లు అబద్ధాల పాటలే వినిపిస్తున్నారు. మనం తెలంగాణవాళ్లం. నైజాం నిరంకుశత్వానికి, భూస్వాముల దాష్టీకానికి ప్రాణాలు అడ్డు పెట్టినవాళ్లం. ఎదిరించిన వాళ్లం. ఈనాడు ఆంధ్ర వలసవాద దురాక్రమణను ఎదుర్కుంటున్నవాళ్లం. ప్రజలతో పేచీ లేదు. పీడక పాలకవర్గమే మనకు అడ్డు. విశాలాంధ్ర నినాదమే ఆధిపత్య దురహంకార నినాదం. ఏమరుపాటుగా వుంటే మాయపొరలు కమ్మించి కొట్టుకుపోయేలా చేసే నినాదం. సరళీకరణ ప్రపంచీకరణ అనే మాటల్లాగా సామ్రాజ్యవాద పరిభాష. కుటుంబంలో అమలవుతున్న పురుషాధిపత్యం నుంచి ప్రపంచం మీద అమెరికా ఆధిపత్యం దాకా అన్ని ఆధిపత్యాలు అర్థమయ్యే వామపక్షాలకు, అధికార రాజకీయానికి కుడిఎడమల జాగా చూసుకోకపోతే పూట గడవని మార్క్సిస్టు నాయకులకు విశాలాంధ్ర నినాదంలోని ఆధిపత్య భావన, తెలంగాణ మీద గత యాభై ఏండ్లుగా కొనసాగుతున్న పెత్తనం అర్థం కానివా? విశాలాంధ్రలో జరుగబోయే అన్యాయాన్ని గుర్తించకుండానే వీరికి ముందరి కమ్యూనిస్టులు 'విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్య'మని ఈ నినాదాన్ని పొడిగించి చెప్పారా?

ఆంధ్రజాతి ఒకటిగా వుంటే కేంద్రాన్ని నిలదీయగలుగుతామని, లొంగదీయ గల శక్తిగా వుంటామని, చిన్న రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి నిరోధకమని, విడిపోతే పడిపోతామని

ఇది మా తిరుగులేని భాషా ప్రయుక్త సిద్ధాంతమని చెబుతున్నారు. ఈ వాదనలోని డొల్లతనాన్ని సమీక్షించుకోవడానికి వీరు సిద్దంగా లేరు. తెలంగాణ రాష్ట్ర కాంక్షకు మద్దతు పలుకుతున్న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మీద అక్కసు వెళ్లగక్కుతున్నారు. కమ్యూనిస్టులు పిడివాదులా? ఒక మనిషిని వేరొక మనిషి దోచుకునే సాంఘిక న్యాయం చెల్లకూడదని పోరాడవలసిన కమ్యూనిస్టులు ఒక ప్రాంత ప్రజల మీద, అందునా బలవంతంగా కలిపేసుకున్న ప్రాంత ప్రజల మీద చలాయిస్తున్న దుర్మార్గమైన పెత్తనాన్ని, దాని పరిణామాలను, మూడు తరాల జీవితాన్ని నాశనం చేసిన తీరును ప్రత్యక్షంగా చూస్తూ కూడా ప్రాంతీయ అసమానతలను వర్గవైరుధ్యాలలో భాగమేనని గుర్తించక పోవడం ఏమి న్యాయం? ఏమి చైతన్యం?

తెలంగాణలో నివాసముంటున్నా, ఆంధ్రలో నివాసం ఉంటున్నా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును, తెలంగాణ స్వీయగౌరవాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీల జెండాలెత్తుకున్న నాయకులు కార్యకర్తలు ఈ సత్యాన్ని గుర్తించడం లేదంటే వీరిలో నాయకత్వాన్ని, పిడివాదాన్ని ప్రశ్నించే చైతన్యం కానీ, సైద్ధాంతిక అవగాహన కానీ వున్నాయా, లేక వీరంతా ఆంధ్రా పాలకవర్గాల అనుచరులేనా? అని ప్రశ్నించవలసి వుంటుందతి. ఒక భాష మాట్లాడే ప్రజలు కలిసి వున్నంత మాత్రాన దోపిడీకి గురి కారనుకోవడం, కలిసి వుంటేనే కలదు సుఖమని చెప్పడం మూర్ఖత్వాన్ని మించిన అవకాశవాదం. దోపిడీని ఎదుర్కోవాలి గానీ విడిపోవడమేమిటని ఒక వేళ ఈ నాయకులు మనని అడుగుతారనుకుంటే వాళ్లను అడగవలసిన ప్రశ్నలు సవాలక్ష వున్నాయి.

తెలంగాణ మౌలిక వనరుల తరలింపును వీరు ప్రశ్నించారా? తెలంగాణ సాహిత్యాన్ని, సంస్కృతిని, భాషను, యాసను వక్రీకరించినా, అవమానించినా వీరు పట్టించుకున్నారా? తెలంగాణలో విద్య, వైద్య రంగాలను, వ్యవసాయాన్ని, ఉపాధి అవకాశాలను సర్వనాశనం చేస్తుంటే వీళ్లు చేసిందేమిటి? ఆంగ్లేయుల వలస పాలనలోనే ఆంధ్రలో ఒక ధవళేశ్వరం బ్యారేజి, ఒక ప్రకాశం బ్యారేజి, ఒక కె.సి. కాలువ నిర్మాణమైనాయి కదా! ఈ అనుభవాన్ని తెలంగాణకేమైనా అందించారా? అదేమీ లేదు. ఆంధ్ర వలస పాలకుల కుటిల పాలనలో తెలంగాణ మీద నిర్మాణయుతమైన దోపిడీ తప్ప మరేమీ అమలు కాలేదు. ఇది మన స్వీయ అనుభవం.

తెలంగాణ వ్యతిరేకులైన కమ్యూనిస్టులు తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సమర్థిస్తే తాము సంకుచితవాదులమై పోతామేమోనని భయపడుతున్నారు. కానీ , ఆంధ్ర పాలకవర్గాల రక్షకులుగా కొనసాగితేనే పరమ సంకుచిత వాదులుగా మిగిలిపోతామని గుర్తించడం

లేదు. వీరివి శ్రామిక వర్గ రాజకీయాలా? అన్యవర్గ రాజకీయాలా? తేల్చుకునే విషయాన్ని తెలంగాణ ఉద్యమం నిరంతరం చర్చనీయాంశం చేయాలి. ఈ చర్చ ఎంత తీవ్రంగా జరిగితే సమైక్యాంధ్ర, విశాలాంధ్ర నినాదాలలోని డొల్లతనం అంత వేగంగా తేలిపోతుంది.

ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో కలిసి వుంటే నష్టపోతామనే చైతన్యంతో ఆంధ్ర పాలకులు తాము చేసిన పోరాటం ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోసం కాకుండా విశాలాంధ్ర కోసమేనన్నట్టుగా, పొట్టి శ్రీరాములు త్యాగమూ విశాలాంధ్ర కోసమేనన్నట్టుగా చరిత్రను వక్రీకరిస్తున్నారు. దోపిడికే వత్తాసు పలికేవారికి అబద్ధాలు మాట్లాడటం కష్టం కాదు. తెలగాణ పోరాటం మాట ఎత్తగానే హింసాహింసల చర్చను ముందుకు తెస్తున్న ఆంధ్ర పాలకులు ఆంధ్ర – రాయలసీమల నడుమ నమ్మకాల, అనుమానాల తంటాలతో సత్యాగ్రహం చాటున అనేకానేక హింసాచర్యలతో ఇటు మద్రాసు ప్రభుత్వానికి, అటు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అడుగు కదలనీయని స్థితి కల్పించి ఆంధ్ర రాష్ట్రం సాధించుకున్నారు. అప్పటికే స్వతంత్ర రాష్ట్రంగా వుండిన తెలంగాణను దోపిడీ చూపుతో బలవంతంగా తమలో కలిపేసుకున్నారు. ఆంధ్రపాలక వర్గాల లాబీ సామన్యమైంది కాదు. ఆంధ్రలో కన్నా విశాలాంధ్రలో తమ ధనదాహ లక్ష్యం నెరవేర గలదు గనుక, తెలంగాణ మౌలిక వనరులను, మిగులు నిధులను, విద్యకు దూరంగా భూస్వామ్య పీడనలో నలిగిన తెలంగాణ మానవ శ్రమను తేరగా కొల్లగొట్టవచ్చు గనుక, రెండు వేర్వేరు రాష్ట్రాలుగా వుంటే ఇది సాధ్యం కాదు గనుక, ఇంటోడుగా వుంటే అంతా తమదిగా మార్చుకోవచ్చునని విశాలాంధ్ర నాటకానికి తెర తీశారు. కొద్దిమంది కవులు, రచయితలకు, కళాకారులకు విశాలాంధ్ర నినాదం ఆదర్శంగా అనిపించి వుండవచ్చు కానీ పాలకవర్గమే ఆదర్శంతో విశాలాంధ్రకు పూనుకున్నదనుకోవడం వంచనే తప్ప మరొకటి కాదు. భారత పాలకవర్గాల పాదాల దగ్గర తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని పబ్బతి పట్టించిన కమ్యూనిస్టు నాయకులు దీనికి తోడు కావడంతో బలవంతంగానే అయినా సమైక్యాంధ్రను ఆంధ్రపాలకులు సాధించుకోలిగారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రం కొనసాగి వుంటే రాయలసీమ, ఆంధ్ర, ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతాల మధ్య పచ్చగడ్డి భగ్గుమనేంతగా వైరుధ్యాలు తీవ్రమై వుండేవి. విశాలాంధ్ర సాధన వెనుక స్థానిక వైరుధ్యాలను పరిష్కరించుకునే అనేక ఎత్తులు జిత్తులు వున్నాయి. అందుకే పూర్వపు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటును ఆంధ్ర పాలక వర్గాలు తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. దోచుకోవడానికి తెలంగాణ లేకపోయిన తరువాత మేం ఆంధ్రతో కలిసి వుండలేమని విడిపోవలసి వస్తే మాకు గ్రేటర్ రాయలసీమ కావాలని గగ్గోలు

చేస్తున్నది తెలంగాణ ఏర్పాటను వ్యతిరేకించడానికే. ప్రింట్, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా మొత్తంగా ఆంధ్ర పాలకవర్గాల చేతిలో వున్నాయి. ఈ దోపిడీ వర్గాలకు అండగా నిలబడ్డ కమ్యూనిస్టులు తమ 'వర్గచైతన్యాన్ని' అద్భుతంగా ప్రదర్శిస్తూ విశాలాంధ్ర నాటకాన్ని రక్తి కట్టిస్తున్నారు.

చిత్తశుద్ధితో, నిజాయితీతో ఒక్క జలవనరుల పంపిణీ సమస్యను పరిశీలించినా తెలంగాణ వ్యతిరేకులైన కమ్యూనిస్టు నాయకులకు తెలంగాణ రాష్ట్ర పోరాట అవసరం అర్థమవుతుంది. ఈ పనికి వారు సిద్ధంగా వున్నారా? తెలంగాణ సమస్యను వింటాం, అర్థం చేసుకుంటాం కానీ మేం మారం అని ప్రకటిస్తున్న నాయకులు ఎలా కమ్యూనిస్టులు కాగలరు?

కృష్ణా డెల్టా పరమ ప్రయోజనాల కోసం నాగార్జునసాగర్ నిర్మాణం, దానికి సపోర్టుగా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం, రాయలసీమలో నిప్పు రగలకుండా చల్లబరచడానికి మద్రాసుకు మంచినీళ్ల పేరు మీద తెలుగుగంగ కాలువ నిర్మాణం, కాలువ పొడుగునా వెలుగోడు, బ్రహ్మంగారి మఠం, అలగనూరు, గోరకల్లు, అవుకు వంటి గొలుసు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, సోమశిల ప్రాజెక్టు స్థాయి పెంపుదల, కె.సి. కాలువకు సపోర్టుగా తుంగభద్ర నదిని దారి మళ్లిస్తూ నిర్మించిన సుంకేశుల ప్రాజెక్టు ఇవన్నీ విశాలాంధ్ర నాటకంలో తెలంగాణ నించి నదీజలాల తరలింపు అనే ప్రధానాంకంలోని విషాద రసవత్తర ఘట్టాలు. తెలంగాణ విషాదానికి సంబరపడి పోతున్న నైచ్యానికి నిదర్శనాలు. జూరాల, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలు ఆంధ్ర జలదృశ్యానికి కొద్దిపాటి మినహాయింపు. ఎగసిపడ్డ ప్రత్యేక తెలంగాణ ఆందోళనలు అణచివేయగా అంటిన నెత్తురు కడిగేసుకోవడానికి చేసిన నిర్మాణాలవి. నేటికీ పూర్తి కానివి. ప్రజారాజ్యపు తీర్మానం కాదు గదా కనీసం సుందరయ్య రూపొందించిన జలవిధానాన్ని కూడా కమ్యూనిస్టులేనాడో వదిలేశారు.

ఇసుంట రమ్మంటే ఇల్లంతా నాదేనని సామెత. రమ్మనకుండానే తెలంగాణను స్వాధీనం చేసుకున్న ఆంధ్ర పాలకులు చేపట్టిన నదీజల వనరుల తరలింపు వైయస్ రాజశేఖర రెడ్డి ప్రారంభించిన జలయజ్ఞంతో చివరి ఘట్టానికి చేరుకున్నది. ఈ యాగభోక్తలు ఆంధ్రులు, సమిధలు తెలంగాణులు.

అంతర్జాతీయ జలసూత్రాల ప్రాతిపదికన గానీ, పరీవాహక ప్రాంత ప్రజల హక్కుల పరిరక్షణ దృష్ట్యా గానీ, వర్షాభావం, తేమ నిలుపుకోలేక భూమి ఎడారీకరణ చెందుతుండటం, వెనుకబాటుతనం, ఇంత కాలం కొనసాగుతూ వుండిన వివక్షల నేపథ్యంలో కృష్ణానదీజలాలను ప్రాంతాలవారీగా, జిల్లాలవారీగా పంపిణీ చేయాలని

అడిగినప్పుడు కృష్ణానదిలో పంపకానికి నీళ్లే లేవని ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా వుండి తెలంగాణకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడిన వై.యస్. రాజశేఖర రెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఈ అంకపు చివరి ఘట్టాన్ని ప్రారంభించారు. ఇది ఆంధ్ర పక్షపాత జలయజ్ఞమని, అవినీతి జలయజ్ఞమని తేలిపోయింది.

ఆంధ్ర పాలకుల దోపిడీకి సాక్షిగా బీభత్స విషాద శిథిల రూపంగా మిగిలిన పాలమూరు జిల్లా ప్రాజెక్టులను, తెలంగాణ ప్రాజెక్టులను చివరి స్థానంలో పెట్టి, తెలంగాణ ప్రజలు, ప్రజాస్వామికవాదులు వ్యతిరేకిస్తున్న పులిచింతల, పోలవరం ప్రాజెక్టులకు ప్రథమ స్థానం కల్పించారు. ఏ జాబితాలో పొందుపరచని పోతిరెడ్డిపాడు పథకాన్ని శిఖరాగ్ర స్థానంలోకి తెచ్చారు. 11.5 వేల క్యూసెక్కుల నించి ఏకంగా ఎనభై వేల క్యూసెక్కుల నీరు తరలించుకుపోవడానికి దిక్కుమాలిన పద్ధతులు అనుసరిస్తున్నారు. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి మొండి పట్టుదలతో పోలీసు పహరాలో చేపడుతున్న తప్పుడు ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిస్టులు నిలిచి పోరాడటం లేదు. తెలంగాణ నీటి హక్కులను గుర్తించడం లేదు.

కృష్ణ తుంగభద్ర నదుల పక్కన తెలంగాణ, ప్రత్యేకించి పాలమూరు, నల్లగొండ జిల్లాలు ఎండిపోయిన ఫలితంగానే కాదా కృష్ణా డెల్టా కింద, కె.సి. కాలువ కింద ఆంధ్ర పాలకులు ఆస్తిపరులైపోయింది. అదీగాక ఇప్పటి జలయజ్ఞపు సమిధలుగా నిర్వాసితులవుతున్న రైతాంగానికి చెల్లిస్తున్న నష్టపరిహారంలో పునరావాస చర్యల్లో ప్రభుత్వ ఆంధ్ర పక్షపాతం ముంజేతి కంకణంలాగా కనిపిస్తుంది. ఈ జలయజ్ఞంతో విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు లక్ష్యాలు నెరవేరతాయి గనుకనే ఎంత దబాయింపుగానైనా, ఎంత హింసాత్మకంగానైనా వ్యవహరించడానికి ప్రభుత్వం వెనుకకు పోవడం లేదు.

వలస పాలనలోనే నదీజలాలు పొందితే కలిగే భోగభాగ్యాల రుచి తెలిసిన వాళ్లు గనుక తెలంగాణను ఎడారీకరణకు అప్పగించి బలవంతంగా నదీజలాలు తరలిస్తూనే తెలంగాణ మీదికి, తెలంగాణలోని అన్ని జిల్లాలకు పారు నీరు దొరికే ఏరంచు భూముల మీదకి, కండగల భూముల మీదకి ఆంధ్ర పాలకులు చేపల్లాగా ఎదురీది వచ్చారు. కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, ఉభయ గోదావరి జిల్లాల రైతులు తెలంగాణలోని అనేక గ్రామాలలో స్థానిక రాజకీయాలను సైతం ప్రభావితం చేసి పదవులు చేపట్టే స్థాయికి ఎదిగారు. నైజాం పాలన కాలాననే మొదలైన ఈ వలసల వల్ల తెలంగాణ రైతాంగం పెద్ద సంఖ్యలో తమ స్వరం కోల్పోయి నిర్వాసితులయ్యారు.

సాగునీరు లేని వ్యవసాయ రంగ సంక్షోభం వల్ల, స్థానికాంశతో సంబంధం లేకుండా ప్రభుత్వాలు చేపట్టే పథకాలు స్థానికేతరుల వశమై పోతుండడం వల్ల,

చదువుకున్న కొద్దిమంది యువకులకు ఉపాధి లేకుండా పోవడంవల్ల, ప్రైవేటీకరణకు పరాకాష్ఠగా పెరుగుతున్న కార్పోరేటీకరణతో విద్య, వైద్యం, వ్యాపారం, వాణిజ్యం తదితర సేవారంగాలన్నింటిలో దోపిడీ తీవ్రమైనందువల్ల తెలంగాణలో పేదరికం పెరుగుతున్నది. కరువు, వలసలు, ఆకలి, అసహజ మరణాలు పెరుగుతున్నాయి. ఈ దుస్థితిలో తెలంగాణ ప్రజ ఏం చేయాలి?

యాభై సంవత్సరాలుగా కలిసి 'ఆంధ్రప్రదేశ్'గా బతుకుతున్నా ఆంధ్ర – తెలంగాణల మధ్య అనుమానం తప్ప స్నేహం పెరగలేదు. దోపిడీ తప్ప సమత పెరగలేదు. యావదాంధ్రప్రదేశ్‌ను తమ స్వార్థానికి వేదిక చేసుకుని విశాలాంధ్ర నాటకమాడుతున్న ఆంధ్ర పాలకవర్గాలు ఆ ప్రాంత పేద ప్రజల్ని తెలంగాణ ప్రజల మీదికి రెచ్చగొట్టే నీచత్వానికి పాల్పడుతున్నాయి. దీనివల్ల ఇంకెంత మాత్రం కలిసి వుండలేని అసహన స్థితి పెరిగింది. పరాయి పాలనను సహించలేమనే స్వీయ అభిమానం తెలంగాణ ప్రజల్లో పెల్లుబుకుతున్నది. తెలంగాణ అంతటా అమలవుతూ వచ్చిన అణచివేత, తెలంగాణ పేరు ఎత్తకూడదనే అహంకారం ఇవన్నీ తెలంగాణ ఉద్యమానికి దోహదపడ్డాయి. ఇప్పుడు నడుస్తున్న ఉద్యమం ఈ పరిణామాల ఫలితమే.

భాష తెలిసిన ఇరుగుపొరుగులాగ స్నేహంగా జీవించడానికి, తన్నుకోకుండా విడిపోవడం మర్యాదగా వుంటుంది. ఇప్పటికే తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోసం నాలుగు వందల మంది యువకులు రక్తతర్పణం చేశారు. ఈ వీరులను, ఈ తెలంగాణ ముద్దు బిడ్డలను, తెలంగాణ కోసం పోరాడినందుకే ఆంధ్ర పాలకులు అంతం చేశారు.

ఈ త్యాగాల పునాదిని పట్టించుకోని తెలంగాణ ప్రాంత రాజకీయ నాయకులు తమ స్వార్థం కోసం ఆంధ్ర పాలకుల కుట్రపూరితమైన అభివృద్ధి నినాదాలనే వల్లిస్తూ తెలంగాణకు ద్రోహం చేస్తున్నారు. ఆంధ్ర దళారీలుగా వ్యవహరిస్తున్న వీరిని తెలంగాణ ప్రజలింకెంత మాత్రం సహించరు.

తెలంగాణ ఉద్యమానికి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడటం తప్ప మరో పరిష్కారం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే సంభవించబోయే ఏ పరిణామాలనైనా తెలంగాణ ప్రజలు పరిష్కరించుకోగలరు. కొత్త కొత్త అంశాలతో సమైక్యాంధ్ర నినాదాలతో విశాలాంధ్ర నాటకాన్ని ఎంత కాలమో కొనసాగించలేరు. ధర్మాగ్రహంతో పీడిత తెలంగాణ ప్రజలు వేదికను ధ్వంసం చేయకముందే విశాలాంధ్ర నాటకాన్ని ముగించండి. ప్రాంతీయ అసమానతలూ వర్గ వైరుధ్యాల ఫలితాలేనని గుర్తించండి.

ఆంధ్రజ్యోతి, 1 నవంబర్ 2006

సిపిఎం భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల వైఖరి

సరైనా సూత్రమైనా యాంత్రిక అవగాహన

టంకశాల అశోక్

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు జాతుల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయనే సిపిఎం అవగాహనలో మౌలికంగా తప్పు పట్టదగినదేమీ లేదు. ఒక రాష్ట్రంలో ఒకే భాష మాట్లాడేవారు పూర్తిగానో, అత్యధిక సంఖ్యలోనో ఉన్నట్లయితే వారి మధ్య పరస్పర వ్యవహరణ, ఒకే భాషలో విద్య, అదే భాషలో పరిపాలన, ఆ భాష కేంద్రంగా వర్ధిల్లే సాహితీసంస్కృతులు మొదలైనవి ఆ జాతి ఇతోధిక అభివృద్ధికి సిపిఎం అంటున్నట్లు తప్పకుండా దోహదం చేస్తాయి.

వాస్తవానికి ఈ అవగాహన కొత్తది కాదు. ప్రపంచంలోని వేర్వేరు మానవ సమూహాలు తమ అస్తిత్వాలను, లక్షణాలను, భాషాసంస్కృతులను తీర్చిదిద్దుకోవడం, కలిసి ఉండేందుకు ప్రయత్నించటం అనాదిగా సహజమైన రీతిలో జరుగుతున్నది. ఇదే సామాజిక ప్రక్రియ ప్రస్తుతం భారతదేశంగా గుర్తిస్తున్న భూభాగంలోనూ మొదటి నుంచి చోటుచేసుకుంది. సమాజపు అంతర్నిహిత సూత్రమిది. ఇంకా చెప్పాలంటే ప్రాణికోటి సూత్రమిది. పావురాలు – పావురాలు ఒక చోట చేరుతాయి గాని పావురాలు – చిలకలు కాదు గదా. అయితే భారతదేశంలో ఈ ప్రక్రియ మధ్యయుగాల రాజుల రాజ్యకాంక్షల వల్ల, బ్రిటిష్ వలసపాలకుల చాణక్యనీతి వల్ల అనేక భంగపాట్లకు గురైంది. ఇది వాంఛనీయమైన స్థితి కాదని స్వాతంత్ర్యోద్యమ నాయకత్వం గుర్తించటం వల్లనే. 'జాతి – భాష – అవిభాజ్యత' అనే సూత్రాన్ని స్వాతంత్ర్యానికి 42 సంవత్సరాల క్రితమే గౌరవించింది. బెంగాల్‌ను లేదా బెంగాలీలను బ్రిటిష్ పాలకులు 1905లో ఒక ఎత్తుగడగా విభజించినపుడు, ఆ విభజనను కాంగ్రెస్‌పార్టీ వ్యతిరేకించటం భాషా సూత్రానికి మద్దతు ఇవ్వటమేనని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం.

అప్పటి నుంచి ఆరంభించి, స్వాతంత్ర్యానంతరం 1953 డిసెంబర్ చివరి వారంలో ఫజుల్ అలీ కమిషన్ నియామకం వరకు కాంగ్రెస్ పార్టీ తీర్మానాలు, ప్రాంతీయ కమిటీల ఏర్పాట్లు మొదలైన రూపాలలో ఈ సూత్రాన్ని ఆ పార్టీ

ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో బలపరుస్తూనే వచ్చింది. ఫజల్ అలీ కమిషన్ రాష్ట్రాల పునర్వ్యస్థీకరణలో భద్రత, పరిపాలనా సౌలభ్యం, ఆర్థిక సమర్థత, వంటి ఇతర అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిందిగా కోరినప్పటికీ, భాషా ప్రాతిపదిక ఒక అంశంగా ఉంది.

పార్టీ నివేదికలు

ఇదంతా నేపథ్యం. ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహన కూడా ఈ మొత్తం నేపథ్యపు స్థితికి అనుగుణమైనదే. ఆ మేరకు అప్పటి పార్టీ కేంద్ర కమిటీ 1954 ఏప్రిల్‌లో తీర్మానం చేసింది. తర్వాత అదే సంవత్సరం జూన్‌లో ఫజుల్ అలీ కమిషన్‌కు తన నివేదిక సమర్పించింది. మరొకవైపు కమ్యూనిస్టు ఆంధ్ర, తెలంగాణా కమిటీలు ఆ కమిషన్‌కు 1954 ఏప్రిల్‌లో ఒకసారి, జూలైలో రెండవసారి తమ నివేదికలు అందజేసాయి. కమిషన్ తన సిఫార్సులు చేసిన తర్వాత 1955 అక్టోబర్‌లో ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు కమిటీ, 1956 ఏప్రిల్‌లో పాల్ఘాట్‌లో కేంద్ర పార్టీ నాల్గవ మహాసభ తీర్మానాలు చేసాయి. ఈ పత్రాలన్నీ భాషాప్రయుక్త సూత్రాన్ని గట్టిగా సమర్థించాయి.

అదే సమయంలో, సమైక్య రాష్ట్రం వద్దన్న తెలంగాణావాదులను పార్టీ తీవ్రంగా విమర్శించింది. వారి వాదలను ఏవీ సరికాదని ఖండించటమే గాక, వారిపై తీవ్రమైన ఆరోపణలు కూడా చేసింది. వారివి కుంటిసాకులని, దేశాన్ని బాల్కన్ దేశాల వలె విభజింప చూస్తున్నారని అంటూ ఇంకా అనేక వ్యాఖ్యలు చేసింది. సమైక్య రాష్ట్రం వల్ల ఉభయ ప్రాంతాలకు, తెలుగువారికి కలిగేమేలేమిటో వివరంగా పేర్కొంది. మొత్తానికి చివరకు 1956 నవంబర్ 1న సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడింది.

మిగిలిన విషయాలను అట్లుంచితే, ఆ కాలమంతా కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరిని భాషా ప్రయుక్త సూత్రం నిర్దేశించింది. పైననే అనుకొన్నట్లు భాషాప్రయుక్తత అన్నది మానవ సమాజాలలోనే గల అంతర్నిహిత సహజ లక్షణం అయినందున, అప్పటి ప్రధాన పక్షమైన కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడా అదే ఆలోచనలో ఉన్నందున, భాషా సూత్ర అవగాహనలో మౌలికంగా తప్పు పట్టదగినదేమీ లేదు. తెలుగువారంతా ఒక్కటై, వారి ప్రాంతాలన్నీ ఒక్కటవుతే వారికి ఉజ్వల భవిష్యత్తు ఉండగలదని అప్పటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆశించి ఉంటే అది ప్రశంసనీయమైన ఆశాభావమే అవుతుంది.

ఈ విధమైన పూర్వరంగాన్ని చరిత్రలో భాగంగా పరిగణించి పక్కన ఉంచితే, 1956 తర్వాత ఆ సూత్రం ఆచరణలో ఏమయిందన్నది అసలు ప్రశ్న. జరిగిందేమిటి, ఆ పరిణామాల పట్ల కమ్యూనిస్టు పార్టీ చీలిక తర్వాత సిపిఎం తీసుకుంటూ వచ్చిన వైఖరి ఏమిటి అన్న అంశాలను గమనించినపుడు ఆ పార్టీ అవగాహన

ప్రశ్నార్థకమవుతుంది.

సూత్రాలు - మార్పులు

ఏ సూత్రమైనా, అవగాహన అయినా చివరకు వాస్తవ పరిస్థితులు, ఆచరణల గీటురాయి పరీక్షకు గురి కావలసిందే. అందుకు అనుగుణంగా మారవలసిందే. పూర్తి తలకిందులు కాదనుకుంటే కనీసం సవరణలు జరగవలసిందే. ఈ వ్యాఖ్య మానవ సహజ పరిణామక్రమానికి గాని, చివరకు మార్క్సిస్టు దృక్పథానికి గాని అనుగుణమైనదే తప్ప విరుద్ధం కాదు. తెలంగాణా విషయమై సిపిఐ కార్యదర్శి నారాయణ, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల మాట మార్క్సిజంలో ఎక్కడుందో చూపాలని కోరినప్పుడు సిపిఎమ్ కార్యదర్శి రాఘవులు సమాధానమిస్తూ, అన్నీ మార్క్సిజంలో ఉండవని, దృక్పథాన్ని బట్టి సూత్రాలు రూపొందుతాయని అన్నారు. అది నారాయణ ఒప్పుకోవలసిన మాటే. అదే సమయంలో, దృక్పథాన్ని బట్టి రూపొందే సూత్రాలు తిరిగి దృక్పథాన్ని బట్టి మారటం సహజమని రాఘవులు అంగీకరించాలి. అలాగే దృక్పథాలకు ఎప్పుడైనా ఆశయాలు మాత్రమే గాక వాస్తవ పరిస్థితులు కూడా ఆధారం కావాలి. వాస్తవాలు ఒక నిర్దిష్ట రూపంలో స్థిరపడినపుడు, దీర్ఘకాలం కొనసాగినపుడు, వాటిని విస్మరించి ఆశయాల గురించి, సూత్రాల గురించి మార్పులు లేకుండా మాట్లాడటమే యాంత్రికత అవుతుంది.

తెలంగాణాకు సంబంధించిన వాస్తవ పరిస్థితులను బట్టి, ఇక్కడ నిర్దిష్ట రూపంలో స్థిరపడి దీర్ఘకాలంగా కొనసాగుతున్న వాస్తవాలను బట్టి, సిపిఎం ఒకవేళ తన దృక్పథాన్ని మార్చుకున్నట్లయితే, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల సూత్రాన్నే మౌలికంగా వదలుకున్నట్లు కానక్కర్లేదు. ఇపుడు తెలంగాణాను బలపరిచిన సిపిఐ కూడా ఆ సూత్రాన్ని మౌలికంగా వదులుకున్నట్లు లేదు. నిజానికి వదులుకోనక్కరలేదు కూడా. ఎందుకంటే, పైన చెప్పుకున్నట్లు, అది తప్పకుండా మానవ సమాజ ప్రగతికి దోహదకరమైన సూత్రమే. కాని తెలంగాణాలోని ప్రత్యేక పరిస్థితుల కారణంగా అక్కడికి పరిమితమైన దానిని సడలించడం సూత్రపరిత్యాగం కాబోదు. ఏ సూత్రపు అంతిమ లక్ష్యమైనా మానవాభ్యుదయం అయినపుడు, ఒక ప్రాంతపు అభ్యుదయం కోసం అవసరమైతే, సూత్రాల సడలింపే సరైన దృక్పథం అవుతుంది. సూత్రాల యాంత్రిక అన్వయం వల్ల మేలు కన్నా కీడు ఎక్కువైనపుడు ఆ దృక్పథం సైతం యాంత్రికం అవుతుంది.

ప్రత్యేకంగా రాఘవులును చిన్నబుచ్చటం కోసం కాదుగాని, ఆయన పార్టీ సోషలిజం పట్ల, పెట్టుబడులపట్ల, ఇతర సంబంధిత అంశాలపట్ల తన దృక్పథాన్ని ఏ

విధంగా మార్చుకుంటున్నదో జ్యోతిబసు, బుద్ధదేవ్ భట్టాచార్యలు చేస్తున్న ప్రకటనలు, ఇస్తున్న ఇంటర్వ్యూలు స్పష్టం చేయటం లేదా? అది వారు అసలు తమ సిద్ధాంతాలకే మౌలికంగా తిలోదకాలు ఇవ్వటమని కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. ఆ విమర్శలను రాఘవులు తోసిపుచ్చినా, కనీసం అది వాస్తవ పరిస్థితులను బట్టి దృక్పథాల 'సడలింపు' అనయినా అంగీకరించాలి గదా. బుద్ధదేవ్ చెప్తున్న మాట ఇదే. పెట్టుబడిదారీ విధానం అనివార్యమయ్యే వాస్తవ పరిస్థితులు ఎదురయ్యాయంటూ అక్కడ సడలింపులు ఇచ్చుకున్నపుడు, ఒక ప్రాంతం పట్ల దీర్ఘకాలిక వివక్షత కారణంగా రాష్ట్ర విభజన అనివార్యమయ్యే వాస్తవ పరిస్థితులు ఉన్నాయనే మరొక సడలింపు ఇక్కడ ఎందుకు చేయలేరు? బెంగాల్‌లో వాస్తవికత, తెలంగాణాలో యాంత్రికత ఎందువల్ల? ఇది జవాబు తెలియవలసిన ప్రశ్న. దీనిపై మన విశ్లేషణతో మనం ఒక అభిప్రాయానికి రావటం కష్టం కాదు. కానీ వివరించే అవకాశం ముందు వారికి ఇవ్వటం మంచిది.

ఇక చర్చను మరో వైపు తీసుకుపోదాము. సమైక్య రాష్ట్రం వల్ల ఏమేమి ప్రయోజనాలు కలుగుతాయని ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ చెప్పింది? ఆ ప్రయోజనాలు కలగటం, లేదా కలగకపోవటం గురించి పార్టీ చీలిక తర్వాత సిపిఎం ఏమని అభిప్రాయపడింది? తెలంగాణకు కలిగిన నష్టాల గురించి గత 50 సంవత్సరాలలో ఏమి మాట్లాడింది, ఏమి చేసింది? భాషా ప్రయుక్త సూత్రం ప్రకారం ఇక్కడ అర్ధ శతాబ్ద కాలంలో జరిగిన మంచిచెడులపై వారి అంచనాలు ఏమిటి? అన్నవి మన ముందున్న ప్రశ్నలు. ఇది గ్రహించేందుకు పైన పేర్కొన్న ఉమ్మడి పార్టీ డాక్యుమెంట్లతో పాటు, 1969 జనవరి నుంచి 2005 మే వరకు సిపిఎంకు చెందిన 10 డాక్యుమెంట్లు మనకున్నాయి. తెలంగాణాకు సంబంధించి, భాషా ప్రయుక్త సర్వతోముఖాభివృద్ధి సూత్రాన్ని ఆ పార్టీ సజీవ సూత్రంగా అన్వయింపజేసిందా లేక యాంత్రికంగా వల్లె వేస్తున్నదా అన్నది వాటిని చూసి గ్రహించవచ్చు.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు వల్ల కలిగే ప్రయోజనాల గురించి ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ సాధారణ రూపంలో కొన్ని విషయాలను పేర్కొన్నది. అదే విధంగా తెలుగువారికి సమైక్య రాష్ట్రం అవతరణ వల్ల కలిగే ప్రయోజనాల గురించి నిర్దిష్ట రూపంలో కొన్ని మాటలు చెప్పింది. అవేమిటో ముందు చూద్దాం.

ఉమ్మడి పార్టీ ఏమన్నది?

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలన్న సాధారణ సిద్ధాంతం మౌలికంగా మెచ్చదగినదేనని పైననే అనుకున్నాము. కనుక దానితో పేచీ లేదు. అయినప్పటికీ అప్పటి ఉమ్మడి పార్టీ ఏమన్నదో రికార్డు కోసం క్లుప్తంగా పేర్కొందాము. మొదట పార్టీ కేంద్ర కమిటీ

1954 జూన్‌లో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల కమిషన్‌కు ఒక పత్రాన్ని సమర్పిస్తూ, దేశ ఆర్థిక, జీవన వ్యవస్థల పునర్నిర్మాణంలో ప్రజలు పూర్తి భాగస్వాములు కావటం అవసరమని, అందుకు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు తప్పనిసరని అభిప్రాయపడింది. వివిధ భాషలు మాట్లాడే ప్రజల ప్రజాస్వామ్య సంస్కృతి సంపూర్ణ వికాసానికి, వారి భాషలు, సాహిత్య పురోగమనానికి ఈ చర్య అవసరమన్నది. వివిధ ప్రజల సమానత ఆధారంగా దేశ సమైక్యతకు, అందుకు గట్టి పునాది వేసేందుకు ఈ చర్య ఆవశ్యకమని నొక్కి చెప్పింది.

'విద్య, సాధారణ సంస్కృతి, జీవన విధానాలలో శీఘ్రగమన పురోభివృద్ధి ప్రధానంగా భాషపై ఆధారపడి ఉంటుందనే సత్యాన్ని గుర్తించాలి. విద్యాబోధన పరాయి భాషలో ఉన్నట్లయితే దేశ వాణిజ్యం, లావాదేవీలు, జీవన సరళి గిడసబారిపోతాయి... రాష్ట్రాలకు సంబంధించి ఇలాంటిదే రాష్ట్ర భాషగా ఉండాలి', 'ఒక రాష్ట్రం తనకై తాను విజ్ఞానవంతంగా ఉండాలంటే తన స్వంత భాష మాధ్యమంగా తన దినసరి కార్యక్రమం నిర్వర్తించాలి. అది తప్పు కాబోదు. రాష్ట్రం భాషా ప్రాతిపదిక ప్రాంతమై ఉండాలి. బహు భాషా ప్రాంతం అయినట్లయితే బాధలు నిరంతరంగా ఎదురై, బోధనా మాధ్యమం రెండు లేక ఇంకా ఎక్కువ భాషలలో ఉండవలసి వస్తుంది. అందువల్ల భాషా ప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాలను పునర్విభజన చేయటం ఎంతో వాంఛనీయం. భాష ఒక పద్ధతి ప్రకారం విభిన్నమైన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, సాహిత్యంతో కూడి ఉంటుంది. ఒక భాషా ప్రాంతంలో ఈ అంశాలన్నీ కలిసి రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయి' అని ఆ పత్రం అభిప్రాయపడింది.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల అవసరం గురించి పార్టీ కేంద్ర కమిటీ అప్పుడు తీసుకున్న ఈ మౌలికమైన వైఖరిని గమనించటం మరొకందుకు కూడా అవసరం. అదేమంటే, ఇపుడు కొత్తగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడటం జరిగితే అది కూడా ఈ భాషా ప్రయుక్త సూత్రానికి పూర్తి అనుగుణంగానే ఉంటుంది తప్ప ఎంత మాత్రం భిన్నం కాదు. భిన్నమని సిపిఎం వాదించదలుచుకుంటే ఏ విధంగానో వివరించాలి. ఒక రాష్ట్రంలో ఒకే ప్రధాన భాష అన్నది భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమా లేక, ఒక భాషకు ఒకే రాష్ట్రం అన్నదా? ఒక భాషకు ఒకే రాష్ట్రమన్న మాట, పైన ప్రస్తావించిన పార్టీ డాక్యుమెంటులోగాని, ఉమ్మడి పార్టీ కాలంలోని మరే డాక్యుమెంటులో గాని కన్పించదు. ఒకవేళ అటువంటి సూత్రాన్ని ఇపుడు సిపిఎం ప్రతిపాదించదలిచితే కొత్తగా సిద్ధాంత పత్రం రూపొందించి ప్రజలకు విడుదల చేయవచ్చు.

ఫజుల్ అలీకి నివేదిక

దానినట్లుంచితే, ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆంధ్ర, తెలంగాణ కమిటీలు ఫజుల్ అలీ కమీషన్‌కు 1954 ఏప్రిల్‌లో ఒక నివేదిక, జూలైలో అనుబంధ నివేదిక అందజేసాయి. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఆవశ్యకతపై కేంద్ర కమిటీ అభిప్రాయాలే ఆంధ్ర, తెలంగాణ కమిటీల అభిప్రాయాలు కూడా అయినందున, ఈ కమిటీల నివేదికలో తత్సంబంధమైన అంశాలు ఏవైనా ఉంటే ఇక్కడ పేర్కొనటం లేదు. అదే విధంగా మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలో భాగంగా ఉండిన తెలుగు ప్రాంతాలు, హైదరాబాద్ స్టేట్‌లో భాగంగా ఉన్న తెలుగు ప్రాంతాలు ఒకటి కావటం భాషాప్రయుక్త సూత్రం ప్రకారం ఎందుకు అవసరమనే వివరణలు కేంద్ర కమిటీ వైఖరికి అనుగుణమైనవే గనుక ఇక్కడ మళ్లీ రాయటం పునశ్చరణ వంటిదే అవుతుంది. కనుక ఆ భాగాలను కూడా వదిలివేసి, ఉమ్మడి రాష్ట్రం వల్ల రెండు ప్రాంతాల తెలుగువారికి నిర్దిష్టంగా ఏమేమి ప్రయోజనాలు కలుగుతాయని పార్టీ ప్రకటించిందో చూడాలి. అవి ఈ కింది విధంగా ఉండగలవని ఏప్రిల్ డాక్యుమెంటు పేర్కొన్నది.

1. ఆంధ్రదేశానికి (రెండు ప్రాంతాలు విలీనమయ్యే స్థితిలో అని భావన) అమూల్యమైన సహజ సంపదలున్నాయి. ఆంధ్రదేశ మధ్యస్థంగా గోదావరి, కృష్ణా అనే గొప్ప నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. వ్యవసాయం, ఆహారోత్పత్తి క్రమాలను బట్టి చూస్తే ఆంధ్రదేశంలో కొన్ని ప్రాంతాలు బాగా అభివృద్ధి అయినాయి. వ్యావసాయిక ముడిసరుకులు ఆంధ్ర దేశంలో కొల్లలు. ఆంధ్రదేశానికి సుమారు 700 మైళ్ల మేర సముద్ర తీరం ఉంది. సముద్ర సంపదను కూడా వినియోగించుకోవడానికి అవకాశం ఉంది.

2. ఆంధ్రదేశానికి ఉన్న ఒకే ఒక పెద్ద నగరం హైదరాబాద్. ఇది హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికి రాజధాని. రాజధాని, హైకోర్టులను గురించి ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నది. ఆంధ్రదేశం ఒకే రాష్ట్రంగా విలీనమైతే హైదరాబాద్ రాజధానిగా ఈ ఇబ్బందులు తొలగిపోతాయి.

3. తెలంగాణాను ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేర్చితే, ఆంధ్రరాష్ట్రం ఆర్థికంగాను, పరిపాలనా విషయంలోను సుదృఢం కాగలదు.

4. తెలంగాణా, ఆంధ్ర రాష్ట్రం మధ్యన ఉన్న కృత్రిమ విభజన ఆంధ్రదేశపు ప్రాజెక్టుల అభివృద్ధికి ఆటంకంగా ఉంది. తెలంగాణా ప్రాంతం కృష్ణా, గోదావరి నదుల మధ్య ఉంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఈ రెండు నదులకు ఆ చివర, ఈ చివర వ్యాపించి ఉంది. ఈ భౌగోళిక పరిస్థితుల వల్ల హైదరాబాద్, ఆంధ్ర ప్రభుత్వాలు ఒప్పుకుంటే గాని ఈ

నదీజలాలు వినియోగించుకునేందుకు వీలుపడదు. కనీసం చిన్న విషయాలపైనైనా ఈ రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య అంగీకారం కుదరటం అరుదైన విషయమైంది. కృష్ణా నదిపై నందికొండ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో జరుగుతున్న ఆలస్యమే ఇందుకు ప్రబలమైన నిదర్శనం... 40 లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తెచ్చే నందికొండ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం, ఈ రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య అంగీకారం కుదరక ఒక సంవత్సరం ఆలస్యమైంది. ఆంధ్ర, హైదరాబాద్ ప్రభుత్వాల ఇష్టాయిష్టాల వల్ల రెండు రాష్ట్రాల ప్రజలకు కష్టనష్టాలకు గురయ్యారు.

5. హైదరాబాద్ నగరం ఆంధ్ర జిల్లాలలో చాలా వాటికి దగ్గరగా ఉంది. హైదరాబాద్ నుంచి చాలా సమర్థవంతంగా పరిపాలన చేయడానికి వీలవుతుంది... అందుచేత ఆంధ్ర ప్రజలందరిని ఒకే రాష్ట్రంలోకి చేర్చటం ఆర్థికంగాను, పరిపాలనా సౌకర్యం దృష్ట్యానూ కూడా అత్యవసరమని గ్రహించగలం.

అనుబంధ నివేదిక

ఈ నివేదిక తర్వాత ఆంధ్ర, తెలంగాణా కమిటీలు ఫజుల్ అలీ కమిషన్‌కు 1954 జూలైలో అనుబంధ నివేదిక సమర్పించాయి. తెలంగాణకు చెందిన కాంగ్రెస్ నాయకులు కొందరు 'రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల' నినాదం లేవనెత్తారని, ఆ వాదంపై తమ అభిప్రాయాలు తెలిపేందుకు అనుబంధ నివేదిక అందజేయవలసి వస్తున్నదని పార్టీ పేర్కొన్నది. ఈ అనుబంధ నివేదికలో అనేక విషయాలున్నప్పటికీ, ఉమ్మడి రాష్ట్రం వల్ల ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రజలకు ఒనగూరే లాభాలు ఏమిటని అన్నారో, మొదటి నివేదికలో చెప్పినవి గాక అదనంగా ఏమి ప్రస్తావించారో, ఇంకా తత్సంబంధమైనవి ఏమి ఉన్నాయో గమనిద్దాం.

భంగపడిన అరచేతి స్వర్గం

అనుబంధ నివేదికలో పేర్కొన్న తక్కిన విషయాలలోకి సందర్భానుసారం ఆ తర్వాత వెళ్లవచ్చు. ఉమ్మడి రాష్ట్రం వల్ల రెండు ప్రాంతాల ప్రజలకు కలిగే ప్రయోజనాల గురించి మాత్రం వారు చెప్పినవి ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

1. తమ భాషా సంస్కృతుల అభివృద్ధిని వాంఛిస్తున్న తెలుగు ప్రజల కోర్కెను సమైక్య ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం ఏ విధంగా నెరవేర్చగలదో, అదే మాదిరిగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలు నెరవేర్చగలవని వీరు (తెలంగాణా వేరుగా ఉండాలనే కాంగ్రెస్‌వాదులు) మరొక వాదన చేస్తున్నారు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలను నిర్మించి ఆ రాష్ట్రాల పరిపాలన తెలుగు భాషలోనే జరిగేటట్లు చూడవచ్చుననే మాట నిజమే. కాని ఇందువలన తెలుగు

ప్రజల భాషాసంస్కృతులు అభివృద్ధి చెందగలగటం మాత్రం అబద్ధం.... హైదరాబాద్ పరిపాలకులు తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని అన్ని విధాల ఇంత కాలంగా తొక్కిపెట్టి ఉంచారు. తెలంగాణా ప్రజలకు సేవ చేస్తున్న అనేక పత్రికలు, చలన చిత్రాలు మదరాసు నగరవాసులైన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయులే విడుదల చేస్తున్నారు. సమైక్య ఆంధ్రరాష్ట్రం నిర్మించినట్టయితే, ఈ పత్రికలలో చాలా భాగం, చలనచిత్ర పరిశ్రమలో హెచ్చు భాగం హైదరాబాద్‌కు తరలింపబడగలదు. ప్రజల సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలకు హైదరాబాద్ నగరమే ప్రధాన కేంద్రం కాగలదు. ఇలా జరిగినపుడు, మిగిలిన ఆంధ్రదేశంతో పాటు తెలంగాణ ప్రాంతం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

2. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఆర్థికంగా స్వయంపోషకంగా ఉండటమే గాక మిగులు రాష్ట్రంగా ఉండగలదనటం వట్టి బుకాయింపు. హైదరాబాద్ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి శోచనీయంగా ఉన్నట్లు ప్రభుత్వమే అంగీకరిస్తున్నది. ప్రత్యేక తెలంగాణా ఆర్థికంగా స్వయంపోషకం కాగలదని వాదన కోసం అంగీకరించినా, ప్రజల రెక్కల కష్టం మీద పన్నులు విధించి, ఆ వచ్చిన డబ్బును రెండు రాష్ట్రాల పరిపాలనా పటాటోపానికి, సిబ్బందికి ఎందుకు వృధాగా ఖర్చు చేయాలి? రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల కోసం విలాసంగా ప్రజల ధనాన్ని దుర్వ్యయం చేయమని ఎవరు కోరగలరు?

3. ఆంధ్రరాష్ట్రం తరుగు రాష్ట్రమనే వాదన నిజం కాదు. అక్కడ ఆదాయంలో కనిపిస్తున్న లోటుకు కారణం ప్రస్తుత ప్రభుత్వపు మూర్ఖ విధానాలు. ఆంధ్ర శాసనసభ నిర్ణయాలకు విరుద్ధంగా ప్రభుత్వం మొండితనంగా కొన్ని అపసవ్య పద్ధతులను పట్టుకు వేళ్లాడుతున్నది. తత్ఫలితంగా ఆదాయంలో కొరత ఏర్పడింది. మధ్య నిషేధ చట్టాన్ని రద్దు చేయాలనే ఆంధ్ర శాసనసభ నిర్ణయాన్ని ప్రస్తుత ప్రభుత్వం అమలులో పెట్టినట్లయితే దానివల్ల 6 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది. అప్పుడు బడ్జెట్‌లో ఉన్న 3 కోట్ల లోటు తీరడమే గాక, మరి 3 కోట్లు మిగులుతుంది.

4. సమైక్య రాష్ట్రం వల్ల పరిపాలనావ్యయం 1.1 కోట్లు మిగులుతాయి. ఆంధ్ర రాజధాని నిర్మాణ వ్యయం 10 కోట్లు మిగులుతుంది. సమైక్య రాష్ట్ర ఆదాయం ఏటా 38 కోట్లు గనుక రాష్ట్రం ఆర్థికంగా ఎంతో బలంగా ఉంటుంది.

5. ఆంధ్ర – తెలంగాణా ఆర్థిక విధానాలు ఒకదానితో ఒకటి అనుబంధంగా ఉన్నాయి. ఈ రెండింటిని వేరు చేయడం వలన ఎంతో నష్టం వాటిల్లుతున్నది. వర్తకవ్యాపారాలు, నదీ ప్రాజెక్టులు, పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కాకుండా కుంటుపడుతున్నాయి. తెలంగాణా – ఆంధ్ర రాష్ట్రాల కలయిక యావదాంధ్ర ప్రజల అభివృద్ధికి అత్యవసరం.

6. ఆహార పంటల్లో ఆంధ్ర మిగులు ప్రాంతం, తెలంగాణ తరుగు ప్రాంతం గనుక ఆంధ్ర నుంచి సరఫరా చేయవచ్చు. పత్తి, పొగాకు ఆంధ్రలో ఎక్కువ ఉత్పత్తి అయినా అక్కడ బట్టలు, సిగరెట్ల ఫ్యాక్టరీలు లేనందున ఆ ఫ్యాక్టరీలు ఉన్న తెలంగాణాకు ఆయా పంటలను సరఫరా చేయవచ్చు. ఇంకా గనుల పరిశ్రమ పెరుగుతుంది. నదులపై ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తే విద్యుత్తు, నీరు ఇతోధికంగా లభిస్తాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని రేవులు తెలంగాణాకు ఉపయోగపడతాయి. వీటన్నిటి వల్ల జంటనగరాలు సాంస్కృతిక నగరాలుగా విలసిల్లగలవు. రెండు నగరాలు యావదాంధ్ర ప్రజలకు ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా ప్రదాన కారణాలు కాగలవు.

ఇదంతా అయిన తర్వాత చివరకు ఫజుల్ అలీ కమిషన్ ప్రత్యేక తెలంగాణాకు సిఫార్సు చేసినపుడు ఆంధ్ర కమిటీ 1955 అక్టోబర్‌లో ఆ సిఫార్సులను వ్యతిరేకిస్తూ తీర్మానించింది. మొత్తం మీద సాధారణ రూపంలో భాషా సమైక్య రాష్ట్రాలకు సంబంధించి గాని నిర్దిష్టంగా ఆంధ్ర – తెలంగాణాలకు సంబంధించి గాని ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరి ఆ విధంగా సాగింది. తర్వాత, 1956 నవంబర్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన 11 సంవత్సరాలకు 1967లో పార్టీ చీలింది. ఆ తర్వాత మరొక ఏడాదికి ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమం తలెత్తింది. ఉమ్మడి రాష్ట్రం ఏర్పడి ఉద్యమంనాటికి 12 సంవత్సరాలైంది.

ఉభయ ప్రాంతాల విలీనం సమయంలో ముల్కీ నిబంధనల రూపంలోనైతేనేమి, పెద్ద మనుషుల ఒప్పందం రూపంలోనైతేనేమి తమకు తమకు ఇచ్చిన హామీలు అమలు కాలేదని తెలంగాణవారు ఆందోళన ప్రారంభించారు. విద్య, ఉద్యోగాలు, నదీజలాలు మొదలైన వివిధ అంశాలు వారు అజెండాపైకి తెచ్చారు. అప్పటి నుంచి మొదలుకుని ఇపుడు 2008 వరకు 40 సంవత్సరాల పాటు తెలంగాణ ప్రజల ఈ నిరసనలను మౌనంగానో, క్రియాశీలంగానో సాగుతూ వస్తున్నాయి. వారి అజెండాపైకి నీటికి ప్రాజెక్టులు, జలాల మళ్లింపులు, బోరుబావుల విద్యుత్ బిల్లుల సమస్య, 610 అమలు, భూముల పరాధీనం, సాంస్కృతిక అణచివేత మొదలైన అంశాలు కొత్తగా చేరుతూపోయాయి. వీటన్నింటి జమిలి ప్రభావం వల్లనే ప్రత్యేక రాష్ట్ర కోరిక తెలంగాణకు చెందిన అన్ని వర్గాలలో ఈ రోజున బలంగా నాటుకుని విస్తరించి కనిపిస్తున్నది.

మరి ఈ మొత్తం వ్యవహారంతో ముడిబడిన వివిధ అంశాలపై, 1967లో ప్రత్యేక పార్టీగా ఏర్పడినప్పటి నుంచి మొదలుకొని నేటివరకు ఈ 40 సంవత్సరాల సుదీర్ఘకాలంలో సిపిఎం వైఖరేమిటీ? ఏమి మాట్లాడారు? ఏమి చేశారు?

దీనిని రెండు విధాలుగా గమనించటం అవసరం. ఆంధ్రా – తెలంగాణాలు ఒక్కటైతే తెలుగు వారందరికీ ఏమేమి ప్రయోజనాలు కలుగుతాయని 1954 – 55 సంవత్సరాల్లో ఉమ్మడి పార్టీ పేర్కొన్నదో ఆ ప్రయోజనాలు తెలంగాణాకు ఎంతవరకు కలిగాయి, లేదా ఎంత వరకు కలగలేదని సిపిఎం అభిప్రాయపడింది? ఒకవేళ తెలంగాణకు ఆ ప్రయోజనాలు కలుగలేదని భావిస్తే పార్టీ ఏమి మాట్లాడి ఏమి చేస్తున్నది ఒక విధమైన పరిశీలన. ఆ ప్రయోజనాలు తమకు కలగలేదని భావించిన తెలంగాణా ప్రజలు ఆ విషయమై నోరెత్తినపుడు, ఆందోళన చేసినపుడు పార్టీ ఏ విధంగా స్పందించిందన్నది రెండవ విధమైన పరిశీలన.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం ఏర్పాటుతో తెలుగువారు 'అందరి' సర్వతోముఖాభివృద్ధి జరగగలదనే సూత్రీకరణను కమ్యూనిస్టు పార్టీ సదుద్దేశంతోనే చేసినప్పటికీ, ఆ తర్వాత అనుభవాలను గమనించినపుడు, ఆ సూత్రాన్ని సిపిఎం సజీవ దృష్టితో చూసిందా లేక యాంత్రికంగానా అన్న విషయం మనకు ఈ పరిశీలనవల్ల అర్థమవుతుంది.

ఇది తెలుసుకునేందుకు మనకు ఆ పార్టీ నుంచి 10 డాక్యుమెంట్లు ఉన్నాయి. 1968లో తెలంగాణ ఆందోళన మొదలైన తర్వాత సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం, పొలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం, పొలిట్‌బ్యూరో ప్రకటన, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య వ్యాస రూపంలో నాలుగు డాక్యుమెంట్లు 1969లో వెలువడ్డాయి. ఇదే ఉద్యమానికి స్పందనగా 1972–73 సంవత్సరాల్లో మధురై పార్టీ మహాసభ నుంచి, పొలిట్‌బ్యూరో నుంచి, కేంద్ర కమిటీ నుంచి, రాష్ట్ర సెక్రటేరియట్ నుంచి మరొక 5 డాక్యుమెంట్లు విడుదలయ్యాయి. ఇటీవల ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీ నియాకం తర్వాత దానికి కేంద్ర పార్టీ అందించిన నోట్ రూపంలో చివరి డాక్యుమెంటు ఉంది.

తాము చేసిందేమిటో తెలియదు

జరిగిన మేలేమిటో చెప్పరు!

1968నాటి తెలంగాణ ఉద్యమానికి తక్షణ స్పందన అయినందున ప్రధానంగా 1969 కాలపు 4 డాక్యుమెంట్లను పరిశీలిద్దాం. అవి: 1. ప్రాంతీయ దురభిమానాలకు బలి కావద్దు, రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం 1969 జనవరి. 2. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో భాతృహత్యా సదృశ, ప్రాంతీయ ద్వేషాలకు కాంగ్రెస్ పాలకులే కారణం. పొలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం, 1969 ఫిబ్రవరి. 3. ప్రత్యేక తెలంగాణా డిమాండుకు సిపిఎం వ్యతిరేకం. పొలిట్‌బ్యూరో ప్రకటన. 1969 ఏప్రిల్. 4. ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమం – మితవాద కమ్యూనిస్టులు. సుందరయ్య వ్యాసం. 1969 మే. ఈ వ్యాసం,

ప్రధానమంత్రి హామీలు సమస్యను పరిష్కరించలేవు అనే శీర్షికతో సిపిఐ అప్పటి ప్రధాన కార్యదర్శి చంద్ర రాజేశ్వరరావు ఏప్రిల్ 20వ తేదీ న్యూఏజ్‌లో రాసిన వ్యాసానికి సిపిఎం ప్రధాన కార్యదర్శిగా సుందరయ్య పీపుల్స్ డెమోక్రసీలో రాసిన సమాధానం. అది మే 4న వెలువడింది.

పైన అనుకున్నట్లు మనం ఈ డాక్యుమెంట్లలో వెతికి చూడవలసిన విషయాలు రెండున్నాయి. భాషాప్రయుక్త సర్వతోముఖాభివృద్ధి సూత్రం ప్రకారం తెలంగాణకు 1956 నుంచి 68 మధ్య 12 సంతవ్సరాల కాలంలో ఏ ప్రయోజనాలు చేకూరినట్లు సిపిఎం పేర్కొన్నది అనేది మొదటి విషయం కాగా, తమకు అన్యాయం జరిగిందన్న తెలంగాణ ప్రజల భావనల పట్ల ఏ విధంగా స్పందించిందన్నది రెండవది.

ఒక్క మాటైనా లేదు

ముందుగా మొదటిది చూద్దాం. గమనార్హమేమంటే, తాము చెప్పిన సూత్రం ఏ విధంగా పనిచేసి ఆ 12 సంవత్సరాల్లో తెలంగాణకు ఏమి మేలు కలిగిందన్న విషయమై ఈ అన్ని డాక్యుమెంట్లలో కలిపి ఒక్కటంటే ఒక్క వాక్యమైనా లేదు. ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన స్థితి. ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరవద్దని చెప్పే పార్టీ, 12 సంవత్సరాల సమైక్యతలో కలిగిన బాగు ఏమిటో తెలంగాణ ప్రజలకు వివరిస్తూ సమైక్యత కోసం వాదించటం సహేతుకమైన పద్ధతి అవుతుంది. పైగా, పన్నెండేళ్ల సమైక్యతలో తమకు నష్టాలు తప్ప లాభాలు కలగలేదని ఆ ప్రాంత ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్నప్పుడు, కలిగిన లాభాలేమిటో వివరించవలసిన ఆ బాధ్యత సమైక్యవాద పార్టీపై ఉంటుంది. కాని సిపిఎం ఆ జోలికి ఎంతమాత్రం వెళ్లకుండా, సమైక్యత గురించే యాంత్రికంగా మాట్లాడటం తెలంగాణావాసులను సమాధానపరచగల ధోరణి అవుతుందా? అంతేకాదు, 1956లో తెలంగాణకు ఇచ్చిన హామీలు అమలు కాలేదని తమ డాక్యుమెంట్లలో అంగీకరించినపుడు కనీసం భాషాప్రయుక్తత భావన ప్రకారం ఇతర ప్రయోజనాలేమైనా సిద్ధించాయేమో వివరించాలి. తెలంగాణా నేతలు ఏమి మాట్లాడినా అక్కడి ప్రజలు అంతటికీ కేంద్ర బిందువు అనుకున్నట్లయితే వారిని విశ్వాసంలోకి తీసుకుంటూ వివరణ ఇవ్వవచ్చు. కానీ అదేమీ లేక కేవలం 'ప్రత్యేకత వద్దు – సమైక్యత ముద్దు' తరహా మాటలు, ప్రత్యేకవాదులపై ఖండన మండనలు తప్ప మరొకటి కనిపించదు. సరిగా ఇదే యాంత్రిక ధోరణి 40 సంవత్సరాల పాటు కొనసాగడం, ఇప్పటికీ మార్పు లేకపోవటం వల్ల సిపిఎం నేడు సమైక్యతపై 'పట్టు వదలని విక్రమార్కుని' ఖ్యాతినైతే సంపాదించుకున్నది కానీ, తెలంగాణా ప్రజల దృష్టిలో ఏకాకిగా మిగిలింది.

గమనించదగిన మరొక విషయమేమంటే, 1956-68 మధ్య కాలంలో తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగిందని సిపిఎం అంగీకరించింది. "1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిననాడు తెలంగాణ ప్రజానీకానికి వారి అభివృద్ధి కోసమని ఇచ్చిన హామీలను, రక్షణలను గత 12 ఏళ్లుగా కాంగ్రెస్ పాలకవర్గాలు అమలు జరపకుండా రావడమే నేడు ఈ అలజడి, ఆందోళన ఈ విధంగా రావడానికి కారణం" అని రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానంలో పేర్కొన్నది. తర్వాత పోలిట్‌బ్యూరో ఒక తీర్మానం చేస్తూ "1956లో జరిగిన పవిత్రమైన పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో భాగస్వాములైన రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు, గత 12 సంవత్సరాలుగా వాటిని అమలు జరపడంలో అవకతవకలకు, లోపాలకు ఎందుకు అవకాశమిచ్చారో ఎవరికీ తెలియదు" అని వ్యాఖ్యానించింది. మాటలు వేర్వేరు అయినప్పటికీ ఇదే అభిప్రాయం ఈ డాక్యుమెంట్లలో వేర్వేరు చోట్ల వ్యక్తమైంది. అనగా, సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పాటు సమయంలో తమకిచ్చిన హామీలు 12 ఏళ్లయినా అమలు కాలేదని, అన్యాయాలు జరిగాయని తెలంగాణా ప్రజలు చేసిన వాదనతో పార్టీ ఏకీభవించిందన్నమాట. మరొకవిధంగా చెప్పాలంటే భాషా ప్రయుక్త సూత్రం కాగితాలపై ఎంత గొప్పదైనా, ఆచరణలో మాత్రం తెలంగాణ విషయంలో విఫలమైనట్లు అంగీకరించిందన్న మాట.

తాము చేసిందేమిటి?

అటువంటప్పుడు తీసుకోవలసిన వైఖరేమిటి? ఈ వైఫల్యాలపై ప్రజలకు పాలకులు 'సంజాయిషీ' చెప్పాలని సిపిఎం డిమాండు చేసింది. అంతవరకు బాగున్నది. కాని, భాషా ప్రయుక్తతా సూత్రాన్ని అంతగా ఆకాశానికి ఎత్తుతూ వచ్చిన ఆ పార్టీ, ఆ సూత్రం ప్రకారం ఏర్పడిన రాష్ట్ర ఐక్యతకు భంగకరం కాగల విధంగా హామీల ఉల్లంఘన జరుగుతున్నప్పుడు, 12 సంవత్సరాల పాటు తాను స్వయంగా చేసింది ఏమిటి? ఉమ్మడి పార్టీ రూపంలోగాని, 1967 నుంచి ప్రత్యేక పార్టీగా గాని చేసినది ఏమిటో వారు వివరించగలరా? "1956 నుంచి 1967 వరకు శాసనసభలో ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఉన్న మా పార్టీ ప్రతినిధి, ఆ ఒప్పందం ప్రధాన స్ఫూర్తిని నిజాయితీగా అమలు పరచవలసిందిగా తరుచూ డిమాండు చేస్తూ వచ్చాడు. అయినా అవి తెలంగాణ, ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకుల చెవులకెక్కలేదు" అని పోలిట్‌బ్యూరో తన ఏప్రిల్ ప్రకటనలో విచారం వ్యక్తపరిచింది. శాసనసభలో ఆ డిమాండు ఎంత స్థాయిలో, ఎంత తరుచుగా జరిగి ఉంటుందన్న వివరాలు మన వద్ద లేవుగాని, ఇంత కీలకమైన అంశంపై సభకు పరిమితమైన డిమాండ్లకు మొక్కుబడికి మించిన విలువ ఉండదు. తమ నిబద్ధతను బయట కూడా చూపాలి. కాని అది కనిపించదు. సభలో అప్పుడప్పుడు

రెండు మాటలు చెప్పటంతో పార్టీ బాధ్యత తీరిందిపోయిందన్న మాట. తెలంగాణ పట్ల, భాషా ప్రయుక్తతా సూత్రం అమలై వికసించటం పట్ల తమ బాధ్యత ఈ విధంగా యాంత్రికమైనది మాత్రమేనని వారు భావించినట్లా? రాష్ట్రం విడిపోతుందేమోనని పించినప్పుడు మాత్రమే ఎక్కడ లేని క్రియాశీలత వస్తుందా? కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఈ విమర్శను అంగీకరించదలుచుకోకపోతే, ఆ 12 ఏళ్లలో ఇంకా ఏమేమి చేశారన్నది తెలంగాణా ప్రజలకు, ఇతరత్రా ప్రజాస్వామికవాదులకు వివరంగా చెప్పవచ్చు. దానిని బట్టి విమర్శను ఉపసంహరించుకునేందుకు మనకు అభ్యంతరం ఉండనక్కర్లేదు.

తెలంగాణకు ఇచ్చిన హామీలు, రక్షణల అమలుకు కనీసం మనకు తెలిసినంత వరకు పార్టీ స్వయంగా ఆందోళనేమీ చేయలేదు గాని, అవి అమలు జరగాలన్న ప్రతిపాదనకు మాత్రం తెలంగాణ ఆందోళన సమయంలో మద్దతునిచ్చింది. తన తీర్మానాలలో, ప్రభుత్వ సమావేశాలలో కాగితాలపై ఇచ్చింది. కాని, దురదృష్ట వశాత్తు ఇదే 12 సంవత్సరాల చరిత్ర ఆ తర్వాత కూడా దశాబ్దాల పాటు మార్పు లేకుండా కొనసాగింది. అమళ్లు లేవు. అన్యాయాలు ఆగలేదు. సిపిఎం వారు యాంత్రికంగా పాలకవర్గాలను ఖండిస్తూ, యాంత్రికంగా భాషా ప్రయుక్తసూత్రాన్ని భుజాన వేసుకుంటూ కాలం గడుపుతూ వచ్చారు. హామీల ఉల్లంఘనలు, అన్యాయాల విషయమై అంతే యాంత్రికంగా ఎపుడో ఒకసారి మొక్కుబడి మాటలను మినహాయిస్తే, గట్టిగా పూనుకుని చేసింది విశ్వమంతటి శూన్యం. ఇటీవల 2005 మేలో ప్రణబ్ కమిటీకి అందజేసిన నోట్‌లో గాని, దానికి వెనుకముందులుగా మౌఖికరూపంలో, ఆచరణ రూపంలో గాని కనిపించేదంతా కేవలం లాంఛనప్రాయంగా తోస్తే అందుకు వారు తమను తామే నిందించుకోవాల్సి ఉంటుంది.

ఆత్మవిమర్శ లేదా?

అయితే, ఇందుకు భిన్నంగా, ప్రజల తెలంగాణా రాష్ట్ర కోరికకు వ్యతిరేకంగా మాత్రం పార్టీ నాయకత్వం పూర్తి క్రియాశీలతను, పట్టుదలను చూపుతూ వచ్చింది. 1969 జనవరినాటి రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం, "కొంత మంది విద్యార్థులు ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం కావాలని ప్రజాతంత్ర వ్యతిరేకమైన విచ్ఛిన్నకర నినాదం" లేవదీశారంటూ 'తీవ్రంగా ఖండిం'చింది. ఈ నినాదం వెనుక దోపిడీదారులు, భూస్వాములు, బూర్జువాలు ఉన్నారని అన్నది. ఇక ఉద్యమ సమయంలో వారి ఈ తీవ్రత ప్రత్యేక రాష్ట్ర కోర్కెకు వ్యతిరేకంగా వీధి ప్రదర్శనలు, దాడుల వరకు వెళ్లడం తెలిసిందే. భాషా ప్రయుక్తతకు యాంత్రికంగా కట్టుబడటం మినహా, అంతిమంగా ప్రజల సమస్యలు, సంక్షేమం, వారి భావనలు ప్రధానమనే ప్రజాస్వామికత లేకపోవడం

ఇందుకు కారణమనే అభిప్రాయం మనకు సహజంగానే కలుగుతుంది. సమస్యకు కారణం రెండు ప్రాంతాల బూర్జువా నాయకుల స్వార్థప్రయోజనాలు, కుయుక్తులు, పదవుల కుమ్ములాటలు, తెలంగాణా నేతలు కూడా ఆ ప్రాంత ప్రయోజనాలను పట్టించుకొనకపోవడం అంటూ పార్టీ చేసే విమర్శలన్నీ నిజమే. కానీ, నాయకుల స్వార్థాలు కొత్తగా తెలుసుకోవలసినవి కావు. అటువంటప్పుడే కమ్యూనిస్టుల బాధ్యత మరింత ఎక్కువగా ఉంటుంది. మరి వారు చేసిందేమిటి? అంతేగాక నాయకుల స్వార్థాల మాట అటుంచి హామీలు అమలు కాకపోవటం సిపిఎం స్వయంగా ఒప్పుకుంటున్న విషయం. వాటిని ప్రజల కోసం అమలు చేయించటానికి పార్టీ చేసింది ఏమిటి? వారితో తాము నిలబడింది ఏ విధంగా? 1968-69లో ఆందోళన దశ వచ్చినప్పటికీ సమైక్యతకు కట్టుబడి ఉంటే ఉండవచ్చు. కాని ఆ సమైక్యతకు భంగం కలిగించే పరిస్థితులపై మొక్కుబడి మాటలు మినహా పోరాటాలు ఏమీ చేయకుండా, ఆందోళనకారులపై విరుచుకుపడటం ప్రజలను మెప్పిస్తుందా? పోనీ భాషా ప్రయుక్త సూత్రానికి దోహదం చేస్తుందా? చేయదని అనుభవాలు రుజువు పరిచినా, ఆ తర్వాత 35 సంవత్సరాలలోనూ పార్టీ ధోరణిలో మార్పు లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? మొదటి 12 సంవత్సరాల దశ నుంచి తాము నేర్చుకున్న పాఠాలు ఏమిటి? ఇతరులపై విమర్శలు మాత్రమే చేసారా, తాము ఆత్మవిమర్శ కూడా ఏదైనా చేసుకున్నారా? సిపిఎం జవాబు చెప్పవలసిన ప్రశ్నలివి.

ఇదీ వాదన

ఇంతకూ తెలంగాణా వెనుకబాటుతనానికి కారణమేమిటి? ఆ సమస్యకు పరిష్కారమేమిటి? అమలు కాని హామీలకు బదులు ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరటం గాక అక్కడి ప్రజలు ఏమి చేయాలని పార్టీ భావిస్తున్నది? విలీనం సమయంలో ఇచ్చిన హామీలను అమలు పరచాలంటూనే 'ఈ హామీలు, రక్షణలు త్వరలో అమలు జరిపినా తెలంగాణాలోని నిరుద్యోగ సమస్య గాని, విద్యాభ్యాసానికి కావలసిన సౌకర్యాల సమస్య గాని పరిష్కారం కాద'ని రాష్ట్ర కమిటీ తన తీర్మానంలో ప్రకటించింది. 'రాజకీయాధికారాన్ని చలాయిస్తున్న బడా పెట్టుబడిదారీ వర్గం తన లాభాల కోసం, ప్రయోజనాల కోసం అవసరమైన ప్రదేశాలలో పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసుకుంటూ మిగతా ప్రదేశాలను వెనక్కు నెడుతూనే ఉంది. రాష్ట్రాల మధ్య అసమానతలు, ఒక రాష్ట్రంలోనే ప్రాంతీయ అసమానతలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఈ అసమానతలు పెట్టుబడిదారీ విధానంలో తప్పనిసరిగా వచ్చే పరిణామం. పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని తుదముట్టించి జనతా ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వాన్నేర్పరచి, సోషలిస్టు సమాజం నిర్మాణానికి

సాగిపోనంత కాలం ఈ అసమానతలు పెరుగుతూనే ఉంటాయి' అన్నది రాష్ట్ర కమిటీ తేల్చి చెప్పిన విషయం. తర్వాత పోలిట్‌బ్యూరో తన ప్రకటనలో, "ప్రాంతాల, రాష్ట్రాల లేక దేశాల వెనుకబాటుతనాన్ని తొలగించేందుకు, ఈ కాలంలో ఏకైక ఖచ్చితమైన మార్గం కుళ్లిపోతూ ఉన్న మరణోన్ముఖమైన, అభివృద్ధినిరోధకమైన సామాజిక వ్యవస్థను, భూస్వాముల, పెట్టుబడిదారుల, విదేశీ గుత్తాధిపతుల దోపిడీ, లూటీ వ్యవస్థను అంతం చేయడమే"నని తెలియజెప్పింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీల దీర్ఘకాలిక అవగాహన ప్రకారం చూస్తే ఇదంతా నూటికి నూరుపాళ్లు నిజం. కాని అదే సమయంలో కొన్ని సందేహాలు మనకు కలుగుతాయి. 1. ఈ మాటలన్నీ వారు తెలంగాణ ప్రజలకు విలీనం సమయంలో ఎందుకు చెప్పలేదు? విలీనం వల్ల ఈ బూర్జువా వ్యవస్థలోనే సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధిస్తుందన్నట్లు ఎందువల్ల ప్రకటించారు. అట్లా సిద్ధించటం లేదు సుమా అంటే, బూర్జువా వ్యవస్థను కూలదోస్తే తప్ప సాధ్యం కాదనటం, చావు కబురు చల్లగా చెప్పినట్లు మాట్లాడటం ప్రజలతో నిజాయితీగా వ్యవహరించటం అవుతుందా? మరి ఇదే అవగాహన ప్రకారం చూస్తే, ఆ డాక్యుమెంటు తయారైన 1969లోనే కాదు ఇపుడు 2008లో కూడా తెలంగాణ ప్రజలకు వారు ఈ అసమానతలు పోవటం కోసం బూర్జువా వ్యవస్థను ఎప్పుడో కూలదోసే దాకా ఆగవలసిందేనని చెప్తున్నట్లా? 2. హామీలు అమలు కాకపోవటం సమస్య అని, అవి అమలు కావాలని అంటూనే తమ డాక్యుమెంట్లలో మరొక చోట ముల్కీ సూత్రాలను ఎందుకు వ్యతిరేకించారు? నాన్ ముల్కీ సిబ్బందిని తిప్పి పంపటాన్ని ఎందుకు కాదన్నారు? (పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం, సుందరయ్య వ్యాసం). 3. భూస్వామ్య – బూర్జువా వ్యవస్థను కూలదోసేవరకు ప్రాంతీయ అసమానతలు పోవు సరిగదా పెరుగుతూనే ఉంటాయంటే ఆ స్థితినేదో తెలంగాణావారు స్వరాష్ట్రంలోనే అనుభవించడానికి బదులు, విలీనంతో అదనపు అసమానతలను కొని తెచ్చుకోవడం ఎందుకు? భాషాప్రయుక్తంలో వస్తుపరంగా సహా సర్వతోముఖాభివృద్ధి అనే సూత్రీకరణను నమ్మడం ఎందుకు? 4. ఇకపోతే, సిపిఎం గాని, మన కమ్యూనిస్టు పార్టీలుగాని భూస్వామ్య – బడా పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను కూలదోసి సోషలిస్టు వ్యవస్థను ఎప్పటికి నెలకొల్పేను? పైగా వారంటున్నట్లు పెట్టుబడిదారులు, విదేశీ గుత్తాదిపతుల దోపిడీ వ్యవస్థ 'కుళ్లిపోతూ మరణోన్ముఖం' కావటానికి బదులు, వారు 30 ఏళ్లుగా అవిచ్ఛిన్నంగా పాలిస్తున్న బెంగాల్‌కే విస్తరిస్తున్నప్పుడు తెలంగాణాను గాని, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ను గాని బూర్జువా అసమానతల నుంచి విముక్తపర్చి సోషలిస్టు సమానతలోకి ఎపుడు తెస్తారు? అంతవరకు తెలంగాణ ఏం చేయాలి? 5. పోనీ ఈ లోపల

తెలంగాణకు బూర్జువాలు ఇచ్చిన హామీల అమలు కోసమైనా పట్టుబట్టి ఉద్యమిస్తారా అంటే, అరుదైన నోటి మాటలకు మించి మరేమి కనిపించనపుడు, 50 ఏళ్లుగా అదే పరిస్థితి అయినప్పుడు, తెలంగాణ ప్రజలు ఏం కావాలి?

ఒక గమ్మత్తు

ఇక్కడ ఆసక్తికరమైన మాట మరొకటున్నది. “తెలంగాణ ప్రజలకు, విద్యార్థులకు ఇచ్చిన హామీలను వెంటనే అమలు జరపటానికి ఆంధ్ర ప్రాంతాలలోని ప్రజలు, ప్రజాతంత్ర శక్తులు గట్టిగా ముందుండి కృషి చేయాలి. అదే విధంగా తెలంగాణ ప్రజలకు, విద్యార్థులకు హామీలలోని, రక్షణలోని విద్య, వృత్తి సౌకర్యాలు కలిగించడానికి ఆంధ్ర ప్రాంతాలలోని విద్యార్థులు, ప్రజాతంత్ర శక్తులు ముందుకు రావాలి” అని సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ తన 1969 జనవరి తీర్మానంలో పిలుపునిచ్చింది. ఇది మంచి పిలుపు.. కాని ఆ పని వారి నాయకత్వానగాని, ఇతరత్రా గాని గత 38 సంవత్సరాలలో ఎంత జరిగినట్లు? అట్లా జరుగుతుందనే నమ్మకంతోనే వారు ఆ పిలుపునిచ్చారా? రెండు ప్రాంతాల ‘పీడిత ప్రజానీకాన్ని, విద్యార్థులను ఐక్యపర్చడానికి’ కృషి జరగాలి అంటారు గాని ఏ కృషీ చేయరు. మాటలు తప్ప కార్యాచరణ లేని ఇటువంటి హాస్యాస్పద చర్యలతో భాషా ప్రయుక్తత బలపడుతుందా లేక యాంత్రిక నినాదంగా మిగులుతుందా? అయినా, తెలంగాణ ప్రజలకు అన్యాయం జరిగిందని ఒప్పుకున్న తరువాత వారిని సమీకరించి తెలంగాణలోనే ఉద్యమించని వారు, ఆ పని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో చేయగలరన్న ఆలోచనే గమ్మత్తుగా తోస్తుంది.

ఎందుకీ ఉపేక్షలు

2005 మేలో ప్రణబ్‌ముఖర్జీకి అందజేసిన నోట్ సమయానికి కూడా సిపిఎంలో ఇదే యాంత్రికత కనిపిస్తుంది. భాషా ప్రయుక్తతను తమ మౌలిక అవగాహన ప్రకారం మరొకమారు బలపరుస్తూ ‘స్వాతంత్ర్యం తర్వాత రాష్ట్రాల లోపల అసమాన అభివృద్ధి, ప్రాంతీయ వెనుకబాటుతనాలు పెరిగిపోయాయి. పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి తత్వమే అలా ఉంటుంది”, అని కేంద్ర పార్టీ ప్రకటించింది. తెలంగాణా వెనుకబడిన మాట నిజమని అంగీకరించింది. అందుకు పరిష్కారం నీటి ప్రాజెక్టులు, భూపంపిణీ కార్యక్రమం, విద్యాసదుపాయాలు, బడుగువర్గాల కోసం ప్రత్యేక చర్యలు, మండల స్థాయిలో అభివృద్ధి సూచీని రూపొందించి సమగ్ర ప్రణాళికలు, 610 అమలు, బడ్జెట్లలో ప్రత్యేక నిధులు అంటూ ప్రతి అంశాన్ని ఒకటి రెండు వాక్యాలలో పేర్కొని తేల్చివేసింది.

50 ఏళ్ల భాషా ప్రయుక్తతలోని "సర్వతోముఖాభివృద్ధి" ఏమిటో అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు ఎక్కడా వివరణ లేదు. వారే వివరించలేనపుడు, తీరని వెనుకబాటుతనం గురించి ఫిలసాఫికల్ సూత్రీకరణలకు పరిమితమైనపుడు, తాము చెప్తున్న లక్ష్యాల సాధనకు తామే పోరాడలేనపుడు, తెలంగాణ ప్రజలు మాత్రం పార్టీ చెప్పే మహోత్కృష్టమైన భాషాప్రయుక్త సూత్రాలకు తల ఊపాలనటం యాంత్రికమైన ప్రబోధం కాదా?

ఆర్థిక సమర్థతలు

తెలంగాణ పట్ల అలక్ష్యం, వైరుధ్యాలు పార్టీ నుంచి కనిపించడం ఇతర విధాలగానూ ఉంది. ఉదాహరణకు తెలంగాణ ఆర్థిక సమర్థత, ఆంధ్ర ప్రాంత ఆర్థిక సమర్థతల గురించి వారి వివరణలు ఇప్పటికే చూశాం. తమ ఆర్థిక వాదనలు తాము చేస్తూ, తెలంగాణ సమర్థత కృత్రిమమన్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో లోటుందని అంగీకరిస్తూనే దానిని అక్కడి ప్రభుత్వపు 'మూర్ఖ విధానాల'పైకి తోశారు. ఒకవేళ తెలంగాణ లోటు రాష్ట్రమనుకున్నా, "ఏ ఒక్క రాష్ట్రంలో ఎలాంటి కొరత ఏర్పడినా కేంద్రం దాన్ని తీర్చవలసి ఉంది" అంటూ ఉమ్మడి పార్టీ కేంద్ర కమిటీ 1954 ఏప్రిల్‌లోనే తీర్మానించింది మరి. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణపై పార్టీ తొలి డాక్యుమెంటు ఇదే. 'ప్రతి రాష్ట్రమూ పూర్తి ఆర్థిక సామర్థ్యం కలిగి ఉంటుందని వాదించటం అర్థ రహితం. కేంద్ర, రాష్ట్రాల మధ్య ప్రస్తుత ద్రవ్య కేటాయింపుల పరిస్థితి చూస్తే అలాంటి సంపూర్ణ ఆర్థిక సామర్థ్యం మిథ్యగా మిగులుతుంది. అంతేగాకుండా ఈ రాష్ట్రాలను స్వతంత్ర రాష్ట్రాలుగా ఏర్పాటు చేయటం లేదు. అవి ఐక్య భారతంలో విడదీయరాని భాగాలు. అందువల్ల ఏ ఒక్క రాష్ట్రంలో ఎలాంటి కొరత ఏర్పడినా కేంద్రం దానిని తీర్చవలసి ఉంది" అన్నది పార్టీ వైఖరి.

అయినప్పటికీ, కేవలం తెలంగాణావాదాన్ని కొట్టిపారేయటం కోసం సిపిఎం ఆంధ్ర – తెలంగాణా కమిటీల అనుబంధ నివేదికలో, 'ప్రత్యేక తెలంగాణా స్వయం పోషకంగా ఉండగలదనటం బుకాయింపు' అని ప్రకటించారు.

నీళ్లు – ఉద్యోగాలు

నీళ్లు, ఉద్యోగాల విషయంలోనూ ఇదే కనిపిస్తుంది., కృష్ణా, గోదావరి నదులు ఉన్నందువల్ల రెండు ప్రాంతాలు లాభపడతాయని, పంటలకు నీరు, పరిశ్రమలకు జల విద్యుత్ లభిస్తాయని పార్టీ 1954 ఏప్రిల్‌లో ఆశపెట్టింది. కాని, ఆందోళన మొదలైనపుడు 1969 జనవరిలో సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ ఆమోదించిన డాక్యుమెంటులో 'నీళ్లు' అన్న పదమైనా కన్పించదు. పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం (1969 ఫిబ్రవరి)లోనూ

జాడ లేదు. తర్వాత 1969 ఏప్రిల్‌నాటి పోలిట్‌బ్యూరో ప్రకటన సమస్య పరిష్కారానికంటూ చేసిన 5 ప్రతిపాదనల్లో ఒకటిగా నీటి విషయం చోటు చేసుకుంది. దానిని యథాతథంగా చదివినవారికి అది ఎంత ఆచరణయోగ్యమో తెలియకపోదు. అది ఈ విధంగా ఉంది: 'తెలంగాణా ప్రాంతంలో నీటిపారుదల, పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులను ఖర్చు కాకుండా మిగిలిపోయిన అదనపు నిధులతో, అవసరమైన అదనపు డబ్బుతో పూర్తిచేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులను, రుణాలను పొంది, ఇంకా రెండు ప్రాంతాల్లోని బడాస్వాములు, బడా వ్యాపారులు, ధనికుల్లో పై తరగతి వారి అదనపు ద్రవ్యాన్ని లాగి, లేదా పన్నుల రూపంలో వసూలు చేసి, ఆ ప్రాజెక్టులను తక్షణమే నిర్మించాలి'.

దీని తర్వాత తెలంగాణా నీటి సమస్య ఏ రూపు తీసుకున్నదో తెలిసిందే. ప్రస్తుత ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమంలో నీటికెంత ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారో కూడా చూస్తున్నదే. తెలంగాణా నీటిసమస్యపై 1969 నుంచి 2005 వరకు ఏమి చేయని సిపిఎం, 2005 మే నెలలో ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీకి ఇచ్చిన నోట్‌లో ఈ విషయమై రాసిన ఒకే ఒక వాక్యం ఏ విధంగా ఉందో గమనించండి: 'తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాల అవసరాలు తీర్చే సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యతనివ్వాలి'. నిజానికి తెలంగాణాపై ఇది ఒక్క పూర్తి వాక్యం కాకూడదు. సగమో పావుసగమో అవుతుంది.

ఉద్యోగాల విషయానికి వస్తే, రెండు ప్రాంతాల విలీనానికి ముఖ్యమైన ప్రాతిపదికలలో ఒకటి ఉద్యోగాలలో కొన్ని తరగతులు తెలంగాణావారికి రిజర్వు చేయటమన్నది తెలిసిందే. కాని మొదటి 12 సంవత్సరాలలో అనేక ఉల్లంఘనలు జరిగాయి. 1968-69 ఉద్యమానికి అది ప్రధాన కారణం. ఆ ఉద్యోగ ప్రాతిపదికను కాదంటే విలీనపు ప్రాతిపదిక కూడా పోయినట్లే. అయినప్పటికీ ఆందోళన దరిమిలా సిపిఎం తీసుకున్న వైఖరి ఏమిటి? ఆ విచిత్రాన్ని, వైరుధ్యాలను గమనించండి.

రాష్ట్ర కమిటీ

హామీలు అమలు కాని మాట నిజమని, అమలు కావాలని 1969 జనవరిలో రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానించింది. ముల్కీల విషయాన్ని, ఇతర ప్రాంతాల సిబ్బందిని తిప్పి పంపే విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి సమావేశపరిచిన అఖిలపక్ష సమావేశం చర్చించి తీసుకున్న నిర్ణయాలను 'అమలు జరపడానికిగాను పూనుకోవాల్సిన అవసరం ఉంద'ని ప్రకటించింది.

కాని, తర్వాత నెల రోజులకే పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం చేస్తూ "... ఆంధ్ర

ప్రాంతం వారైన ఉద్యోగులందరినీ, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి తరలించాలనే అభిప్రాయం పూర్తిగా తప్పని భావిస్తూ దానిని మాత్రం పోలిట్‌బ్యూరో హర్షింపజాలదు. అలాంటి చర్యల వలన తెలంగాణా రక్షణలో ఇవ్వబడిన హామీలలో నిర్దేశించిన విధంగా అర్హులైన వారికి ప్రభుత్వోద్యోగాలు కల్పించటం కాదు జరిగేది. ఒక రాష్ట్రంలోని ఒక ప్రాంత ప్రజలకు మరో ప్రాంతంలో ఉద్యోగం చేసే హక్కును నిరాకరించే దుష్టసూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టడమే జరుగుతుంది. ఆ చర్యవల్ల రెండు ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల మధ్య విద్వేషమనే అడ్డుగోడలు నిర్మించబడతాయి. తెలుగు ప్రజల సమైక్యతని పెంపొందించకుండా అడ్డుపడుతుంది' అని వాదించింది.

భాషా ప్రయుక్తత అర్థమేమిటి?

పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం ఇంకా ఈ విధంగా సాగింది. "అందువల్ల తప్పుదారి తొక్కిన 'ఆంధ్ర' ఔత్సాహికులు కొందరు ప్రాంత ప్రజలలో తెలంగాణా వ్యతిరేక భావాలు రెచ్చగొట్టడానికి అందువల్ల అవకాశమేర్పడుతుంది. నిజానికి అఖిలపక్ష ప్రకటన అనంతరం గత మూడు వారాల అనుభవం చూస్తే ఒక విషయం స్పష్టం అవుతున్నది. నాలుగువేల మందికి పైగా ఉన్న ఉద్యోగులను ఆంధ్ర ప్రాంతానికి తరలించాలనే ఆలోచన దురుద్దేశపూరితమైనదని, అఖిల పక్ష ప్రకటనలో హామీ ఇవ్వబడిన విధంగా తెలంగాణకు చెందినవారికి తగినంత మందికి ఉద్యోగాలు కల్పించడానికి మారుగా కొత్త చిక్కులు తెచ్చిపెట్టిందని అర్థమవుతుంది" అని వాదించింది.

సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ, పోలిట్‌బ్యూరో వైఖరుల మధ్య వ్యక్తమైన వైరుధ్యం కన్పిస్తున్నదే. రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం 1969 జనవరి 20-24 తేదీల నాటిది కాగా, పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం ఫిబ్రవరి 23 నాటిది. అంటే సరిగా నెల రోజుల్లో పార్టీ వైఖరి తలకిందులయింది. పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానంలో "గత మూడు వారాల అనుభవం" అనే మాట ఉంది. అనగా రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం తర్వాత కాలపు అనుభవమన్న మాట. ఉద్యోగులను తిప్పి పంపటం వల్ల ఒక ప్రాంతంవారికి పోయే ఉద్యోగహక్కులు, ప్రజల మధ్య ఏర్పడే విద్వేషాలు, నిర్మాణమయ్యే అడ్డుగోడలు, చెడిపోయే సమైక్యత వగైరాల గురించి పోలిట్‌బ్యూరోకు ఈ మూడు వారాలలో తెలిసి వచ్చింది. కాని, హామీల ప్రకారం రిజర్వేషన్లు అమలు కానట్లయితే తెలంగాణ ప్రాంత వాసుల భావనలు ఏ విధంగా ఉండవచ్చుననే ప్రశ్న పోలిట్‌బ్యూరోకు తట్టలేదు, పట్టలేదు. ఒకవైపు ఆందోళన జరుగుతున్నా, మరి తెలంగాణవారికి చేసిన బోధన ఏమిటి? హామీలు, ఉల్లంఘనల, ఉద్యోగాల గురించి మాట్లాడకుండా ఇతర ప్రాంతాల వారితో కలిసి దోపిడీ వర్గాలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించిండని.

సిఆర్ × సుందరయ్య

తర్వాత పోలిట్‌బ్యూరో ఏప్రిల్ 6న ఒక ప్రకటన చేస్తూ, తెలంగాణ సమస్యకు పంచసూత్ర పరిష్కారమార్గం ఒకటి సూచించింది. దాని ప్రకారం “1956 ఒప్పందంలో అంగీకరించిన మేరకు ప్రభుత్వ పదవుల్లోను, ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లోనూ వెంటనే నియామకాలు జరిపి వాటి నిష్పత్తి 1:2లో ఉండే విధంగా చూడాలి”. అనగా తెలంగాణకు ఉద్యోగ హామీల పాతసూత్రం రద్దు అవుతుందన్న మాట. అయినా, ఉన్న ఒప్పందమే అమలు కాని స్థితిలో, దానిని వ్యతిరేకిస్తున్న పోలిట్‌బ్యూరో మరొక పద్ధతి చెపితే దానిని ఆమోదించేదెవరు, అమలు చేసెదెవరు?

దీని తర్వాత అప్పటి పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య 1969 మే 4వ తేదీ పీపుల్స్ డెమోక్రసీలో ఒక వ్యాసం రాస్తూ ముల్కీలను, ఉద్యోగ రిజర్వేషన్లను మరొకసారి తీవ్రమైన భాషలో ఆక్షేపించారు. “సిపిఎం ఉద్దేశంలో కింది స్థాయి, లేక ఇతర ఉద్యోగాలన్నింటిలో ఈ విధమైన రిజర్వేషన్ ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతానికి చెందిన ముల్కీలకు మాత్రమే చేయటం సూత్రరీత్యా తప్పు. ఆ వేర్పాటువాదాన్ని శాశ్వతం చేసి ఉద్యోగుల, గ్రామీణ ప్రజల ఐక్యతను బలహీనపరచి నిజమైన దోపిడీదార్లకు, భూస్వామ్య, బడా బూర్జువా పాలకులకు వ్యతిరేకంగా జరిగే ఐక్య పోరాటాన్ని దెబ్బ తీస్తుంది. అయినప్పటికీ ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఈ ఒడంబడికను కమ్యూనిస్టు పార్టీ సదుద్దేశంతో స్వీకరించింది... ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితిలో సద్భావాలతో అంగీకరించిన అదే ఒప్పందాన్ని, ప్రస్తుత రాజ్యాంగం ద్వారా గ్యారంటీ చేయవలసిన న్యాయమైన ప్రజాతంత్ర, సూత్రబద్ధ డిమాండ్‌గా పరిగణించాలంటున్నారు”, అన్నారాయన.

ఉద్యోగాల హామీ అమలుకు తెలంగాణ కోసం ఏమీ చేయని సిపిఎం, తర్వాత 1973 జనవరిలో పోలిట్‌బ్యూరో తీర్మానం ద్వారా అమలు ముల్కీలనే రద్దు చేయాలంటూ డిమాండ్ చేసింది. దానికి బదులు మరేదో చట్టం చేయాలని కేంద్రాన్ని కోరింది. ఆ ప్రకారం చట్టం జరిగి వుంటే, ఒకవేళ అది అమలు కాకున్నా సిపిఎం ఏమైనా చేసి ఉండేదేమో తెలియదు. తర్వాత కాలంలో 610 విషయమై పార్టీ ఎంత శ్రద్ధ చూపిందో కూడా తెలిసిన విషయమే.

అయినప్పటికీ అనేక సంవత్సరాల తర్వాత ప్రణబ్‌ముఖర్జీ కమిటీకి 2005 మేలో కేంద్ర పార్టీ ఇచ్చిన నోట్‌లో, “610 జిఓ ఖచ్చితంగా అమలు పరచాలి. గతంలో లోటుపాట్లను సరిదిద్దాలి”, అంటూ ఒక వాక్యం మాత్రం చేర్చింది.

అసలు సుందరయ్యకు 1968–69 తెలంగాణ ఉద్యమం పట్లనే ఎంత

మాత్రం సానుభూతి, సదభిప్రాయం లేదు. పైన ప్రస్తావించిన వ్యాసంలో ఆయన ఈ విషయమై ఏమని వ్యాఖ్యానించారో గమనించండి. “ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాల కాంగ్రెస్ నాయకులు 1956లో చేసుకున్న ఒప్పందంలోని హామీ మేరకు రక్షణలు అమలు జరగలేదు కాబట్టి ప్రస్తుత ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం లేవనెత్తబడిందనే మితవాద కమ్యూనిస్టుల భావంతో (న్యూఏజ్‌లో రాజేశ్వరరావు వ్యాసం) మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏకీభవించదు. నిరుద్యోగం ముఖ్యంగా విద్యావంతులైన యువకుల్లో విపరీతంగా పెరగడం, మధ్యతరగతి వర్గాల్లో కష్టాలు, అసంతృప్తి పెరగడం, 22 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పార్టీ బడా భూస్వామ్య బూర్జువా ప్రభుత్వ పాలనా ఫలితం – ఇదే అసలైన భూమిక. దాన్ని పచ్చి అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులు, ఆంధ్ర ప్రాంత మాజీ జమీందార్లు, వెనుక నిలచి ద్రవ్య సహాయాన్నందించిన బడా వ్యాపార వర్గాలు అందరూ తమ స్వలాభం కోసం ఉపయోగించుకోగలిగి, ఈ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. ఇది మా దృష్టిలో విప్లవ ప్రతీఘాత భూస్వామ్య రాజకీయవేత్తలు ఈ దేశంలోని ప్రజాతంత్ర విప్లవోద్యమ ఐక్యతపై చేసే దాడికి నాంది. అంతిమ విశ్లేషణలో దేశసమైక్యత, సమగ్రతలపైనే ఈ దాడి”.

భాషా రాష్ట్రాల వల్ల ప్రాంతీయ తత్వం తలెత్తి దేశసమైక్యతకు ముప్పు ఏర్పడవచ్చునేమోనని అప్పటి జాతీయ నాయకత్వం కొంత సందేహించగా దానిని ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ తీవ్రంగా కొట్టివేసింది. ఇవి వట్టి సాకులన్నది. ఇప్పుడేమో సిపిఎం తెలంగాణ వాదం దేశసమైక్యతపై, సమగ్రతలపై దాడి అనే దిగ్భ్రాంతికర ఆరోపణ చేసింది.

బహుశా ఈ వ్యాఖ్యలపై తిరిగి వ్యాఖ్యానించక్కర్లేదు. ఎవరి అభిప్రాయానికి వారు రావచ్చు. ఇంతకూ సుందరయ్యను ఇంతగా రెచ్చగొట్టిన విషయం సిపిఐ అప్పటి ప్రధాన కార్యదర్శి చంద్ర రాజేశ్వరరావు న్యూఏజ్ పత్రికలో 1969 ఏప్రిల్ 20నాడు రాసిన వ్యాసం. అందులో ఆయన అప్పటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ ఇచ్చే కొత్త హామీలు, కమిటీలవల్ల కూడా ప్రయోజనం లేదని, వెనుకటి హామీలకు చట్టపరమైన లేదా రాజ్యాంగపరమైన గ్యారంటీలు లేనందువల్లనే ఉల్లంఘనలు జరిగినప్పుడు ఆ గ్యారంటీలు లేని స్థితిలో కొత్త హామీలు మాత్రం ఉల్లంఘనకు గురి కావనే హామీ ఏమిటని ప్రశ్నించారు. అటువంటి గ్యారంటీలు లేకుండా హామీలను తెలంగాణ ప్రజలు విశ్వసించబోరన్నారు. ఆయన వ్యాసంలో ఉద్యమం పట్ల సానుభూతి కనిపిస్తుంది. భాషా ప్రయుక్త సూత్రాన్ని బలపరుస్తూనే ఆయన వాస్తవ పరిస్థితి పట్ల ఈ వైఖరి తీసుకున్నారు. రాజేశ్వరరావు వ్యాసం చివరి పేరా గమనించదగ్గ హెచ్చరిక. అది ఈ

విధంగా ఉంది: "స్వతంత్ర భారతంలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు క్రమాన్ని ఆరంభించింది ఆంధ్ర ప్రజలేనన్న విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. ఈ క్రమం తిరుగుముఖం పట్టడం కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌తో ఆరంభం కాకుండా ఉండేటట్లు చూడాలి".

మొదలైన భిన్నాభిప్రాయాలు

రాజేశ్వరరావు తీసుకున్న ఈ వైఖరిలో భాషాప్రయుక్తతకు కట్టుబడి ఉంటూనే వాస్తవాలను గుర్తించి, అందుకు తగిన విధంగా స్పందించడం కన్పిస్తుంది. అంతిమంగా ఏ సూత్రాలైనా ప్రజల కోసమే అయినందున ఒక ప్రాంత ప్రజల మనోభావాలను సానుభూతితో అర్థం చేసుకునే యత్నం అందులో ఉంది. సైద్ధాంతిక యాంత్రికత ఎంత మాత్రం లేదు. కాని సిపిఎం ప్రధాన కార్యదర్శికి ఇది ఆగ్రహాన్ని తెప్పించింది. తమది 'శ్రామికవర్గ దృక్పథం'కాగా, సిపిఐ రివిజనిస్టుగా మాట్లాడుతన్నదని ప్రకటించారాయన.

తెలంగాణ విషయమై రెండు పార్టీల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలు ఈ కాలంలోనే మొదలయ్యాయి. అవి ప్రధానంగా రెండు అంశాల ఆధారంగా తలెత్తినట్లు కనిపిస్తుంది. విద్యాఉద్యోగాలు, నీరు మొదలైన సమస్యలకు కూడా పరిష్కారం బూర్జువా వ్యవస్థను కూలదోసిన తర్వాత మాత్రమే సాధ్యమన్నది సిపిఎం వైఖరి కాగా, (ఇది మనం ఇదే వ్యాస పరంపరలో ఇప్పటికే చూసాము), ఈ తరహా హామీలను తగు చర్యలతో ప్రస్తుత వ్యవస్థలోనూ అమలు పరచవచ్చునన్నది సిపిఐ వైఖరి. ఇది మౌలికమైన మొదటి అంశం కాగా, ఉభయ పార్టీల నాయకత్వాల మధ్య పై తరహాలో సాగిన వాదనలు రెండవ అంశంగా భావించవచ్చు. ఈ విధమైన భిన్న వైఖరులే 35 సంవత్సరాలకు పైగా సాగిన మీదట, వివిధ పరిణామాలను, అనుభవాలను గమనించిన సిపిఐ తన అవగాహనను క్రమంగా మార్చుకుంటూ ఇటీవలనే ప్రత్యేక తెలంగాణాకు మద్దతు ప్రకటించటం తెలిసిందే. అనగా, 1969 నాటి వ్యాసం చివరి పేరాగ్రాఫ్‌లో రాసిన విషయం, ఇప్పుడు ఆ పార్టీ పరిధిలో వాస్తవంగా మారిందన్న మాట. మరొక విధంగా చెప్పాలంటే, వాస్తవంగా మారక తప్పని విధంగా మన వ్యవస్థ వ్యవహరించిందన్న మాట. తెలంగాణ సమస్య పరిస్థితి అప్పటికీ ఇప్పటికీ మెరుగుపడకపోవటమే గాక మరింత క్షీణించిందని, కనుక ఇక రాష్ట్ర విభజనకు అంగీకరించక తప్పదన్న అభిప్రాయానికి ఆ పార్టీ వచ్చిందన్న మాట.

చివరగా చర్చించవలసిన మౌలిక విషయం ఒకటున్నది. అది, భాషా ప్రయుక్తత – తద్వారా సమైక్యత అన్న ప్రశ్న. కేవలం ఒకే భాష కావటం వల్ల

సమైక్యత సాధ్యమా? ఇదే ప్రశ్నను అటు తిప్పి వేయాంటే, సమైక్యతకు భాష ఒక్కటి చాలునా? చాలితే చాలవచ్చు. కాని చాలి తీరుతుందన్న హామీ కూడా లేదు. ఎందువల్ల?

సమైక్యతకు రెండు ఆధారాలుంటాయి. ఒకటి సంస్కృతీపరమైంది, రెండు వస్తుపరమైనది (మెటీరియల్). సంస్కృతిలో అనేక అంశాలుంటాయి. వాటిలో భాష ఒకానొకటి మాత్రమే. అదే సర్వస్వం కాదు. భాష భావవ్యక్తీకరణకు ఒక సాధనం. సంస్కృతి నిర్మాణంలో కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. కాని అదొక్కటే సంస్కృతి కాదు. ఆచార వ్యవహారాలు, ఆహార విహారాలు, విశ్వాసాలు, దేవతలు, ప్రాంతీయ ప్రత్యేకతలు, కళా సాహిత్యాలు మొదలైన అనేకానేకం కలిసి సంస్కృతి అవుతాయన్నది అందరికీ తెలిసిందే.

భాషా ప్రయుక్తత అన్నది సంస్కృతీ ప్రయుక్తత కూడా అయితే సమైక్యతకు సమస్య ఉండదు. కనీసం ఆ మేరకు ఉండదు. భాషైక్యత మాత్రమే ఉండి సంస్కృతీ వైవిధ్యత (సబ్ కల్చర్స్) ఉన్నపుడు, ఆ మేరకు సమస్యలకు ఆస్కారం ఉంటుంది. సమస్యలు ఏర్పడి తీరుతాయనటం లేదు. ఆస్కారం ఉంటుందని మాత్రం భావించాలి. ఎందువల్ల?

ఐక్యతకు వస్తుపరంగా సమస్యలు ఏర్పడినపుడు ఆ ప్రభావం సాంస్కృతిక ఐక్యతపై ఉంటుంది. వస్తుపర సమస్యలు లేనపుడు సాంస్కృతి వైవిధ్యాల ఘర్షణస్థితి ఏర్పడదు. ఆ వైవిధ్యాలు మిత్ర వైరుధ్యాలుగా ఉంటాయి. పరస్పరం మేళవించుకునే వైవిధ్యాలుగా ఉంటాయి. అంతే తప్ప వైరుధ్యాలుగా మారవు.

వైవిధ్యాలు – వైరుధ్యాలు

వస్తుపర సమస్యలున్నపుడు ఆ ప్రభావంతో సాంస్కృతిక వైవిధ్యాలు కాస్తా వైరుధ్యాలుగా మారుతాయి. అపుడు భాష చేయగలిగింది ఏమీ ఉండదు. మరి ఐక్యతకు భాషే సర్వస్వమైతే అట్లా జరగకూడదు కూడా. అనగా, సాంస్కృతిక ప్రయుక్తత సంభవించనపుడు భాషా ప్రయుక్తత అన్న మాటకు అర్థం లేదు. అట్లాగే వస్తుగత ప్రయుక్తత లేనపుడు సాంస్కృతిక ప్రయుక్తత సాధ్యం కాదు.

నిజానికి 'భాషా ప్రయుక్తత' అన్న మాటలో 'భాష' అనే పదం వరకే కనిపిస్తున్నా, అందులో నిహితమైన ఉన్న భావన సాంస్కృతిక ప్రయుక్తతే అయి ఉండాలి. కాని, వ్యవహారణలో దానినట్లా చూడటం లేదు. భాష అనే ఒక్క అంశానికే సీమితం చేసి మాట్లాడుతున్నారు.

భాషను సంస్కృతిలో, సాంస్కృతిక వైవిధ్యాలలో భాగం చేసి చూడటం లేదు. మరొకవైపు సంస్కృతికి, వస్తుగత విషయాలకు మధ్య గల సంబంధం గురించి

విచారించటం లేదు. పాక్షిక దృక్కోణాలు తప్ప సమ్యక్ దృక్పథాలు లేవు. సమస్య ఇక్కడ వస్తున్నది.

గమనించదగ్గ మరొక విశేషమేమంటే, సాంస్కృతిక వైవిధ్యం అన్నదొక్కటే కాదు, చివరకు 'భాష' అన్న అంశానికి పరిమితమై చూసినా, తెలుగు భాషలోని తెలంగాణ – ఆంధ్ర మాండలికాల వైవిధ్యత క్రమంగా ఒక వైరుధ్యంగా మారి సమస్య అయి కూర్చున్నది. మొదట వస్తుపర ప్రయోజనాల వైరుధ్యం సాంస్కృతిక వైవిధ్యాలను వైరుధ్యంగా మార్చింది. తర్వాత సాంస్కృతిక వైరుధ్యాలు మాండలిక వైవిధ్యాలను వైరుధ్యాలుగా మార్చాయి. విచిత్రమేమంటే, తమపై సాంస్కృతిక వివక్ష చోటు చేసుకుంటున్నదని, చివరకు తమ మాండలికం సైతం హేళనకు గురవుతున్నదని తెలంగాణవారు ఎంత మాట్లాడుతున్నా, తెలంగాణవారి మనోభావాలకు సంబంధించిన అంత సున్నితమైన అంశంపై సిపిఎం పూర్తి మౌనం పాటించినట్లున్నది. ఎందువల్ల?

ఇక మిగిలిందేమిటి? భాషా ప్రయుక్తత ఏమిటి? ఆ మాటలో ఫిజిక్స్ మినహా కెమిస్ట్రీ ఎక్కడా కనిపించదు. ఏ అర్థమూ కనిపించదు. కనుక భాషే సర్వస్వం కాదు. కేవలం భాష వల్ల సమైక్యత సిద్ధించదు. అదే నిజమైతే ఒకే భాష గల సమాజంలో వర్గపోరాటాలు మాత్రం ఎందుకు? ఒకే భాషా కుటుంబాలు విడిపోవటం ఎందుకు? తక్కిన వైరుధ్యాల గురించి మాట్లాడక, ఏమీ చేయక భాష ఒక్కదానినే సమైక్యతకు ఆధారంగా చూపటం, వేటగాడు పక్షిస్వరాలను, జంతుస్వరాలను అనుకరించి వాటిని వలలోకి లాగటం వలె ఉంటుంది. సిపిఎం చెప్తున్న భాషా ప్రయుక్త సూత్రపు ఉద్దేశం ఇదేననటం లేదు. కాని ఆచరణలో ఇదే జరుగుతున్నదని వారెందుకు గమనించరు?

లేని భావసమైక్యత

చదువులు, ఉద్యోగాలు, నీళ్లు, భూములు, హామీల ఉల్లంఘనలు, కొల్లగొట్టే వనరులు మొదలైన వస్తుపర విషయాల గురించి సిపిఎంకు పట్టుదల ఉన్నట్లు తోచదు. భాషా ప్రయుక్తత ఆదర్శం కోసం అవన్నీ బలిపెట్టదగినవని వారు భావిస్తున్నట్లున్నారు. ఇది ఆచరణలో అంతిమంగా ఏ ప్రాంతపు ధనికులకు, అభివృద్ధి చెందినవర్గాలకు ఉపయోగుపడుతూ వస్తున్నదో ఇన్ని దశాబ్దాలు గడిచినా వారికి అర్థం కాలేదను కోవాలా? భాషా ప్రయుక్తత సూత్రం తెలంగాణ విషయంలో ఇంతగా భంగపడిన తర్వాత, ఆ భంగపాటులో తమ పాత్ర కూడా ఎంతో కొంత ఉన్న స్థితిలో, ఆ సూత్రం గురించి ఇంకా మాట్లాడే నైతిక హక్కు సిపిఎంకు ఉన్నదని భావించగలమా?

యాభయ్యేళ్ల భౌగోళిక సమైక్యత తర్వాత కూడా భావసమైక్యత లేదన్నది అందరూ అంగీకరిస్తున్నదే. మరి భావసమైక్యత లోపించిన భాషా ప్రయుక్తత ఏ

విధంగా ఉంటుందో సిపిఎం సైద్ధాంతీకరించి, దానిని తెలంగాణ – ఆంధ్ర పరిస్థితికి అన్వయించి చెప్పితే మన అవగాహనకు ఉపయోగపడుతుంది.

విడబాట్లు ఎవరి మధ్య అయినా, ఎప్పుడైనా అవాంఛనీయాలే. కాని అనివార్యతలు ఏర్పడినపుడు తప్పకుండా వాంఛనీయాలు అవుతాయి. తెలంగాణ విడబాటు అనివార్యం కావటంలో కమ్యూనిస్టులు, ముఖ్యంగా సిపిఎం ఇన్ని దశాబ్దాల నిష్క్రియాపరత పాత్ర కూడా తగినంత ఉంది.

భాషా ప్రయుక్తతా సూత్రానికి, దాని ఆచరణకు, సాఫల్యవైఫల్యాలకు సంబంధించి తెలంగాణ అంశం నిజానికి లోతుగా అధ్యయనం జరగవలసిన ఒక క్లాసిక్ కేసు. మొత్తం ప్రపంచంలోనే అందరూ అవగాహన చేసుకోవలసిన ఒక సీరియస్ విషయం.

వార్త దినపత్రిక, 2008 జనవరి 30, 31, ఫిబ్రవరి 1,2,4

సిపియం నాయకులారా మీరెటు వైపు?

ప్రొ॥ ఎం. కోదండరామ్

తెలంగాణ ఉద్యమం వెనుకున్న ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలను ప్రధాన రాజకీయ పార్టీలేవీ పట్టించుకోవడం లేదు. వారు నిర్హేతుకమైన భావోద్వేగమే తెలంగాణ డిమాండుకు మూలకారణమంటున్నారు. ఏ ఉద్యమాన్నైనా భౌతిక పరిస్థితుల ఆధారంగా విశ్లేషించి వామపక్షాలు కూడా తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని ఒక సెంటిమెంటుగానే చూస్తున్నాయి. వామపక్షాలు ఎప్పుడూ సామాజిక ఘటనలను, ఉద్యమాలను విశ్లేషించేటప్పుడు భౌతిక పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. ఒక రాజకీయ పరిణామాన్ని విశ్లేషించేటప్పుడు భౌతిక పరిస్థితుల్లో వచ్చిన మార్పులు ప్రధానాంశంగా ముందుకొస్తాయి. అటువంటిది సిపియం తెలంగాణ గుర్తింపు పెంపొందిన చారిత్రక క్రమాన్ని చూడ నిరాకరిస్తున్నది. ఏ పరిస్థితులు ఈ ఉద్యమం తలెత్తడానికి దారి తీశాయో వివరించడం లేదు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలనే 'పవిత్ర' భావనకు తెలంగాణ ఉద్యమం గొడ్డలిపెట్టువంటిది కనుక వ్యతిరేకించాలనే మాటే అంటారు తప్ప పవిత్రమైన భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు నిలబడలేకపోవడానికి, వాటిలో అంతర్గత వైరుధ్యాలు తలెత్తడానికి గల కారణాలను వివరించరు.

తెలంగాణ అస్తిత్వం నిజాం వ్యతిరేక పోరాట క్రమంలో రూపొందింది. స్థానికులకు ఉద్యోగాలలో అవకాశాలను కల్పించాలన్న డిమాండును లేవనెత్తే క్రమంలో స్థానికులంతా ఒకటేనన్న భావన ఏర్పడింది. ఆంధ్ర మహాసభ సాగించిన ప్రచారోద్యమం వలన ఈ అస్తిత్వం స్థిరపడిపోయింది. అవ్యక్తంగా ఉన్న ఈ భావనకు వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి వెలువరించిన 'తెలంగాణ' సంపుటాలు స్పష్టమైన రూపాన్నిచ్చాయి. అందుకే 1948–52 మధ్యకాలంలో భారత సైన్యం తెలంగాణకు తీసుకొచ్చిన నాన్ – ముల్కీలను మిలటరీ సాయంతో, అధికారంతో తెలంగాణ ప్రజలతో అవమానపూరితంగా, అహంభావంతో వ్యవహరిస్తే దానికి ప్రతిస్పందనగా 1952లో నాన్ ముల్కీలను వెనుకకు పంపించాలన్న డిమాండుతో ఉద్యమం

చెలరేగింది. ఈ ఉద్యమమే తెలంగాణ – ఆంధ్ర ఒక్కటి కాదు భిన్న సంస్కృతి గల, భిన్న జీవన విధానం గల రెండు భిన్నమైన ప్రాంతాలన్న భావనను పెంపొందించింది. అందుకే 1953లో ఫజల్ అలీ కమీషన్ను నియమిస్తే ఆ కమీషన్ ముందు తెలంగాణ ప్రతినిధులు తెలంగాణను ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఉంచాలన్న మహాజర్లు సమర్పించారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో విశాలాంధ్ర కావాలన్న డిమాండు తలెత్తినా తెలంగాణలో ప్రజాభిప్రాయం అందుకు అనుకూలంగా లేదని ఫజల్ అలీ కమీషన్ తేల్చి చెప్పింది.

అయినా విశాలాంధ్ర ఏర్పడింది. ప్రజల డిమాండు కారణంగానో, విశాల ప్రజానీకానికి ప్రయోజనం కల్పించే లక్ష్యంతోనో తెలంగాణ ఏర్పడలేదు. కోస్తా ప్రాంత ధనిక రైతాంగ ప్రయోజనాలను పరిపూర్తి చేయడానికే విశాలాంధ్ర ఉనికిలోకి వచ్చింది. తెలంగాణ ప్రజలకు ఇష్టం లేకున్నా కనీస ప్రజాస్వామిక సంప్రదాయాలను పాటించకుండానే 1957లో ప్రజాభిప్రాయం తేలకుండానే ఆంధ్రతో విలీనం చేసినారు. తెలంగాణ ప్రజలకు నష్టం జరుగకుండా చూస్తామని ఆనాడు ఆంధ్ర పెద్ద మనుషులు తెలంగాణకు రక్షణలు ఇచ్చినారు. వాటిని రాజ్యాంగబద్ధం చేసినారు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు కట్టుబడి వున్నామన్న పడికట్టు పదాలను మంత్రంవలె వల్లించే వామపక్షాలు ఆ రక్షణల అమలుకు వీసమెత్తు కృషి చేయలేదు. కనీసం అన్ని ప్రాంతాలకు వనరలును సమానంగా పంచాలన్న నియమాన్ని ఆచరణలోనికి తేవడానికి కూడా కృషి చేయలేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతం 1975లో ఆరుసూత్రాల మాయానాటకంలో తెలంగాణ రక్షణలు రద్దు చేయించినా అడ్డుకోలేదు.

అవన్నీ పోనీయండి. కనీసంగా ఆరు సూత్రాలనైనా పటిష్టంగా అమలు చేయమని ఏనాడూ డిమాండ్ చేయలేదు. ఇప్పటికీ సిపియం నాయకులకు 610 జీవో అంటే ఏమిటో కూడా తెలియదు. వారి సంఘాల తరఫునుండి 610 జీవో అమలుకు ఒక్క ర్యాలీ కూడా తీయలేదు. ఒక్క నిరసన సభా జరుపలేదు.

ఈ రక్షణల ఉల్లంఘనల ఫలితంగానే తెలంగాణ, ఆంధ్ర ప్రాంతాల మధ్య ఆర్థిక వ్యత్యాసం పెరిగింది. ఈ వ్యత్యాసాల ఫలితంగాననే ఆంధ్ర ప్రాంత సంపన్న వర్గాలు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థపై పట్టు సాధించాయి. అన్ని వ్యవస్థలపై ఆధిపత్యం పొందగలిగాయి. వనరుల కేటాయింపు లేకనే తెలంగాణ ఆర్థికంగా ఎదగలేకపోయింది. అందుకే ఆత్మహత్యలకు, ఆకలిచావులకు తెలంగాణ నిలయమైంది. ఇవ్వాళ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు వనరులపై ఆధిపత్యాన్ని పొందడానికి ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరుతున్నారు. ఇది ఆంధ్ర సంపన్న వర్గాలకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన తిరుగుబాటు కాదా? ఇవ్వాళ రాష్ట్రంలో సాగుతున్న దళిత ఉద్యమాలు, బిసి ఉద్యమాలకు నాయకత్వం

వహించవలసిన సిపియం వాటికి వ్యతిరేకంగా నిలుస్తున్నది. సంపన్నవర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న తెలుగుదేశం పార్టీతో మైత్రీ సంబంధాలను పునరుద్ధరించుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నది.

ఇప్పటికి జలయజ్ఞంలో తెలంగాణ పట్ల వివక్ష కొనసాగుతునే ఉన్నది. కృష్ణ నీళ్లను రాయలసీమకు, గోదావరి నీళ్లను కోస్తాంధ్రకు మళ్లించడానికి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకంగా వామపక్షాలు ఎక్కడా ఆందోళన చేపట్టలేదు. తెలంగాణకు కృష్ణాగోదావరి నదీ జలాల్లో వాటా ఇవ్వమని అడిగారే తప్ప అందుకు ఏనాడూ ఉద్యమించలేదు.

మొత్తం వనరులను కొద్దిమంది కాజేస్తుంటే వారిని అడగటం పోయి ప్రశ్నిస్తున్న తెలంగాణ వాదాన్ని తప్పు పట్టడం విచిత్రంగా ఉన్నది. తెలంగాణ ఉద్యమం కోస్తాంధ్ర సంపన్న వర్గాల ఆధిపత్యాన్ని ఎదిరిస్తున్నది. ఆ వర్గాల ఫలితంగా అంతర్గత వలసగా మారిన తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడి వనరులపై అధికారాన్ని పొందాలని, తన అస్తిత్వాన్ని కాపాడుకోవాలని తపన పడుతున్నది. ఈ ఆకాంక్షలను బలపర్చడం, అవి నెరవేరడానికి కృషి చేయడమే ప్రజాస్వామిక వాదుల కర్తవ్యం.

ఈ ఆకాంక్షలను గుర్తించకపోగా, బలపర్చకపోగా తెలంగాణవాదంతో ఫాసిజం, నాజిజింతో పోల్చడం అన్యాయం, శోచనీయం. తెలంగాణ ప్రజలు రక్తతర్పణం చేసి నిలబెట్టిన ఈ పార్టీలు ఇవ్వాళ తాము ఎటువైపో తేల్చుకోవలసిన సందర్భం ఆసన్నమైంది. తెలంగాణ ప్రజలవైపో, ఆంధ్ర సంపన్నవర్గాల వైపో తేల్చుకోవాలి.

జనపక్షం, ఫిబ్రవరి 2008

మార్క్సిజమ్ ముసుగులో ఆంధ్ర దురాభిమానం

షహనాజ్

అరవై ఏళ్లుగా కమ్యూనిస్టు మహా వృక్షంలోంచి అభిప్రాయాలు, సిద్ధాంతపరమైన విభేదాల కారణంగా విడిపోయినా.. పోరాటాల ప్రాతిపదికన కలిసి నడుస్తున్నాయి. కలిసి ఉద్యమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. విద్యుత్ ఉద్యమం వంటి చారిత్రాత్మక ఉద్యమానికి నడుం బిగించాయి. రైతాంగ పోరాటాలకు వెన్నుదన్నుగా నిలిచాయి. వేర్వేరుగా అయినప్పటికీ దిగ్విజయంగా భూపోరాటాల్ని నిర్వహించాయి. ఆందోళనలు, ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు సంయుక్తంగానే నిర్వహించాయి. అంతటి ప్రగాఢ బంధానికి, ఎరుపు మైత్రికి విఘాతం కలిగింది. సుత్తి, కంకి కొడవళ్లు గాయపడ్డాయి. ప్రజా సమస్యలపై సమైక్యంగా పోరాడినప్పుడు రాని సిద్ధాంత వైరుధ్యమిప్పుడు ఇద్దరి మధ్య అగాధాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి. సిద్ధాంతం పేరు చెపితే చాలు వీరి మధ్య పచ్చగడ్డి వేయకపోయినా భగ్గున మండిపోతుంది. వీళ్లలో ఇంతటి ఆగాధాన్ని సృష్టించింది ఎవరు?

తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధన.

కంకి కొడవలి ప్రత్యేక తెలంగాణాను కోరుకుంటుంది.

మరి సుత్తి కొడవలి సమైక్య ఆంధ్రా అంటుంది?

ఈ రెండింటి మధ్య సిద్ధాంత వైరుధ్య రగిలిపోతోంది.

యూపిఎ పక్షంలో భాగస్వామ్యంలో ఉన్న ఈ ఎర్రజెండాలు సిద్ధాంత ప్రాతిపదికన కాంగ్రెస్ పార్టీతో విభేదిస్తున్నప్పటికీ, సిపిఎం పార్టీ తెగతెంపులు చేసుకున్నప్పటికీ, సిపిఐ ఇంకా చెలిమి కొనసాగిస్తూనే ఉంది. అణు ఒప్పందం వ్యవహారంలో సిపిఎం ఖరాకండిగా దీన్ని వ్యతిరేకించగా, సిపిఐ మాత్రం ఉదాసీనంగా ఉండిపోయింది. రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం పార్టీతో పొత్తు విషయంలో సిపిఎం సానుకూలంగా ఉన్నా, సైకిల్ ఎక్కేది లేదని సిపిఐ తేల్చి చెప్పింది. భావ సారూప్యతల్లో తేడా ఉన్నా, ఇవి రెండూ కలిసి తృతీయ పక్షాన్ని నిర్మించాలన్న కృత నిశ్చయంతో ఉన్నాయి. ముందు రాష్ట్ర స్థాయిలో ప్రయత్నించినప్పటికీ ఇది సాధ్యపడలేదు. ఇప్పుడు

ఇవి రెండూ జాతీయ స్థాయిలో తృతీయ ఫ్రంట్ నిర్మిస్తామంటూ ఉవ్విళ్లూరుతున్నాయి. కమ్యూనిజం అనే ఒక మహాసముద్రంలో ఒక పాయగా చీలిన సిపిఎంతో ఇప్పుడు ఎడబాటు కలగటానికి కారణం ప్రత్యేక తెలంగాణ అంశమే. ఇప్పటికే కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలలో అంతర్గత విభేదాలకు దారి తీయించిన ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదం ఇప్పుడు వామపక్షాల్లో సిద్ధాంత రాద్ధాంతానికి దారి తీయిస్తున్నది. అన్నదమ్ముల్లా కలిసి మెలసి ఉన్న వామపక్షాలు ఇప్పుడు కలహించుకుంటున్నారు. ప్రజల ఆకాంక్షలు, పరిస్థితులను బట్టి సిద్ధాంతాలు మారుతాయని అధునిక కమ్యూనిజం గీతాన్ని సిపిఐ ఆలపిస్తుండగా, మారుతున్న కాలానికి అనుకూలంగా మార్చుకోవాల్సి వస్తే అది సిద్ధాంతమెలా అవుతుందని సిపిఎం ప్రశ్నిస్తోంది. ఇలా భావసారూప్యతల్లో తేడా కనిపిస్తోంది. అదీ కొద్ది రోజుల నుండే కనిపిస్తుంది.

ఈ తేడాలను విశ్లేషిస్తే.. ఈ రెండు పార్టీలో ఉన్న ఆంధ్రా, తెలంగాణా వాదుల పట్టుదల వల్లే రెండు పార్టీల్లో భావ వైరుధ్యం కలిగిందని స్పష్టమవుతోంది. సిపిఐ పార్టీ ఆదినుంచి సమైక్య ఆంధ్రాను సమర్ధించింది. అయితే తెలంగాణ వెనుకబాటుకు గురైందని అందుకే ఈ ప్రాంత అభివృద్ధికి పదివేల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని ఆది నుండి చెబుతూ వచ్చిన సిపిఐ అకస్మాత్తుగా నాలుక మడతపెట్టి, ప్రత్యేక తెలంగాణాకు జై అంది. తెలంగాణ సాధనకు నిపుణులను వేసి ఈ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగా తెలంగాణ ఏర్పాటు చేయాలని కోరింది. అది చెప్పి నెల కాకముందే ఢిల్లీలో జరిగిన కార్యవర్గ సమావేశాల్లో తెలంగాణాకు అనుకూల వైఖరిని అవలంభించాలన్న ఆలోచన లోకి వచ్చేసింది. నిరుడు డిసెంబరు 19 నుండి 23 వరకు తిరుపతిలో జరిగిన రాష్ట్ర కార్యవర్గ సమావేశాల్లో తెలంగాణాకు అనుకూలంగా తీర్మానం చేసి ముందుకు వెళ్లాలన్న ఆలోచనకు వచ్చింది. దీనికి గల కారణాలను కాసేపు సిద్ధాంతాలను పక్కన పెట్టి విశ్లేషిస్తే.. సిపిఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శివర్గ సభ్యుడు ఆది నుంచి సమైక్య భావనకే కట్టుబడి ఉన్నారు. రాష్ట్ర కార్యవర్గంలో ఉన్న తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన సిపిఐ ఎమ్మెల్సీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం) నల్లగొండ పార్లమెంటు సభ్యులు సురవరం సుధాకరర్‌రెడ్డి (మహబూబ్‌నగర్) ప్రత్యేక తెలంగాణకు పట్టుబడుతున్నారు. సిపిఐ కార్యదర్శి నారాయణ కూడా తెలంగాణాకు అనుకూల వైఖరిని అవలంభించడం వల్లే సిపిఐ పార్టీ తెలంగాణకు అనుకూలంగా మారిపోయింది. కార్యదర్శివర్గ సభ్యుడు లక్ష్మీనారాయణ సమైక్య ఆంధ్రాను సమర్ధించడం వెనుక రాజకీయ కారణాలున్నట్లు కూడా విదితమవుతోంది. గతంలో సిపిఐకు రెండు ఎమ్మెల్సీలను కాంగ్రెస్ పార్టీ కేటాయించింది. మొదటి సీటు సీనియర్ నేత పువ్వాడ

నాగేశ్వరరావుకు ఇవ్వగా, రెండో సీటుకై పార్టీ రాష్ట్ర కార్యవర్గానికి, కార్యదర్శి వర్గానికి మధ్య పోటీ పెరిగింది. దాంతో పార్టీలోనే ఓటింగ్ పెట్టగా కార్యదర్శి వర్గ సభ్యుడైన లక్ష్మీనారాయణకు 19 ఓట్లు వచ్చాయి. అయితే రెండు సీట్లు ఒకే సామాజిక వర్గానికి ఇస్తే బాగుండదని, రెండో సీటు దళితుడికి ఇవ్వాలంటూ విల్సన్‌ను ప్రతిపాదించారు. నారాయణతో పాటు కార్యవర్గ సభ్యులైన పువ్వాడ, సురవరం తనకు ఎమ్మెల్సీ రాకుండా అడ్డుపడ్డారని మనస్థాపానికి గురైన లక్ష్మినారాయణ వీళ్లతో విభేదాలు పెట్టుకున్నారు. వీళ్లు ప్రత్యేక తెలంగాణాకు అనుకూలంగా వ్యవహరిస్తుండగా, ఆయన, ఆయన మద్ధతుదారులు సమైక్య ఆంధ్రాను బహిరంగంగా సమర్ధిస్తున్నారు. తిరుపతిలో జరిగిన రాష్ట్ర కార్యవర్గ సమావేశాల్లో రెండు వర్గాలు కొద్దిసేపు వాదులాడుకున్నాయి. ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదన జాతీయ కార్యవర్గం ఆమోదించిందని, రాష్ట్ర కార్యవర్గం దీన్ని ఆమోదించాల్సిందేనని నారాయణ పట్టుబట్టడంతో మిగతా నాయకులు మిన్నకుండిపోయినట్లు సమాచారం. సిపిఐ శాసనసభా పక్ష నాయకుడు, తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన చాడ వెంకటరెడ్డి వత్తిడి వల్లే 'తెలంగాణా'ను పార్టీ నాయకత్వం అంగీకరించిందనే వాదన కూడా ఉంది.

ఇక సిపిఎం పార్టీలో ఆది నుండి ఒకే సామాజిక వర్గానిదే ఆధిపత్యం. వాళ్లు ఆంధ్రా ప్రాంతానికి చెందిన వారు. కీలక పదవుల్లో ఉన్నవారు కూడా ఆంధ్ర ప్రాంతీయులే. వీర తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలో పాల్గొన్న వారు తెలంగాణా అంశంపై మాట్లాడినా పార్టీ ఇప్పుడు వినిపించుకునే స్థితిలో లేదు. పార్టీ జవజీవాలైన ఆంధ్రావారితో పార్టీతో విభేదించే పరిస్థితి లేదు. సిపిఎం పార్టీలో తెలంగాణ ప్రాంతీయులు అప్పుడప్పుడు తెలంగాణా వాదాన్ని వినిపిస్తున్నా, వినిపించుకోనట్లు రాష్ట్ర నాయకత్వం వ్యవహరిస్తోంది. వీర తెలంగాణా సాయుధపోరాటంలో పనిచేసి పార్టీతో విభేదించిన భీంరెడ్డి నర్సింహారెడ్డి, ఓంకార్‌లాంటి వాళ్లు పార్టీలో ఉండి ఉంటే 'ప్రత్యేక తెలంగాణా' వాదం వినిపించి ఉండేదని పార్టీలో తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన నేతలు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. దీన్ని కప్పిపుచ్చుకోవడానికే సిపిఎం పార్టీ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలే భేష్ అని అంటోందని, దీనికి మార్క్సిజం.. లెనినిజం వంటి సిద్ధాంతాలను అంటగడుతోందన్న విమర్శలు లేకపోలేదు.

మార్చిలో సిపిఎం తెలంగాణాపై తీర్మానం

ప్రత్యేక తెలంగాణాకు ఇప్పటి వరకూ అనుకూల వైఖరి అవలంభి స్తున్నప్పటికీ, పార్లమెంటులో తెలంగాణా బిల్లు పెడితే మద్ధతు ఇస్తామని ఎబి బర్దన్ తేల్చి చెప్పినప్పటికీ కొన్ని వైరుధ్యాలు, కొన్ని అడ్డంకులున్నాయి. స్పష్టమైన ప్రకటన

చేయడానికి హైదరాబాద్‌లో మార్చి 23 నుండి 27 వరకు జరగనున్న సమావేశాలకు వేదికగా ఎన్నుకున్నారు. జాతీయ కార్యవర్గ సమావేశాలు చివరి రోజు 'తెలంగాణా'పై పార్టీ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టి, ఆమోదించే అవకాశాలు కన్పిస్తున్నాయి. హైదరాబాద్ జాతీయ సమావేశాల్లో సిపిఐ లక్ష్యమేమిటో ఇటీవల చెన్నైలో బర్దన్ వ్యాఖ్యానాలే తేల్చి చెప్పాయి. వాస్తవానికి తెలంగాణా ప్రాంతంలో వీర తెలంగాణ ఉద్యమానికి ఎవరు కాదన్నా, ఔనన్నా బీజం వేసింది కమ్యూనిస్టు పార్టీయే. ఈ ఉద్యమంలో పనిచేసి వేలాది మంది అశువులు బాసారు. ఉద్యమానికి వెన్నుదన్నుగా నిలిచి, ముందుకు నడిపించింది కమ్యూనిస్టు పార్టీయే. ఆ తర్వాత జాతీయ నాయకత్వం కాంగ్రెస్ పార్టీ ముందు సాగిలపడటంతో ఈ ఉద్యమం ఏమైందో తెలియదు.

భారతదేశం ఆది నుండి అవిభక్త సోవియట్ రష్యాకు అనుకూల వైఖరి అనుసరిస్తూ రావడం వల్ల మనదేశంలో ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ రష్యా కెమ్లిన్ భవనం ఆదేశానుసారం పనిచేయాల్సి వచ్చింది. అందుకే కాంగ్రెస్ విధానాలకు అది గంగిరెద్దులా తలలూపుతూ, ఆ పార్టీని సమర్థిస్తూ వచ్చింది. అందువల్ల తెలంగాణా ఉద్యమాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీకి తాకట్టు పెట్టిందన్న విమర్శలు చెలరేగాయి. ఆ తర్వాత యాభై ఏళ్లకు ఈ పార్టీకి తెలంగాణా గుర్తుకు వచ్చింది.

కారణం అరవై ఏళ్లు దాటినా తెలంగాణా ప్రజల్లో ఇంకా తెలంగాణా రాష్ట్రం పట్ల మమకారం చావకపోవడాన్ని సిపిఐ పార్టీ గమనించింది. ఇటీవల కరీంనగర్ పార్లమెంట్ ఉప ఎన్నికల్లో, ఆ తర్వాత జరిగిన సింగరేణి ఎన్నికల్లో చాలా స్పష్టంగా, చాలా దగ్గరగా సిపిఐ ప్రజల ఆకాంక్షను గమనించింది. సింగరేణి కార్మిక సంఘం గుర్తింపు ఎన్నికల్లో రెండే సంఘాలు చాలా బలంగా ఉండేవి. ఒకటి కాంగ్రెస్ పార్టీకి అనుబంధంగా ఉన్న కార్మిక సంఘం ఐఎన్‌టియుసి, రెండోది సిపిఐకు అనుబంధంగా ఉన్న కార్మిక సంఘం ఎఐటియుసి. ఈ రెండింటిని కాదని తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి అనుబంధంగా ఉన్న బొగ్గు (గని) కార్మిక సంఘం ప్రబల శక్తిగా ఎదిగింది. దాంతో గెలుపు కష్టమని భావించిన సిపిఐ నేత నారాయణ వెంటనే చంద్రబాబునాయుడితో మాట్లాడి తెలుగుదేశం పార్టీకి అనుబంధంగా ఉన్న టిఎన్‌టియుసి మద్దతు తీసుకొని అతికష్టంగా గెలుపు సాధించారు. అదే బొగ్గు కార్మిక సంఘం రెండోస్థానంలో నిలబడింది. అంటే తెలంగాణా వాదం సింగరేణిలో నెమ్మది నెమ్మదిగా పాకుతుందని ఆయనకు అర్థమైంది. అలాగే క్షేత్రస్థాయిలో వెళ్లినపుడు కూడా తెలంగాణ ప్రజల్లో

నిగూఢంగా ఉన్న ఆకాంక్షను ఆయన తెలుసుకోగలిగారు. తెలంగాణ వాదం ప్రబలమవుతున్న దశలో ఇప్పుడు తెలంగాణాకు అనుకూలంగా వ్యవహరించకపోతే సిపిఐ పార్టీకి పుట్టగతులుండవని భావించారు. అప్పటినుండే ఆయన పార్టీ సహచరులతో, జాతీయ నాయకత్వంతో తెలంగాణాపై చర్చిస్తూ, దానికి అనుకూలంగా తీసుకు రాగలిగారు.

అయితే జాతీయ నేత బర్దన్ దృష్టిలో సమైక్య భావన పోలేదు. సిద్ధాంతరీత్యా తాము సమైక్యవాదులమే అయినప్పటికీ తెలంగాణా ప్రత్యేక పరిస్థితి గమనించి, ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదనకు తాము అడ్డుచెప్పలేదని బర్దన్ అంటున్నారు. పైగా తెలంగాణా ఏర్పడటానికి గల అవకాశాలను పరిశీలించడానికి గతంలో ఆయన అన్న నిపుణుల కమిటీ అంశాన్ని ఇంకా వదులుకోలేదు. నిపుణుల కమిటీ వేస్తే సంపూర్ణ లక్ష్యం సాకారం కాగలదని ఆయన అంటున్నారు. ఇదే విషయాన్ని నల్లగొండ సిపిఐ పార్లమెంట్ సభ్యులు సురవరం సుధాకర్‌రెడ్డి పేర్కొనడాన్ని బట్టి, నిపుణుల కమిటీ వేయాలన్న తమ డిమాండ్‌కు కమ్యూనిస్టులు కట్టుబడి ఉన్నారని తోస్తుంది.

వాస్తవానికి తెలంగాణాపై గత ఐదారేళ్లుగా సిపిఐ పార్టీలో చర్చ జరుగుతూ వస్తోంది. తెలంగాణా ఉద్యమం బలపడే కొద్దీ తామీ ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించలేక పోయామన్న బెంగ ఏర్పడింది. దానికితోడు నాయకత్వం తెలంగాణా గురించి సరైన నిర్ణయం తీసుకోకపోవడం వల్ల ఈ ప్రాంతానికి చెందిన సీనియర్లతో సహా చాలా మంది నేతలు తెరాస, తెలుగుదేశం, తదితర పార్టీల్లో చేరిపోయారు. ఇంత జరిగిన తర్వాత కూడా తెలంగాణా వాదాన్ని భుజానకెత్తుకోకపోతే తెలంగాణా ప్రాంతంలో సిపిఐ పార్టీ బుగ్గిపాలు కాకతప్పదన్న భావనకు వచ్చారు. అప్పటి నుండే పార్టీలో తెలంగాణపై చర్చ జరుగుతూ వస్తోంది.

కోస్తాంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో ఉన్న సిపిఐ పార్టీ నాయకులు జాతీయ నాయకత్వం తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్రం వైపు మొగ్గుచూపడంతో ఖిన్నులైనా, స్థానికంగా ప్రత్యేక వాదానికి జరుగుతున్న ఉద్యమాలకు మద్ధతు ఇవ్వవచ్చుననే భావన పార్టీలో వస్తుండటంతో వారు సర్దుకుంటున్నారు. అంటే రాయలసీమలో నెమ్మది నెమ్మదిగా వస్తున్న ప్రత్యేక రాయలసీమ వాదానికి మద్ధతు ఇచ్చే అంశాలను పరిశీలిస్తున్నారు. కోస్తా ఆంధ్ర సిపిఐ నేతలు జై ఆంధ్ర ఉద్యమానికి అనుకూలంగా ఉన్నట్లు పార్టీకి

సంకేతాలు పంపారు. దాంతో మూడు ప్రాంతాల్లో సిపిఐ పార్టి నుండి తెలంగాణాపై ఎలాంటి అడ్డంకులు రావడం లేదు. దాంతో జాతీయ కార్యవర్గ సమావేశాల్లో తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించుకునేలా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. గతంలో చిన్న రాష్ట్రాలైన జార్ఖండ్, ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు సిపిఐ పార్టీ ఆమోదం పొందింది. ఇదే పద్ధతుల్లో తెలంగాణాకు ఆమోదం తెలుపాలన్నది బర్దన్ ఆలోచన. దీనివల్ల సిద్ధాంతపరమైన వైరుధ్యాలున్నప్పటికీ పార్టీలో ఉన్న సమైక్య వాదులను సంతృప్తి పర్చగలమన్న ఆలోచనలో ఉన్నారు.

సిపిఎం ఆలోచన ఏమిటో

జాతీయ నాయకత్వం ఆదేశాలకు అనుగుణంగా సిపిఎం పార్టీ రాష్ట్ర నాయకత్వం నడుచుకుంటుంది. తెలంగాణా వాదం ఉధృతమయ్యే కొద్దీ పార్టీలో తెలంగాణాకు అనుకూలంగా వ్యవహరించాలని చర్చను లేవనెత్తారు. దీనికి మార్క్సిజం .. లెనినిజం సిద్ధాంతం ప్రకారం వేర్పాటు వాదాన్ని సమర్ధించ కూడదన్న అభిప్రాయాన్ని పార్టీ అధినాయకత్వం వెల్లడించింది. సిద్ధాంతాల మాటపక్కన పెడితే, అంతర్లీనంగా వేర్పాటువాద భావన సిపిఎం పార్టీకి పెద్ద ముప్పు వచ్చే ప్రమాదముంది. అందుకే దీన్ని అంగీకరించడం లేదన్నది స్పష్టమవుతుంది.

పశ్చిమ బెంగాల్‌లో మూడు చిన్న రాష్ట్రాలు చేయాలన్న డిమాండ్ వస్తుంది. ఈ డిమాండ్లు వస్తున్న రాష్ట్రాల్లో సిపిఎం పార్టీ అంత బలంగా లేదు. ఇక్కడ తృణమూల్ కాంగ్రెస్ ప్రభావం చాలా బలంగా ఉంది. పైగా నందిగ్రామ్ వ్యవహారంపై సిపిఎం పార్టీ ప్రతిష్ట చాలా దిగజారింది. తృణమూల్ ప్రతిష్ట పెరిగింది. ఈ నేపథ్యంలో ఇక్కడ నుండి వస్తున్న చిన్న రాష్ట్రాల డిమాండ్‌ను నెమ్మది నెమ్మదిగా సిపిఎం పార్టీ అణచివేస్తూ వస్తోంది. అందుకే సమైక్యవాదాన్ని ఆలపిస్తూ వచ్చింది. నిజానికి సిపిఎం తెలంగాణాకు మద్ధతు ఇస్తే పశ్చిమబెంగాల్ మూడు ముక్కలు కాక తప్పదు. అలా జరిగితే అక్కడ సిపిఎం అస్తిత్వానికే ముప్పు ఏర్పడే ప్రమాదముంది. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని సమైక్యమే ముద్దు అని చెప్తూ వస్తోంది. ఇది నాణానికి ఒక పార్శ్వమైతే మరో వైపు రాష్ట్ర వ్యవహారానికి వస్తే పార్టీలో ఆంధ్రాప్రాంత నాయకులదే ఆధిపత్యం. వారు మొదటి నుండి సమైక్య వాదానికి బద్ధులు. తెలంగాణా ప్రాంతంలోనే సిపిఎం

పార్టీకి గట్టి పునాదులున్నాయి. ఖమ్మం, నల్లగొండ జిల్లాల్లో ఈ పార్టీకి గట్టిపట్టుంది. తెలంగాణా ఏర్పడితే ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో సిపిఎం పార్టీకి నూకలు చెల్లినట్లేనన్న భావన వారిని వెన్నాడుతూ ఉంది. ఆంధ్రా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో సిపిఎం పార్టీ నామమాత్రంగానే ఉంది. సొంతంగా పోటీ చేసి, గెలిచే దమ్ము ఈ పార్టీకి లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ తోడ్పాటుతోనే గత ఎన్నికల్లో సిపిఎం గెలవగలిగింది. అంతకుముందు టిడిపి మద్దతుతో ఏడు సీట్లను గెలుచుకోగలిగింది. స్వతంగా బలంలేని సిపిఎం - బలం ఉన్న తెలంగాణాను వదులుకుంటే తమకు గడ్డు రోజులేనని ఆంధ్రా ప్రాంత నాయకులు బెంగపడుతున్నారు. అందుకే తెలంగాణాకు మార్క్సిజానికి లెనినిజానికి లంకె పెడుతున్నారని సిపిఎంలోని తెలంగాణ వాదుల ఆరోపణ.

ఆది నుండి సిపిఐ-సిపిఎం మధ్య వైరుధ్యాలే

విభక్త కమ్యూనిస్టులు ఎన్టీఆర్ నేషనల్ ఫ్రంట్ పెట్టే వరకూ కయ్యాలాడుకునేవారు. ఇప్పటికీ తెలంగాణ ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా నల్లగొండ, ఖమ్మం జిల్లాల్లో ఏ గ్రామానికి వెళ్లినా సిపిఎం గూండాల చేతుల్లో హత్యకు గురైన సిపిఐ నాయకుడు అమర్ రహే అనో సిపిఐ గూండాల చేతుల్లో హత్యకు గురైన సిపిఎం నాయకుడు అమర్‌రహే అనే స్మారక స్థూపాలుంటాయి. 80వ దశకాల్లో సిపిఎం -సిపిఐ పార్టీల మధ్య యుద్ధ వాతావరణం ఉండేది. ఈ గొడవల్లో ప్రాణాలు కోల్పోయినవారు, ఆస్తులను కోల్పోయిన వారున్నారు. స్నేహితులు, రక్తసంబంధీకులు అని చూడకుండా పార్టీల కోసం ఘర్షణలు పడి, హత్యలకు పాల్పడ్డ సందర్భాలున్నాయి. ఈ రెండు పార్టీల వల్ల గ్రామాలు భయంతో వణికిపోయేవి. ఎన్టీఆర్ రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన తర్వాత తెలంగాణా ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా ఈ రెండు జిల్లాల్లో సిపిఎం, సిపిఐ పార్టీలను కలుపుకుంటే తనకు తిరుగే లేదని భావించిన ఎన్టీఆర్, నేషనల్ ఫ్రంట్ పేరిట ఏర్పాటు చేసిన వేదికలోకి సిపిఎం-సిపిఐ పార్టీలను ఆహ్వానించారు. అప్పటిదాకా కాంగ్రెస్ గూటిలో ఉన్న సిపిఐ కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఇందిరమ్మ నియంతృత్వ వైఖరికి విసిగిపోయి ఎన్డీఎ పంచన చేరారు. ఎన్డీఎ పంచన కమ్యూనిస్టులు చేరినా మాస్కోలోని క్రెమ్లిన్ భవనం ఆదేశాల ప్రకారమే కాంగ్రెస్ పార్టీకి అంతర్లీనంగా మద్ధతు ఇస్తూ వచ్చారు. ఆ తర్వాత గోర్బచేవ్ గ్లాస్‌నోస్త్, పెరిస్త్రోయికా ఆర్థిక సంస్కరణ తర్వాత సిపిఐ పార్టీపై అజమాయిషీ కరువైంది. అప్పటి నుండి భారత కమ్యూనిస్టు

పార్టీ స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తూ వచ్చింది. కాంగ్రెస్ దాదాగిరిని భరించలేక చాలా రోజులు దూరం దూరంగానే ఉంది. ఆ తర్వాత బిజెపి పెరిగి పోతుండటం, ఇదే సమయంలో కాంగ్రెస్ బలం తగ్గిపోతుండటంతో అప్పుడు తిరిగి కాంగ్రెస్ పంచన వామపక్షాలు చేరాయి. తెలంగాణాలో వామపక్షాలు కలిసి ఉన్నా అంతర్గతంగా ఉన్న హత్యారాజకీయాలను పార్టీ కార్యకర్తలు మరిచి పోలేదు. ఇప్పటికీ కలహించుకుంటూనే ఉంటున్నారు. అదే వైరుధ్యం ఇప్పుడు 'తెలంగాణా' అంశంపై వచ్చింది.

'ప్రజాతంత్ర' జనవరి 27 –ఫిబ్రవరి 02, 2008

భాషా ప్రయుక్తమా, ఆధిపత్య వాదమా?

గుంటకండ్ల జగదీశ్వర్ రెడ్డి

'తెలంగాణపై ప్రజాభిప్రాయాన్ని గమనించి అర్థంచేసుకుంటాం. అయితే అంగీకరించాల్సిన అవసరంలేదు' – ఇది సిపిఎం కార్యదర్శి బివి రాఘవులు చేసిన వ్యాఖ్య. సి.పి.ఎం. రాఘవులు సొంతకంపెనీ అయితే ఎవరూ మాట్లాడవలసిన పని లేదు. కానీ అది ఒక రాజకీయ పార్టీ. ప్రత్యేకించి పీడితుల పక్షాన, బాధితుల పక్షాన ముందుండి పోరాడతామని అతి ఎక్కువగా మాట్లాడే పార్టీ. తెలంగాణ సమస్య మూడున్నర కోట్ల మంది బాధితుల సమస్య. అసలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవించం అని స్పష్టంగా చెప్పేవాళ్లను, ప్రజాభిప్రాయాన్ని కాలరాసేవాళ్లను కమ్యూనిస్టులనవచ్చా? ప్రజాభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా నడిచినందుకే కదా రాచరిక, భూస్వామ్య వ్యవస్థ నేలకూలిపోయింది! ప్రజాభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా నడిచే వాళ్లనే కదా మనం నియంతలు అనేది! సిపిఐ, సిపిఎంలు ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా వ్యవహరిస్తున్నాయా? ఆ పార్టీలకు ప్రజాస్వామ్యంపై నమ్మకం ఉందా? సిపిఎం తమ పార్టీ కార్యక్రమంలో జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవం వస్తే ఏం చేయబోతున్నదీ ఇలా రాసుకుంది. ప్రజలు సర్వాధికారులు. రాజ్యాధికార విభాగాలన్నీ ప్రజలకు జవాబుదారీగా ఉండాలి. వయోజన ఓటు హక్కు ప్రాతిపదికగా ఎన్నుకున్న ప్రజాప్రతినిధులు సర్వం సహా రాజ్యాధికారం చెలాయిస్తారు. దామాషా ప్రాతిపదికన ప్రజా ప్రాతినిధ్యం కల్పించడం జరుగుతుంది. ప్రజలు కోరుకున్నప్పుడు ప్రజా ప్రతినిధులను వెనుకకు పిలిచే అధికారమూ ఉంటుంది. సిపిఐ కూడా దామాషా పద్ధతిలోనే ప్రజాప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని కోరుతోంది. కానీ ఇప్పుడు జరుగుతున్నది ఏమిటి? ప్రజల సర్వాధికారాన్ని సిపిఎం ఒప్పు కుంటుందా? చట్టసభల్లో దామాషా ప్రాతినిధ్యం సంగతి దేవుడెరుగు, పార్టీ వేదికల్లో దామాషా ప్రాతిపదికన ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తున్నాయా? వివిధ అంశాలపై ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో పార్టీలో చర్చ జరుపుతున్నాయా? సర్వాధికారం సంగతి తర్వాత, అసలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని అంగీకరించాల్సిన పనిలేదని పార్టీ నాయకులు బాహాటంగానే చెబుతున్నారు. పోనీ పార్టీ సభ్యుల అభిప్రాయం చెల్లుబాటవుతుందా? ప్రజాస్వామ్య బద్దంగా పనిచేసే ఏ పార్టీ లోనయినా మెజారిటీ సభ్యుల అభిప్రాయాలు పార్టీ నిర్ణయాలుగా మారతాయి. కానీ రాష్ట్రంలోని కమ్యూనిస్టు పార్టీలో మెజారిటీ సభ్యత్వానికి, నిర్ణయాలకు సంబంధం ఉండదు. ఎందుకంటే ఆ

పార్టీల విధాన నిర్ణాయక వేదికలకు అసలు సభ్యత్వానికీ సంబంధం ఉండదు. మెజారిటీ సభ్యత్వం ఒక చోట ఉంటుంది. నాయకత్వం అంతా మరోచోట ఉంటుంది. ఇటువంటి అపసవ్య పరిస్థితే ఒక ప్రాంతంపై మరో ప్రాంతం ఆధిపత్యానికి దారితీస్తుంది. భావపరమైన దోపిడీ యథేచ్ఛగా కొనసాగడానికి కూడా కారణం ఈ పెత్తందారీతనమే. ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవించబోమని చెప్పే ధైర్యం ఇచ్చిందీ ఈ అధిపత్యమే.

కమ్యూనిస్టు పార్టీల్లో అధికారం పై నుంచి కిందకు ప్రసరిస్తూ ఉంటుంది. ఫలానా అంశంపై మాట్లాడకూడదని రాష్ట్ర నాయకత్వం శాసిస్తే, ఆ అంశాన్ని ఎక్కడా చర్చలో పెట్టరు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల తీర్మానం అటువంటిదే. రాష్ట్ర నాయకత్వం ఏది అనుకుంటే అదే చెల్లుబాటు అవుతూ ఉంటుంది. సిపిఐ ఇలాగే చాలాకాలం తెలంగాణ ప్రాంత సిపిఐ నాయకులను, పార్టీ సభ్యులను కట్టిపడేసింది. జిల్లా కమిటీల్లో చర్చలు, తీర్మానాలు చేయకుండా కట్టడి చేసింది. కానీ అది బడబానలమై బద్దలయ్యే పరిస్థితి వచ్చే సరికి కోస్తా నాయకుల్లో కూడా కొందరిని ఒప్పించి, అనుకూల తీర్మానం చేయకతప్పింది కాదు. బహుశా మెజారిటీ సభ్యుల అభిమతాన్ని గౌరవించి సిపిఐ తీసుకున్న మొదటి నిర్ణయం ఇదే అయి ఉండవచ్చు. అందుకే ఇంతకాలం రాష్ట్ర పార్టీని గుప్పిట పెట్టుకున్న ఒక ప్రాంత నాయకత్వం, ఇప్పుడు తమ పట్టు జారిపోయే సరికి గగ్గోలు పెడుతున్నది. సమైక్యాంధ్ర బోగీని లేవనెత్తి వితర్కానికి దిగుతున్నది. ఇంతకాలం పార్టీని తమ సొంత కంపెనీలాగా నడుపుకున్న వర్గం ఇప్పుడు చేజారిపోతున్నదే అని ఆవేదన చెందుతోంది.

సిపిఎం. సిపిఐలలో ప్రాంతీయాధిపత్యం ఎలా కొనసాగుతున్నదో ఒక్కసారి ఆ పార్టీల నిర్మాణ స్వరూపాన్ని చూస్తే అర్థమవుతుంది. సిపిఎంలో పార్టీ సభ్యత్వం ఎమ్మెల్యేలు, ఎన్నికల్లో వచ్చిన ఓట్లు, జడ్‌పిటిసీలు, ఎంపిటీసీలు తెలంగాణలో 58 నుంచి 85 శాతం వరకు ఉండగా, కోస్తా – రాయలసీమల్లో కేవలం 14 నుంచి 41 శాతం మాత్రమే ఉన్నారు. పార్టీలో విధాన నిర్ణయాలు చేసే కీలకమైన రాష్ట్ర కమిటీ, కార్యదర్శి వర్గం, కేంద్ర కమిటీల్లో మాత్రం కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల సిపిఎం నాయకులకు 60 నుంచి 70 శాతం ప్రాతినిధ్యం లభించగా, తెలంగాణ సిపిఎం నాయకులకు లభించిన ప్రాతినిధ్యం 30 నుంచి 40 శాతం మాత్రమే కేంద్ర కమిటీలో ఆరుగురు సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించగా అందులో నలుగురు కోస్తా జిల్లాల నుంచే ఉన్నారు. చివరకు జాతీయ మహాసభలకు వెళ్లే ప్రతినిధి వర్గంలో కూడా తెలంగాణ సిపిఎంకు లబించిన ప్రాతనిధ్యం 29.5 శాతం మాత్రమే. కోస్తా, రాయలసీమ నుంచి 70.5 శాతం మంది ప్రతినిధులు జాతీయ మహాసభలకు హాజరు

కాబోతున్నారు. సాధారణంగా పార్టీ సభ్యత్వం ప్రాతిపదికగా మహాసభలకు ప్రతినిధులను ఎంపిక చేస్తారు. సిపింలో మాత్రం ఆ పప్పులేమీ ఉడకవు. ఆధిపత్య శక్తులు ఎలా కోరుకుంటే అలా జరుగుతుంది. పార్టీలోనే పరిస్థితి ఇలాఉన్నప్పుడు దామాషా పద్దతి గురించి, సమానత్వం గురించి ఎంత మాట్లాడి ప్రయోజనం ఏముంది? తెలంగాన విషయంలో ఆ పార్టీ వైఖరి మారే ప్రసక్తి ఎక్కడిది? సిపిఎంలో ఇప్పటి వరకు తెలంగాణ నుంచి ఒక్కరు కూడా రాష్ట్ర కార్యదర్శిగా బాధ్యతలు నిర్వహించలేదు. తెలంగాణ నుంచి ఒక్కరు కూడా పొలిట్‌బ్యూరో స్థాయికి ఎదగలేదు. సిపిఎంలో తెలంగాణ నుంచి ఎదిగి వచ్చిన సీనియర్ నాయకులు ఓంకార్, భీమిరెడ్డి నర్సింహారెడ్డి, విక్రం కుమార్‌లు వంటి వారంతా ఎవరి కుట్రలవల్ల ఆ పార్టీకి దూరమయ్యారో ఒక్కసారి తెలంగాణ ప్రజలు ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ విషయంలో మాట్లాడినందుకే గదా ఇటీవల మహాసభల సందర్భంగా రాంచందర్ వంటి రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులను బయటికి పంపించింది. ఉద్యమం ఉన్నచోట, సభ్యత్వం ఉన్నచోట నాయకులు ఎందుకు ఎదగడం లేదో, ఒక వేళ ఎదిగినా వారు స్వేచ్ఛగా ఎందుకు ఆలోచించలేకపోతున్నారో పరిశీలించవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది.

సిపిఎం బలం ఏ ప్రాంతంలో ఎంత?

	మొత్తం సభ్యులు	తెలంగాణ(%)	ఆంధ్ర, సీమ(%)
పార్టీ సభ్యత్వం	68684	40060(58.3)	28624(41.6)
ఎమ్మెల్యేలు	9	6(66.3)	3(33.3)
2004 ఓట్లు	704121	465666(66.1)	238255(33.9)
జడ్‌పిటీసీలు	27	23(85.1)	4(14.8)
ఎంపీటీసీలు	332	228(68.6)	104(31.4)
ఎంపిపిలు	14	11(78.6)	3(21.4)

సిపిఎం నాయకత్వం ఏ ప్రాంతంలో ఎంత?

	మొత్తం సభ్యులు	తెలంగాణ(%)	ఆంధ్ర, సీమ(%)
కార్యదర్శి వర్గం	14	5(35.7)	9(64.2)
రాష్ట్ర కమిటీ	80	33(41.2)	47(58.8)
కేంద్ర కమిటీ			
సభ్యులు	6	2(33.3)	4(66.3)
ప్రతినిధులు	44	13(29.5)	31(70.5)
కంట్రోల్ కమిషన్	3	1(33.3)	2(66.6)

సిపిఐ బలం ఏ ప్రాంతంలో ఎంత?

	మొత్తం సభ్యులు	తెలంగాణ(%)	ఆంధ్ర, సీమ(%)
పార్టీ సభ్యత్వం	104863	61609(58.7)	43254(41.3)
ఎమ్మెల్మేలు	6	4(66.6)	2(33.3)
2004 ఓట్లు	572361	348442(60.8)	223919(39.2)
జడ్పిటిసీలు	15	10(66.6)	5(33.3)
ఎంపీపీలు	15	9(60.0)	6(40.0)
ఎంపీటీసీలు	263	175(66.6)	88(33.4)

సిపిఐ నాయకత్వం ఏ ప్రాంతంలో ఎంత?

	మొత్తం సభ్యులు	తెలంగాణ(%)	ఆంధ్ర, సీమ(%)
కార్యవర్గం	8	3(37.5)	5(62.5)
కార్యవర్గం	35	17(48.5)	18(51.5)
రాష్ట్ర కౌన్సిల్	125	63(50.4)	62(49.6)
రాష్ట్ర నుంచి కేంద్ర కౌన్సిల్ సభ్యులు	41	17(36.5)	24(63.5)
కంట్రోల్ కమిషన్	9	4(44.4)	5(55.6)

సిపిఐ తెలంగాణ విషయంలో కొంత ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా వ్యవహరించినప్పటికీ, ఆ పార్టీలో కూడా ఇటు వంటి ప్రాంతీయాధిపత్యమే కొనసాగుతోంది. పట్టుమని 1300 మంది సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యం వహించే నాయకుడు 13000 మంది సభ్యులు గల మరో జిల్లా అభిప్రాయాన్ని వీటో చేసే ప్రయత్నం చేస్తుంటాడు. సిపిఐలోని తెలంగాణ వ్యతిరేకులు కోస్తా జిల్లాల శాఖలను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కార్యవర్గంలో మెజారిటీని ఆశ్రయించడానికి కారణం మళ్లీ సిపిఐలో నెలకొన్న అసమానతలే. సిపిఐ సభ్యత్వం, ఎమ్మెల్యేలు, ఓట్లు, జడ్సిటిసిలు, ఎంపిటీసీల్లో 58 నుంచి 66 శాతం ప్రాతినిధ్యం తెలంగాణలోనే ఉంది. కానీ రాష్ట్ర కార్యదర్శి వర్గం, కార్యవర్గం, రాష్ట్రసమితిల్లో మాత్రం తెలంగాణ ప్రాతినిధ్యం 50 శాతానికి మించలేదు. కేవలం 41 శాతం సభ్యత్వం కలిగిన కోస్తా రాయలసీమలకు కీలకమైన ఈ కమిటీల్లో 50 నుంచి 62 శాతం ప్రాతనిధ్యం ఉంది. ఈ బలం

చూసుకునే మెజారిటీ తీర్మానం కోసం ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. కానీ ఆ పార్టీ కోస్తా నాయకుల్లో కూడా కొంత మంది నాయకులు తెలంగాణ సమస్య పదే పదే పునరావృతం కావడంలోని హేతుబద్ధతను చూశారు. సమర్థించారు. అందువల్ల ఈ రోజు సిపిఐ తెలంగాణపై ఒక స్పష్టమైన నిర్ణయానికి రాగలిగింది. సిపిఐ మొదటిసారిగా ఒక ప్రజాస్వామిక ఉద్యమాన్ని అర్థం చేసుకుని నిర్ణయం తీసుకోగలిగింది.

సిపిఐ, సిపిఎం నాయకులు తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయాలను అంగీకరిస్తారు. తెలంగాణకు ప్రత్యేక ప్యాకేజీలు ప్రకటించాలని దశాబ్దకాలంగా డిమాండు చేస్తారు. అవి నెరవేరకపోయినా పర్వాలేదు. తెలంగాణకు ఏమీ ఒరగక పోయినా పర్వాలేదు. కానీ ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండును మాత్రం అంగీకరించరు. అందుకు వేరే కారణం ఏదీ లేదు. ఆ పార్టీ నాయకత్వాల్లో పాతుకుపోయిన ప్రాంతీయాధిపత్యమే. ప్రాంతీయాధిపత్యం ప్రభుత్వాలు, సంస్థలు, వ్యవస్థల్లోనే కాదు పార్టీలలోనూ యథేచ్ఛగా కొనసాగుతున్నదనడానికి ఇంతకంటే రుజువేమి కావాలి. తెలంగాణ పోతే తాము పెత్తనం చెలాయించడానికేమీ ఉండదన్న భయమే వారిని భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల వాదానికి కట్టిపడేస్తున్నది. నిజానికి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినా అది భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రమే అవుతుంది తప్ప బహుబాషా రాష్ట్రం కాదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీలలో సభ్యత్వం ప్రకారం 610 జీవో అమలు చేస్తే, ఆంధ్ర నాయకత్వ పెత్తనం నుంచి విముక్తి చెంది తెలంగాణ అనుకూల తీర్మానాలు వాటంతట అవే వస్తాయి.

ఆంధ్రజ్యోతి, ఫిబ్రవరి 2008

తెలంగాణ గొంతెత్తితే 'కొడవళ్ళ'తో 'కోస్తా' మంటుండ్రు

సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్

తెలుగు సీమలో ఆరున్నర దశాబ్దాలుగా కమ్యూనిస్టాంధ్రులకు జీవం పోస్తున్న తెలంగాణతో వారెన్నడూ మమేకం కాలేదు. సంపద్వంతమైన తెలంగాణది ఆనాది నుంచీ బానిస బతుకనే భావిస్తుండ్రు. తరాలుగా తమకు తాము ఉద్ధారకులుగా, త్యాగమూర్తులుగా ప్రచారం చేసుకుంటుండ్రు. తెలంగాణ తల్లి బిడ్డలు, ఈ గడ్డ నుంచి ఆత్మగౌరవం కోసం, స్వయం పాలన కోసం, నీళ్ళు, నిధులు, నియామాకాల కోసం నినదించిన ప్రతిసారీ వాళ్లు కొడవళ్ళతో సిద్ధమైతుండ్రు, 'కోస్తా' మంటుండ్రు.

తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాట కాలం నుంచీ ప్రస్తుత ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం వరకు కమ్యూనిస్టాంధ్రులు ఈ ప్రాంతానికి చేసిందేమీ లేదు. ఏమైనా మేలు జరిగిందంటే తెలంగాన కోసం సర్వస్వం ధారబోసిన స్వార్థ త్యాగులైన ఈ భూమి పుత్రుల మూలంగానే. ఈ భూమి పుత్రుల వారసులతో బాటుగా కుల, మత, వర్గ, వర్ణ, లింగ భేదాల్లేకుండా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న తెలంగాణ ప్రజల స్వప్నం ప్రత్యేక తెలంగాణ. ప్రజాస్వామిక ప్రత్యేక తెలంగాణ ఆకాంక్షను 'సెంటిమెంటు'గా చెబుతూ ఎక్కిరిస్తుండ్రు. తెలంగాణ ప్రజల డిమాండ్‌ని ఎగతాళి చేస్తూ బాబ్రిమసీదు విధ్వంసం, హిట్లర్‌పై అభిమానంతో పోలుస్తుండ్రు. తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతి. సాహిత్యం, సమాజానికి కమ్యూనిస్టాంధ్రుల చేతిలో జరిగిన అన్యాయం రాసుకుంటూ పోతే వేల 'కమ్మ'లు సరిపోవు. అలిఖిత పథకం ప్రకారం కమ్యూనిస్టాంధ్రులు తెలంగాణకు చేసిన మోసం, దగా, దోపిడి, కుట్ర, వివక్ష, విస్మరణ తలుసుకుంటే సాలు కడుపు మసుల్తది. కండ్లల్ల నీళ్లొస్తయి. ఇప్పుడిదే కర్తవ్యం బోధిస్తుంది.

భూమి కోసం, భుక్తి కోసం దోపిడికి వ్యతిరేకంగా ఈ గడ్డ మీద సాయుధ పోరాటం సాగింది. నాలుగు వేల మంది తెలంగాణ బిడ్డలు తమ నిండు యవ్వనంలో అమరులైండ్రు. ఈ పోరాటం ఆంధ్రమహాసభ ఆధ్వర్యంలో ఆరంభమయింది. ఆ తర్వాత హైదరాబాద్ (తెలంగాణ) కమ్యూనిస్టు పార్టీ నేతృత్వంలో ఉద్యమమై

ఊపందుకుంది. వాస్తవమిలా ఉంటే పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య " ఈ పోరాటంలో వీర తెలంగానా రైతాంగమూ, ఈ రైతాంగ ప్రజల తిరుగుబాటుకు నాయకత్వం వహించే బాధ్యతను స్వీకరించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ విశాలాంధ్ర శాఖ అనుపమ త్యాగాలు చేశాయి". అని వీర తెలంగాణా విప్లవ పోరాటం – గుణపాఠాలు పుస్తకంలో పూర్తిగా అవాస్తవాలను రికార్డు చేసింద్రు. నిజానికి సాయుధ పోరాట సమయంలో విశాలాంధ్ర భావనే లేదు. తెలంగాణ ప్రజల త్యాగాలు తమవిగా చెప్పుకో చూడడమంటే ఇత్తేసి పొత్తుకూడి పంటంతా నాదేననే కమ్యూనిస్టాంధ్రుల లౌక్య వాదన, దబాయింపుగా భావించాలి. తెలంగాణకు కమ్యూనిస్టుల మోసం ఇయ్యాల్టిది కాదు. సాయుధ పోరాటం కాలంలోనే అది షురువైంది. సాయుధ పోరాటాన్ని మధ్యల ఆపి సంపి బొందవెట్టింద్రు. పార్టీకి పునాదులేసినోళ్లని సమాధి చేసింద్రు. బద్దం ఎల్లారెడ్డి, సర్వదేవభట్ల రామనాథం, ఆళ్వారుస్వామి, దొడ్డి కొమురయ్యలు మచ్చుకు కొందరు. సాయుధ పోరాటంలో అసువులు బాసిన తొలి అమరుడు దొడ్డి కొమురయ్య. రాష్ట్రమంతటా ఆయన విగ్రహాలు పెట్టి, ఆయన త్యాగానికి నివాళి అర్పించాలి. కొమురయ్య విగ్రహాన్ని వరంగల్ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయాలని 1946 లోనే అక్కడి కురుమ సంఘం డిమాండ్ చేసింది. ఉద్యమాలు చేసింది. తమకై తాము చేయాల్సిన పనిని కుల సంఘాలు డిమాండ్ చేసిన తర్వాత కూడా ఒక్క వరంగల్ జిల్లాలో తప్ప ఎక్కడా కార్యరూపం దాల్చకపోవడం శోచనీయం. సుందరయ్య విగ్రహాలు ఎన్ని బెట్టింద్రు?.

సాయుధ పోరాటం గురించి ఉద్గ్రంథాలు రాసిన కమ్యూనిస్టు నేతలు, మేధావులు ఈ ఉద్యమం మధ్యలో జరిగిన హైదరాబాద్‌పై పోలీసు చర్యను విస్మరించారు. దాంట్లో తమ పాత్రను రికార్డు చేయలేదు. ఈ 'పోలీసు యాక్షన్' లో కొన్ని వేల మంది అమాయక ప్రజలు ఊచకోతకు గురయ్యారు. ఈ విషయాన్ని స్వీయ చరిత్రలు, జీవిత చరిత్రలు డజన్ల కొద్ది ప్రకటించిన కమ్యూనిస్టునాయకులు ఎక్కడా ఎందుకు రాయలేదో జవాబు చెప్పాలి. నిజాంపై ఉన్న వ్యతిరేకత ముస్లిం ప్రజానీకంపై కూడా కొనసాగిందనడానికి ఇంతకన్నా నిదర్శనాలవసరమా? పోరాట విరమణ తర్వాత నెహ్రూతో కమ్యూనిస్టులు కుమ్మక్కు కావడం మూలంగానే ఈ చీకటి కోణం వెలుగు చూడలేదని లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య తెలంగాణ వాదులు భావిస్తుంద్రు. పీడనకు గురైన ముస్లిం ప్రజల మనోభావాలను ఏ విధంగానైతే విస్మరించిందో తెలంగాణ మహిళల పట్ల కూడా కమ్యూనిస్టులు అదే విధంగా వ్యవహరించారు.

మహిళల్లో కేవలం ఒక్క శాతం కూడా అక్షరాస్యులు లేని కాలంలో తెలంగాణ స్త్రీలు ప్రపంచ రాజకీయాలను ఆకలింపు చేసుకొని తమ తోటివారి అభ్యున్నతికి పాటు పడ్డారు. 1935లో సిరిసిల్లలో జరిగిన ఆంధ్రమహాసభల్లో మహిళా సమావేశాలకు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలిగా వ్యవహరించిన జోగినేపల్లి రాధాభాయి లెనిన్ ఆలోచన విధానాన్ని, ఆయన సూక్తులను తన ప్రసంగంలో ప్రస్తావిస్తూ, రష్యా, టర్కీ లాంటి దేశాల్లో జరుగుతున్న పోరాటాల స్ఫూర్తితో ముందుకు సాగాల్సిన అవసరాన్ని బోధించింది. లెనిన్ ఆలోచనా విధానంతో మన దేశంలో కూడా మహిళలు రాజకీయాల్లో పాలుపంచుకోవాలని, సమాన హక్కుల కోసం పోరాడాలని ఆవిడ తన ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. ఈ విషయం గురించి, ఆమె ప్రతిభ గురించి కమ్యూనిస్టులు పట్టించుకోలేదు. అలాగే ఉదార వాదులే అంతో ఇంతో తెలంగాణలో మహిళాభ్యున్నతికి పాటుపడ్డారని ఆంధ్రమహాసభ సమావేశాలు పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. 1930–1943 మధ్యన జరిగిన ఆంధ్రమహాసభ పది సమావేశాల్లోనూ విడిగా మహిళా సమావేశాలు, తీర్మానాలు, చర్చలు జరిగాయి. సనాతన వాదులు ఎన్ని అడ్డంకులు కలిగించినా ధైర్యంగా ఎదుర్కొన్నారు. అయితే 1944లో ఆంధ్రమహాసభ పగ్గాలు కమ్యూనిస్టుల చేతికి వచ్చాయి. ఆనాటి నుంచి మహిళా సమావేశాలు రద్దయ్యాయి. దీన్ని బట్టి మహిళలకు వారిచ్చిన ప్రాధాన్యత అర్థమవుతుంది. మహిళల విషయంలోనే గాకుండా సాహిత్య కళారంగాల్లో కూడా ఇదే వివక్షను కమ్యూనిస్టులు కొనసాగించారు.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని పాటల రూపంలో ప్రజల మధ్యకు తీసుకెళ్ళింది పాటగాళ్లు, కళాకారులు. ఈ ఉద్యమంలో వాసిరెడ్డి భాస్కరరావు, సుంకర సత్యనారాయణ సృష్టించిన సాహిత్యాన్ని ఏమాత్రం తక్కువ జేయాల్సిన అవసరం లేదు. వ్యక్తులుగా, సాహితీ వేత్తలుగా వారికి దక్కిన గౌరవం, కీర్తి, ప్రచురణలకు నోచుకున్న వారి సాహిత్యం చాలా గొప్పది. అయితే దాదాపు అంతే స్థాయిలో సాహితీ సృజన చేసిన దళితుడైన రాజారామ్ గురించి గానీ, బిసీ అయిన సుద్దాల హనుమంతు గురించి గానీ ఎందుకు పట్టించుకోలేదు. వారి సాహిత్యం, వ్యక్తిత్వం ఇప్పటికి అందరికి సమగ్రంగా తెలియక పోవడం ఈప్రాంతం కళలు, సాహితీ వేత్తల పట్ల మీ చిన్న చూపుకు కారణం కాదా? ఒక చేత్తో కలం మరో చేత్తో తుపాకి పట్టీ బండెన్క బండి కట్టి పాట రాసిన యాదగిరి గురించి ఎందుకు తెలియకుండా పోయింది. 1982 వరకు క్యాన్సర్‌తో పోరాడుతు బతికిన సుద్దాల హనుమంతుని ఎందుకు స్మరించలేదు.

ఇంకా కమ్యూనిస్టులు, వారి ప్రచురణ సంస్థలు విస్మరించిన కొన్ని వందలమంది పోరాట యోధులైన సాహితీవేత్తలున్నారు. వారందరిని సోయి తెచ్చుకున్న తెలంగాణ స్మరించుకుంటోంది. వారి మేధో సంపత్తిని ప్రజలకు పంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది.

1939నుంచి హైదరాబాద్ కేంద్రంగా వెలువడ్డ సాహిత్య మాస పత్రిక 'తెలుగు తల్లి' పత్రిక సంపాదకురాలు రాచమళ్ళ సత్యవతీదేవి. 1943లో అభ్యుదయ రచయితల సంఘం ఏర్పడింది. ఈ సంఘం తరపున పత్రిక స్థాపించడానికి ఆంధ్రప్రాంతంలో ఆంక్షలు విధించి అనుమతినివ్వకపోవడంతో 'తెలుగుతల్లి' ని అరసం పత్రికగా వెలువరించాలని నిర్ణయించారు. ఈ మేరకు కొమర్రాజు వినాయకరావు లాంటి వారు ఆ సంఘం తరపున పత్రిక నిర్వహణలో పాలుపంచుకున్నారు. తర్వాతి కాలంలో వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి, వెల్దుర్తి మాణిక్యరావు, ఆడివి బాపిరాజులు పత్రికను తీసుకొచ్చారు. వాస్తవాలు ఇలా ఉంటే తెలంగాణలో నిర్బంధం తప్ప ఏమీ లేదనే కమ్యూనిస్టాంధ్రులు తమ రచనల్లో చెబుతుంటారు.

ఆళ్వారు స్వామి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవాల్సిన అవసరముంది. అభ్యుదయ రచయితల సంఘం ఆరంభం నుంచి దాని కార్యకలాపాల్లో పాలుపంచుకున్నాడు. హైదరాబాదు అభ్యుదయ రచయితల సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసిండు. హైదరాబాద్ లో ఆ సంస్థకు ప్రాణం పోసిండు. ఈ విషయాలేవి అ రసం చరిత్రలో భాగం కాలేదు. ఆయన పోషించిన పాత్రకు సరియైన స్థానం ఇవ్వలేదు. అభ్యుదయ వాదిగా, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తగా, ఎనుకటి తెలంగాణ తరానికి అన్యాయాన్ని నిలదీయడం, ప్రశ్నించడం నేర్పించిన ఆళ్వారుని వారు విస్మరించారు. ఆళ్వారుస్వామి 'ప్రజల మనిషి' తొలి తెలంగాణ నవల అంటూ ప్రచారం చేస్తుండ్రు. 1905-06 ప్రాంతంలోనే నవలలు వెలువరించిన విషయాన్ని కాదని ప్రజల మనిషిని ప్రచారం చేయడంలో మీ గొప్పేం లేదు, అంతా మేమొచ్చాకే ఉద్ధరించాం అనే ధోరిణి. ఆళ్వారు నవలలు 'ప్రజల మనిషి', 'గంగు' లు పునర్ముద్రణ కోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి. ఇటీవల విశాలాంధ్ర వారు ప్రజలమనిషి ప్రచురించినప్పటికి ఆయన కథలు, వ్యాసాలు ఇంకా వెలుగు చూడలేదంటే దానికి కమ్యూనిస్టాంధ్రుల, ప్రచురణ సంస్థల వివక్ష దృష్టే కారణం. ఆంధ్రమహాసభ అధిపత్యం కమ్యూనిస్టుల చేతిలోకి వచ్చిన నాటినుంచే హైదరాబాద్‌ని తమ ప్రచురణ కేంద్రంగా ఎంచుకున్నారు. ఇందులో భాగంగా కమ్యూనిస్టులు హైదరాబాద్‌లో ప్రజాప్రచురణాలయం ఏర్పాటు చేసిండ్రు. ఈ సంస్థ

తరపున 1945 సెప్టెంబరులోనే 'ప్రజాశక్తి కథలు' పేరిట రెండు కథల సంకలనాలు ముద్రించారు. ఈ అభ్యుదయ కథా సంకలనాల్లో కొడవటిగంటి, చాగంటి, బొల్లిముంత, అవసరాల, సెట్టి ఈశ్వరరావు మొదలైన వారి రచనలతో 18 కథలు అచ్చయ్యాయి. దౌర్భాగ్యమేమంటే హైదరాబాద్ నుంచి వెలువడ్డ ఈ సంకలనాల్లో ఒక్క తెలంగాణ వాడి కథ కూడా అచ్చుకు నోచుకోలేదు. అప్పటికే వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి, అడ్లూరి అయోధ్యరామకవి, నెల్లూరి కేశవస్వామి, కె.ఎల్.నరసింహారావు, పొట్లపల్లి రామారావు తదితరులు తమ కథలు వెలువరించారు. వీరితో బాటుగా 1956 నాటికి సమైక్యవాదులుగా మారిన దాశరథి, కాళోజీ తరితరులను కూడా కమ్యూనిస్టులు భ్రమల్లో ఉంచారు. చివరికి కాళోజీ 1969లోనే ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం పోరాడాలని పిలుపిచ్చారు. దాశరథిని అన్యాయంగా అర్థాంతరంగా ఆస్థాన పదవి నుంచి ఎన్టీ రామారావు తొలగిస్తే వీళ్లు నోరు మెదపలేదు.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాట కాలంలో కమ్యూనిస్టులుగా ఉన్న అడ్లూరి అయోధ్యరామకవి, కవిరాజమూర్తి, కె.ఎల్. నరసింహారావులు వారి ఏకపక్ష ధోరణికి వ్యతిరేకంగా గళమెత్తి కాంగ్రెసు వాదులుగా మారారు. సాహిత్యంలో తమకంటూ ఒక స్థాయిని ఏర్పర్చుకున్న వీరికి కమ్యూనిస్టు ప్రచురణ సంస్థలు ఎన్నడూ పట్టించుకోలేదు. వీరి కథలు, నవలలకు తగిన గుర్తింపు రాలేదు. ఆవుల పిచ్చయ్య లాంటి కథకుడు, తుపాకి పట్టిన పోరాటయోధుడి గురించి వారికి తెలుసా? యాభై ఏళ్ల సంది కమ్యూనిస్టు సాహిత్యాన్ని వ్యాప్తిలోకి తీసుకొస్తున్న ప్రజాశక్తి, విశాలాంధ్ర సంస్థలు తెలంగాణ సృజనాత్మక రచనలకు ఇచ్చిన ప్రాతినిధ్యాన్ని గమనించినట్లయితే వివక్ష స్పష్టమౌతుంది. ఈ సంస్థల వివక్ష ధోరణికి విరుగుడుగా కవిరాజమూర్తిగా ప్రసిద్ధుడైన సర్వదేవభట్ల నరసింమమూర్తి తాను సృజించిన ఉర్దూ, తెలుగు రచనలను ఖమ్మంలో తాను నెలకొల్పిన ప్రజాసాహిత్య పరిషత్తు తరపున వెలువరించాడు. అంతే గాకుండా తెలంగాణలో ప్రత్యామ్నాయ ప్రచురణ రంగాన్ని ఎన్నో వ్యయప్రయాసల కోర్చి నిర్మించాడు. ఇది ఆయన స్వతంత్ర ధోరణికి , కమ్యూనిస్టు సంస్థలపై ధిక్కారానికి నిదర్శనం.

పార్టీ కోసం సర్వం త్యాగం చేసి ప్రజలే తమ ఆస్తిగా భావించిన తెలంగాణ నేతల చరిత్ర ఎక్కడా నిక్షిప్తం కాలేదు. వారి త్యాగాలకు గుర్తింపు లేకుండా పోయింది.

సాయుధ పోరాటంలో అమరుడైన అనభేరి ప్రభాకరరావు, రావి నారాయణరెడ్డితో పాటుగా పార్లమెంటుకు అంతే మెజారిటితో ఎన్నికైన సుంకం అచ్చాలు ఈనాడు తెలంగాణ ప్రజలందరికి తెలియదు. 1952 నుండి 1972 వరకు వరుసగా 20 ఏళ్ళు శాసనసభ్యుడిగా ఉన్న దళితుడు ఉప్పల మల్సూర్ చెప్పులు కుట్టుకుంటూ జీవనం సాగించాడు. కేవల్‌కిషన్‌ని మెదక్ జిల్లాలో ఇప్పటికి దేవుడిగా కొలుస్తారు. ఇంకెంతో మంది పోరాటయోధులు అనామకులుగా కన్ను మూశారు. వారి త్యాగాల చరిత్రకు కమ్యూనిస్టాంధ్రులు చెదలు పట్టించారు. ఇదీ వారి నిజాయితీ? తెలంగాణ త్యాగాల చరిత్రకు సమాధి కట్టి అక్కడే సుందరయ్య భవనం, చంద్ర రాజేశ్వరరావు, బసవపున్నయ్య కీర్తి సౌధాలు నిర్మించుకున్నారు.

1969లో తెలంగాణ ఉద్యోగులకు, ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతుందంటూ ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమం లేవదీస్తే దానికి వ్యతిరేకంగా కౌంటర్ ఉద్యమాన్ని నడిపిన చరిత్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీకుంది. 1972లో ముల్కీ రూల్స్ రాజ్యాంగబద్ధమే అంటూ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు అమలు కాకుండా జై ఆంధ్ర ఉద్యమం ముందుకొచ్చింది. ఈ ఉద్యమానికి పరోక్షంగా మద్దతిస్తూ నిబంధనలు రద్దయ్యేలా చర్యలు తీసుకున్నారు. 1985లో జారీ అయిన 610 జీవో ఇప్పటికి సక్రమంగా అమలు కాక పోయినా ఒక్కసారి కూడా ఆందోళన చేసిన జాడలేదు. పార్టీ నాయకత్వ స్థానానికి ఎన్నడూ తెలంగాణవాడు ఎదగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీల వారు తెలంగాణ పట్ల ప్రభుత్వ వివక్షను ఎందుకు నిలదీయరు. తెలంగాణ ప్రజలు తమ న్యాయమైన డిమాండ్‌ని సాధించుకునేందుకు విభిన్న మార్గాల ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తుండ్రు. ఇందుకోసం తమ భావాజాలాన్ని కూడా పక్కన బెట్టి ఐక్య ఉద్యమాలకు ఊపిరి పోస్తుండ్రు. ఇరవై యేండ్లు కలిసి ముందుకు సాగిన కమ్యూనిస్టులు 1964లో సిద్దాంతాల పేరిట రెండుగ చీలిండ్రు. ఆ తర్వాత ఆ చీలికలు ఆగలేదు. సిపిఐ, సిపిఎంలుగా విడిపోయిన ఈ పార్టీలు ప్రస్తుతం తెలుగు ప్రజలు సమైక్యంగా ఉండాలని ఉద్బోధ చేస్తుండ్రు. తమలో తమకు పొరపొచ్చాలు వస్తే విడిపోయి నగ్న స్వరూపాలు నడిబజార్లో బయటపెట్టుకుండ్రు. అదే తెలంగాణ ప్రజలు యాభై ఏండ్ల సంది నోటికాడి బుక్కందక తల్లడమల్లడమైతుండ్రు. మా బుక్కపై హక్కు గావాలని ఉద్యమిస్తే కౌంటర్‌గా భూపోరాటాలు చేస్తుండ్రు. తెలంగాణ డిమాండ్ బయటికి రాకుండా అణగ దొక్కుతుండ్రు. సమైక్య మైకంల ఉన్న సిపిఎం ఇప్పటికి తెలంగాణను

తీన్‌తెర్లు చేద్దామని చూస్తుందే తప్ప న్యాయం వైపు నిలబడ్డం లేదు. అందుకే తెలంగాణ ప్రజలు కేవలం వలస పాలకుల వల్లనే బాధపడుతుంటే ఈ ప్రాంత కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు దీనికి తోడు వలస నాయకత్వం దబాయింపుని అనుభవిస్తున్నారు.

లైబ్రరీలు స్థాపించి వాటి ద్వారా ప్రజల్లో చైతన్యాన్ని, ప్రశ్నించే తత్వాన్ని ప్రేరిపించడం తెలంగాణకు శతాబ్దాలుగా తెలిసిన విద్య. ఇందుకు శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయం, రాజరాజనరేంద్రాంధ్ర భాషానిలయం నిదర్శనం. 1930కి ముందు చదువొచ్చిన నలుగురు చైతన్యవంతులున్న ప్రతి తెలంగాణ పల్లెలో గ్రంథాలయముండేది. దాని తరపున చైతన్య కార్యక్రమాలుండేవి. ఈ వారసత్వాన్ని కొనసాగిస్తూ తెలంగాణకు చెందిన సాహితీవేత్తలు తమ గ్రంథాలను లైబ్రరీలకు విరాళంగా ఇవ్వడం ఆనవాయితి. ఇలా ఇచ్చిన గ్రంథాలతో హైదరాబాద్‌లో అభ్యుదయ రచయతల సంఘం, సుందరయ్య విజ్ఞానకేంద్రంలో గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటు చేశారు. అయితే వీటి స్థాపనలో చూపిన శ్రద్ధ నిర్వహణలో లేకపోవడం మూలంగా హిమాయత్‌నగర్‌లోని అరసం గ్రంథాలయంలోని విలువైన పుస్తకాలు 'ఫుట్‌పాత్' వ్యాపారస్తుల పరమయ్యాయి. లైబ్రరీ శిథిలమై మూతపడింది.

కమ్యూనిస్టుల అనుబంధ సంస్థలు కూడా తెలంగాణపై వివక్షనే కొనసాగిస్తున్నారు. సిపిఎం పొలిట్‌బ్యూరో సభ్యురాలు బృందాకారత్ బహుళ జాతి కంపెనీలకు మేలు చేసే ఉద్దేశ్యంతో స్వామిరామదాస్ ఆశ్రమ ఉత్పత్తులపై దుష్ప్రచారం చేసి ఖంగుతిన్నరు. తెలంగాణ సంస్కృతిని, ప్రజల మనోభావాల్ని దెబ్బతీసే విధంగా జన విజ్ఞాన వేదిక వ్యవహరిస్తోంది. తెలంగాణ ప్రజల మనోభావాలను కించపరుస్తూ బత్తిని సోదరుల చేపమందుపై చెవినిల్లు కట్లుకొని వ్యతిరేక ప్రచారం చేయడం అలవాటైంది. హైదరాబాద్ సుట్టు పక్కల, రంగారెడ్డి జిల్లాల భూములన్ని వేల కోట్ల రూపాయలకు అమ్ముకుంటుంటే అక్కడి ప్రజలు కనీస వైద్యసదుపాయాలు అందుబాటులో లేక మంత్రగాళ్లను ఆశ్రయిస్తుండ్రు. గ్రామంలో వైద్య సదుపాయాలుంటే ఈ దురవస్థే వారికి రాదు. వాస్తవమిట్లుంటే ఇక్కడి ప్రజలు మూఢాచారులని ప్రచారం చేస్తుండ్రు.

పొద్దున లేస్తే జాలు సమస్త రంగాల్లో తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఉద్యమకారులు, ఉద్యోగస్థులు ప్రజల ముందుకు తెస్తున్నా కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఎన్నడూ తమ ఎజెండాలో చేర్చుకోలేదు. తెలంగాణ ప్రజల్ని సెకండ్ గ్రేడ్ సిటిజన్స్‌గా చూస్తూ

వాళ్ల ఉద్యమాల పట్ల శత్రువైఖరి అవలంభిస్తుండ్రు. వర్తమానంలో జరుగుతున్న అన్యాయాల గురించి ప్రజలందరికి అవగతమే కాబట్టి చరిత్రలో ఏం జరిగింది. ఎలాంటి అన్యాయాలకు తెలంగాణ ప్రజలు బలయ్యారనేది ఈ వ్యాసంలో చర్చించడం జరిగింది. కమ్యూనిస్టాంధ్రులు తెలంగాణ భూమి పుత్రులు, తెలంగాణ వాదుల పట్ల శత్రు పూరిత వైఖరితో వ్యవహరిస్తు వారిని ఎగతాళి చేస్తూ ఎదగనీయడం లేదు. ఏండ్ల సంది భాషా రాష్ట్రాల సిద్దాంతానికి కట్టుబడి ఉన్నామని చెబుతున్న సిపిఎం ఎన్నడైనా తెలంగాన భాషను సినిమాల్లో కించపరిచేవిధంగా ఉపయోగిస్తున్నందుకు నిరసన వ్యక్తం చేసిన దాఖలాలు ఉన్నాయా? నిజాయితీగా వివక్ష, విస్మరణకు వ్యతిరేకంగా నినదించినా మద్దికాయల ఓంకార్, భీమిరెడ్డి, నరసింహారెడ్డి లాంటి వందలమందిని బహిష్కరించిన చరిత్ర మీది కాదా? నిజాలకు యిజాల ముసుగేసి తల్లి తెలంగాణ గోసను బిడ్డలకు తెలియకుండా అడ్డంగా నిలుసున్న కమ్యూనిస్టాంధ్రులు ఇకనైనా అడ్డు తొలగాలి. తెలంగాణలోని కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయాల్ని చెప్పుకునేందుకు, రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయి పార్టీ సమావేశాల్లో చర్చ చేసేందుకు నిజాయితీగా వీలు కల్పించాలి. ఇది పార్టీ క్యాడర్ కనీస ప్రజాస్వామిక హక్కు. కాని ఇటీవల కాలంలో ఈ హక్కుని కాలరాసిండ్రని ఆ పార్టీల నాయకులే బయటకొచ్చి చెప్పిన విషయం తెలిసిందే. ఇంత జేసినా, ఎంత మంది ఉద్యమించిన మా 'ప్రస్థానం' మాదే అని వాళ్లు చెప్పకుండానే ఆచరిస్తుండ్రు. ఇప్పుడు తెలంగాణ బిడ్డలు వాళ్ల ప్రస్థానంలో భాగం కాకుండా తమ 'తొవ్వ' తాము వెతుక్కోవాల్సిన అవసరముంది. తల్లి తెలంగాణ రుణం తీర్చుకునే తరుణం అసన్నమయింది. ఇన్నేళ్లుగా జరిగిన మోసానికి ఇకనైనా ఎదురు నిలువండి.

జనపక్షం, మే 2008

తెలంగాణ ప్రజలకు శాపంగా మారిన వామపక్షాల వైఖరి

నలమాసకృష్ణ

ఉద్యమాలకు పురిటిగడ్డ, ఆత్మగౌరవానికి త్యాగనిరతికి చిరునామా తెలంగాణ. తరతరాల నుండి పోరాటం వారసత్వంగా వస్తున్న తెలంగాణలో నాటి కాకతీయ రాజులకు వ్యతిరేకంగా ఆత్మగౌరవ పోరాటాన్ని సాగించి నేటికీ ప్రజలు ఆరాధ్య దేవతులుగా కొలుస్తున్న సమ్మక్క సారలమ్మలు మొదలుకొని, మొన్నటి బ్రిటీష్ వలస పాలనపై వారితొత్తు నైజాం పాలనపై మరఫిరంగిని ఎక్కుపెట్టి భారత మొదటి స్వాతంత్ర్యసంగ్రామంలో తుర్రెబాజ్‌ఖాన్ సయ్యద్ మౌల్వి అల్లా ఉద్దీన్, అమీర్‌ఖాన్‌లు, నిన్నటి నిజాం నిరంకుశ పాలనకు అడవి మాదేనని ఆదివాసుల స్వావలంబన కోసం విముక్తి పోరు నడిపి నేటికీ ఆదివాసి ఉద్యమాలకు స్ఫూర్తి చిహ్నంగా నిలిచి ఉన్న రాంజీ గోండు, తుర్రెబాజ్‌ఖాన్‌తో మొదలై దేశ్‌ముఖ్‌ల (భూస్వాములు) దోపిడీ పీడనలకు వ్యతిరేకంగా భూమి భుక్తి, విముక్తి కోసం జరిపిన మహత్తరమైన తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో ముందు నిలిచి ప్రాణాలర్పించిన దొడ్డికొమరయ్య, చాకలి ఐలమ్మ, బందగీలాంటి వేలాది మంది వీరులు, ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమంలో తమఅమూల్యమైన ప్రాణాలను ప్రజల కోసం ధారపోసిన ఇటీవలి 400 మంది విద్యార్థి అమరులు, కోస్తాంధ్ర పాలకవర్గాల రక్తదాహానికి బలైన బెల్లి లలిత, అల్లువెల్లి రవీందదర్‌రెడ్డి, ఐలన్న, నల్లావసంత్, సుదర్శన్, కనకాచారీల వరకు తెలంగాణ ప్రజల చరిత్రంతా త్యాగాల పునాదిపై నిర్మించబడినదే. ఈ వారసత్వం నేటికి రకరకాల రూపాలలో కొనసాగుతూనే ఉంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే తెలంగాణలో జరిగిన జరుగుతున్న చరిత్రంతా పోరాటాల మయమే.

ఏనాడు తెలంగాణ నేల రక్తంతో తడవని రోజు లేదు. ఆకలి చావులు, ఆత్మహత్యలు బలవన్మరణాలు నిత్యకృత్యాలు.

నక్సలైటు పేరుతో బూటకపు ఎదురు కాల్పులలో శవాలైతున్న యువత అయినా, వచ్చీరాని రాత్రిపూట కరెంటుకు బలౌతున్న రైతులు, నకిలీ విత్తనాలకు తోడు గిట్టుబాటు ధరలేక అప్పుల భారంతో పాల్పడుతున్న ఆత్మహత్యలు, చేతివృత్తులు ధ్వంసమై మగ్గానికి శవంలా వేలాడుతున్న చేనేత కార్మికులు, బ్రతుకు భారమై వలసవెళ్ళి అనాధశవాలైతున్న బడుగు జీవులు, కడుపుపంటను అమ్ముకునే తల్లులు, శరీరాన్ని అమ్ముకునే మహిళలు. సామ్రాజ్యవాద విష సంస్కృతి వలయంలో చిక్కి నిర్వీర్యమవుతున్న యువతరం.

మొదలగు వీళ్ళందరు ఎదుర్కొంటున్న సకల సమస్యలకు సామ్రాజ్యవాదుల అండతో కొనసాగుతున్న కోస్తాంధ్ర పాలకవర్గాలే వలస పాలనే మూలకారణం.

తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని వలసవాదులు ప్రయోగశాలగా మార్చి ప్రజలను ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతికంగా అణగతొక్కుతూ, అంతులేని దోపిడీ, వివక్ష, పీడనలకు గురిచేస్తున్న కోస్తాంధ్ర పెట్టుబడిదారులు, భూస్వామ్య పాలకవర్గాలు, వారి తొత్తులు తెలంగాణ ప్రజల పాలిట రాబందులుగా మారినారు. కోస్తాంధ్ర పెత్తందార్ల దోపిడి పీడన వివక్ష పాలన నుండి ప్రజలు విముక్తి కావాలంటే ప్రజల రక్తమాంసాలను పీక్కుతింటున్న రాబందులకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించి తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని సాధించుకోవటం భావి తెలంగాణ నిర్మించుకోవడం తప్ప తెలంగాణ ప్రజలకు వేరే మార్గం లేదు!

నాటి సాయుధ పోరాటం నుండి నేటి ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం వరకు ఎన్ని విద్రోహాలు ఆటుపోట్లు అవాంతరాలు జరిగినా తెలంగాణలో ప్రజా ఉద్యమాలు సజీవంగానే ఉంటున్నాయి. ప్రజలు నమ్ముకున్న నాయకత్వం పాలకవర్గాల పంచన చేరి ప్రజలను వంచించినా తిరిగి తేరుకొంటూ ప్రజలు ఉద్యమిస్తూనే పాలకవర్గాల గుండెల్లో ప్రతిధ్వనై లక్ష్యానికి చేరువగా సాగిపోతూనే ఉన్నారు.

తెలంగాణ వాదం కొందరు రాజకీయ నాయకులకు పలుకుబడి, పదవులు యిచ్చి వుండవచ్చు. తెలంగాణ గడ్డపైన ఉన్న ప్రతి బిడ్డ హృదయ స్పందనల నుండి సాగుతున్న ఈ పోరాటం ప్రజాస్వామికమైంది. అవకాశవాద రాజకీయ పార్టీల భవిష్యత్తును కూడా ఈ పోరాటం నిర్ణయిస్తుంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమం కీలకదశకు చేరుకున్న తరుణంలో దేశంలో రాష్ట్రంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుపై తమ వైఖరిని, అభిప్రాయాలను అన్నీ రాజకీయ పార్టీలు స్పష్టం చేశాయి.

మొదటి నుండి తెలంగాణ ప్రజలను దోపిడీ, మోసాలకు గురిచేసిన కాంగ్రెసు పార్టీ తను చేసిన వాగ్దానం తుంగలో తొక్కి గోడ మీది పిల్లివలే అవసరాన్ని బట్టి పాటపాడుతుంది. ఇక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు పట్ల మొదటి నుండి బద్ధ వ్యతిరేకిగా ఉన్న తెలుగుదేశం కోస్తాంధ్ర భూస్వాములు పెట్టుబడిదారుల అండతో కొనసాగుతుంది. అధికార దేవులాట తప్ప నీతి నియమం లేని ఈ పార్టీనుండి ప్రజాస్వామ్యం, సామాజిక న్యాయం ఆశించలేము. స్వతహగానే తెలంగాణేతర వ్యక్తి నాయకత్వంలో ఉన్న టిడిపి తెలంగాణను వ్యతిరేకించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. యిటువంటి పార్టీకి ప్రజలు తమ చైతన్యం ద్వారా బుద్ధి చెప్పాల్సిందే.

మరొకవైపు తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు బద్ధ వ్యతిరేకంగా ఉన్న భారత కమ్యూనిస్టు

పార్టీ (మార్క్సిస్టు) కంటి తుడుపు తీర్మానంతో ప్రజలను పక్కదోవ పట్టిస్తున్న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలు తెలంగాణ ప్రాంతంపట్ల అనుసరిస్తున్న అవకాశవాద, ప్రజావ్యతిరేక విధానాలను ప్రజలుఅర్థం చేసుకోవాలి. నిత్యం ప్రజా ఉద్యమాలు, మార్క్సిజం, సామ్రాజ్యవాదం దోపిడి పీడన అణచివేత, గురించి మాట్లాడుతూ పీడిత జన ప్రతినిధులుగా, తెలంగాణ సాయుధ పోరాట వారసులుగా చెప్పుకుంటున్న మార్క్సిస్టు పార్టీ నాయకత్వం తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటును ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నది? జస్టిస్ ఫజల్ అలీ కమీషన్ రిపోర్టుకు భిన్నంగా నాడు విశాలాంధ్ర స్థాపన ఎలా జరిగింది. నేడు కండ్ల ముందే తెలంగాణ ప్రాంతానికి జరుగుతున్న దోపిడీని కమ్యూనిస్టులు ఎందుకు ఎదుర్కోవడం లేదు. తెలంగాణ ప్రజలు కోస్తాంధ్ర పాలకుల చేతిలో అన్ని రంగాలలో పీడించబడుతూ స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాలు కోల్పోతుంటే స్పందించని వీరు పీడిత జనపక్షపాత సిద్ధాంతాన్ని ఎవరి ముందు తాకట్టుపెట్టినట్లు?

ఒకనాడు కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో దొడ్డి కొమురయ్య బలిదానం ఒక నూతన పోరాట అధ్యాయనానికి అంకురారప్పణ చేస్తే నేడు భూమి పోరాటంలో ముదిగొండలో 6గురు ప్రజలు ప్రాణత్యాగం చేస్తే ఈ త్యాగాలను వెలకట్టి ఎక్స్‌గ్రేషియా కోసం బిచ్చం ఎత్తుకునే స్థాయికి భూ పోరాటాన్ని దిగజార్చారు నేటి (సోకాల్డు) కమ్యూనిస్టులు. బాబ్రీ మసీదు, రామజన్మభూమి పేరుతో బ్రతుకుతున్న హిందూ మత చాందసవాద పార్టీ బిజెపి, తరాలుగా భారత ప్రజల వెన్ను విరుస్తున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకత్వంలో ప్రజలు ఉన్నట్లుగానే వామపక్షాల జెండా క్రింది కూడా పెద్దసంఖ్యలోనే ప్రజలు ఉంటున్నారు. వీరి అంతర్గత రాజకీయ ఉద్దేశ్యాలు ఎవైనప్పటికీ కొన్ని సందర్భాలలో మిగతా రాజకీయ పార్టీల కంటే అధికంగా ప్రజలు వీరి నాయకత్వంలో కదులుతున్నారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఒక సెక్షన్ మద్దతును కలిగి ఉంటూ రాష్ట్ర రాజకీయాలలో ప్రత్యేక స్థానం కలిగి ఉన్నారు. కాగా కోట్ల మంది ప్రజలు కోరుకుంటున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును వ్యతికరేకించడానికి సిపిఐ (ఎం) పార్టీ చూపిస్తున్న కారణాలను చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనినిచర్చించేటప్పుడు విశాలాంధ్ర స్థాపనకు నాడు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పోషించిన క్రియాశీలక పాత్ర చూపించిన కారణాలు కొంచెం లోతుగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది.

విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు : భాషా ప్రాతిపదికన నూతన రాష్ట్రాలు ఏర్పాటు చేయాలనే నినాదంతో 1946 నుండె సిపి అనేక ఉద్యమాలు నిర్వహించింది. 1947 భారత స్వాతంత్ర్యానంతరం 1948 సెప్టెంబర్ నెలలో హైద్రాబాద్ స్టేట్‌పై భారత యూనియన్ సైనిక చర్య జరిపిన తరువాత హైద్రాబాద్ రాష్ట్రం భారతదేశంలో భాగంగా స్వతంత్ర

రాష్ట్రంగా కొనసాగుతున్న క్రమంలో అప్పటికి భారతదేశం 15 రాష్ట్రాలుగా విభజింపబడి ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో తమిళుల ఆధిపత్యం కింద ఆంధ్రా ప్రాంతం తీవ్ర వివక్షకు గురైంది. దీనితో తమిళుల ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమం సాగించిన ఫలితంగా 1953 అక్టోబరు 1న ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పాటు జరిగింది. అప్పటి రాష్ట్రాలు బ్రిటీష్ పాలకులు తమ దోపిడి పరిపాలన సౌలభ్యం కోసం మాత్రమే ఏర్పాటుచేసినవి కావడంతో స్వాతంత్రం అనంతరం రాష్ట్రాలను తిరిగి విభజించాలనే డిమాండ్ దేశ వ్యాపితంగా ముందుకు వచ్చింది. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమీషన్‌ను జస్టిస్ ఫజలలీ అధ్యక్షతన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది. 1954 ఏప్రిల్‌లో ఫజలలీ కమీషన్‌కు అందజేసిన నివేదికలో సిపిఐ యిలా పేర్కొంది.

మాతృభాషలో విద్యాబోధన, పాలనా సౌలభ్యం, ప్రజల మధ్య సంబంధాలను ప్రధానంగా చూపెడుతూ అప్పటికే ఉన్న 15 రాష్ట్రాలను భాషా ప్రాతిపదికన 20 రాష్ట్రాలుగా విభజించడం ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలను నివేదిక వివరించింది. 1921 నుండే భాషా ప్రాతిపదిక రాష్ట్రాల నిర్మాణం పట్ల గాంధీ నాయకత్వంలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ అనుకూలంగా ఉంది. 1927లో సంస్థాగతంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ వేసిన నూతన రాష్ట్రాల కమిటీ కార్యదర్శిగా ఉన్న నెహ్రూ 1954 నాటికి దేశ ప్రధానమంత్రిగా ఉండడం వల్ల, కమ్యూనిస్టు పార్టీ – కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒకే విధమైన అవగాహన కలిగి ఉండడం వల్ల భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల వాదానికి బలం ఏర్పడింది. ఫజలలీ కమీషన్ దేశంలో నూతన రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు సంబంధించిన పరిస్థితులను పరిశీలిస్తున్న సమయంలో ఆంధ్రా – తెలంగాణాలోని రెండు సిపిఐ రాష్ట్ర కమిటీలు కమీషన్‌కు నివేదిక సమర్పించాయి. అప్పటికి తెలంగాణ సాయుధ పోరాట త్యాగాల చరిత్ర కమ్యూనిస్టు విలువలు, వారికున్న ఆదరణ మొదలైన కారణాల ఫలితంగా "విశాలాంధ్రలో ప్రజా రాజ్యం" అనే నినాదంతో తెలంగాణాలోని మెజారిటీ ప్రగతిశీల మేధావులను ప్రజాస్వామికవాదులను సమీకరించగలిగారు. విశాలాంధ్ర స్థాపనకు నాడు కమ్యూనిస్టులు చూపిన కారణాల వెనుక ఉన్న కోస్తాంధ్ర దోపిడి దారుల ప్రయోజనాలను కమ్యూనిస్టులపై ఉన్న విశ్వాసంతో పసిగట్టలేక పోయారు.

విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు చూపించిన కారణాలు ఎంత పేలవంగా ఉన్నాయో ఎంతటి మోసపూరితంగా ఉన్నాయో పరిశీలిస్తే అర్థం అవుతుంది.

1954లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమీషన్ (ఫజలలీ)కి సమర్పించిన నివేదిక నుండి)

విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకోసం కమ్యూనిస్టులు చూపించిన ప్రధాన కారణాలు :

1. "ఆంధ్ర రాష్ట్రం రాజధాని నగరం లేక అనేక యిబ్బందులు ఎదుర్కొంటుంది. ఆంధ్ర దేశంలో పెద్ద నగరం హైద్రాబాద్ ఆంధ్రాలోని చాలా ప్రాంతాలకు దగ్గరగా ఉంటుంది. అందువల పరిపాలనా సౌలభ్యం పెరుగుతుంది. ఆంధ్రా – తెలంగాణ ప్రాంతాలను విలీనం చేస్తే సమైఖ్య రాష్ట్రంలో రాజధాని యిబ్బందులు తొలగిపోతాయి.

వారు రాజధానిగా కోరుకునే హైదరాబాద్‌ను తెలంగాణ ప్రజలు నిర్మించుకున్న సుందరమైన నగరం. యిక్కడ అసెంబ్లీ పరిపాలనా నిర్వహణ కొరకు కావాల్సిన భవనాలు తయారుగా ఉన్నాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో డేరాలలోని పరిపాలన వ్యవస్థ వానకు జలజల గాలికి గలగల అన్నట్లు ఉంది. ఈ పరిస్థితుల్లో తెలంగాణ ప్రజలకష్టంతో నిర్మించిన హైద్రాబాద్‌ను రాజధాని చేసుకొని వారు ఇబ్బందుల నుండి బయటపడాలని చూశారు. హైద్రాబాద్ నుండి విశాఖ పట్టణం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం మొదలైన ప్రాంతాలు సుదూరమైనవి. హైద్రాబాద్ ఆంధ్రా ప్రాంతానికి ఎక్కడా సరిహద్దులో కూడా లేదు. అసలు ఆంధ్రాలోని అన్నీ ప్రాంతాలకు విజయవాడ రాజధానిగా అందుబాటులో ఉంటుంది. ఈ వాస్తవాలను వక్రీకరించి ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే రాజధాని కారణం చూపించారు.

2. "తెలంగాణ – ఆంధ్రా ప్రాంతాల గుండా గొప్ప జీవనదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఈ రెండు ప్రాంతాలు వేరు వేరుగా ఉండడంవల్ల నీటి వనరుల వినియోగంలో అనేక వివాదాలు ఏర్పడుతున్నాయి.

కృష్ణానది పశ్చిమ కనుమలలో పుట్టి మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లను కలుపుతూ 1280 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తుంది. వాల్లంటునట్టు నదీ జలాల వినియోగానికి మూడు రాష్ట్రాలను లేదా మూడు రాష్ట్రాలలోని పరీవాహక ప్రాంతాలను కలిపి ఒక రాష్ట్రంగా ఏర్పాటుచేయాలా? గోదావరి నది మహారాష్ట్ర ఆంధ్రప్రదేశ్, ఒరిస్సా, చత్తీస్‌ఘడ్ రాష్ట్రాల గుండా ప్రవహిస్తుంది. గోదావరి నీటి వినియోగానికి మొత్తం పరీవాహక ప్రాంతాలను ఒక రాష్ట్రంగా ఏర్పరచాలా?

నదీ జలాల వినియోగానికి పంపకానికి జాతీయ అంతర్జాతీయ నియమనిబంధనలు వున్నాయి. వాటి ఆధారంగా ఎన్ని వేల టి.యం.సిల నీటినైన సులభంగా పంపకం చేసుకోవచ్చు. సమైక్య రాష్ట్రంలో నదీజలాల వినియోగం వాదన ఎంత కుట్రపూరితమైందో దీని వెనుక నదీజలాలు దొంగిలించాలనే ఆలోచన ఏ విధంగా వుందో 50 సంవత్సరాల సమైక్యాంధ్రలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి నదీ జలాల్లో జరిగిన అన్యాయం నిదర్శనం.

3. "రాష్ట్రస్థాయి ప్రధాన కార్యాలయాల నిర్వహణకు, ఆంధ్రారాష్ట్రంకు 1 కోటి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి 85 లక్షలు 1 సంవత్సరానికి ఖర్చు అవుతున్నాయి. విశాలాంధ్ర

ఏర్పడితే నిర్వహణ ఖర్చులు తగ్గుతాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంవత్సర ఆదాయం 22 కోట్లు హైద్రాబాద్ ఆదాయం 16 కోట్లు సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడితే 38 కోట్లు అవుతుంది. రాష్ట్రం ఆర్థికంగా పరిపూష్టంగా ఉంటుంది."

రెండు రాష్ట్రాలు విలీనం అయినంత మాత్రాన నిర్వహణ ఖర్చులు తగ్గవు. (అటెండర్లకు యిచ్చె జీతాలు తప్ప) సమైక్య రాష్ట్రంలో జనాభా తగ్గుతుందా? వారి మౌళిక అవసరాలు ఖర్చు లేకుండా తీరుతాయా? రాజధాని సరిగ్గా లేక ఆంధ్ర కార్యాలయ భవనాలు నిర్మించాలంటే సుమారు 10 కోట్లు ఖర్చు అవసరం అవుతుండగా, అప్పటికే ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకున్న హైద్రాబాద్ రాష్ట్రాన్ని కలుపుకోవాలనే ఆలోచనే వీరు చూపించిన కుంటిసాకు ఏ రీత్యా హేతుబద్ధమైంది అది. ఆంధ్రా – తెలంగాణ రాష్ట్రాలకు తోడు పక్కనున్న మరో రెండురాష్ట్రాలు కలిపితే యింకా ఆర్థిక పరిపుష్టి సాధించవచ్చనే ఆలోచన బహుశా నాడు వారికి రానట్లుంది.

4. "రెండు రాష్ట్రాల మధ్య జరిగే వ్యాపారంపై పన్నుల (సుంకం) విధింపు వల్ల వ్యాపారం దెబ్బతింటుంది. సమైక్య రాష్ట్రంలో ఈ సమస్య రాదు"

రెండు రాష్ట్రాలకు లాభనష్టాలు సమానంగా వర్తిస్తాయి. ఎగుమతులకు పన్నులు చెల్లించినపుడు దిగుమతులకు పన్నులు వస్తాయి. వ్యాపారస్తుల నుండి ప్రభుత్వాలు వసూలు చేస్తున్న పన్నులను బట్టి లాభాలు చూసుకొని ఆ భారం ప్రజలపైన వేస్తారు. దిగుమతులపై ఎగుమతులపై విధించే పన్నులు అన్ని రాష్ట్రాల మధ్య దేశాల మధ్య ఎల్లప్పుడు ఉంటాయి. యిటువంటప్పుడు వ్యాపారం సమృద్ధిగా సాగేందుకు పరిష్కారాలు శాస్త్రీయంగా ఉండాలి కాని విలీనం పరిష్కారం ఎలా అవుతుంది. నేడు దేశంలో 28 రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి. ఈ రాష్ట్రాల మధ్య వ్యాపార లావాదేవీలు మెరుగుపడాలంటే పరిష్కారం విలీనమేనా?

విశాలాంధ్ర వెనుక ఉన్న దురుద్దేశ్యాలు తప్పుడు నిర్ణయాలు తెలంగాణ ప్రజల బ్రతుకుల్లో చీకటి ఎలా ఆవరించిందో 50 సంవత్సరాల విశాలాంధ్ర అనుభవం సజీవసాక్ష్యాలుగా మన ముందున్నాయి. విశాలాంధ్ర పేరుతో చెక్కరపూసిన విషపు గుళికలతో కమ్యూనిస్టులు ఎంత అన్యాయానికి ఒడిగట్టి కోస్తాంధ్ర భూస్వాములకు పెట్టుబడిదారులకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడ్డారో కాలక్రమేణా తేలిపోయింది.

ఒక పక్క విశాలాంధ్ర స్థాపనకు కమ్యూనిస్టులు విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తుండగానే, తెలంగాణను కోస్తాంధ్ర వారు ఆక్రమించుకోవడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ అప్పటికే "గైర్ ముల్కీ గో బ్యాక్" ఉద్యమం జరిగింది. దీనితో అనేక మంది ప్రాణాలు కోల్పోయినారు. 1953 అక్టోబర్‌నెలలో ప్రధానమంత్రి జవహార్‌లాల్ నెహ్రూ సమైక్య రాష్ట్ర ఏర్పాటు

గురించి మాట్లాడుతూ

"విశాలాంధ్ర వాదన వెనుక దురాక్రమనోద్దేశ్య పూరిత సామ్రాజ్యవాద తత్వం దాగి ఉంది." అని వ్యాఖ్యానించాడు. నాటి కమ్యూనిస్టుల దృష్టిలో నెహ్రూ సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన రాజకీయవేత్తగా పేరున్నవాడు అంతటివాడు నిర్ద్వందంగా అలా స్పందించడాన్ని బట్టి నాటి తెలంగాణ ప్రజల ఆర్థిక రాజకీయ పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఫజలలీ కమీషన్ ముందు ప్రజలు తమ అభిప్రాయాలను ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఉండాలని వ్యక్తపరిచారు. మరోవైపు కాంగ్రెస్‌లోని ఒక వర్గం ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదాన్ని ఎత్తుకుంది. ఈ సందర్భంలో 1954జులై నెలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆంధ్రా – తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీలు సంయుక్తంగా ఫజలలీ కమీషన్‌కు ఒక నివేదిక సమర్పిస్తూ తక్షణమే "విశాలాంధ్ర" నిర్మాణం జరగాలని కోరడం జరిగింది.

కమీషన్‌కు సమర్పించిన నివేదికలోని అంశాలు :

(యిది 1954 జులై 11న గోల్కొండ పత్రికలో అచ్చయింది)

నివేదికలో తెలుగుజాతి విశిష్టతను తెలియజేస్తూ" .....

1. "విశాలాంధ్ర వ్యతిరేకుల వాదనను సాకుగా తీసుకొని ఏకభాషా ప్రాంతాలను ఖండఖండాలుగా చాల దేశాల వలె చీల్చవద్దని మా అభిప్రాయం. తెలంగాణ వాదుల వైఖరి, అభిప్రాయాలు చాలా ప్రమాదకరం. అభివృద్ధికి వ్యతిరేకం. కొందరు వేళ్ళ మీద లెక్కించదగిన వ్యక్తులు, భూస్వాములు, జాగీర్దార్లు, అభివృద్ధి నిరోధకులు మాత్రమే. విశాలాంధ్రను వ్యతిరేకిస్తున్నారు.

2. "తెలంగాణ – ఆంధ్రా ప్రాంతాలను తెలుగు రాష్ట్రాలను రెండుగా ఎర్పరిచే ప్రయత్నం చేస్తే యావదాంధ్ర ప్రజలు తమ శక్తినంత ధారపోసి ప్రతిఘటిస్తారు"

3. ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదులు కోరేది పోలీసు రాజ్యం అంటూ "ప్రజలపై హత్యాచారాలు జరిపే భూస్వాముల రక్షణ కోసం చిన్న రాష్ట్రంఅయితే ప్రజలపై అణచివేత సులభంగా జరిపేందుకు వీలుగా ఉంటుందని, కనుక వారు తెలంగాణను కోరుతున్నారు."

విశాల ప్రజల హృదయాలలో గూడు కట్టుకున్న తెలంగాణకాంక్షను రాష్ట్ర ఏర్పాటును ప్రజలు ఆహ్వానించడాన్ని ప్రగతినిరోధకమైన దోపిడిదారుల వాదన కింద జమకట్టి విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు అర్థం లేని కారణాలు చూపిస్తున్నారు.

1951 నాటికి సాయుధ పోరాటాన్ని విరమించి పార్లమెంటు మార్గంలో మిగతా రాజకీయ పార్టీల సరసన ఉన్న కమ్యూనిస్టులను అణచబడవలసిన అవసరం ఏముంది?

అప్పటికే వీరి నాయకత్వం పోలీసు రక్షణలోగాక స్థావర ప్రాంతాల్లో ఉంటున్నదా? హక్కుల కోసం. పోరాటం చేస్తున్న ప్రజలను అణచివేయాలని చూసేవాడికి చిన్నదో, పెద్దదో ఏ రాష్ట్రమైతేనేమీ? అటువంటి పరిస్థితి ఉంటె కావాల్సినంత సైన్యాన్ని దింపుకొని అవసరం ఉన్న ప్రతీచోట క్యాంపులు పెట్టుకుంటాడు. 1946 – 51 వరకు జరిగిన సాయుధ పోరాటంలో పోలీసుల హత్యాకాండను కండ్లారా చూసిన తెలంగాణ ప్రజలకు పోలీసు బూచిచూపించి తెలంగాణ వాదాన్ని నీరు గార్చాలనే ప్రయత్నం తప్ప వేరేదేమీ లేదు. అంతెందుకు గత 50 సంవత్సరాలుగా సమైక్యరాష్ట్రంలో మారుమూల సుదూర గ్రామాల్లో సైతం ప్రభుత్వ అణచివేత జరగడం లేదా? యింతా విశాలమైన రాష్ట్రంలో ప్రజలపై అణచివేత జరగడం లేదా? నాడు తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును అడ్డుకునేందుకు కమ్యూనిస్టులు చేసిన వాదన ఎంత తలోపభూయిష్టమైనదో అందులో ఎంతడొల్లతనం వుందో నేటి పరిస్థితులే నిదర్శనం.

విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే

4. "ఆంధ్రాలో పత్తి పండుతుంది. తెలంగాణలో జిన్నింగ్, స్పిన్నింగ్ మిల్లులున్నాయి. ఆంధ్రాలో పొగాకు పండుతుంది తెలంగాణలో సిగరెట్ల కంపెనీలు ఉన్నాయి. కృష్ణా, గోదావరి నదులపై హైడ్రో ఎలక్ట్రికల్ పవర్ ప్రాజెక్టులు నిర్మించవచ్చు. దీని ద్వారా, బట్టలు సిగరెట్ల పరిశ్రమ, వ్యవసాయ సాగు అభివృద్ధి చెందుతుంది."

ఈ వాదన పరమ అశాస్త్రీయమైనదీ ఎందుకంటే, ప్రకృతిలో సంపదంతా కుప్పపోసినట్లు ఏర్పడి లేదు. అది ప్రపంచమంతా విస్తరించబడి వుంది. వాతావరణ భౌగోళిక పరిస్థితులు కూడా అన్ని ప్రాంతాలలో ఒకే విధంగా ఉండవు. ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో విధంగా వుండొచ్చు. అన్ని ప్రాంతాలలో అన్నిరకాల పంటలు పండవు. ఒకే ప్రాంతంలో అన్ని రకాల వస్తువులు ఉత్పత్తి చేసుకోలేరు. మారకం పద్ధతిలో అన్ని ప్రాంతాల మధ్య పంపిణి చేసుకోవాల్సిందే. యివి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పడకుండా అడ్డుకునేందుకు చేస్తున్న గుడ్డివాదన మాత్రమే కాక విశాలాంధ్ర పేరుతో ఉత్పత్తి అవుతున్న కరెంటును, నదీ జలాలను యితర వనరులను తరలించాలనేది అసలు వుద్దేశ్యమని అనుభవం చెపుతుంది.

5. "విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే పత్రిక, చలన చిత్ర రంగాలు హైద్రాబాద్ వస్తాయి దీనితో ప్రజల సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలకు హైద్రాబాద్ కేంద్రం అవుతుంది. దీనివల్ల తెలంగాణ అభివృద్ధి చెందుతుంది"

చలనిచిత్ర రంగాల అభివృద్ధి చెందడం వల్లచరిత్రలోఏ దేశ ప్రజలు అభివృద్ధి

అయ్యారో వారే సెలివివ్వాల్సి వుంది. సినిమా రంగంకు యిక్కడ కేంద్రం కావడం ద్వారా ప్రజలకు ఒరిగేది ఏమీ లేదు. 50 ఏండ్లలో ప్రజల యొక్క శ్రమ సంస్కృతిని కొల్లగొట్టి సామ్రాజ్యవాద పాశ్చాత్య సంస్కృతిని ప్రవేశపెట్టగలిగారే తప్ప ప్రజలకు ఒరిగిందేమీ లేదు. పత్రికల పేర ఫిలింసిటీల పేర బినామీ పేర్లతో వేలకోట్ల రూపాయల ప్రజాధనాన్ని సబ్సిడీలుగా పొంది లక్షల సినీ పరిశ్రమలో ఏ తెలంగాణ యువతకు ఉపాధి దొరకలేదు. అర్థంలేని, వాదనకు నిలువలేని ఇలాంటి పనికిరాని కారణాలు మరెన్నో చూపించారు. ఈవాదన తీరును వాటిలో ఉన్న శాస్త్రీయత, సంబద్ధతను బట్టి వారి విశాలాంధ్ర వైఖరికి తెలంగాణ, వ్యతిరేక విధానానికి అద్దం పడుతుంది.

రిపోర్ట్ సమర్పణ : యిరు ప్రాంతాల ప్రజల ఆర్థిక, రాజకీయ సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిస్థితులను, చరిత్రను, వనరులను సంపదను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన కమీషన్ 1955లో తన నివేదికను కేంద్రంకు సమర్పించింది. రిపోర్ట్‌లో కమీషన్ తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు అనుకూలంగా చేసిన సిఫారసులు సంక్షిప్తంగా –

1. "విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే అధిక సంఖ్యలో ఉన్న ఆంధ్రావారు తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని దోచుకొని వలస ప్రాంతంగా మార్చి వేసె ప్రమాదం ఉందని ప్రజలు భయపడుతున్నారు". (50 ఏండ్ల సమైక్య రాష్ట్రం నేర్పిన అనుభవాన్ని కమీషన్ ఆనాడే ఊహించింది.)
2. "రాష్ట్రం ఎర్పడిన నాటి నుండి ఆర్థిక సమస్యలతో ఉన్న ఆంధ్రా రాష్ట్రంలో, ఆర్థికంగా మెరుగైన స్థితిలో ఉన్న తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని కలిపితే ఆంధ్రాలోని అనిశ్చిత పరిస్థితిని ఎదుర్కొనేందుకు ఈ తెలంగాణ సొంత నిధులు ఖర్చుచేసే ప్రమాదం ఉంది"
3. "భవిష్యత్‌లో కృష్ణా, గోదావరి నదులపై కట్టబోయే ప్రాజెక్టులతో కోస్తాంధ్రాకే ఎక్కువ నీరుచెంది– తెలంగాణ రాష్ట్రం తన న్యాయమైన వాటాను కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది." (నదీజలాలలో తెలంగాణ ప్రాంతం ఎంత ఘోరంగా నష్టపోతుందో నాగార్జునసాగర్‌నుండి పోతిరెడ్డిపాడు. దుమ్ముగూడెం వరకు జరిగిన తీవ్ర అన్యాయం తాజా సాక్షాలుగా ఉన్నాయి)
4. రెండు ప్రాంతాల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేక రాష్ట్రంగానే ఏర్పరచడం మంచిది. దీనిని హైద్రాబాద్‌గా పేరు పెట్టొచ్చు.
5. 1961 సాదారణ ఎన్నికల తర్వాత హైద్రాబాదు రాష్ట్రంలోని మూడింట రెండొంతుల మంది శాసన సభ్యులు కోరుకుంటే విశాలాంధ్ర ఏర్పాటును ఆలోచించవచ్చు. యిది జరగని పక్షంలో తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగానే కొనసాగవలసి వుంటుంది"

(ఎస్‌సిఆర్ నుకె 386, 388)

మొదటి యస్.ఆర్.సి. రిపోర్టుపై తెలంగాణవాదులు హర్షం వ్యక్తం చేయగా అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, బెజవాడ గోపాలరెడ్డి, నీలం సంజీవరెడ్డి, కళావెంకట్రావు, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య లాంటి విశాలాంధ్ర, వాదులకు యిది మింగుడు పడలేదు. కమీషన్‌పై తమ అసహనాన్ని వెళ్ళగక్కారు. యిదే సమయంలోనే 1955 నవంబర్‌లో ఆంధ్రరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి బెజవాడ గోపాల్ రెడ్డి నాయకత్వంలో ఆంధ్రా అసెంబ్లీ విశాలాంధ్ర ఏర్పాటును కోరుతూ తెలంగాణకు అభివృద్ధి, విద్యాఉద్యోగ, ఉపాధి, అవకాశాలు, రక్షణలు కల్పిస్తామంటూ ఏక గ్రీవంగా తీర్మానించింది. విశాలాంధ్ర స్థాపనకు ఆంధ్రా ప్రాంతంలోని కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు తీవ్రంగా ప్రయత్నాలు చేశారు.

ఎస్ఆర్‌సి రిపోర్ట్‌పై స్పందిస్తూ 1955 అక్టోబర్‌లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆంధ్ర రాష్ట్ర కమిటీచేసిన తీర్మాన క్రమంలో :

1. "దేశ ఐక్యత, పరిపాలన సౌలభ్యం, ఆర్థిక అభివృద్ధి, రక్షణ మొదలైన అంశాలను సాకుగా పోటీగా పెట్టి భాషా ప్రాతిపదిక సూత్రాన్ని తిరస్కరించడాన్ని మేము తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం"
2. 1961 ఎన్నికల తర్వాత శాసనసభలోని మూడింట రెండొంతలు ఆమోదిస్తేనే "విశాలాంధ్ర" అనటానికి కమీషన్ చూపిన కారణాలు కొనితెచ్చుకున్నట్లుగా కనబడుతున్నాయి.
3. "తెలంగాణ వెనుకబడిందని కోస్తాంధ్రులు వచ్చి ఉద్యోగాలు ఆక్రమిస్తారని, ఇక్కడ అభివృద్ధికి నిధులు కెటాయించరని ప్రజలు భయపడుతున్నట్లు కమీషన్ చిత్రించింది"
4. నిష్పత్తిగా కెటాయిస్తామని, అభివృద్ధి ప్రణాళికలను, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి, విద్యాభివృద్ధికి ప్రత్యేకత, ప్రాధాన్యత కల్పిస్తామని హామీయిచ్చినప్పటికి కమీషన్ వాటిని ఖాతర్ చేయకుండా కుంటిసాకులతో తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పరచాలని సిఫారసు చేసినందుకు కమిటీ "తీవ్ర అసమ్మతి" ప్రకటిస్తుంది"
5. ఫజలలీ కమీషన్ విశాలాంధ్ర వ్యతిరేకులకు ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదులకు తోడ్పడుతుంది"
6. ఈ సందర్భంలోనే సమావేశం తీర్మానిస్తూ
   - 1956 ఆగస్టు 5 నాటికి విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు జరగాలని అన్నీ చట్టసభలలో తీర్మానం చేయాలి"
   - విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు అన్ని పార్టీలు కలసి ఆందోళన సాగించడానికి

అన్నిస్థాయిల్లో అఖిలపక్ష కమిటీలు ఏర్పాటు చేయాలి.

కమీషన్ ముందు ప్రజలు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలు, సందేహాలు, భయానకంగా చిత్రీకరించడం సిగ్గుచేటు. ప్రజల అభిప్రాయాలకు విలువనివ్వకుండా, ఒక వైపు తెలంగాణ ఏర్పాటుకు అనుకూలంగా కమీషన్ రిపోర్ట్ యిచ్చినంక కూడా విశాలాంధ్ర స్థాపనకు అఖిల పక్షాల ఏర్పాటుకు, ఆందోళనలకు పిలుపునివ్వడాన్ని బట్టి తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు పట్ల వారికున్న గుడ్డివ్యతిరేకతను అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఈ పరిణామాలు, వాదోపవాదాలు యిలా జరుగుతుండగానే ప్రత్యేక తెలంగాణ వాది అయిన ముఖ్యమంత్రి బూర్గుల రామకృష్ణారావు అకస్మాత్తుగా ప్లేటు ఫిరాయించి విశాలాంధ్ర స్థాపనకు సుముఖత తెలుపడంతో కోస్తాంధ్ర దోపిడీ పాలకవర్గాలు ఆనందంతో పొంగిపోయినవి. కమ్యూనిస్టులు హర్షం వ్యక్తం చేశారు. కాని ఈ పరిణమాల పట్ల తెలంగాణ ప్రజలు తీవ్ర ఆగ్రహాన్ని వ్యక్తం చేయడంతో, గ్రహించిన కాంగ్రెసు పార్టీ ఎఐసిసి ప్రతినిధిగా తెలంగాణకు కె.ఎ. పాల్‌ను పంపింది. ఈ సమయంలో కె.ఎ.పాల్, కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి గోవింద్ వల్లబ్‌పంత్‌లు వేరు వేరు ప్రకటనలల్లో తెలంగాణ ప్రజలు సమ్మతించనిదే, కోరుకోనిదే విశాలాంధ్ర ఏర్పాటు జరగదనితెలియచేశారు. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలను, ఆవేదనను అర్థంచేసుకున్నట్లు నటించిన కాంగ్రెసు ఒకవైపు కమ్యూనిస్టులు, మరోవైపు కోస్తాంధ్ర సంపన్న వర్గాల ఒత్తిడికి తలొగ్గి తెలంగాణ ప్రజలకు మరణ శాసనాన్ని లిఖించిడం జరిగింది.

1956మార్చి 5న భారత్ సేవక్ సమాజ్ ఆద్వర్యంలో నిజామాబాద్‌లో జరిగిన సభలో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్మాణం గురించి నెహ్రూ స్పందిస్తూ "ఒక అమాయకురాలైన (తెలంగాణ) పిల్లను ఒక తుంటరి పిల్ల వాడి (ఆంధ్రా)కి పెళ్ళి చేసినట్లుంది. ఆంధ్రా తెలంగాణ ప్రాంతాలు కలసి ఉండటంలో పొంతన కుదరకపోతే ఆలుమగలు విడాకులు యిచ్చుకున్నట్లు కొంతకాలం తరువాత రెండు ప్రాంతాలు విడిపోవచ్చు".

ప్రజల మనోభీష్టంతో సంబంధం లేకుండా సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పాటు నిర్ణయం తీసుకున్న పాలకులు ప్రజాగ్రహాన్ని చల్లార్చడానికి అనేక రక్షణలు, హామీలతో "పెద్దమనుషుల ఒప్పందం" చేసుకున్నారు.

1956 నవంబర్ 1న ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడింది మొదలు ఈ ఒప్పందం ప్రజలను ఎంతోకాలం మభ్య పెట్టలేకపోయింది. ఐక్యతలేని సమైక్యరాష్ట్రంలో, ప్రజారాజ్యం లేని విశాలాంధ్రలో కోస్తాంధ్ర దోపిడి వర్గాలు తమ సామ్రాజ్యాన్ని మరితం విశాలం చేసుకోగలిగారు. తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలకు రక్షణగా చేయబద్ద పెద్దమనుషుల ఒప్పందం, సంతకాల తడి ఆరకముందె ఉల్లంఘనలు మొదలై తెలంగాణ అన్నీ

రంగాలలో దోపిడీకి వివక్షకు గురిచేయబడడంతో 12 సంవత్సరాలు భరించిన ప్రజలు సమైక్యరాష్ట్రంలో తమకు రక్షణ లేదని ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ఉద్యమించారు.

1969 జనవరి 5న ఖమ్మంజిల్లా పాల్వంచలో థర్మల్ పవర్ స్టేషన్‌లో అక్రమంగా ఉద్యోగాలు పొందిన తెలంగాణేతర ఉద్యోగులను వెనక్కి పంపాలని నిరాహారదీక్షలతో ప్రారంభం అయిన ఉద్యమం క్రమంగా రాష్ట్రం నలుమూలలా వ్యాపించింది. విద్యార్థులు ప్రధాన పాత్రవహించగా డాక్టర్స్,ఇంజనీర్లు, లాయర్లు, ఉద్యోగ సంఘాలు మద్దతుగా నిలిచాయి. ఈ చారితాత్మకమైన ఉద్యమంలో ఆంధ్రా పాలకుల రక్తదాహానికి, నిరకుంశత్వానికి 370 మంది విద్యార్థులు బలైనారు. వందలాది మంది గాయాల పాలైనారు. వేలాది మంది నిర్బంధించబడి చిత్రహింసలకు గురైనారు చివరికి పాశవికంగా ఉద్యమాన్ని అణిచివేశారు.

ఉద్యమ ప్రారంభం సిపిఎం వైఖరి

ఉద్యమం ప్రారంభం అయిన నాటినుండి సిపిఎం పార్టీ తెలంగాణ వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని ఒక కార్యక్రమంగా తీసుకున్నది. కొన్ని చోట్ల తెలంగాణ వాదులపై దాడులకు కూడ పాల్పడ్డారు. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని అన్ని వర్గాల ప్రజలు, ప్రజాస్వామిక వాదులు, మేధావులు సమర్ధించి మద్ధతునిచ్చారు. అయినప్పటికి తన వైఖరి మార్చుకోని వామపక్షాలు ప్రధానంగా సిపిఎం, తెలంగాణ వ్యతిరేక వాదంతో దూకుడుగా ముందుకు వచ్చింది. 1969 జనవరి నెలలో సిపిఎం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రకమిటీ తెలంగాణ ఉద్యమంపై స్పందిస్తూ చేసిన తీర్మానం.

1. "తెలంగాణ ప్రాంతానికి యివ్వబడిన హామీలు, రక్షణలు, అమలుజరగలేదని గత కొద్ది రోజులుగా బయలుదేరిన ఉద్యమం పట్ల కమిటీ తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తుంది".
2. "ఉద్యమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థులపై పోలీసులు లాఠీచార్జ్జీ, కాల్పులు చేయడం జరిగింది. వీటికి గురైన వారి కుటుంబాలకు కమిటీ సానుభూతిని తెలియజేస్తుంది"
3. "కొంతమంది విద్యార్థులు ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలని ప్రజాతంత్ర వ్యతిరేక వైఖరిని, విచ్ఛిన్నకరమైన నినాదాన్ని లేవదీయడాన్ని రాష్ట్రకమిటీ తీవ్రంగా ఖండిస్తుంది". తెలంగాణ ప్రజలకు యివ్వడిన రక్షణలు, హామీలు అమలు జరగకపోవడం వల్లనే ప్రత్యేక రాష్ట్రం డిమాండ్ వచ్చిందని విశ్లేషించిన కమ్యూనిస్టులకు న్యాయమైన హక్కుల కోసం పోరాటం చేస్తున్న వారిని "ప్రజా వ్యతిరేక, విచ్ఛిన్న వాదులుగా వర్ణించి ప్రచారం చేయడం వారికే చెల్లింది.

4. “ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు బొంబాయి, కలకత్తా, బెంగుళూరు, బిలాయ్ లాంటి పారిశ్రామిక నగరాలకు వలస పోతుంటారు. అచ్చటి ముల్కీలు బయట ప్రాంతాల వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేస్తే ఏమవుతుందో, ఈనాడు ప్రాంతీయ దురాభిమానాలు రెచ్చగొట్టేవారు అర్థం చేసుకోవాలి”

బ్రతుకు దెరువు కోసం పొట్టచేత పట్టుకొని వలస వెళ్ళి కూలీ, నాలీ చేసుకుంటూ జీవనం సాగించే పేద ప్రజలనూ, అక్రమంగా చొచ్చుకొచ్చి వలస వాదులుగా స్థిరపడాలని చూసే దోపిడీ దారులను ఒకే గాటున కట్టడం, కేవలం వాస్తవాలను వక్రీకరించాలనే దురుద్దేశం తప్ప ఈ పోలికలో కనీస ఇంగిత జ్ఞానం లేదు.

తెలంగాణ ఉద్యమం తీవ్రస్థాయికి చేరుకోవడంతో ప్రభుత్వ, ప్రవేటు, కార్యాలయాలు, విద్యాలయాలు స్తంభించాయి. ఎక్కడ చూసినా కర్ఫ్యూ, లాఠీచార్జ్, కాల్పులతో అట్టుడికిపోతూ రోజుకు పదుల సంఖ్యలో విద్యార్థులు నేలరాలుతున్న సందర్భంలో 1969 ఫిబ్రవరిలో సిపిఎం పోలిట్‌బ్యూరో తెలంగాణ ఉద్యమ పరిణామాలపై స్పందిస్తూ చేసిన తీర్మానాలు పరిశీలిస్తే వీరి వైఖరిని యింకా సమగ్రంగా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలంగాణ – ఆంధ్ర ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల మధ్య భ్రాతృ హత్యా సదృశ్యమైన పోరు, దౌర్జన్యకాండ ప్రారంభం అయి రెండు నెలలు గడిచింది. అడుగుబారిపోతున్న బూర్జువా భూస్వామ్య వర్గాల గుండా రాజకీయాల ఫలితంగానే ప్రాంతీయ ప్రాతిపదికపై తెలుగు ప్రజలను విభజించి ప్రజాతంత్ర ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేసే దుష్ట పన్నాగానికి కాంగ్రెసు పాలకులు నాయకత్వం వహించడం వల్ల ఈ పోరు కొనసాగుతుంది.

(1969 ఫిబ్రవరి నాటికి ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమంలో కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులెవరు లేరు. చెన్నారెడ్డి 1969 ఎప్రిల్ నెలలో ప్రవేశం చేసినాడు. ఉద్యమంలో విద్యార్థులు, వృత్తి, ఉద్యోగ సంఘాలు ప్రధాన పాత్ర పోషించాయి. స్వచ్ఛందంగా మొదలైన ఈఉద్యమంలో ఏ రాజకీయ శక్తుల ప్రమేయం లేదు. కేవలం ఉద్యమానికి మచ్చ తేవడానికి మాత్రమే కాంగ్రెస్ ప్రోద్బలం ఉన్నట్లు ప్రచారం మొదలుపెట్టారు.)

2. పాఠశాలల్లో కళాశాలల్లో విద్యావసతుల లేమితో, విద్యార్థులు అవస్థ పడుతున్నారు. నిరుద్యోగ సమస్యతో చదువుకొన్న వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కనిపించడం లేదు. రోజు రోజుకు తీవ్రం అవుతున్న జీవన స్థితులు దుర్భరమైతున్నందున మధ్య తరగతుల వారు అసంతృప్తితో ఉన్నారు” (ఈ సమయంలో)

“ఆంధ్రా ఆధిపత్యం వల్లనే తెలంగాణకు న్యాయంగా చెందవలసిన వాటా దక్కడంలేదని చిత్రించి తెలంగాణ ప్రజలను రెచ్చగొట్టెందుకు ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదులు దుష్టప్రచారం

ప్రారంభించారు" (కడుపులో ఆకలితో చేస్తున్న పోరాటం – దుష్ట ప్రచారంలా ఆంధ్రా నాయకులకు కనబడుతుంది. ఉద్యోగ,ఉపాధి, విద్యా నిధులు, నీటివాటాలలో జరిగిన దోపిడి, వివక్ష, అన్యాయాలను లెక్కలతో సహా ముందుపెడితే అసలు ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పకుండా గుడ్డి, చెవిటి వాడిలా వ్యవహరించి తెలంగాణవాదాన్ని కొంతమంది చిత్రించేదిగా చూపించే విఫల ప్రయత్నం కమ్యూనిస్టులు చేశారు)

3. బొంబాయిలో హిందూ ఫాసిస్టు సంస్థ అయిన శివసేన, మహారాష్ట్రేతరులపైన, దక్షిణ దేశస్తులపైన పిరికి పందల్లా సాగిస్తున్నదాడులు అస్సాంలో ప్రాంతీయ దురహంకారులు రాజస్థానీలపై బడి దోచుకోవడం, బెంగాళీలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించడం, ఒరిస్సాలో బర్హంపూర్ ఏరియాలో ఆంధ్రావ్యతిరేక ఉన్మాదం తెలంగాణలోని ఆంధ్రా వ్యతిరేక ఉద్యమం. యివన్నీ ఒకే తరహా క్రిందకు వస్తాయి. ఈ ప్రమాదకరమైన విచ్ఛిన్నకర ఉద్యమాలకు చాలా వాటికి బడా భూస్వాములు, బడా వాణిజ్య వర్గాలు ఆర్థిక సహాయం చేయడమే గాక, "అమెరికా కేంద్ర గూడాచారి సంస్థ వంటి, విదేశీ సంస్థలు కూడా డబ్బు ముట్టజెపుతున్నాయి"

(హిందూ మతోన్మాద శివసేనను, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమకారులను ఒకే గాటన కట్టడానికి కమ్యూనిస్టులు చూపినవి కుంటిసాకులే. ఒక ప్రజాస్వామిక డిమాండు సాధనకు ఉద్యమిస్తున్న వారిని రకరకాలుగా చిత్రీకరించే ప్రయత్నం ద్వారా వారి నిజస్వరూపం బయటపెట్టుకున్నారు. ఏ ఉద్యమాలైన అవసరాల కోసం ఆర్థికంగా ఉన్నవారిపై ఆధారపడడం సహజంగానే జరుగుతుంది. సిపియం, సిపిఐ పార్టీలకు నేడు దేశంలో ఉన్న వేల కోట్ల రూపాయల ఆస్తులు రైతుకూలీ కార్మికుల నుండి సేకరించిన విరాళాలా లేక దోపిడిదారులు యిచ్చిన పారితోషికాలా?

నాడు నేడు జరుగుతున్న ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం వలస దోపిడీ పీడన, పెత్తనాలకు వ్యతిరేకంగానే కాని, దోపిడీదారుల పాద పూజకోసం కాదు. యీ ఆరోపణలు చాలవన్నట్లు తెలంగాణ ఉద్యమానికి అమెరికా గూడాచారి సంస్థ నిధులు అందజేస్తుందని అంటున్నారు. కాని ముల్కీ రూల్స్ అమలుకాకపోవడానికి ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం ప్రారంభం కావడానికి "అమెరికా ప్రోద్బలమే కారణం" అననందుకు సంతోషిద్దాం

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం నడుస్తుండగా 1969 జనవరి 19న కేంద్ర ప్రభుత్వ నాయకత్వంలో రెండు రాష్ట్రాలలోని వివిధ రాజకీయ పార్టీల (కమ్యూనిస్టు పార్టీలతో సహా) 45 మంది రాజకీయ నాయకుల సమక్షంలో "అఖిల పక్ష ఒప్పందం" (ఆల్ పార్టీ ఆకార్డ్) జరిగింది. దీని సారాంశం సంక్షిప్తంగా .....

1. ముల్కీ రూల్స్‌కు విరుద్ధంగా తెలంగాణలో నియమించబడిన ఉద్యోగులందరిని తొలగించి ఆంధ్రాలో నియమించాలి. తొలగించిన ఖాళీలలో స్థానికులను నియమించాలి.

2. తప్పుడు ముల్కీ సర్టిఫికెట్ల ద్వారా ఉద్యోగాలలో చేరిన వారిపై విచారణ జరిపించాలి.

3. ముల్కీ రూల్స్‌ను ప్రభుత్వ విభాగాలకే కాక స్వయంప్రతిపత్తి గల సంస్థలకు కూడా వర్తింపజేయాలి.

4. ఆంధ్రా ప్రాంతానికి తరలించిన తెలంగాణ మిగులు నిధులను లెక్కలు తీసి వాటిని తెలంగాణ ప్రాంత అభివృద్ధికి (కేటాయించాలి) ఉపయోగించాలి.

ఇలా మొదలైన అంశాలతో కూడిన ఈ ఒప్పందంలో కమ్యూనిస్టులు కూడా వున్నారు. 1969 ఫిబ్రవరి నెలలో సిపిఎం పార్టీ పొలిట్‌బ్యూరో చేసిన తీర్మానం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది.

"ఒక ప్రాంతం ప్రజలకు మరొక ప్రాంతంలో ఉద్యోగం చేసే హక్కును నిరాకరించే దుష్టసూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతుంది. ఈ చర్యల వల్ల రెండు ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల మధ్య అడ్డుగోడలు నిర్మించబడతాయి. ఆంధ్రా ప్రాంతంకు చెందిన ఉద్యోగులందరిని వారి ప్రాంతాలకు తరలించాలనే అభిప్రాయం పూర్తిగా తప్పని భావిస్తున్నాము. ఈ నిర్ణయాన్ని ఏ మాత్రం (పిబి) హర్షించజాలదు.

(ఏ ప్రాంతంలో అయినాసరే అక్కడ వున్న ఉద్యోగ అవకాశాలు స్థానిక నిరుద్యోగులకు ఉపయోగపడాలి. వారితోనే వాటిని భర్తీ చేయాలి అయినా సరే ఖాళీలు వుంటే స్థానికేతరులకు అవకాశాలు యివ్వవచ్చు. యిది కనీస సమాజ న్యాయ సూత్రం. ఎక్కడైన యిది వర్తిస్తుంది. 1. మద్రాసు రాష్ట్రంలో నుండి ఆంధ్రరాష్ట్రంగా విడిపోవడానికి ఉద్యోగ అవకాశాలు దక్కక పోవడంకారణం కాదా? అనేక మంది తెలంగాణ బిడ్డల ప్రాణ త్యాగాలతో సాధించబడిన ముల్కీ రూల్స్" మన కమ్యూనిస్టులకు విద్వేషమనే అడ్డుగోడలా' కనిపించడం అంటే ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వత్తాసు పలకాలనే దోపిడి భావన కాక మరేమిటి?)

1969 ఏప్రిల్ 6న (సిపిఎం) ప్రత్యేక తెలంగాణకు మేము వ్యతిరేకం అంటూ పత్రికా ప్రకటన (విడుదల) చేసింది. దీని నుండి : "తీవ్రమైతున్న రాజకీయ, ఆర్థిక, సంక్షోభం దాని ఫలితంగా ప్రజల్లో ఏర్పడే, అసంతృప్తి నిరాశ నిస్పృహను, ప్రగతినిరోధక శక్తులు ప్రాంతీయ తత్వం (తెలంగాణ) జాతి, విభజన, లాంటి వాటిని నిర్లజ్జగా ప్రచారం చేస్తూ తమ విచ్ఛిన్నకర స్వార్థపర ధ్యేయాలను ముందుకు ఏ విధంగా తీసుకుపోతారో స్పష్టపరచడానికి ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం ఒక ఉదాహరణ"

మా పార్టీ నాయకులు శాసన సభలో "పెద్ద మనుషుల ఒప్పందం" స్ఫూర్తిని నిజాయితీగా అమలుచేయాలని తరచు డిమాండ్ చేస్తూ వచ్చారు"

పెద్ద మనుషుల ఒప్పందం (స్వభావాలను) కమ్యూనిస్టు పార్టీ సదుద్దేశ్యంతో తీసుకుంది.

(పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో వున్న ప్రధాన అంశాలన్నింటిని ఆచరణలో వ్యతిరేకిస్తూనే వాటి అమలు కొరకు పోరాడినామని, ఒప్పందంను సదుద్దేశంతో తీసుకున్నామని చెప్పడం స్పష్టమైన అవకాశవాద వైఖరిని తెలియచేస్తుంది.

ఒక పక్క ముల్కీ రూల్స్‌కు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతూ, ఉద్యోగ ఉపాధి నదీ జలాలలో అన్యాయం జరిగిన విషయం దేన్నీ ఎప్పుడూ ప్రస్తావించని కమ్యూనిష్టులు తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని ఎన్నిరకాల అవకాశాలు ఉంటె అన్ని రకాలుగా విమర్శించే ప్రయత్నంచేస్తూ ఇక్కడ ప్రజా ఉద్ధారకుల వలె పత్రికా ప్రకటనలతో ప్రజలను మోసం చేయాలని చూస్తున్నారు.

సిపిఎం వైఖరి యిలా వుంటె....

సిపిఐ వైఖరిలో ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుపై యిటీవల కాలంలో 2007 జులైలో ఒక అనుకూల తీర్మానం జరిగింది. యిది తెలంగాణ ఉద్యమానికి అనుకూలమైన అంశమే. అయినప్పటికి సిపిఐ కోస్తాంధ్ర దోపిడీ దారుల పాలక వర్గాల సేవలో నిమగ్నం అయి వుండడం వల్ల తీర్మానం నామమాత్రంగానే మిగిలిపోయింది. తెలంగాణలో జరుగుతున్న వలస దోపిడిపైగాని అభివృద్ధి పేరుతో ఇక్కడ జరుగుతున్న విధ్వంసం గురించిగాని ఏనాడు మాట్లాడిన పాపాన పోలేదు. తెలంగాణను దుర్భిక్షంలోకి నెట్టివేసె ప్రాజెక్టులపైన కూడ సాంప్రదాయ పద్ధతులే పాటిస్తున్నారు. (పాలక వర్గాల బండి ఆగినప్పుడు నెడుతాయి. సాగినప్పుడు తిడుతాయి. భారత వామపక్షాలు) అని ఒక మార్క్సిస్టు నాడు అన్నాడు. కాని నేడు నెట్టడం తిట్టడం కాకుండ ఎక్కి కూర్చున్నారు).

తెలంగాణ అనుకూల తీర్మానం కూడా ఉనికి నిలబెట్టుకునె ప్రయత్నంలో ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలలో భాగంగానె జరిగింది. సహజంగానే ఆంధ్రా చేతిలో నాయకత్వం ఉంది. అన్ని పార్టీల వలె దీనిలో కూడ యిది ఆటంకంగా మారింది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు ఉద్యమంలో భాగంగా కమ్యూనిస్టులు నాడు తెలుగు మాట్లాడే ప్రాంతాల్లో యిచ్చిన నినాదం "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" దీనికి ఆనాడు చూపించిన కారణాలు సరిగ్గా లేవు. హేతుబద్ధమైనవి కావు. సాంస్కృతిక సామాజిక భౌతిక స్థితిగతులు చాలా బిన్నంగా ఉన్నప్పుడు అసలు విషయాలు పరిశీలించి శాస్త్రీయంగా పరిష్కారం కనుక్కోకుండ దేశం మొత్తంలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల నినాదం యిచ్చాం

కనుక ఇక్కడ ఖచ్చితంగా అమలు జరగాలని భావించడం, యాంత్రిక వాదంతో ప్రజలు ఆకాంక్షలను అదే పనిగా వ్యతిరేకిస్తూ, మూర్ఖత్వంతో విశాలాంధ్ర స్థాపనలో నాడు కమ్యూనిస్టులు పెద్దకుట్ర చేశారు. నేడు సమైక్య రాష్ట్రాన్ని నిలబెట్టడానికి వీరు చేస్తున్న కృషి కూడ కుట్ర పూరితమే. తెలంగాణ అంశాన్ని గూర్చి ప్రస్తావించకుండ తెలంగాణలో రాజకీయ పార్టీలు మనగడ సాగించలేని స్థితి ఏర్పడిన ఈ నేపథ్యంలో సిపిఎం పార్టీ తీవ్ర విమర్శలను ఎదుర్కొవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. తెలంగాణ వ్యతిరేకిగా ఉన్న వీరికి ప్రజలనుండి ఎదురైతున్న పరాభవాన్ని ఎదుర్కొనడానికి తెలంగాణ ప్రజల ఆలోచలను ప్రత్యేక తెలంగాణ వైపు మరల్చకుండా కావలసిన నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. (భూ పోరాటం పేర ఇండ్ల స్థలాల పోరాటం) మరోవైపు ఉద్యమంపై తీవ్రమైన విమర్శలతో దాడి చేస్తు క్యాంపైన్ తీసుకుంది. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం న్యాయమైనది. ప్రజాస్వామికమైనది కాదని కొంతమంది స్వార్థపరులు, భూస్వాములు పెట్టుబడిదారులు పదవి వ్యామోహపరులు చేసున్న ఆర్భాటంగా చిత్రీకరించజూస్తున్నది.

ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు ద్వారా ప్రజల ఏ సమస్య పరిష్కరించబడదని తెలంగాణ వాదుల డిమాండ్స్ మొత్తం రాష్ట్రం ఏర్పాటు తప్ప మిగిలినవి సమైక్య రాష్ట్రంలో పరిష్కరించుకోవచ్చు, సాధించుకోవచ్చు అంటూ ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. తెలంగాణ ఉద్యమంవల్ల భూస్వామ్య వ్యతిరేక ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలకు ప్రజలు దూరం అయితారని ప్రణాళిక బద్దంగా ప్రాథమిక స్థాయినుండి విషప్రచారం చేస్తున్నారు. ప్రపంచంలో ఎక్కడైన జరిగె భూస్వామ్య సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, ప్రాంతీయ, జాతుల ఉద్యమాలను సమర్థిస్తూ, మద్దతునివ్వాలి అని చెప్పే మార్క్సిస్టులు. ప్రజల ప్రజాస్వామిక డిమాండ్ ఆకాంక్ష అయిన తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు అడ్డుపడుతున్నారు.

కుల, మత, లింగ, వివక్షను ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం దోపిడీ చేయడాన్ని, ఒక ప్రాంతంపై మరొక ప్రాంతం ఆదిపత్యాన్ని వ్యతిరేకిస్తామని చెప్పే మార్క్సిస్టులు, సమసమాజంకు సోషలిజంకు నిర్వచనాన్ని మార్చివేశారు.

ప్రజాస్వామ్యం గురించి ప్రగల్భాలు పలుకుతూ నేపాల్‌లో ప్రజాస్వామ్య పునరుద్దరణ, పౌరహక్కుల రక్షణ కోసం రాయబారం నెరిపిన వీరికి తెలంగాణలో హరించబడుతున్న కనీస మానవ హక్కుల గురించి నోరు మెదపకుండా తాము కూడ పాలకవర్గాలుగా ఒకే తానులో ముక్కగా చెప్పకనే స్పష్టంచేస్తున్నారు. తెలంగాణ ఉద్యోమంలో ఉన్న ప్రజాస్వామిక అవగాహనను దోపిడినీ, వివక్షను, ఆధిపత్యాన్ని ఎదిరిస్తూ హక్కుల కోసం నిర్మించబడుతున్న, ఉద్యమంను వ్యతిరేకించడం అంటె ప్రజావ్యతిరేక వైఖరి తీసుకోవడమే. మార్క్సిజం తమ సిద్దాంతంగా నీతులు వల్లిస్తున్న సిపిఎంతోపాటు

తమనుతాము విప్లవకారులుగా చెప్పుకుంటున్న సిపిఐఎంఎల్ (న్యూడెమోక్రసీ) కూడ తెలంగాణపై వ్యతిరేక వైఖరి కల్గివుంది.

"జాతుల స్వయం నిర్ణయాదికారాన్ని గౌరవించాలనే" లెనిన్, స్టాలిన్‌ల అవగాహనకు, వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తున్నది. జాతుల పోరాటాలను సమర్థించాలనే ఈపార్టీ జాతిగా ఉన్న తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తున్న సమయంలో వీరితోపాటు సిపిఐఎంఎల్ గ్రూపులు కొన్ని కూడా తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తూ దీనికి సాకుగా ప్రపంచంలోని అనేక ప్రాంతీయ జాతుల, ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమాలతో దీనిని పోల్చరాదంటు కుంటిసాకులు చెపుతున్నారు.

అసలు జాతి అంటే ఏమిటి? జాతిగా గుర్తించాలంటె దానికి ఉండవలసిన లక్షణాలను 1913లో స్టాలిన్ నిర్వచించడం జరిగింది.

"ఒకే భూభాగం, భాష, ఆర్థిక జీవనం, సంస్కృతిలో ప్రతిఫలించే భావోద్వాగాలు కలిగి చారిత్రకంగా ఏర్పాటైన స్థిరమైన ప్రజాసమూహమే జాతి"

ఆంధ్రా, తెలంగాణలలో మాట్లాడేది తెలుగు భాషే అయినప్పటికి మాండలికాలు వేరుగా ఉన్నాయి.

తెలంగాణ దక్కన్ పీఠభూమిగా, కోస్తాంధ్ర సముద్రతీర ప్రాంతంగా ఉంది.

ఆర్థిక జీవితం : తెలంగాణ ఆంధ్రా ప్రాంతాల మధ్య తీవ్రమైన వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. నూటికి 80% వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. రైతులకు భూముల్లేక, ఉన్నభూమికి నీటి సౌకర్యంలేక ఆరుతడి, మెట్టపంటలు వర్షాధార వ్యవసాయంతో పండీపండనీ పంటలతో చితికి పోయిన గ్రామీణ ఆర్థికజీవితం, కులవృత్తులు, చేతివృత్తులు ధ్వంసం కావడంవల్ల ఆహార సమస్య నిరుద్యోగ సమస్యతో లక్షలాది మంది ప్రజలు వలసలు వెళ్ళి దినసరి కూలీలుగా, డ్రైవర్లుగా బతుకులు వెళ్ళదీస్తున్నారు. ఇక్కడ ప్రజల ఆచార వ్యవహారాలు పండుగలు పబ్బాలు ఆంధ్రాప్రాంతంలో పొల్చినపుడు చాలా భిన్నంగా ఉంటూ సంస్కృతిలో అనేక బేధాలు ఉన్నాయి.

తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల బావోద్వేగాలు మానసిక ఉద్రేకాలు వందల సంవత్సరాలుగా పోరాడే చరిత్రనుండి అర్థం చేసుకోవచ్చు. ప్రజల ఆవేశాలు, వ్యక్తీకరణ తెలుగు మాట్లాడే మిగతా ప్రాంతాలతో పోల్చి చూస్తే చాలా భిన్నంగా ఉంటాయి.

తెలంగాణ ఉద్యమానికి, జాతి ఉద్యమానికి ఉండాల్సిన లక్షణాలు ఉన్నాయని చెప్పడానికి యింతకంటె ఆధారాలు అవసరంలేదు. నిజమైన మార్క్సిస్టుగా ఎవరైనా "జాతి ఉద్యమానికి" ఉండవలసిన లక్షణాలు ఉన్న తెలంగాణ ఉద్యమానికి బేషరతుగా మద్దతునివ్వాలి. పాల్గొనాలి నాయత్వం వహించాలి.

సిపిఎం పార్టీ తెలంగాణతోపాటు నాగా, మిజోరాం, అస్సాం లాంటిజాతి విముక్తి

ఉద్యమాలను కూడ వ్యతిరేకించడం ద్వారా తన అసలు వైఖరిని స్పష్టపరిచింది. రకరకాల కారణాలు చూపిస్తూ ఈ ఉద్యమాలను వ్యతిరేకించినా అసలు కారణం మాత్రం వారి ప్రయోజనాలనేది సుస్పష్టం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుపై మొదటి నుండి మొండి వైఖరి కలిగి ఉంటూ భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్రాల పేరుతో, జాతీయ సమైక్యత పేరుతో సిద్ధాంతీకరించి దశాబ్దాలుగా ప్రజలను మోసపుచ్చుతూ కాలం వెళ్ళదీస్తుంది. కోస్తాంధ్ర, భూస్వాముల, పెట్టుబడిదారులకు తమ స్వార్థాన్ని తీర్చే నిలయంగా తెలంగాణ మారింది. విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు అర్థంకాని కారణాలు, అవకాశవాద విధానాలు అస్త్రాలుగా చేసిన కమ్యూనిస్టులు, సమైక్య రాష్ట్రాన్ని ప్రజాభీష్టంగా చెప్పుకున్నారు. నేడు అదే కోస్తాంధ్ర పాలకవర్గాలకు కొమ్ముకాస్తూ తెలంగాణ ప్రజలపై జరుగుతున్న వలసదాడిలో ప్రత్యేకంగా పరోక్షంగా పాలుపంచుకొంటున్నారు.

2004 పార్లమెంటు అసెంబ్లీ ఎన్నికల అనంతరం ఏర్పడిన రాజకీయ పరిస్థితిలో సిపిఎం పార్టీ ప్రకాశ్‌కారత్ నేతృత్వంలో తెలంగాణ సబ్‌కమిటీ చైర్మన్ ప్రణబ్‌ముఖర్జీని కలిసి తెలంగాణ అంశంపై వారిచ్చిన వివరణను బట్టి తెలంగాణపై వారి వైఖరిని మరింత స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఈ నోట్‌లో 1. తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలందరికి ఒక సమైక్య భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సుదీర్ఘకాలం జరిగిన పోరాటాల ఫలితంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడింది.

2. భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్రాలను విభజించడం వల్ల ఏర్పడే చిన్న రాష్ట్రాలు కేంద్రం పై మరింతగా ఆధారపడాల్సి వస్తుంది. యిది ఫెడరల్ సూత్రాన్ని నీరుగారుస్తుంది. జాతీయ సమైక్యతను బలోపేతం చేయాలంటే బలమైన కేంద్రం, బలమైన రాష్ట్రాలు వుండాలి.

3. తెలంగాణ ప్రాంతం నిజాం కాలం నాటి నుండి చారిత్రకంగా అభివృద్ధి లేమితో వెనుకబడినపోతున్న ప్రాంతం. దశాబ్దాలుగా ఈ ప్రాంత అభివృద్ధి కుంటుపడిపోయి అవసరాలకు తగిన ఉపాధి అవకాశాలు లేకుండా పోయినాయన్న మాట యధార్థం. తెలంగాణ రాయలసీమ ప్రాంతాలలో మొత్తం వ్యవసాయ భూమితో సాగునీటి వసతి ఉన్న భూమి తక్కువ. విద్యాపరంగా వెనుకబడిన మండలాల్లో అధికభాగం తెలంగాణలోనూ ఉత్తరాంధ్రలోనూ ఉన్నాయి. తెలంగాణ వెనుకబాటుతనం వల్ల బాధపడుతున్న వారిలో అత్యధికులు గిరిజనులు, దళితులు మైనారిటీలు.
అయితే వెనుకబాటుతనం వల్లవచ్చే సమస్యలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన పరిష్కారం

కాదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడినంత మాత్రాన అభివృద్ధి జరిగిపోతుందనడం తప్పుదోవ పట్టించే వాదన. అభివృద్ధి లేమి. సామాజిక ఆర్థిక వెనుకబాటుతనం. సమస్యలను క్రింది నుండి నిర్దిష్టమైన చర్యల ద్వారా మాత్రమే పరిష్కరించాలి.

4. తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాల అవసరాలు తీర్చే సాగునీటి పారుదల ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.
5. తెలంగాణపై దృష్టిపెడుతూ రాష్ట్రంలో ఒక సమగ్ర భూ పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.
6. వెనుకబడిన మండలాల్లో మహిళలకు విద్యా సదుపాయాలు పెంచడానికి ఒక శీఘ్ర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.
7. దళితులు, గిరిజనులు మైనారిటీల ఆర్థిక సామాజిక స్థితిని పెంపొందించేందుకు ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టాలి.
8. వివిధ ప్రాంతాలు, జిల్లాల మధ్య అసమాన అభివృద్ధిపై సమగ్రమైన అధ్యయనం జరిపేందుకు ఉన్నతాధికారాలు గలిగిన ఒక కమిటీని నియమించాలి. దాని అధ్యయనం ప్రాతిపదికగా ప్రతిమండలానికి ఒక అభివృద్ధి సూచీని తయారుచేయాలి. దీని ప్రాతిపదికపై సమగ్ర ప్రణాళికలు రూపొందించాలి.
9. 610 జివోను ఖచ్చితంగా అమలుపరచాలి. గతంలో జరిగిన లోటుపాట్లను శాస్త్రీయ ప్రాతిపదికన సరిదిద్దాలి.
10. ప్రతి బడ్జెట్‌లోనూ వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రత్యేక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటుచేయాలి.

పై అంశాలన్నింటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని మేము తెలంగాణపై సబ్‌కమిటీకి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. భాషా ప్రాతిపదికన ఏర్పడిన తొలిపెద్ద రాష్ట్రమైన ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను విభజించినట్లయితే ఇప్పుడున్న భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్రాలను విభజించాలని కోరుతూ తామర తంపరగ డిమాండ్లు పుట్టకొస్తాయన్న విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకోవాలి.

ప్రాంతీయ అసమానతలు వెనుకబాటుతనం అభివృద్ధి లేమికి మూలకారణాన్ని తొలగించకుండా కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు డిమాండు చేయడం సమస్యను పక్కదోవ పట్టించడమే అవుతుంది. దీనివల్ల రాష్ట్రాల మధ్య అనేక సమస్యలు వచ్చి విభేదాలు పెరుగుతాయి. ఇది ప్రజల మధ్య ఐక్యతను బలహీనపరుస్తుంది.

1. తెలంగాణ వెనుకబాటుకు నైజాం పాలన కాలాన్ని ఆధారం చేసి చూపడం అసలు సమస్యను తప్పు దోవ పట్టించే వాదన. ఈ 50 ఏండ్ల విశాలాంధ్ర కాలంలో జరిగిన దోపిడిని వివక్షను (కప్పిపుచ్చడానికి) రెండు ప్రాంతాల మధ్య ఉన్న ఆర్థిక

అసమానతలను కప్పి పుచ్చే తప్పుడు వాదనే తప్ప ఇందులో నిజం లేదు.

2. 1952 నుండి స్థానికులకు ఉద్యోగాల కోసం పోరాటాలు చేయడం జరిగింది. 610 జీవో ఖచ్చితంగా అమలుచేయాలని పత్రికా ప్రకటనలు యిచ్చి చేతులు దులుపుకున్న కమ్యూనిస్టులు అంతర్గతంగా తెలంగాణ ప్రజలకు తీరని ద్రోహాన్ని చేశారు, చేస్తున్నారు. తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలను వలస ఆధిపత్యం నుండి ఉపాధి ఉద్యోగ అవకాశాలు రక్షించుకునేందుకు ప్రధానంగా వున్న ముల్కీరూల్స్‌ను రద్దుచేయాలని వారు కోరుతున్నారు. దీనివల్ల రెండు ప్రాంతాల మధ్య స్పర్ధలు పెరిగి, విభేదాలు శాశ్వతం అవుతాయి. అనే వాదనతో తెలంగాణ ప్రాంత నిరుద్యోగుల పొట్టలు కొడుతున్నారు. వేల సంవత్సరాలుగా వ్యవసాయం సాగుకు నీరందిస్తున్న గొలుసు చెరువులు, కుంటలు సైతం పాలకుల నిర్లక్ష్యానికి కనుమరుగైతున్నవి. తెలంగాణ ప్రాంత ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యతను యివ్వాలని గారడి మాటలు చెపుతున్న వామపక్షాలు, పోలవరం, పులిచింతల, పోతిరెడ్డిపాడు, దుమ్ముగూడెం లింక్‌కెనాల్ లాంటి తెలంగాణ ప్రజావ్యతిరేక ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం జరుగుతుంటె నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు ఉంటున్నాయి. పోలవరం లాంటి ప్రాజెక్టు విషయంలో ఉభయగోదావరి జిల్లాల్లో అనుకూలంగా సభలు సమావేశాలు, ర్యాలీలు నిర్వహిస్తూ తెలంగాణలో ఒకసారి ఎత్తుతగ్గింపు, మరోసారి కట్టనివ్వం అంటూ ద్వంద్వ విధానాలు అవలంబిస్తూ ప్రజలను మభ్యపెట్టజూస్తున్నారు. సాగునీటి వాటాలో తెలంగాణ ప్రాంతం కోల్పోయిన వాటా గణాంకాలతో సహ కండ్లముందు వున్నాసరే నిజాలను చూసి చూడనట్లు వదిలేస్తూ ఆంధ్రా భూస్వాముల పాట పాడుతున్నారు.

రేషన్ కార్డులు నుండి యిండ్ల స్థలాల పోరాటం వరకు మేము నిజమైన ప్రజా ఉద్యమకారులం అని చెప్పే వారు, ఏనాడు ప్రాంత వివక్షపై దోపిడీపై పార్లమెంటులోగాని అసెంబ్లీ గాని నోరువిప్పలేదు.

వీర తెలంగాణ పోరాట వారసులుగా చెప్పుకుంటూ దోపిడీ నేరాలలో, అక్రమాలలో ప్రత్యక్షంగా పరోక్షంగా సంబంధాలు కలిగి ఉంటూ ఆంధ్రా పాలకుల, కాంట్రాక్టర్ల ఎంగిలి మెతుకులకు ఆశపడి యాభై ఏండ్లుగా తెలంగాణకు తీరనిద్రోహం, అన్యాయం చేస్తూనే ఉన్నారు. వెనుకబాటును చూపి రాష్ట్రాన్ని ముక్కలు చెయొద్దంటూ వెనుకబాటు కారణాలు మాత్రం మరుగున పెడుతున్నారు. వెనుకబాటుతనం అనేది ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోరడానికి ఒక కారణం మాత్రమే. భూమి–నీరు, నిధులు–సమస్త రంగాలలో స్వాలంభన సాధించడం తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంలో ప్రజా సంక్షేమ రాజ్యం ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం, పాలనా ఉండాలనేది తెలంగాణ ప్రజల లక్ష్యాన్ని సాధించలేవు. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్య స్థాపన కోసం ఇంతకాలం చేసిన ఆరాటం ఆస్తుల సంపాదనకే సరిపోయింది.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం పేరుతో జరిగిన ద్రోహాన్ని ప్రజలు ఎన్నిటికి మరచిపోరు. వామపక్షాలు పాలకవర్గాల బండి సాగినపుడు తిడుతాయి. ఆగినపుడునెడతాయి. అన్నట్లు వాటి సేవ మొత్తం పెట్టుబడిదారులకే అంకితం అయింది. ప్రజల గుండెలపై ఎత్తిన బరువులా ఉన్న రామోజీ ఫిలింసిటీ, ఈ కమ్యూనిస్టులకు అద్భుత కళాఖండంలా కనిపిస్తుంటె వీరి వర్గ చైతన్యం ఎంత అధమస్థాయికి దిగజారిందో అర్థంచేసుకోవచ్చు. పాలకవర్గాల దోపిడీదారుల పాదసేవలో అహర్నిషలు నిమగ్నం అయివున్న వీరు ఏ ప్రాంత ప్రజలకైనా న్యాయం చేస్తారని ఆశించలేము. తెలంగాణను కోరుకోవడం అంటే సామ్రాజ్యవాదులను, వలసవాదంను వ్యతిరేకించడమే.

ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ యుగంలో విశ్వమంతా కుగ్రామంగా మారిన కాలములో మారుతున్న ప్రపంచంతో పాటు మైండ్‌సెట్ మార్చుకోవాలని భావిస్తున్న వీరు తెలంగాణ ప్రజల్లో జీర్ణించుకొని నిండుగా గూడుకట్టుకున్న తెలంగాణ వాదానికి ఎదురునిలువలేక కనీసం అధికారం కోసమైన తెలంగాణకు అడ్డుతొలుగుతారా? అనేది కాలమే నిర్ణయించాలి.

2008

అస్తిత్వ ఉద్యమాల వ్యతిరేకి సిపిఎం

జూపాక సుభద్ర

తెలంగాణ పట్ల ఒక్క సిపిఎం తప్ప మిగతా ఏ రాజకీయ పార్టీ ఇంత కరాఖండిగ, ఇంత శత్రుపూరితంగా వ్యవహరించడంలేదు. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల ఉధృతికి ఏ పార్టీ కూడా అడ్డు చెప్పడానికి వెనకాముందాడుతుంటే సిపిఎం మాత్రం సడేసాబ్ బడేమియాగ ససేమిరా అంటుంది. నక్సల్ పార్టీలు, నిన్న మొన్నటి దాక సమైక్యాంధ్ర అన్న సిపిఐ కూడా తెలంగాణ గానంతో గొంతుకలుపుతుంటే ఒక్క సిపిఎం విధానాలే తెలంగాణకు కంటగింపు కలిగిస్తుంది.

'తెలంగాణకి మద్దతిస్తే వేర్పాటు వాదాన్ని సమర్థించినట్లే'నని, రాష్ట్రాల విభజనకు మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకమని, 'సమైక్యాంధ్రకే కట్టుబడ్డాం', 'రాష్ట్ర విభజన అభివృద్ధికి చేట'ని అందుకే మా పార్టీ ప్రత్యేక తెలంగాణని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ సమర్ధించబోదని మొదట్నుంచి మాది ఇదే విధానమని, భవిష్యత్‌లో కూడా ఇదే కొనసాగుతుందని, మార్పుండదని, మార్పుచెందేది సిద్ధాంతమే కాదు పొమ్మంటుంది' – ఇదీ దగాపడ్డ తెలంగాణ పట్ల సిపిఎం పోరాట రాజకీయ వైఖరి. యీ వైఖరి ఒక్క తెలంగాణపట్లనే కాదు సమాజంలో జరుగుతున్న కుల, మత, జెండర్‌కు సంబంధించిన అస్తిత్వ ఉద్యమాల పట్ల కూడా సిపిఎం మిత్రపూరితంగా వ్యవహరించకపోగా కోస్తాంధ్ర ఆదిపత్యకులాల పితృస్వామ్యాణచివేతలే కొనసాగిస్తుంది.

ప్రత్యేక ఆర్థిక సామాజిక పరిపుష్టి వున్న తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని బలవంతంగా ఆంధ్రప్రాంతంలో కలిపిన రాజకీయాలు సిపిఎంకి తెలవదా? దాని ఫలితంగా అన్నింటా వెనకబడేసిన వలస నీతులు తెలియవా! తెల్సికూడా తెలంగాణ ప్రజల్ని వేర్పాటువాదులుగా ముద్రలేయడం, బద్నాంచేయడం కమ్యునిస్టు సిద్ధాంతమా! ఆనాడు యాభై ఏండ్ల కింద తెలంగాణ ప్రజాభీష్టానికి విరుద్ధంగా తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని ఆంధ్రలో కలిపిన తర్వాత ఆంధ్ర భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు, పాలకవర్గాలు తెలంగాణ నీళ్లని అడ్డగోలుగా మళ్లించినపుడు ఇది అక్రమమని సిపిఎం ఏనాడు పెదవి విప్పలేదు. ఇక్కడి నోటికాడి బుక్కల్ని కొట్టి భూముల్ని, ఉద్యోగ, ఉపాధులను గుంజుకొన్న ఆంధ్ర సామ్రాజ్యవాదాన్ని ఏనాడు పల్లెత్తు మాట అనలేదు. తెలంగాణ భాషా సంస్కృతుల్ని, కళల్ని, సాహిత్యాన్ని అణచివేస్తూ అవహేళనకు గురిచేస్తున్న ఆంధ్రీకరణకు ఏనాడు అడ్డు పడలేదు.

తెలంగాణలో జరుగుతున్న యీ దోపిడి, పీడనలు, మేము ప్రజాపక్షం, మావి ప్రజారాజకీయాలని చెప్పుకుంటున్న సిపిఎం పార్టీకి అన్యాయాలుగా అక్రమాలుగా కనిపించలేదేమో! తమ ప్రాంతంలోనే తాము వేరుగా చూపబడుతున్న తెలంగాణ ప్రజలు సమైక్యాంధ్రలో మేముండలేము అని కోరుకుంటుంటే ..... యీ ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవించని, విలువనివ్వని 'సామాజిక' ధృక్పథాల పార్టీ మాత్రం విభజనవల్ల అభివృద్ధి చెందదంటుంది. యాభై ఏండ్ల నుంచి తెలంగాన సమైక్యాంధ్రగానే వుంది. ఎక్కడ అభివృద్ధి? ఉన్నయి పోగొట్టుకుందే గానీ తెలంగాణకి జరిగిన అదనపు అభివృద్ధేది? భాషా రాష్ట్రాలు సమైక్య రాష్ట్రాలే దోపిడి పీడనల్ని నిరోధిస్తాయని అనుకుంటే మరి సోషలిజం మాటేంది? సమైక్య రాష్ట్రమే పెట్టుబడిదారి విధానాల్ని నాశనం చేసే విముక్తి మార్గమా! సమైక్యాంధ్ర అభివృద్ధంటే కోస్తాంధ్ర అగ్రకుల భూస్వాముల పెట్టుబడిదారుల, బ్యూరోక్రాట్స్ అభివృద్ధా!

తెలంగాణ పట్ల మా వైఖరి ఎన్నియుగాలైనా మారదని శిలావాదాలు లేవదీస్తుంది. మేము ప్రజా మనుషులమంటరు, మాది సోషలిస్టు సిద్ధాంత మంటరు కానీ ఆచరణలో కోస్తాంధ్ర అగ్రకులవలస వాదాల్నే సమర్థిస్తున్నది. ఇది మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతమని తిరుగులేదని చెప్తుంది మోనోపలిగా! యీ వాదాలన్నీ తెలంగాణ సిపిఎం నాయకులు మాట్లాడ్డంలేదు. నిజానికి సిపిఎంలోని తెలంగాణ గొంతులు ఏ అణచివేతల బాయిలోనో ఘోషిస్తున్నాయనేది ఈ మధ్యనే బైటికొస్తున్నయి.

సిపిఎం ఈ మధ్య 'మారేది సిద్ధాంతమే కాద'ని చాలా నిక్కచ్చిగా ఎక్కడ బడితే అక్కడ చెప్తుంది. కాని మార్క్సిజం నిరంతరమైన చలన శీలమైన ప్రాపంచికదృక్పథం. ఇది గతితార్కిక భౌతిక రాజకీయాలను నిత్యనూతనంగా పరిణామాత్మకమై గుణాత్మక మార్పుకు మళ్లిస్తుంది. దేశకాల పరిస్థితుల్ని బట్టి ఏ సిద్ధాంతమైన మారుతుంటుంది. ఇది చారిత్రక సత్యంగా చూస్తున్నాము. యీ వాస్తవాలను పక్కనబెట్టి మార్పుకులోనయేవి సిద్ధాంతాలా అని పిడివాదం చేయడం మార్క్సిజానికే వ్యతిరేకం. ప్రపంచంలో చలనశీలంగాని ఏవస్తువైనా అభివృద్ధికాదు. నిశ్చలంగా, కదలనివి ఏ మార్పుకు లోనుకానివి నశిస్తాయనే భౌతిక సూత్రాల్ని సిపిఎం గుర్తించక పోతే రేపు దానిగతి కూడా అంతే.

అందుకేనేమో భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టుల పేరుతో ఆధిపత్య హిందూకుల సిద్ధాంతాలు మారకపోగా కొనసాగుతున్నయి. డాంగే నుంచి కారత్ దాకా కమ్యూనిస్టు అధినాయకులంతా ఆధిపత్య కులాల హిందూ మగవాళ్లే. నాటి నుంచి నేటి దాకా

ఒక్క ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలు, స్త్రీలు అధినాయకత్వంలో కనిపించరు. యిట్లాంటి మార్పులు జరక్కుండా చెక్కుచెదరకుండా ఉండడాన్నే మార్క్సిజమంటుంది సిపిఎం.

వాస్తవ చరిత్ర చెప్పాలంటే తెలంగాణకు ఆంధ్ర అగ్రకుల కమ్యూనిస్టులతోనే వలసల విస్తృతి మొదలైంది. ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీలోకూడా అంతా ఆంధ్ర పెద్దకులాల పెత్తనమే నడిచింది. సిపిఎం ఏర్పడిన కాన్నుంచి కమ్మకులానిదే నాయకత్వ ప్రాబల్యం. ఈ కులమంతా ఆంధ్రనుంచి వలసొచ్చినోల్లే. ఏగూటి పక్షి ఆ కూతనే కూస్తదన్నట్లు, పీడిత ప్రజలవైపు నిలబడకుండా ఆంధ్ర అగ్రకుల బూర్జువా భూస్వామ్య పాలకవర్గాలకే వంతపాడ్తుంది సిపిఎం పార్టీ. నాయకత్వంలోకి ఎస్సీ బీసీ, ఎస్టీ, మైనారిటీలను, స్త్రీలను, కిందికులాల స్త్రీలను రానివ్వడంలేదు.

నిజానికి సిపిఎం బతికి బట్టకడ్తుంది తెలంగాణ వల్లనే తెలంగాణలోనే. దేశమంతా తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగపోరాటం చెట్టుపేరు చెప్పుకునే ఎర్ర కాయలమ్ముకుంటున్నారు కమ్యూనిస్టులంతా. అట్లాంటి పోరు తెలంగాణకు వీర తెలంగాణకు అన్యాయం జరుగుతుంటే మేము ప్రత్యేక తెలంగాణకు వ్యతిరేకం. అది మా సిద్ధాంతం అంటూ ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా తెలంగాణకు ద్రోహం చేస్తున్నరు. సిపిఎం పార్టీకి తమ స్వంత కోస్తాంధ్రలో నూకల్లేవు. అక్కడ వీరి రాజకీయ మార్కెటుకు డిమాండ్ లేదు. వీరి సిద్ధాంతానికి రాయలసీమలో బతుకు భాగ్యం లేదు. వీళ్లకు జవజీవాలు యిచ్చేది తెలంగాణే. అట్లాంటి పోరాట చైతన్యంగల తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల పట్ల సానుకూల వైఖరి లేకపోగా యిక్కడి బువ్వతిని, నీళ్లు తాగి, గాలి పీలుస్తూ రాజకీయాలు నెరుపుతున్న కోస్తాంధ్ర పెద్దకులాల సారథ్యమున్న సిపిఎం పాలు తాగి రొమ్ముగుద్దే రాజకీయాలే చేస్తుంది.తెలంగాణ ఎంతవట్టిపోయిన బక్క గొడ్డయితే అంత రాజకీయ పండుగ వీళ్లకు. తెలంగాణ ప్రజలు ఎదిగితే వాళ్లకు మారే సమాజమేమి మిగులదని భయపడ్తున్నారేమో.

పశ్చిమబెంగాల్‌లో టాటా, మిట్టల్ వంటి పెద్ద పెట్టుబడుల కోసం నందిగ్రామ్, సింగూర్ పేద రైతుల్ని చంపడం వల్ల చెదరని మార్క్సిజం, పేద రైతుల భూముల్ని గుంజుకొని కంపెనీలకు కట్టబెట్టడం వల్ల మారని సిద్ధాంతం తెలంగాణకు మద్ధతివ్వడం వల్లనే ఆగంబడ్తదా!

ఇక కుల, జెండర్ అస్తిత్వ ఉద్యమాల పట్ల నక్సల్, కమ్యూనిస్టుల వైఖరంతా మనువాదానికి ఏం బిన్నంగా కనిపించదు. ఈ పార్టీల్లో సిపిఎం రాజకీయ వైఖరి అస్తిత్వ ఉద్యమాలపట్ల ఎట్లా ఉందనేది పరిశీలిద్దాం.

దళితమహాసభ, ఎంఆర్‌పిఎస్ వచ్చేదాకా సమాజంలో కులముందన్న నిజాన్ని నిరాకరించింది సిపిఎం. వర్గచైతన్యం ముందు అన్ని చైతన్యాలు దిగదుడుపే అని వాదించింది. కులమనేది లేదన్నది. ఎప్పుడైతే దళిత మహాసభ, ఎంఆర్‌పిఎస్ ఉద్యమాలొచ్చినయో అప్పటినుంచి పార్టీకి దళితులు దక్కరేమోనని బుగులుపడింది. దళితులు వేరుగా సంఘటితమైతే, శ్రామికుల్ని కులాలుగా చీలుస్తున్నారని నిప్పులు తొక్కింది. చివరికి దళితుల్ని పార్టీలో నిలుపుకోడానికి కుల వివక్ష వ్యతరేక పోరాట సంగాన్ని ఏర్పాటు చేయక తప్పలేదు. దళిత ఉద్యమాలు రాకముందు దళితుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏ ఎజెండాలు, కార్యక్రమాలు లేకుండె. కుల అణచివేతల మీద చర్చలేలేవు. పేరుకు దళిత కులమీమ్మద పార్టీ ప్రజాసంఘం ఏర్పాటు చేసినా దాని నియంత్రణాధిపత్యమంతా పెద్దకులాల నాయకులదే. కాని దళితులు తమ పోరాటాల్ని తామే చేసుకునే విధంగా, తమ సిద్ధాంతాన్ని తామే రూపొందించుకునేట్టుగా, తమ నాయకత్వాన్ని తామే పెంపొందించుకునే ప్రజాస్వామిక వెసులుబాట్లు కల్పించడం లేదు. ఇక్కడ కూడా తమ అగ్రవర్ణ కోస్తా నాయకత్వాలనే ప్రతిష్ఠించుకున్నది.

దళితులకు ఆధిపత్యకులాలు , బీసీ కులాలు నాయకులెలా అవుతారో యిది ఏరకమైన కుల వివక్ష నిర్మూలనలో సిపిఎం కమ్మ నాయకత్వమే ప్రజలకు జవాబుదారి.

వీర తెలంగాణ ముద్దు- వేరు తెలంగాణ వద్దు అని మొత్తుకుంటున్నరు. అయితే వీర తెలంగాణలో అమరులైన నాలుగువేలమంది ఎస్సీ, ఎస్టీ బీసీ, మైనారిటీలే కానీ, కోస్తా అగ్రకులాలవారు కారు. తెలంగాణ పోరాట ఫలితంగా దక్కించుకున్న పది లక్షల ఎకరాల్లో ప్రాణత్యాగాలు చేసిన ఈ కుటుంబాలకు ఎద్దడుగు భూమైనా దక్కలేదు. ఈ నాలుగు వేలమంది త్యాగాలను గుర్తించి గౌరవించకపోవడం కోస్తాంధ్ర కమ్యూనిస్టు అగ్రకుల నాయకుల చారిత్రిక మహాపరాధానికి కొండగుర్తు.

వేరు తెలంగాణను వద్దంటుంది దళితులు కాదు. వద్దనేది కమ్మనాయకత్వమేననేది గమనించాలి. యిట్లాంటి ప్రజావ్యతిరేక నినాదాలు చేసే 'సృజనాత్మక చైతన్యం' కోస్తాంధ్ర అగ్రకుల హిందూ మార్క్సిస్టు నాయకత్వానికే చెల్లుబాటవుతుంది.

దేశంలో కులపీడనని వదిలించుకునేదానికి అనేక ఉద్యమాల్ని నడిపి తద్వారా వచ్చిన హక్కుల్ని రాజ్యాంగ బద్ధంచేసిన అంబేద్కర్‌తో కుల ప్రజాస్వామిక పోరాటాలు మొదలైనయి. ఆనాడు కుల ప్రజాస్వామిక విప్లవాన్ని అడ్డుకునేదానికి కాంగ్రెసు అగ్రకులాలు అంబేద్కర్‌కి వ్యతిరేకంగా 'హరిజనోద్ధారణ' పేరుతో గాంధిని నిలిపింది.

గాంధీవాదాన్నే సిపిఎం నాయకత్వం పునరావృతం చేయదల్చుకుంది. కమ్మనాయకుడు దళితోద్ధారక అవతారమెత్తి డప్పుకొట్టుకుంటూ దళితుల్ని భూమి, ఫ్యాక్టరీ యాజమాన్యంలోకి తీసుకెళ్లకుండా కుల హిందువుల దేవాలాయాలకు దారి మళ్లించిండు. ఇది ఏరకమైన సోషలిజమో సిపిఎం నాయక మనువులే వివరించాలి.

సిపిఎం దళితులకు జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం బడ్జెట్‌లో వాటా – రిజర్వేషన్లలో కోటా కావాలని మొత్తుకుంటుంది. అగ్రనాయకత్వ స్థానాల్లో దళిత, గిరిజన, బహుజన, మహిళా, మైనారిటీ రిజర్వేషన్లు ఎందుకు వర్తింపజేయరో మార్క్సిస్టు ఎస్టేటు భూస్వాములే సెలవివ్వాలి.

ఐద్వా మహిళా సంఘంలో కోస్తాంధ్ర పెద్దకుల దొరసాండ్లదే నాయకత్వం. కాని కంట్రోలంతా పార్టీ దొరలదే. ఐద్వాలో క్యాడర్లుగా తప్ప లీడర్లుగా తెలంగాణ, బహుజన, దళిత మహిళలే కన్పించరు.

ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా నాయకత్వ స్థానాలు సిపిఎం పార్టీలో దాదాపు లేవు. పార్టీ దాని అనుబంధ సంగాల రాష్ట్ర నాయకత్వాలన్నీ దాదాపు కోస్తాంధ్ర పెద్దకులాల వాళ్లవే. పెద్ద పదవులన్నీ రీపీటెడ్‌గా వుండేది ఈ కులాలే. తెలంగాణ వాళ్లు, యితర బహుజన దళిత కులాల వాండ్లు మచ్చుకైనా కనబడరు.

పార్టీలో కోస్తాంధ్ర పెద్దకుల ఆధిపత్యాన్ని ప్రశ్నించిన తెలంగాణ, కిందికులాలను ఎంత సీనియర్లనైనా తరిమి కొడుతుంది. ఈ మధ్య రాష్ట్రసభలో తెలంగాణ అంశాన్ని ఎజెండాలో పెట్టమన్నందుకు గట్టు రామచంద్రరావుతో పాటు అయిదుగురు బీసీలను వెళ్లగొట్టింది సిపిఎం పార్టీ.

ఇక పార్టీ కార్యాలయాల్లో, పత్రికాఫీసుల్లో, పుస్తక ప్రచురణ సంస్థల్లో సాహితీ స్రవంతుల్లో కీలక స్థానాలన్నీ కోస్తాంధ్ర పెద్ద కులాలవే.

వృత్తిదారుల సంగాల్ని, స్త్రీల సంగాల్ని సిపిఎం పార్టీ అనుబంధ సంగాలుగా పెట్టింది. కానీ యీ సంగాల్నించి పార్టీ పొలిట్ బ్యూరోలోకి ప్రమోట్ చేసిన దాఖలాలు లేవు.

పార్టీ రాష్ట్ర, జిల్లా కార్యాలయాల్లో చౌకీదార్లు, స్వీపర్లు, క్లీనర్లు యితర కింది స్థాయి పనోల్లంతా తెలంగాణ కింది కులాల వారే.

సిపిఎం పార్టీ ఆఫీసులకు, స్మారక భవనాలకు, పార్టీ కట్టడాలకు తెలంగాణ దళిత, బహుజన, మైనారిటీ, స్త్రీలపేర్లు ఎక్కడ అగువడవు.

పార్టీ పొలిట్‌బ్యూ ప్రకారం రోలో స్త్రీలకు సరియైన స్థానాల్ని, ఎలెక్షన్స్‌లో

నిష్పత్తి టిక్కెట్‌లు కేటాయించకుండా చట్టసభల్లో 33శాతం మహిళా రిజర్వేషన్లుండాలని వాదిస్తది. యిది? సిపిఎం మహిళా సాధికారత.

యిట్లా సోషలిస్టు ముసుగులో కోస్తా అగ్రకుల భూస్వామ్య పారిశ్రామికాధిపతుల ప్రయోజనాలకు నడుం కట్టిన సిపిఎం పార్టీ అస్తిత్వ ఉద్యమాలన్నింటి పట్ల వ్యతిరేక విధానాలవలంభిస్తుంది. మేమింతే మా సిద్ధాంతమ్మారదనే పిడివాదం నిరంతర పరిణామంగా సిద్ధాంతాల్ని రూపొందించుకొని అస్తిత్వ ఉద్యమాలతో భుజం కలిపితేనే సిపిఎంకు మనుగడ. లేకుంటే అది సమాజానికే గుదిబండ.

2008

అనుబంధం-1:

సిపిఎం తెలంగాణకే కాదు దళితులకు కూడా విరోధి

కొండిగారి రాములు
సి.పి.యం. మాజీ ఎమ్మెల్యే

సిపిఎంకు 33 ఏండ్ల సేవ చేసిన. 1970 నుంచి అదే పార్టీలో వున్న. సభ్యత్వం లేకముందు కూడా ఆ పార్టీ కార్యకర్తగా పనిచేసిన. మా నాయన కనకయ్య కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యునిగా ప్రజలకు, పార్టీకి సేవ చేసిండు. 1964లో పార్టీ చీలినప్పుడు మా నాయన సిపిఎం దిక్కు వచ్చిండు. సిపిఎం నుంచి నేను రెండుసార్లు ఇబ్రహీంపట్నం ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికైన. 1989, 1994 ఎన్నికలలో ప్రజలు నన్ను తమ ప్రతినిధిగా గెలిపించుకొని అసెంబ్లీకి పంపినారు. పదేండ్లు నా ప్రజలకు నిండార సేవ చేసుకున్న. సిపిఎం ఎమ్మెల్యేగా తెలంగాణ వెనుకబాటుతనం గురించి, జరిగిన అన్యాయాల గురించి అసెంబ్లీలో, పార్టీలో చాలాసార్లు అడిగిన. తెలంగాణకు అన్యాయం జరుగుతున్నదని ఎప్పుడు వాదించినా పార్టీలో వినిపించుకొన్నదెవరు? అసెంబ్లీలో తెలంగాణకు సంబంధించి ఎంత మాట్లాడినా ప్రయోజనం లేకుండె. తెలంగాణకు అన్యాయం చేసిన పార్టీలో న్యాయం చేయమంటే అడిగినోళ్లకే అన్యాయం చేసినరు. దళితునిగా ఆ పార్టీలో నాకు అన్యాయం చేసినరు. పార్టీ అధినాయకత్వమంతా ఆంధ్రది, కమ్మవాళ్లది కావడం మూలంగా ఇటు తెలంగాణకు, అటు దళితులకు, శూద్రులకు ఆ పార్టీలో అన్నీ అన్యాయాలే జరిగినాయి. సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ అభివృద్ధికి పార్టీ నాయకత్వం కార్యక్రమం చేపట్టడం ఎక్కడిది? ఐదు వేల కోట్లు ఖర్చుపెడితే తెలంగాణ మంచిగైతదన్న ముచ్చట తప్ప ఇంకో మాట గాని, కార్యక్రమం గాని ఆ పార్టీకి లేదు. పోనీ, ఆ ఐదువేల కోట్లు ప్రభుత్వం ఇస్తలేదు. మరి ఇయ్యనప్పుడు వాళ్లే ఇయ్యవచ్చు గదా. ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు చెరిసగం వేసుకొని ఇస్తే తెలంగాణ ప్రజలు వద్దంటారా! తెలంగాణ గురించి పట్టించుకున్నా చేయగలిగిందేముంది! సిపిఎంలో వుండి ఏం మాట్లాడినా, ఎంత కొట్లాడినా ప్రనయోజనం సున్న. బయటికి వచ్చి ఒక్కడిని ఏం చేయలేనని కెసిఆర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పెట్టినంక నేను పార్టీ విడిచిపెట్టి రాగలిగిన. చెన్నారెడ్డి చేసినట్టు కెఇసార్ చెయ్యడన్నది ఈ రెండేండ్లలో నిరూపణ అయ్యింది. జనం కెసిఆర్‌ను నమ్ముతున్నరు. మధ్యలో విడిచిపెట్టి పోరు,

చివరి దాకా వుంటారన్న విశ్వాసం ప్రజలకు కలిగింది కాబట్టే నా నియోజకవర్గం ఇబ్రాహీంపట్నం ప్రజలు కూడా టిఆర్ఎస్‌లో నేను చేరడాన్ని ఆమోదించారు. కెసిఆర్ చిన్న వయసులోనే వున్నత పదవులు, అధికారాలు, ధనార్జనకు వున్న అవకాశాలు అన్నీ విడిచిపెట్టి టిఆర్ఎస్ పెట్టడం వల్ల ప్రజలకు ఆయన మీద ఎక్కడ లేని గురి ఏర్పడ్డది. త్యాగం అన్నదే తెలవని మన కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు కెసిఆర్‌ను చూసి తలలు దించుకోవాలె.

1969లో తెలంగాణ సాధనకు విద్యార్థి ఉద్యమం సాగినప్పుడు నేను దానిని బలపరచలేదు. నేనప్పుడు సిపిఎంలో వున్న. మా నాయన వెంట నేను కూడా ఆ పార్టీ నియమావళికి కట్టుబడి వుండటం వలన తెలంగాణ ఉద్యమంలో పనిచేసే సావకాశం నాకు కలగలేదు. 1969 నాటి ఉద్యమంలో 350 మంది విద్యార్థులు, యువకులు ప్రాణాలు కోల్పోవడంలో సిపిఎం పాత్ర కూడా వుంది. సమైక్య ఆంధ్ర క్రమశిక్షణ పేరిట కట్టుబడి, ప్రేక్షకపాత్ర వహించి అంతమందిని మింగినారు. 'విశాలాంధ్ర' భావన ఆచరణలో విఫలం కావడానికి కారణం పాలకవర్గాలే. కాంగ్రెసు పార్టీ ఏనాడు రెండు ప్రాంతాలకు మధ్య తారతమ్యం లేకుండా పాలించలేదు. ప్రాంతీయపరమైన అసమానతలు, తద్వారా విభేదాలు సృష్టించి, వాటిని పెంచి పోషించి ఈ రోజు తెలంగాణ విడిపోయే స్థితి కల్పించిన ఘనత మన పాలకులకు ముఖ్యంగా కాంగ్రెసు పార్టీకే దక్కుతుంది. ఇక తెలుగుదేశం సంగతి సరేసరి. సిపిఎం సిపిఐల అండదండలతో ఎన్టీఆర్ ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రయోజనాలను కాలరాచింది. కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాలను ఎంతగా అభివృద్ధి చేసిందో, అంతగా తెలంగాణను అణచివేసింది. ఉన్నత కులాలకు, పాలకుల తైనాతీలకు తెలుగుదేశం పాలన వరప్రసాదంగా మారింది. నిమ్నజాతులకు అది ఎంగిలి మెతుకులను విదిల్చింది. సిపిఎం కార్యకర్తలు, సభ్యులు నాయకులు తెలంగాణ సాధనకు పనిచేయడానికి, పార్టీని వీడి బయటికి రావలసిందగా కోరుతున్నాను. సిపిఎంలో కొనసాగితే భావితరాలు క్షమించవని వారిని ఈ సందర్భంగా హెచ్చరిస్తున్నాను. తెలంగాణ గడ్డ మీద కమ్యూనిస్టులుగా చలామణి అవుతున్నవాళ్లు ఇకనైనా కళ్లు తెరవాలి. లేకపోతే వారికి పుట్టగతులుండవు. పార్టీ నన్ను పోనివ్వకుండా ఆపాలని చూసింది. వెళ్లిపోతున్న సంగతి పసిగట్టి, పార్టీ నాయకులను రాయబారానికి పంపింది. కానీ నేను టిఆర్ఎస్‌లో చేరాలని నిర్ణయం తీసుకోవడంతో పార్టీలో నేను అసలు సభ్యుడినే కాదని, నాకు పార్టీతో సంబంధం లేదని పార్టీ రంగారెడ్డి జిల్లా కార్యదర్శి డి.జి. నరసింహరావుతో పత్రికలలో ప్రకటన ఇప్పించారు. (ఈ నరసింహరావు కోస్తా జిల్లాలకు చెందిన కమ్మ

కులస్తుడు కావడమనేది ఇక్కడ గమనార్హం. రంగారెడ్డి జిల్లాకు కోస్తా జిల్లాలకు చెందిన నాయకుడు కార్యదర్శిగా వ్యవహరించడం బట్టి సిపిఎం వేళ్లు ఎక్కడున్నాయో తెలుసుకోవచ్చు).

తెలంగాణ ఉనికిని నిలువెల్లా వ్యతిరేకించే సిపిఎంలో నావంటి దళితులకు స్థానం లేదు. సిపిఎం దళితులకు, శూద్రులకు బద్ధవిరోధి. ప్రాంతపరంగా తెలంగాణ వాడిగా, కులపరంగా మాదిగవాడిగా నేను సిపిఎం నుంచి బయటికి వచ్చాను.

ఇంటర్వ్యూ: అంబటి సురేంద్రరాజు

*గోల్కొండ ఖిల్లా పత్రిక ఏప్రిల్/ మే **2003***

అనుబంధం-2:

సిపిఎం 'సాహిత్యశాల'ను బహిష్కరిద్దాం!

సిపిఎం సంస్థ సాహితీ స్రవంతి మార్చి 26, 27 2005న తెలంగాణ గుండెకాయ హైదరాబాద్‌లో నిర్వహిస్తున్న 'సాహిత్యశాల'ను తెలంగాణ కవులు, రచయిత్రులు, రచయితలం బహిష్కరిస్తున్నాం. తెలంగాణ ప్రజలు బలంగా కోరుతున్న ప్రత్యేక రాష్ట్రాభిప్రాయాన్ని, తెలంగాణ వెనుకబాటుతనాన్ని, దగాపడ్డ తెలంగాణ చారిత్రక పునరుద్ధరణల్ని, ఆ సాహిత్యాల్ని, భాషని, ఆ రాజకీయాల్ని వ్యతిరేకిస్తున్న సిపిఎం యీ సాహిత్యశాలను తెలంగాణ రచయితల్ని కలుపుకొని నిర్వహించడంలో అర్థమేంటి? వాళ్లు నిర్వహిస్తున్న సభలకు తెలంగాణ వూపిర్లున్న మనం వెళ్లి ఏ శ్వాసలు వినిపిస్తాము?! మన రాజకీయాభిప్రాయాల మీద మనకు స్పష్టత వుండనవసరం లేదా? భాషలో, నుడికారంలో, భావంలో మౌలికమైన వ్యతిరేకత వున్న వేదికల మీద తెలంగాణ రచయితలం యింకా ఎన్నాళ్లు రాజీపడదాం?

తెలంగాణ నోటికాడి నీళ్లు గుంజుకొని, బతుకుదెరువుల్ని గుంజుకొని మన మీద పెత్తనం చెలాయిస్తున్న ఆంధ్రోల్ల ఆధిపత్యాన్ని ఎట్లయితే వ్యతిరేకిస్తున్నామో అట్లనే సిపిఎం ఆంధ్రాధిపత్యాన్ని కూడా ప్రశ్నిస్తున్నాం.

సిపిఎం ప్రధాన పదవుల్లో, పార్టీ కార్యాలయాల ముఖ్య ఉద్యోగాల్లో, సిపిఎం పత్రికల ముఖ్యస్థానాల్లో, సిపిఎం సాహితీ సంస్థల ముఖ్యమైన పోస్టుల్లో దాదాపు అంతా ఆంధ్రావాళ్లే! అటెండర్లు, స్వీకర్లు, ఆఫీసుబాయ్‌లు, కార్యకర్తలు తెలంగాణా వాళ్లు. ఆఖరికి వాళ్ల భవనాల పేర్లు (మాకినేని బసవపున్నయ్య, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, మోటూరు హనుమంతరావు) కూడా ఆంధ్రా నాయకులవే! అక్కడ క్యాంటీన్లు గూడా ఆంధ్రోల్లయే. యిట్లా వారి వ్యవహారమంతా, భావజాలమంతా ఆంధ్రాధిపత్యాన్నే ప్రతిబింబిస్తున్నది.

సిపిఎంలోని, సాహితీ సంస్థల్లోని, పత్రికల్లోని తెలంగాణవాళ్ల, కళాకారుల అభిప్రాయాలు లెక్కలోకి తీసుకోకుండానే సిపిఎం తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తుండడం అణచివేత కాదా? తెలంగాణ గురించి ఇంతమంది, ఇన్ని సంస్థలు, పత్రికలు, పార్టీలు పనిచేస్తున్నా పట్టించుకోకపోవడం ఏ భావజాలం? యితర పార్టీలను బూర్జువా పార్టీలనే సిపిఎం తెలంగాణ విషయంలో 'బడా బూర్జువా'గా వ్యవహరించడం లేదా?

సాహిత్యశాల కరపత్రంలో 'ప్రపంచీకరణ, మతోన్మాద, టెర్రరిజాలను

వ్యతిరేకించే సాహితీ మిత్రుల’ను మాత్రమే స్వాగతించడం జరిగింది. అంటే ఈ మూడు అణచివేతలే వున్నాయా యీ దేశంలో? కుల ఆధిపత్యం, మత ఆధిపత్యం, ప్రాంత ఆధిపత్యాల్ని వ్యతిరేకించేవారు సిపిఎంకు సాహితీ మిత్రులు కారనే కదా అర్థం!

తెలంగాణ ప్రజలు, మేధావులు, కవులు, రచయితలు, కళాకారులు తెలంగాణను కోరుతుంటే సిపిఎం వ్యతిరేకించడమంటే ఏమిటి? విశాలాంధ్ర పేరుతో సమైక్యాంధ్ర పేరుతోని, సెంట్రల్ కమిటీ నిర్ణయాల పేరుతోని తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల గొంతును నొక్కేస్తారా!?

తెలంగాణ నుంచి ‘పొక్కిలి’, ‘మత్తడి’లాంటి గొప్ప కవితా సంకలనాలు, ఎన్నో వ్యక్తిగత సంపుటులు, కథల సంకలనాలు, సంపుటులు విస్తృతంగా వచ్చినప్పటికీ సిపిఎం సాహితీ సంస్థల కంటికి ఆనవా? యింత సాహిత్యమొచ్చినా తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తున్నారంటే వీళ్లు ఏ సామాజిక న్యాయం వైపు నిలబడ్డారనుకోవాలె!

తెలంగాణను వ్యతిరేకిస్తున్నవాళ్లు, తెలంగాణ కోరుకునేవాళ్లు, తెలంగాణ మిత్రులు, శ్రేయోభిలాషులు తమ స్పష్టత పట్ల పునరాలోచించుకోవాలె. తెలంగాణ కావాలనేది తెలంగాణ జనం నాడి. జనం గురించే ఆలోచించేవాళ్లయితే తెలంగాణని సమర్థించండి. భుజం కలపండి.

ముసుగులేసుకుని పెట్టే సాహిత్యశాలల్ని బహిష్కరించండి.

– జె. సుభద్ర, షాజహానా, సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, గోగు శ్యామల, జాజుల గౌరి, నందిని సిధారెడ్డి, వేణు సంకోజు, దేశపతి శ్రీనివాస్, గీతాంజలి, అన్వర్, శ్రీధర్ దేశ్‌పాండే, ఎస్. వరుణ్‌కుమార్, స్కైబాబ, అలీ, గౌస్ మొహియుద్దీన్, ఇంకా ఎందరో తెలంగాణ కవులు, రచయితలు, సాహితీ దోస్తులు....

We Want Telangana!

కరపత్రం

మార్చి 24, 2005

అనుబంధం-3:

సిపిఎం వైఖరిపై తెలంగాణ కవుల స్పందన

తెలంగాణా మీద ఇతరులు రాసిన కావ్యాలకి, కవిత్వానికి వచ్చిన పేరుఈ ప్రాంతంలో రాసిన కవులకు రాలేదు. ఎందువల్ల? మనం 'విశాలాంధ్ర'లో భాగమై ఉండడం వల్ల. – **గుడిపాటి** 'పొక్కిలి' ముందుమాట నుంచి

ఉద్యమం మాది
కాలం చెల్లిన
సిద్ధాంత నాయకత్వం మీది
రక్తం మాది
జెండా మీది
– మా చరిత్ర రచన మీది...

కృష్ణాగోదావరులను
కబళించడమే మీ కమ్యూనిజం
ప్రాంతాల నాక్రమించడమే
మీ మార్క్సిజం.....

ప్రతిపక్షమా
వియ్యంక పక్షమా...
మీకు మార్క్సు ఒక వీధి
పుస్తకాలమ్మే ఒక షాపు
ఉపన్యాసాలకు వేదిక

మార్క్సు బూచిని చూపే కదా
మమ్మల్ని అప్రాంతీయుల్ని చేసింది

ఉద్యమం మీద
తేలుతూ వచ్చావ్
ఉద్యోగ క్షేత్రంలో విస్తరించావ్..

విశాలాంధ్ర
మీ ఆక్టోపస్ సిద్ధాంత వేదిక
మాకది విషాంధ్ర
విషాదాంధ్ర...

'నల్లవలస'

(–శివకుమార్, గుడిహాళం రఘునాథం, సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి)

కాటన్ ఎరికే మాకు
హేమన్ డార్ఫ్ ఎర్కనా గానికి

మా పాల్కుర్కి పేరుందా గాని నేలల
మా సురవరం పేరుందా గాని నేలల

దువ్వూరి సైరికాత్మ మాకెరుక
మా గంగుల నాగలి సాల్లేవీ గాని పుస్తకాలల్ల

నాజర్ తంబూరై మా శెవుల్ల ఉన్నడు
మా బందగీ యేడిగాని నాలుక మీద

విశ్వనాథ మాకు కంఠోపాఠం
మా వానమామలై ఏడీ గాని గొంతుల

జాషువా పద్యాలు మాకు ఉద్యమ గీతాలు
మా భాగ్యరెడ్డివర్మ పేరుందా గాని నేలల

రావిశాస్త్రి కథనాలన్నీ మాకు కతలు కతలు
గాడు కతలు బడ్తడు గని
మా రాజయ్యేడీ గాని కతలల్ల

శివసాగర్ శివారెడ్డి మా విద్యార్థుల పిడికిళ్లు
మా వి.వి. యేడీ గాని శేతులల్ల

అల్లూరి పేరింటె శిగమొస్తది మాకు
మా కొమురం భీం తెగబడుటెర్కనా గానికి
గాని శెరిత్రింట్ల కంపగొట్ట

సుందరయ్య మా నడిగడ్డ బొడ్రాయైెండు
మా రావి తావేదీ గాని ఊర్లల్ల
గాని ఉద్దెమాల్ల మన్నుబడ

గానికీ గీ మన్నుకూ సమ్మందమేంది...

పార్కుల మీద
విద్యాలయాల మీద
రోడ్ల మీద కాలనీల మీద
పేరై గూడ పెద్దిర్కం జేస్తుండు గీ నేలల
గాని పదమెందుగ్గీడ
పేరెందుగ్గీడ
విగ్రహమెందుగ్గీడ

-శింగం క్రిష్ణయ్య

'మత్తడి' నుంచి

ప్రజారాజ్య నినాదానికి తూట్లుబడ్డ
విశాలాంధ్ర ఉందా ఇప్పుడు?

-జయధీర్ తిరుమలరావు

'పొక్కిలి' నుంచి

నిజం
నిజం కాదు
నిజాం
విశాలాంధ్ర కాదు
విశాలోంధ్ర పెట్టిన
ఇది నాది
ఇది మాది
ఇదే మాదిరి

- సీతారాం

'పొక్కిలి' నుంచి

నవాబు నాల్కల ముల్లును నేను
నలిగింది నేను
వజ్రాయుధాలై మెరిసింది మీరు
ఉదయినిలై వెలిగింది మీరు
పాటెనుక పాట గట్టి
అయిటంక గోరి కట్టి...
అనామకున్ని నేను..

నిన్ను నువ్వు విప్పుకోవాలి
మేడిపండోలిగ
యేరేసుకోవాలి పురుగుల్ని...
జెండా పట్టిన చేతుల్ల
'తీర' రేఖలున్నయ్...
అగ్రారాల మీద కమ్మనిజమో
కమ్యూనిజమో...
కామ్రేడ్ యేరేసుకోవాలి పురుగుల్ని..

'దాలి' నుంచి

గూడ అంజయ్య తదితరులపై సి.పి.ఎం. జరిపిన దాడిని ఖండిస్తూ ఏప్రిల్ 8, 2005న జరిగిన సభ సందర్భంగా వెలువడిన కరపత్రం.

అనుబంధం-4:

భౌతిక దాడులు భావాల్ని చంపలేవు!

గూడ అంజయ్యపై దాడిని ఖండిస్తూ, సి.పి.ఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని నిరసిస్తూ తెలంగాణ కవులు, రచయితలు, కళాకారులు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి హాలు, ప్రెస్‌క్లబ్, హైదరాదులో ఏప్రిల్ 8, 2005న జరిగిన బహిరంగ సభ రిపోర్టు.

మార్చి 26, 2005 హోలీ రోజున సి.పి.ఎం పార్టీ వాళ్లు నిర్వహిస్తున్న సాహిత్యశాలను బహిష్కరించమని పిలుపునిస్తూ కొందరు తెలంగాణ రచయితలు, కవులు కళాకారులు ఒక కరపత్రాన్ని వెలువరించారు. ఆ కరపత్రాన్ని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం ముందు రోడ్డుపై స్కైబాబా తదితరులు కొందరు కరపత్రాలు పంచుతున్నపుడు సి.పి.ఎం కార్యకర్తలు కొందరు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తూ దౌర్జన్యంగా దుర్భాషలాడుతూ కరపత్రాలు గుంజుకొని చింపివేసారు. ఈ అప్రజాస్వామిక చర్యలను అడ్డుకొని ప్రశ్నించిన కవిగాయకుడు గూడా అంజయ్యపై కూడా దుర్భాష లాడుతూ చేయిచేసుకున్నారు. ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో, శాంతియుతంగా నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్న వారిపై భౌతిక దాడులకు దిగి తమ కరుడుగట్టిన తెలంగాణ వ్యతిరేకతను వ్యక్తం చేసిన సి.పి.ఎం వైఖరిని నిరసిస్తూ, గూడ అంజయ్యపై దాడి మొత్తం తెలంగాణ భాష సంస్కృతులపై దాడిగా భావిస్తూ ఏప్రిల్ 8, 2005న సురవరం ప్రతాపరెడ్డి హాలు, ప్రెస్‌క్లబ్ హైదరాబాదులో తెలంగాణ కవులు, రచయితలు, కళాకారులు, ఐక్యంగా ఒక బహిరంగ సభని నిర్వహించినారు.

మొదట ఆహ్వానం పలుకుతూ శ్రీధరరావు దేశ్‌పాండే సభ లక్ష్యాలను వివరించారు. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం అన్న నినాదం ఇచ్చిన ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏనాడో రెండుగా చీలి పోయింది. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం ఏర్పడనే లేదుగాని విశాలాంధ్ర తెలంగాణకు గుదిబండగా, ప్రాణాంతకంగా మారింది. 50 ఏళ్ల విలీన చరిత్రలో తెలంగాణ ఇపుడు అభివృద్ధి సమస్యగా, ఆత్మగౌరవ సమస్యగా మాత్రమే మిగిలిలేదు. తెలంగాణ ఇపుడు భూమిపుత్రుల బతికే హక్కు సమస్యగా మారింది. ప్రజలిప్పుడు తెలంగాణలో ప్రజారాజ్యాన్ని కోరుకుంటున్నారు. కోస్తాఆంధ్రా వలసదోపిడి నుంచి విముక్తిని కోరుతున్నారు అని ఆయన వివరించారు. ఈ పరిస్థితుల్లో సి.పి.ఎం తదితర ప్రగతిశీల శక్తులు ఏం చెయ్యాలి? వారు చేస్తున్నదేమిటి? వివక్షకు, దోపిడికి, అణిచివేతకు

పాల్పడుతున్న ఆంధ్రా పాలకవర్గాలకు కొమ్ముకాస్తున్నారు. తెలంగాణ ప్రజల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలు సాకారం కాకుండా అడ్డుతగులుతున్నారు. చారిత్రక ప్రాధాన్యత కోల్పోయిన, ఈ ప్రాంత ప్రజల ఆకాంక్షలతో ఏ సంబంధమూ లేని విశాలాంధ్ర నినాదాన్ని పట్టుకువేలాడుతున్నారని విమర్శించారు. సభ ఏర్పాటుకు ఉన్న లక్ష్యాలని ప్రకటించారు. అవి 1. కవిగాయకుడు గూడ అంజయ్యపై దాడిని ఖండించాలి 2. సి.పి.ఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని నిరసించాలి 3. తెలంగాణ ఏర్పాటును వ్యతిరేకిస్తున్న, తెలంగాణపట్ల ద్రోహబుద్ధితో వ్యవహరిస్తున్న రాజకీయ శక్తులకు తెలంగాణ ప్రజల తరపున హెచ్చరికలు జారీ చెయ్యాలి.

అందెశ్రీ గానం చేసిన తెలంగాణ మాతృ గీతంతో సభ ప్రారంభమయ్యింది. సభకు అధ్యక్షత వహించిన రచయిత్రి జే.సుభద్రగారు తన అధ్యక్షోపన్యాసంలో సి.పి.ఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని ఎండగట్టారు. తెలంగాణ పోరాట వారసులమని చెప్పుకుంటూ తెలంగాణ ఆకాంక్షల కోసం మాట్లాడే, పాడే రచయితలు మీద దాడి చెయ్యడం దుర్మార్గమని ఆమె విమర్శించారు. తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటంలో తెలంగాణ ప్రజల మహోన్నత త్యాగాలతో వెళ్లానుకున్న కమ్యూనిస్టులు చరిత్రలో ఆ త్యాగాలకు ఉనికి లేకుండా చేసారు. తెలంగాణ ప్రజల రక్తమాంసాలతో అభివృద్ధి చెందిన హైదరాబాదును విడిచిపెట్టడానికి 50 వేల కోట్ల పరిహారం ఇవ్వాలనటం దుర్మార్గం. మరి 50 ఏళ్లుగా వనరుల దోపిడీలో తెలంగాణ ప్రజలు కోల్పోయినవి ఎన్ని లక్షల కోట్లో తేల్చమని ఆమె సవాలు చేశారు. అటువంటి దోపిడీదారులను సమర్ధించుడు కమ్యూనిజమా? అని ప్రశ్నించారు. ఏ పేరు పెట్టుకున్న సరే తెలంగాణను వ్యతిరేకించే వాళ్లందరూ మాకు శత్రువులే. విశాల సాహిత్యం పేరిట మా గాయాల గురించి మాట్లాడకుండా చేస్తే సహించేది లేదు. గూడ అంజయ్యపై సి.పి.ఎం కార్యకర్తల దాడి తెలంగాణ ఆత్మగౌరవం మీద జరిగిన దాడిగా భావిస్తున్నామని ఆమె తీవ్ర స్వరంతో ప్రకటించారు.

కవి గాయకుడు శ్రీ.గూడ అంజయ్యగారు మాట్లాడుతూ మార్చి 26న సిపిఎం కార్యకర్తల దాడి సంఘటనను వివరించినారు. సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంముందు సైబాబా తదితరులు కరపత్రాలు పంచుతున్నపుడు సిపిఎం కార్యకర్తలు అక్కడినుంచి వెళ్లిపొమ్మని బెదిరించారు. ఒక పదిమంది గుంపువచ్చి ఆయన మీద పడి జేబులోని కరపత్రాలు చింపివేశారు. ఇదంతా గమనిస్తున్న నేను వారి మధ్యకు వెళ్లి ఎందుకు కరపత్రాలు చింపుతున్నారని అడిగితే వాళ్లు నాతో వాదానికి దిగి నన్ను అవమానిస్తు దుర్భాషలాడినారు. ఇంతలో తెలంగాణ కవి మిత్రులు నేను, గూడ అంజయ్యని

చెప్పిన్రు. అయితేంది అని లెక్కచెయ్యక నెట్టివేసి పరాభావించిన్రు అని ఆనాటి సంఘటనని వివరించినారు. చరిత్రలో పరాభావాలే తిరుగుబాట్లకు కారణాలయినయి. నాకు జరిగిన అవమానం ఇవ్వాళ తెలంగాణ రచయితలను, కవులను, కళాకారులను కదిలించి సిపిఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని నిరసించేందుకు ఐక్యం చేసిందని ఆయన అభిప్రాయ పడినారు. ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా తెలంగాణ రచయితలు, కవులు, కళాకారులు అందరూ సంఘటితం కావాలని ఆయన పిలుపునిచ్చారు.

సమైక్య మైకంలో ఉన్న నల్లగొర్రెలవంటి కార్యకర్తలకు సిపిఎం నాయకత్వం కొన్ని రహస్య డాక్యుమెంట్లని చూపటంలేదు. సుత్తి ఒకరు, కంకి ఒకరు తీసుకొని కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని చీల్చినవాళ్లు ఇవ్వాళ రాష్ట్రాన్ని చీల్చవద్దని మనకు బూటకపు నీతులు చెపుతున్నారని ప్రముఖ తెలంగాణ పరిశోధకుడు, రచయిత శ్రీ.సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్ సిపిఎం వైఖరిపై ఎత్తిపొడిచారు. ప్రముఖ ముస్లింవాద రచయిత శ్రీ ఖాజా మాట్లాడుతూ కలిసిఉండాలి అన్న విషయంపై సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎం.లు మంకుపట్టు పడుతున్నాయి. విడిపోయే జాతుల ఉద్యమాలకు మద్దతునిచ్చిన వాళ్లు తమ సిద్ధాంతానికి పూర్తి వ్యతిరేకంగా తెలంగాణ విడిపోయే హక్కుని నిరాకరిస్తున్నారని విమర్శించారు. భౌతిక దాడుల కోసం సిపిఎం లంపేన్ శక్తులను ప్రోత్సహిస్తున్నదని ఆయన అన్నారు. ఆంధ్రీకరణ ఫలితంగా మన భాషమీద, మన సంస్కృతిమీద, దాడి జరుగుతున్నదని సాంస్కృతిక వలసీకరణ విధానాన్ని సోదాహరణంగా వివరించినారు. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల్ని అర్థం చేసుకోలేని బూర్జువా, కోస్తా ఆంధ్రా సంపన్న వర్గాల నాయకత్వంలో సిపిఎం పార్టీ తెలంగాణ చరిత్రలో ద్రోహులుగా మిగిలిపోక తప్పదని ఆయన హెచ్చరించారు.

ప్రముఖ తెలంగాణ కవి, తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షులు శ్రీ.నందిని సిధారెడ్డి ప్రసంగిస్తూ కరపత్రాలను చింపివేసినంత మాత్రాన భావాలను చంపలేవు. అది రేకేత్తించే ప్రశ్నల పరంపరని కాలరాచలేవు అని సిపిఎం కార్యకర్తల దాడిని ప్రస్తావిస్తూ అన్నారు. పార్టీ పెద్దలకు సిద్ధాంతం చెప్పే ఓపిక లేదు. సాహిత్యం చెప్పే ఓపిక లేదు. సాహిత్యశాలకు కవి ఎవరో, కళాకారుడు ఎవరో గుర్తుపట్టలేని పార్టీ క్యాడర్‌ని కాపలాకు పెట్టడం ఆ పార్టీ దౌర్భాగ్య స్థితికి నిదర్శనం అని ఎద్దేవా చేశారు. వరంగల్‌లో సిపిఎం రాష్ట్ర మహాసభల సందర్భంగా విప్లవ రాజకీయాలకు, తెలంగాణ వాదానికి కేంద్రమైన వరంగల్‌లో సభలు విజయవంతమైనాయంటె ప్రజలలో తెలంగాణ వాదానికి ఆదరణ లేదని నిరూపణ అయ్యిందని తీర్మానం రాసుకున్నారు. టెర్రరిజానికి (ఏది టెర్రరిజం? ఏదికాదు? అనేది వేరే చర్చ) వ్యతిరేకంగా జరిగే సాహిత్యసభలని

పిలిచి సమైక్య వాదానికి మద్దతుగా సభలు విజయవంతం అయ్యాయని చెప్పటం వక్రీకరణ అని ఆయన విమర్శించారు. విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన 50 సంవత్సరాలు చరిత్రలో తెలంగాణకు న్యాయ బద్ధంగా అందే అభివృద్ధి వాటాకోసం మీరు చేసిన పోరాటం ఏమిటి? అని ఆయన ప్రశ్నించారు. 1969 ఉద్యమాన్ని వేర్పాటు ఉద్యమమని బద్నాం చేస్తూ వేరు తెలంగాణ కాదు వీర తెలంగాణ కావాలి అంటె వారంటున్నట్లు రెండు తెలంగాణలు లేవు. ఉన్నదొక్కటే తెలంగాణ. ఆనాడు భూసామ్య వ్యతిరేక పోరాటం చేసిన వీర తెలంగాణ ప్రజలే నేడు నీళ్లకోసం, నిధులకోసం, వనరుల మీద ఆధిపత్యం కోసం వేరు తెలంగాణ పోరాటం సాగిస్తున్నారని ఆయన విశ్లేషించారు. భావజాలాన్ని భావజాలంతోనే ఎదుర్కోవాలి. భావాజాలాన్ని భౌతికంగా ఎదుర్కోవాలనుకోవడం మూర్ఖత్వమని ఆయన సిపిఎం వైఖరిని దుయ్యబట్టారు.

రచయిత్రి గోగు శ్యామల గారు మాట్లాడుతూ సందర్భం యాదృచ్ఛికమైనా ఈ సంఘటన మూలంగా మనమందరం ఏకమై ఒక్క మాటమీదకు వచ్చినాము. ఈ దాడి ఇవ్వాళ కొత్తగా జరిగింది కాదని చాలా కాలం నుంచి తెలంగాణ ప్రజల మనోభావాల మీద సిపిఎం దాడి చేస్తూనే ఉన్నదని అన్నారు. సిపిఎం ప్రధానంగా తెలంగాణలో దళిత బహుజనుల మద్దతు మీద బలపడి ఇవ్వాళ ఆ ప్రజల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలనే ఖాతరు చేయటం లేదు. వారి బలం మీద నిలదొక్కుకొని సమైక్య నినాదాన్ని మత్తులా ప్రచారం చేస్తున్నాదని ఆమె దుయ్యబట్టారు. 1969లో విశాలాంధ్ర నినాదంపై నిరసన ప్రదర్శన చేస్తున్న విద్యార్థులపై కాల్పులు జరిగి నలుగురు చనిపోవడానికి కారకులైనారు. అప్పట్నించి ఇవ్వాళ గూడ అంజయ్యపై దాడి వరకూ వారి దాడుల పరంపర కొనసాగుతూనే ఉన్నదని ఆమె అన్నారు. వారికి తెలంగాణ ప్రజలు కావాలి. రచయితలు కావాలి. కళాకారులు కావాలి కాని వారి మనోభావాలు, వారి ఆకాంక్షలు అక్కరలేదని సిపిఎం ఇతర కమ్యూనిస్టుల వైఖరిని దుయ్యబట్టారు. జాతి పోరాటాలను మార్క్సు, ఎంగెల్స్, లెనిన్ సమర్థించినప్పటికీ మార్క్సిస్టు సిద్ధాంత వేత్తల అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా తెలంగాణ జాతి విముక్తి పోరాటాన్ని సమర్థించకుండా మార్క్సిజాన్నే అపహాస్యం చేస్తున్నారని ఆమె విమర్శించారు. తెలంగాణ వనరుల దోపిడీని వారు ఎన్నడైనా ప్రశ్నించారా? తెలంగాణ భాషను వల్గరైజ్ చేస్తుంటె వారెప్పుడైనా నోరు విప్పారా? అని ప్రశ్నించారు. ఇలాంటి తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని అవలంభించే కమ్యూనిస్టుల వైఖరిని నిరసించే సాహిత్యం విరివిగా రావాలని, వారిని తెలంగాణ ద్రోహులుగా నిలబెట్టే సాహిత్యం రావాలని ఆమె ఆకాంక్షించారు.

డా॥ చెరుకు సుధాకర్‌గారు మాట్లాడుతూ సిపిఎం భౌతిక వాదం నుంచి నేర్చుకున్నది భౌతికదాడులేనని, వారిది అచారిత్రక భౌతికవాదమని, గతితార్కిక కోస్తావాదమని విమర్శించారు. మార్క్సిస్టు, లెనినిస్టు సిద్ధాంతాన్ని పనికిరాని విశ్లేషణ పద్ధతిగా దిగజార్చారని ఆయన అన్నారు. స్వతంత్రంగా ముందుకు వచ్చిన అనేక ప్రజా పోరాటాలను బూర్జువా ఉదారవాదంగా, బూర్జువా సంస్కరణ వాదంగా ముద్రవేసి ఉపేక్షించారని అన్నారు. గూడ అంజయ్య మీద దాడిని ఖండిస్తూ గూడ అంజయ్య తెలంగాణ గూడు, గూడే కాదు తెలంగాణ మొండిగోడ, అట్లాంటి మనిషి మీద దాడికి పాల్పడడం దారుణం. ఆంధ్రా పాలకవర్గాల సాంచాలో తయారైన సిపిఎం కు తెలంగాణ ఆర్తి అర్థమయ్యే అవకాశం లేదని ఆయన అన్నారు. సమైక్యాంధ్ర నినాదం మీద తెలంగాణలో సాహిత్య సభలు ఏర్పాలు చేసి చూడండని సిపిఎం కి ఆయన సవాలు విసిరారు.

ప్రో. కోదండరాంగారు మాట్లాడుతూ నిధులు, నీళ్లు, ఉద్యోగాల కోసమే కాదు మొత్తంగా వనరుల మీద స్థానిక ప్రజలకు ఆధిపత్యం కోసం, అభివృద్ధి ప్రక్రియలో తెలంగాణ ప్రజలకే నిర్ణయాధికారం కోసం తెలంగాణ కావాలి. తెలంగాణ వాదాన్ని, తెలంగాణ ప్రత్యేక అస్తిత్వం పునాధిగా ఒక సిద్ధాంత స్థాయికి అభివృద్ధి చేసే బాధ్యత తెలంగాణ రచయితల మీద మేధావుల మీద ఉన్నదని ఆయన అన్నారు. అస్తిత్వం ఊరకనే ఆకాశంలోంచి ఊడిపడింది కాదని దానికి శతాబ్దాల చారిత్రక పరిణామక్రమం ఉంటుందని, ఆ క్రమంలోనే ఒక ప్రత్యేక అస్తిత్వం ఏర్పడిందని ఆయన విశ్లేషించారు. ఇట్లా తెలంగాణ ప్రత్యేక అస్తిత్వం సిద్ధాంత స్థాయికి ఎదగలిగినపుడు ఎవరు ఎన్ని ప్రశ్నలు, సవాళ్లు వేసినా జవాబులు చెప్పగలుగుతాం. అపుడే తెలంగాణ వాదం బలపడుతుంది. ఇపుడు శత్రువు వేస్తున్న అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులిచ్చే పరిణామక్రమం మనందరి కృషి వల్ల ప్రారంభమయ్యింది. ఇది ఇంకా వేగంగా ముందుకు సాగాలి. దీని ఆధారంగానే తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం జరగవలసి ఉన్నదని ఆయన విశ్లేషణాత్మకంగా వివరించారు.

చివరి వక్తగా కవి రచయిత సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డిగారు ప్రసంగిస్తూ కృష్ణా గోదావరులను కబళించడమే మార్క్సిజమా? ప్రాంతాలను ఆక్రమించడమే మార్క్సిజమా? అని ప్రశ్నించారు. ఉద్యమం మాది కాలం చెల్లిన సిద్ధాంత నాయకత్వం మీది. రక్తం మాది, జెండా మీది, మా చరిత్ర రచన మీది అని 'నల్లవలస' కవిత్వ పంక్తులను ఉటంకించారు. కమ్యూనిజం ముసుగులో తెలంగాణని మొదటనుంచి వ్యతిరేకిస్తున్నారు.

వారి ఆధ్వర్యంలోనే 1983 వరకు తెలంగాణ ఆక్రమణ గురి అయి ఆంధ్రా వలస ప్రాంతంగా మారింది. ఆ తర్వాత తెలుగుదేశం నాయకత్వంలో ఆక్రమణ మరింత ముమ్మరం అయ్యింది. తెలుగుదేశం మిత్ర పక్షంగా ఈ వలసీకరణకు సిపిఎం తోడ్పాటు ఎంతో ఉంది అని ఆయన విశ్లేషించారు. భౌతిక వాస్తవికత అయిన తెలంగాణ సెంటిమెంటుగా కొట్టివేసి విశాలాంధ్ర సెంటిమెంటుని ప్రజల మీద రుద్దే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రాచీన కాలం నుంచి తెలంగాణ ఒక ప్రత్యేక భాష సంస్కృతులు కలిగిన ప్రాంతం. దీన్ని సెంటిమెంటుగా తీసిపారేయడం చారిత్రక ద్రోహంగా ఆయన అభివర్ణించారు. ఇట్లు చేయడానికి దురాక్రమణ ఒక్కటే కారణంగా కనబడుతున్నదని ఆయన విశ్లేషించారు. వారు అటు లెనిన్ చెప్పిన జాతుల విడిపోయే హక్కుని గౌరవించడం లేదు. ఇటు నెహ్రూ చెప్పినట్లు కలిసి ఉండలేని పక్షంలో భార్యభర్తల్లా విడిపోవచ్చునన్న మాటనూ ఖాతరు చేయడంలేదు. తెలంగాణ ప్రజల, రచయితల, మేధావుల ఆలోచనలనీ పట్టించుకోవటంలేదు. అని అన్నారు. సిపిఎం మన ముందుంచే చిన్న చిన్న ప్రలోభాలకి లొంగిపోతే మనం తెలంగాణనే కోల్పోతాం. మనం అప్రమత్తంగా ఉండకపోతే చరిత్ర హీనులుగా మిగిలిపోతాం. తెలంగాణ ఉద్యమ లక్ష్యాలను పక్కదారి పట్టించడంలో వారికి సహకరించవద్దు, వారి చేతిలో మోసపోవద్దని తెలంగాణ రచయితను, కవులను, కళాకారులను హెచ్చరించారు.

సభ తరపున సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డిగారు ఈ క్రింది తీర్మానాలను సభ ముందుంచినారు.

1. కవి గాయకుడు గూడ అంజయ్యపై సిపిఎం కార్యకర్తల దాడి తెలంగాణ ఆత్మగౌరవం మీద జరిగిన దాడిగా భావిస్తూ సభ ఆ దాడిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నది.

2. తెలంగాణ కవులు, రచయితలు, కళాకారులు సిపిఎం, దాని అనుబంధ సంస్థలు నిర్వహించే ఏ సభల్లోనూ పాల్గొనకూడదు. వారి పత్రికలకు రచనలు పంపగూడదు.

3. తెలంగాణ పై సిపిఎం పార్టీలో చర్చకు ఉపక్రమించాలని సిపిఎం తెలంగాణ క్యాడరుకు సభ పిలుపునిస్తున్నది. దానికి సిపిఎం నాయకత్వం అంగీకరించని పక్షంలో పార్టీనుంచి తెలంగాణ క్యాడరుకు బైటపడాలని సభ సూచిస్తున్నది.

4. ఆంధ్రా కవులారా, రచయితలారా మీరెటువైపు? తెలంగాణ ప్రజల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలపై మీ వైఖరిని బహిర్గతం చెయ్యండి. ముసుగులు తొలగించుకుని మీరెటు వైపో తేల్చి చెప్పండి.

5. తమ భావ వ్యక్తీకరణకు సాధ్యమైనన్ని ప్రత్యామ్నాయ వనరులను అభివృద్ధి చేసుకోవాల్సిందిగా తెలంగాణ కవులు, రచయితలకు సభ పిలుపునిస్తున్నది. అందుకు డబ్బున్న తెలంగాణ భూమి పుత్రులను సహకరించవలసిందిగా సభ కోరుతున్నది. నడుస్తున్న తెలంగాణ పత్రికలను ఆదరించి రక్షించుకోవాలని సభ తీర్మానిస్తున్నది.

ఈ తీర్మానాలను సభ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించింది.

తెలంగాణ కవిగాయకులు అందెశ్రీ, దేశపతి శ్రీనివాస్, మాస్టార్జీ, భీమసేన తెలంగాణ గీతాలని ఆలపించి సభలో తెలంగాణ స్ఫూర్తిని నింపారు. సభలో వేణు సంకోజు, స్కైబాబా, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి, జగన్‌రెడ్డి, గీతాంజలి, షాజహానా, డా॥ ముత్యం, జితేంద్రబాబు, జగన్మోహన్‌రెడ్డి (మహబూబ్‌నగర్), కాలువ మల్లయ్య, ఒద్దిరాజు ప్రవీణ్‌కుమార్, ఆర్టిస్టు లింగరాజుగోనే, అన్వర్ తదితర రచయితలు, కవులు, కళాకారులు పాల్గొన్నారు. ఒద్దిరాజు ప్రవీణ్‌కుమార్ వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది.

తెలంగాణ సోయి

జనవరి–మార్చి, 2006

అనుబంధం-5:

తెలంగాణ వ్యతిరేక సిపిఎంకు కొన్ని ప్రశ్నలు

గత 52 ఏండ్లుగా 'విశాలాంధ్ర' ముసుగులో తెలంగాణ నీళ్లు, నిధులు, నియామకాలు, వనరులు కొల్లగొడుతున్న కోస్తాంధ్ర వలసపాలకుల్ని ఎన్నడూ నిలదీయని, ఉద్యమాలు చేపట్టని సిపిఎం నేతలారా! మీకు తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలు కనబడటం లేదా? అణచబడ్డ గొంతుకల ఆర్తనాదాలు వినబడటం లేదా?

ఫిబ్రవరి ఎనిమిది 2008న (శుక్రవారం) కూకట్‌పల్లి, ప్రగతినగర్ (రంగారెడ్డి జిల్లా)లో జరుగుతున్న సిపిఎం మహాసభల్లో ఆత్మపరిశీలన చేసుకొని తెలంగాణ అనుకూల నిర్ణయం తీసుకుంటారనీ, కనీసం సిపిఎంలోని తెలంగాణ బిడ్డలు సానుకూలంగా ఆలోచించాలనీ ఈ కొన్ని ప్రశ్నలు....

1. 'మార్క్సిజం పిడివాదం కాదు, నిర్దిష్ట పరిస్థితుల నిర్దిష్ట విశ్లేషణే మార్క్సిజానికి ప్రాణమన్న' లెనిన్ మాటల్ని ఎందుకు, ఎవరి కోసం వదిలేసిండ్రు. ఎక్కడో ప్రచండ కన్పించిన మీకు, చావెజ్ కన్పించిన మీకు జవసత్వాలు నింపిన తెలంగాణ కాక తాకదా?

2. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం ఉత్త సెంటిమెంటు కాదు, ఆత్మగౌరవ పోరాటం. ప్రజా సమస్యల పునాదిగా ఎగసి పడుతున్నదని ఎన్నడైనా ఆలోచించారా?

3. తెలంగాణ ప్రజలకు ప్రత్యేక సమస్యలు ఉండడం వల్లనే, అవి పరిష్కారం కాకపోవడం వల్లనే, ప్రజల పక్షాన నిలుస్తున్నామని చెప్పుకుంటున్న వారు వాటి పరిష్కారం కోసం ఉద్యమాలు చేయకపోవడం వల్లనే తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం, ఉద్యమ నాయకత్వం ఆవిర్భవించిందనడం నిజం కాదా!

4. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని సాగించిన ఈ ప్రాంత ప్రజల త్యాగాల్ని కీర్తించే మీరు ఇప్పటి ఉద్యమ ఆకాంక్షలను గుర్తించ నిరాకరించడం వెనుక ఏ ప్రాంత, ఏ సామాజిక వర్గ ప్రయోజనం దాగి వుంది?

5. ప్రజల ఆకాంక్షల్ని పరిగణనలోకి తీసుకోని పార్టీ ఎవరి కోసం, ఎందుకోసం? వేర్లు లేకుండా చెట్టుకు ఉనికెక్కడిది?

6. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల సిద్ధాంతానికి పునాది ఏది? ఇది భావవాదమా;? భౌతిక వాదమా? లేక గతితార్కిక కోస్తావాదమా?

7. తెలంగాణ ఉద్యోగాలు తెలంగాణకే కేటాయించాలనడం 'ఎక్కడైనా ఉద్యోగం చేసే హక్కును నిరాకరించే దుష్ట పన్నాగం' అని మీరు తీర్మానించడం వెనుక మా

ఉద్యోగాల్ని కొల్లగొట్టాలనే మీ 'విస్తరణ' కాంక్ష, అంతర్గత వలసాధిపత్యం దాగి లేదా?

8. క్యాడర్ మాది, నాయకత్వం మీదా? కాదంటే రాజ్యసభ సభ్యుల్లో, పోలిట్‌బ్యూరో సభ్యుల్లో ఏ ప్రాంతం నుంచి ఎంత మంది ఉన్నారో చెప్పండి?

9. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని బలపరుస్తున్న ఈ ప్రాంత విద్యావంతులు చేసే విశ్లేషణలు మీకు పట్టవా? మిమ్మల్ని ప్రశ్నించకుండా గుడ్డిగా అనుసరించేవారే, మీ విధానాల్ని పొల్లుపోకుండా వల్లెవేసే వారే మీ మేధావులా?

10. మేం చెబుతాం మీరు వినండి అనే సిద్ధాంతం ఆధిపత్య స్వభావానికి దాఖలా కాదా? మీ నాయకులు వాడుతున్న పదజాలం, వాక్యాలు ఆ విషయాన్ని నిరూపించడం లేదా?

11. సమస్త తెలంగాణ సబ్బండ వర్ణాలు చేస్తున్న తెలంగాణ ఉద్యమంలో ప్రజాస్వామికత లేదా?

12. బాబ్రీమసీదు కూల్చివేయడం కొంత మంది ప్రజల ఆకాంక్షగా చెప్పడం మీకే చెల్లింది. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలను బాబ్రీమసీదు విధ్వంస ఆకాంక్షతో పోల్చడం, హిట్లర్‌ని అభిమానించే జర్మన్ల ఆకాంక్షతో పోల్చడం తెలంగాణ ప్రజలను అవహేళన చేయడం కాదా?

13. మార్క్సిజం చర్చను అంగీకరిస్తుందా; లేదా? మంచి కోసం జరిగే మార్పుని అంగీకరిస్తుందా, నిరాకరిస్తుందా?

14. కులసమస్యను తొలుత గుర్తించ నిరాకరించిన మీరు ఇప్పుడు అంగీకరించినట్టే ప్రత్యేక తెలంగాణను ఎందుకు సమర్థించరు?

15. రోజువారీ సమస్యల్ని విశ్లేషించి పరిష్కరించుకోవడానికి మార్క్సిజం దిక్సూచిగా పనికి రాదా?

16. గోర్కీని గుర్తించిన మీరు మయకోవస్కీని అంగీకరించిన మీరు లూషన్‌ని అక్కున చేర్చుకున్న మీరు వందలాది మంది తెలంగాణ కవుల, గాయకుల గొంతుకలు వినిపించుకోరా?

- తెలంగాణ కవులు, రచయితలు

సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి, శ్రీధరరావు దేశ్‌పాండే, జె. సుభద్ర, సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి, జిలుకర శ్రీనివాస్, షాజహానా, గుడిహాళం రఘునాథం, ఏలేశ్వరం నాగభూషణాచార్య, కోట్ల వెంకటేశ్వరరెడ్డి, అన్నవరం దేవేందర్, ఎ.కె. ముదిరాజ్.

కమ్యూనిజమా? కోస్తావాదమా?

(సిపిఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిపై వ్యాసాలు)

సంపాదకులు:

సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి

జూపాక సుభద్ర

సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్

శ్రీధర్ దేశ్‌పాండే

కాసుల ప్రతాపరెడ్డి

తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక

హైదరాబాద్.

Communisamaa? Kostavaadamaa?

(A Collection of Essays on CPM stand on Telangana)

First Published : May 2008

Cover Concept : Sangishetti

Price : Rs. **40/-**

For Copies
Sridhar Deshpande
G-1, Varalakshmi Apartments,
Road No. 5, Alakapuri,
Hyderabad - 500 035.
Phone : 9949998912.

and
All leading Book shops

Type Setting
Smt K. Saraswathi
303, North Block, Dream Home Shalivahana Towers
Shalivahana nagar, Moosarambagh, Hyderabad-36
Phone : 040-66367452

Printed at:
Sri Dattasai Graphics
(Designers & Multicolour Offset Printers)
1-1-651/8, Andhra Bank ATM Backside,
Gandhinagar, Hyderabad - 80.
Phone : 27673868.

మా మాట

2004లో తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక ఆవిర్భవించిన నాటి నుండి నిరంతరం తెలంగాణ భావ ప్రచారాన్ని చేస్తూ తెలంగాణ జిల్లాలలో వందలాది సభలను సదస్సులను నిర్వహించింది. తెలంగాణ భావ ప్రచారానికి పుస్తక ప్రచురణ బాధ్యతను కూడా నెత్తికెత్తుకున్నది. గడిచిన నాలుగేళ్ళలో డజనుకు పైగా పుస్తకాలను ప్రచురించింది. ఈ పరంపరలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురిస్తున్నాం. ఈ వ్యాస సంకలనంలో 2001 నుండి ఈనాటి వరకు సిపిఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిని, సిపిఎం పట్టుకు వేలాడుతున్న కాలం చెల్లిన భాషా రాష్ట్రాల సిద్ధాంతాన్ని విమర్శిస్తూ వెలువడిన వ్యాసాలను ఒక్కచోట చేర్చి ఈ పుస్తకాన్ని వెలువరిస్తున్నాం. సిపిఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిపై ఉద్యమం తొలినాళ్ళ నుండే విశ్లేషణలు వచ్చినాయి. ఆ చర్చ ఇంకా కొనసాగుతుండడం విశేషం. ఆ చర్చనంతా ఒక్కచోట చేర్చి ప్రజలకు అందించడమే మా లక్ష్యం. వ్యాసాలను సేకరించి పుస్తక ప్రచురణ బాధ్యతను తీసుకున్న సంపాదకులకు మా ధన్యవాదాలు. ఈ పుస్తక ప్రచురణ కొరకు ఆర్థిక సహకారం అందించిన **తెలంగాణ డెవలప్‌మెంట్ ఫోరం (యుఎస్ఎ-ఇండియా)** కృతజ్ఞతలు.

ఈ వ్యాసాలలో వ్యక్తమైన అభిప్రాయాలతో మాకు స్థూలమైన అంగీకారం వున్నప్పటికీ వ్యాసాల్లో వ్యక్తమైన అభిప్రాయాలన్నింటితో వేదికకు ఏకీభావం ఉండనవసరం లేదని పాఠకులు గమనించాలని మా విన్నపం. మా ఇతర ప్రచురణల మాదిరిగానే ఈ పుస్తకాన్ని ఆదరిస్తారని మేం భావిస్తున్నాం.

తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక

20 మే, 2008 హైదరాబాద్

ఈ వ్యాసాలు ఎందుకోసం?

1996లో మూడోసారి రాజుకున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం 1969 ఉద్యమం కంటే గుణాత్మకంగా భిన్నమైనది. అప్పటి ఉద్యమంలో మేధావులు, వామపక్షీయులు మమేకం కాలేదు. వాళ్ళలో ఎక్కువ మంది సమైక్యవాదంవేపు మొగ్గుచూపినారు. 1956 నాటిపరిస్థితి కూడా అదే. కాని ఇప్పటి ఉద్యమంలో మేధావుల్లో అత్యధికులు, వామపక్షీయుల్లో అత్యధికులు తెలంగాణా రాష్ట్ర ఉద్యమం పక్క నిలబడ్డారు. 1950 నాటి విశాలాంధ్ర ఉద్యమంలో పాల్గొన్న తెలంగాణా మేధావులు, తెలంగాణ వామపక్షీయులు నిజంగానే విశాలాంధ్ర వల్ల లాభం జరుగుతుందని భ్రమపడ్డారు. లేదా ఆంధ్రా మేధావులు, ఆంధ్రా వామపక్షీయులు భ్రమల్లో ముంచినారు. 1969 నాటికి ఆ భ్రమలు కొంతమందిలో తొలగిపోయినా, ఆనాటి ఉద్యమాన్ని తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయంలోంచి పుట్టుకొచ్చిన ఉద్యమంగా ప్రజా ఉద్యమంగా చూడలేదు. బూర్జువా ఉద్యమంగా, రాజకీయ నిరుద్యోగులు తీసుకొచ్చిన అవకాశవాద ఉద్యమంగా చూసినారు. ఈ రెండు సందర్భాలలో సమైక్యవాదానికి సైద్ధాంతిక అస్త్రాల్ని అందించింది వీళ్ళే.

ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు ఇవ్వాళ్ళ తెలంగాణ వ్యతిరేక సమైక్యాంధ్ర వాదం వేపు. ఏ మేధావి లేదు. నిజమైన వామపక్షీయులెవరూ తెలంగాణా రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించటం లేదు. పైగా మద్దతుగా నిలబడుతున్నారు. దళిత బహుజన మేధావులు కూడా ఇదే ఆలోచనలతో ఉన్నారు. వీళ్ళెవరికీ విశాలాంధ్ర పట్ల సమైక్యాంధ్ర పట్ల భ్రమలు లేవు. వీళ్ళెవరూ తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని అనుమానంగా చూడటం లేదు. కొందరి వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం వచ్చిన ఉద్యమంగా కాక తెలంగాణా ప్రజలందరి ఆకాంక్షగా చూస్తున్నారు. రాజకీయ నిరుద్యోగం లోంచి వచ్చిన ఉద్యమంగా కాక తెలంగాణకు అన్నిరంగాల్లో జరిగిన అన్యాయాల్లోంచి వివక్షతల్లోంచి దూసుకువచ్చిన కోస్తాంధ్ర వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా సాగుతున్న ఉద్యమంగా చూస్తున్నారు.

ఒక్క సిపిఎం కు చెందిన వామపక్షీయులు మాత్రమే (సిపిఐ తొలుత వ్యతిరేకించిన ప్రజల ఆకాంక్షను గమనించి, గౌరవించి తెలంగాణా అనుకూలతను వ్యక్తం చేసిన విషయం తెలిసిందే) తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. (ఈ పార్టీకి చెందిన తెలంగాణా క్యాడర్ తెలంగాణాకు అనుకూలంగా ఉన్నా బయటపడటం లేదనేది వేరే విషయం). వీళ్ళ ఈ వైఖరిని చూసి తెలంగాణా మేధావులు, మిగతా వామపక్షీయులు కలత చెందినారు. వేదనకు గురియైనారు. ఆగ్రహించినారు అప్పుడప్పుడు దూషించినారు కూడ. వీటి ఫలితమే ఈ వ్యాస సంపుటి.

ఈ వ్యాసాలు రాసిన రచయితలందరూ ప్రజల పక్షం వహించి రచనలు చేసే వాళ్ళే. ఒక నిబద్ధత, చిత్తశుద్ధి కలిగి ఉండి, బాధ్యత తెలిసిన వాళ్ళు కాబట్టి, రాతల పర్యవసానం తెలిసిన వాళ్ళు కాబట్టి, బాధ్యతారహితంగా, ఏదో ఆవేశంతో రాసిన వ్యాసాలు కావు. న్యాయబద్ధమైన, ప్రజాస్వామికమైన ఉద్యమానికి సిపిఎం మద్దతు కూడగట్టటానికి రాసినవే తప్ప తమ స్వీయమైన రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసంరాసినవి కావు. కక్షతో రాసినవి అంతకన్నా కావు. అక్కడక్కడ ఆగ్రహం వ్యక్తం కావచ్చు. కాని అది బాధతో కూడుకున్న ధర్మాగ్రహమే కాని కసి కాదు.

ఈ వ్యాసాల్లోని గణాంకాలను, విశ్లేషణలను చూస్తే ఒక్కొక్క రచయిత ఎంత శ్రమించాడో, ఎంత బాధ్యతగా భావించాడో అర్ధమవుతుంది. ఈ వ్యాసాలు కొంతమంది రచయితలవే అయినా, తెలంగాణాలోని ఎంతోమంది ఆలోచనల ఆవేదనల ప్రతిబింబాలు. ఈ సంకలనంలో 2001 నుండి ఈనాటి వరకు వెలువడిన వ్యాసాలను సేకరించి ఒక్కచోట చేర్చి ప్రజలకు అందించాలని మేం భావించాము. తెలంగాణ మేధావులు, వర్తమాన తెలంగాణ ఉద్యమం తొలినాళ్ల నుండే సిపిఎం తెలంగాణ వ్యతిరేక వైఖరిపై, వారు పట్టుకు వేళ్ళాడుతున్న భాషా రాష్ట్రాల సిద్ధాంతంపై నిశితమైన విమర్శలు చేస్తూనే ఉన్నారు.ఆ చర్చ ఇంకా కొనసాగుతున్నది. ఈ చర్చనంత ఒక్కచోట చేరిస్తే ఇవ్వాల్టి తెలంగాణ రాజకీయ ఉద్యమ సందర్భంలో మరింత చర్చకు దోహదపడుతుందని మా భావన. ఆ భావనతోనే ఈ వ్యాసాలను సేకరించాం. మరికొంతమంది ఆలోచనాపరులతో వ్యాసాలు ఈ సంకలనం కోసం రాయించాలనుకొన్నాం. ముగ్గురు మాత్రమే వ్యాసాలు రాసి పంపించారు. వీటిని ఈ సంకలనంలో చేర్చాం. ఈ వ్యాసాలకు అనుబంధంగా మరికొన్ని కరపత్రాలు, పత్రికా ప్రకటనలు, రిపోర్టులు కూడా చేర్చాం. ఈ వ్యాస సంకలనంలో వ్యాసాలను కాలక్రమంలో అమర్చాము. ఎందుకంటే ఈ చర్చ పరిణామగతిని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇటువంటి అమరికనే సరిఅయినదని మేం భావించాము.

ఈ వ్యాస సంకలనం సమగ్రమైనదని మేం భావించడం లేదు. మా దృష్టికి రాని ఇంకా ఏవైనా వ్యాసాలు ఉండి ఉండవచ్చు. ఈ పుస్తక ప్రచురణకు ప్రత్యక్షంగా పరోక్షంగా సహకరించిన వారందరికీ హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాం.

పాఠకులు ఈ పుస్తకాన్ని ఆదరిస్తారని భావిస్తూ ....

21 మే, 2008
హైదరాబాద్

- సంపాదకవర్గం

ఇందులో...